

POLIROM
Top 10+

SYLVIA
PLATH

Clopotul
de sticlă

POLIROM
Top 10+

SYLVIA
PLATH

Clopotul de sticlă

Sylvia Plath
Clopotul de sticlă

Traducere din limba engleză și note
de Alexandra Coliban

POLIROM
2012

SYLVIA PLATH s-a născut la 27 octombrie 1932 în Boston, Massachusetts. Talentul ei literar s-a făcut remarcat de timpuriu, prima poezie fiindu-i publicată la vârsta de opt ani. Întâmplările din vara anului 1953 (săptămânile petrecute la New York, când a colaborat la revista *Mademoiselle*, și mai apoi, odată întoarsă acasă, lupta agonizantă cu depresia) constituie materialul brut al romanului *Clopotul de sticlă*. În 1955 absolvă Smith College și pleacă în Anglia, la Cambridge, cu o bursă Fulbright.

Poeziile Sylviei Plath au apărut mai întâi în reviste de prestigiu din SUA și Anglia. În toamna anului 1960, primul ei volum de versuri, *Colosul și alte poeme*, a fost publicat de Editura Heinemann din Londra, care i-a contractat și primul roman. Anul 1962, trăit la intensitate maximă, o pune pe Sylvia Plath la grea încercare. Definitivează romanul *Clopotul de sticlă*, se desparte de Ted Hughes, dedicându-se, singură, creșterii copiilor, și scrie poezie într-un ritm frenetic (majoritatea poemelor din volumul postum *Ariel*, Faber, 1965). La începutul anului 1963, când îi apare romanul *Clopotul de sticlă*, sub pseudonimul Victoria Lucas, situația Sylviei e disperată. Mariajul îi eșuase, ea și copiii erau măcinați de boală și, într-un apartament londonez neîncălzit din Fitzroy Road nr. 23, aveau de înfruntat cea mai cruntă iarnă a secolului. În zorii zilei de 11 februarie 1963, Sylvia Plath se sinucide.

Faima poetei crește neîncetat. În 1981, volumul *Collected Poems* este recompensat cu Premiul Pulitzer.

Unu

ERA O VARĂ STRANIE, sufocantă, vara în care i-au electrocutat pe soții Rosenberg¹, și eu habar n-aveam ce fac în New York. O iau razna când vine vorba de execuții. Când îmi închipui cum e să fii electrocutat, mi se face rău și atunci numai despre asta scria în ziare – titlurile imense mă priveau cu ochii holbați la fiecă colț de stradă și în dreptul gurilor de metrou igrasioase, mirosind a alune. Treaba asta n-avea nimic de-a face cu mine, dar nu puteam să nu mă întreb cum e să fii ars de viu, fibră cu fibră.

Mi se părea cel mai îngrozitor lucru cu putință.

New York-ul era și-așa destul de oribil. Roua înșelătoare care reușea cumva să se așeze în timpul nopții se evapora dimineața, pînă în ora nouă, ca rămășițele unui vis frumos. În lumina gri, difuză, ca pe fundul unor canioane de granit, străzile fierbinți pîlpîiau în soare, capotele mașinilor sfîrîiau și străluceau, iar praful uscat, ca de cenușă, îmi înțepa ochii și-mi irita gîtlejul.

Tot auzisem vorbindu-se despre soții Rosenberg, la radio și la birou, pînă când n-am mai putut să mi-i scot din minte. Ca atunci când am văzut pentru prima dată un cadavru. Cîteva săptămîni bune după aceea, capul cadavrului – mă rog, ce mai rămăsese din el – mi se profilase pe fundalul omletei cu șuncă, la micul dejun, și apoi dindărătul feței lui Buddy Willard, din cauza căruia de altfel îl și văzusem. Destul de curînd am ajuns să am senzația că duc peste tot cu mine capul cadavrului, la capătul unei ațe, ca pe un balon negru, fără nas și puțind a oțet.

Era ceva în neregulă cu mine în vara aceea, îmi era clar. Nu mă puteam gîndi decît la soții Rosenberg și la cît de tîmpită fusesem când mi-am cumpărat toate hainele alea incomode și scumpe, care atîrnau molîi ca niște pești la mine-n dulap, și la cum toată agoniseala mea de succese, adunate cu atîta rîvnă și entuziasm la colegiu, se dezumflase în fața frontoanelor de marmură și oglinzi de pe Madison Avenue.

Ar fi trebuit să fiu în al nouălea cer.

Ar fi trebuit să fiu invidiată de mii de alte studente ca și mine, din toată America, de mii de alte fete care nu-și doreau decît să pășească țanțoș cu pantofii de lac numărul treizeci și nouă pe care mi-i cumpărasem de la Bloomingdale's într-o pauză de prînz, împreună cu o curea neagră de lac și o poșetă-plic neagră de lac, toate asortate. Și când mi-a apărut poza în revista la care lucram toate douăsprezece – îmbrăcată cu o bustieră ieftină, din imitație de lamé argintiu, care stătea proptită pe un nor mare și gras de tul alb, și sorbind dintr-un martini pe terasa de pe acoperișul unui zgîrie-nori, în compania cîtorva tineri anonimi cu alură tipic americană, închiriați sau împrumutați anume pentru această ocazie –, probabil toată lumea și-o fi închipuit că mă distrez pe cinste.

Ia te uită ce minuni se petrec în țara asta, și-or fi spus. Uite o fată care stă nouăsprezece ani într-un orașel uitat de lume și-i atît de săracă încît nu-și permite nici să-și cumpere o revistă și, dintr-odată, o vezi că ia o bursă pentru colegiu și cîștigă azi un premiu, mîine altul, pînă când ajunge să mîne New

York-ul ca pe propria-i mașină.

Numai că eu nu mînam nimic, nici măcar pe mine însămi. Ricoșam așa, dintr-un loc în altul, de la hotel la lucru și-apoi pe la petreceri și de la petreceri la hotel și înapoi la lucru, ca un troleibuz amețit. Probabil c-ar fi trebuit să fiu încîntată, așa cum erau aproape toate celelalte fete, dar eu nu izbuteam să am vreo reacție. Mă simțeam inertă și pustie, așa cum se simte, probabil, miezul unei tornade, mișcîndu-se plictisit în centrul harababurii din jur.

Eram în total douăsprezece la hotel.

Toate cîștigaserăm un concurs al unei reviste de modă, scriind eseuri și nuvele și poezii și reclame de modă, și primiserăm ca premiu o slujbă în New York pe timp de-o lună, cu toate cheltuielile plătite și cu grămezi de gratuități în dar, cum ar fi bilete la spectacole de balet și invitații la prezentări de modă și coafuri la saloane celebre și scumpe și ocazii de a întîlni personalități din domeniile care ne interesau pe noi și sfaturi în legătură cu tipul nostru anume de ten.

Mai am și-acum trusa de machiaj pe care am primit-o, făcută pentru o brunetă cu ochi căprui: un dreptunghi alungit de rimel maro, cu o perie minusculă, și un recipient rotund cu fard de pleoape albastru, mare cît să-ți încapă vârful degetului înăuntru, și trei rujuri de buze cu nuanțe de la roșu la roz, toate încastrate în micuța cutie poleită, cu oglindă pe o parte. Și mai am un toc de ochelari din plastic alb, împodobit cu scoici și paiete colorate și cu o stea-de-mare din plastic verde, cusută de capac.

Îmi dădeam seama că primeam toate stivele astea de cadouri pentru că era un fel de reclamă gratuită pentru firmele implicate, dar nu-mi dădea mîna să fiu arogantă. Îmi plăceau la nebunie toate darurile cu care ne copleșeau. Multă vreme după aceea le-am ținut ascunse, dar mai apoi, cînd mi-am revenit, le-am scos la iveală și le mai am și acum prin casă. Mai folosesc din cînd în cînd rujurile și chiar săptămîna trecută am tăiat steaua-de-mare de pe tocul de ochelari și i-am dat-o bebelușului să se joace cu ea.

Deci eram douăsprezece la hotel, în aceeași aripă și pe același etaj, în camere pentru o singură persoană, a căror înșiruire îmi amintea de dormitoarele din cămin, de la facultate. Nu era un hotel obișnuit – adică un hotel unde sînt și femei, și bărbați, laolaltă, pe același etaj.

Hotelul ăsta – Amazon îi zicea – era numai pentru femei. Majoritatea erau fete de vîrsta mea, cu părinți bogați care voiau să se asigure că, acolo unde locuiesc, fetele lor sînt ferite de bărbați și de amăgirile acestora; și toate ori erau la școli elitiste pentru secretare, gen Katy Gibbs, unde trebuiau să vină la cursuri cu pălărie și ciorapi de mătase și mănuși, ori tocmai terminaseră o școală gen Katy Gibbs și erau secretare de directori, ori pur și simplu trăgeau mîța de coadă prin New York, așteptînd să se mărite cu cine știe ce bărbat de succes.

Mie fetele astea îmi păreau teribil de plictisite. Le vedeam pe terasa de pe acoperișul hotelului cum stăteau la soare, căscau și-și dădeau unghiile cu oă, se străduiau să-și păstreze bronzul tropical și arătau plictisite de moarte. Am vorbit cu una dintre ele: se plictisise de iahturi și i se urîse de atîta zburat de colo colo cu avionul și se săturase de atîta schi în Elveția de Crăciun și i se acrise de bărbații din

Brazilia.

Fetele de genul ăsta mă îngrețoșează. Crăp de ciudă. În nouăsprezece ani, nu pusesem piciorul afară din New England pînă la excursia asta la New York. Era prima mea ocazie ca lumea și eu ce făceam? Stăteam ca fraiera și-o lăsam să-mi scape printre degete.

Cred că una dintre problemele mele era Doreen.

Nu mai avusesem de-a face cu fete ca Doreen. Doreen venea din sud, de la un colegiu de fete de societate, și avea părul oxigenat și tapat, de parcă ar fi avut vată de zahăr în cap, și ochii albaștri ca niște agate transparente, tari și lustruite și aproape indestructibile, și gura împietrită într-un fel de rînjet perpetuu. Nu vreau să spun că era un rînjet malițios – mai degrabă amuzat și enigmatic, de parcă toți oamenii din jurul ei ar fi fost cam tîmpiți și ea ar fi putut spune niște poante tari despre ei dacă ar fi avut chef.

Doreen mă remarcase din prima. Îmi dăduse de-nțeleș că eram mult mai dezghețată decît celelalte, iar ea era într-adevăr teribil de nostimă. Stătea alături de mine la masa de conferințe și, cînd luau cuvîntul oaspeții celebri, îmi împărtășea în șoaptă tot felul de comentarii sarcastice și înțelepte, murmurate-n barbă.

Fetele de la colegiul ei erau atît de obsedate de modă, îmi spunea, încît își făceau huse pentru poșete din același material din care își făceau rochiile, așa că, la fiecare rînd de haine, aveau poșete asortate. Detaliile astea mă impresionau. Îmi sugerau o viață întregă de superbă și desăvîrșită decadență, care mă atrăgea ca un magnet.

Singura treabă pentru care Doreen se rățoia la mine era faptul că mă străduiam să respect termenele de predare a materialelor.

— Ce naiba te chinui cu chestia aia?

Îmbrăcată cu un capot de mătase rozaliu, Doreen stătea tolănită la mine-n pat și-și pilea unghiile lungi, îngălbenite de nicotină, în timp ce eu băteam la mașină schița unui interviu cu un prozator de succes.

Mai era un lucru – toate celelalte aveam cămăși de noapte subțiri, din bumbac apretat, și capoate matlasate sau chiar halate flaușate, pe care le foloseam și la plajă, în timp ce Doreen purta niște chestii lungi, semitransparente, din nailon și dantelă, și capoate de culoarea pielii, care se lipeau de ea ca electrizate. Avea un miros interesant, aducînd ușor a sudoare, ce-mi amintea de frunzele zimțate de ferigă dulce pe care le sfărîmam între degete ca să le simt izul de mosc.

— Știi că hoăștei de Jay Cee puțin îi pasă dacă-i duci materialul mîine sau luni.

Doreen își aprinse o țigară și lăsă fumul să-i iasă pe nări pînă ce-i învălui ochii.

— Jay Cee e urîță cu spume, continuă Doreen impasibilă. Pun pariu că boșorogu' de bărbatu-su stinge toate luminile înainte să se pună-n pat cu ea, ca să nu borască.

Jay Cee era șefa mea și mie-mi plăcea la nebunie, indiferent ce spunea Doreen. Nu era genul de pipiță lingușitoare, cu gene false și bijuterii năucitoare, cum găsești prin lumea revistelor de modă. Jay

Cee era deșteaptă, așa că mutra de mîrtoagă nu părea să conteze. Știa să citească în cîteva limbi și-i cunoștea pe toți scriitorii buni din breaslă.

Încercam să mi-o închipui pe Jay Cee fără costumul sobru de femeie de afaceri, fără pălăria oficială și în pat cu bărbatul ei gras, dar nu reușeam. Întotdeauna întîmpinam dificultăți cînd încercam să mi-i închipui pe oameni în pat unii cu alții.

Jay Cee voia să mă învețe ceva. De fapt, toate femeile în vîrstă pe care le-am cunoscut au vrut să mă învețe cîte ceva, doar că, dintr-odată, aveam impresia că nu prea au ce să mă învețe. Am potrivit capacul pe mașina mea de scris și l-am închis cu un clic.

Doreen rînji:

— Fată deșteaptă.

Se auzi o bătaie în ușă.

— Cine e?

Nu m-am obosit să mă ridic.

— Eu sînt, Betsy. Vii la petrecere?

— Cred că da.

Nici acum nu mă clintisem.

Pe Betsy o importaseră direct din Kansas, cu coada ei de cal, blondă și săltăreață și cu surîsul de Miss Boboc. Îmi amintesc cum odată am fost chemate amîndouă în biroul unui producător de televiziune cu barba rasă la sînge, îmbrăcat într-un costum dungat, care voia să știe dacă aveam vreo idee pe care ar fi putut s-o folosească într-o emisiune, și Betsy s-a apucat să-i povestească despre culturile de porumb din Kansas, cum că plantele sînt femele și mascul. Se înfierbîntase așa de tare povestind despre rahatul ăla de porumb, că pînă și producătorul avea lacrimi în ochi, atîta că, din păcate, n-avea cum să folosească subiectul – așa i-a spus.

Mai tîrziu, redactorul rubricii de frumusețe a convins-o pe Betsy să se tundă și i-a pus poza pe copertă. Parcă o văd și acum, zîmbindu-mi dintr-o reclamă cu „Nevasta lui P.Q. poartă numai haine B.H. Wragge“.

Betsy mă invita mereu să fac fel de fel de chestii cu ea și cu celelalte fete, de parcă ar fi încercat cumva să mă salveze. Pe Doreen n-o invita niciodată. Cînd eram numai noi două, Doreen îi spunea „țărăncuța Pollyanna“².

— Vrei să vii cu noi în taxi? mă întrebă Betsy prin ușă.

Doreen clătină din cap.

— E-n regulă, Betsy, i-am spus. Merg cu Doreen.

— Bine.

Am auzit-o prin ușă pe Betsy cum pleacă, tîrșîindu-și picioarele.

— Mergem și noi și stăm cît avem chef, îmi spuse Doreen, strivind mucul de țigară pe postamentul veiozei mele de pe noptieră. După aceea ieșim în oraș. Chefurile astea de pe-aici îmi amintesc de

seratele dansante de pe vremuri, ținute în sala de gimnastică de la școală. De ce tot invită tipi de la Yale? Sînt așa *cree-tini*!

Buddy Willard era la Yale, dar acum, că mă gîndeam la asta, îmi dădeam seama clar care era problema cu el: era cretin. Bine, reușise să ia note bune, nu zic nu, și să aibă o aventură cu o chelneriță penibilă de pe Cape³, pe nume Gladys, dar tipul n-avea pic de fler. Doreen avea fler. Tot ce spunea era ca o voce tainică vorbindu-mi direct din propriile oase.

Eram înțepenite în trafic – era ora la care toată lumea merge la teatru sau la film. Taxiul nostru era blocat între taxiul cu Betsy, care era în față, și un altul, cu alte patru fete, care era în spate. Nimic nu se clintea.

Doreen arăta trăsnet. Purta o rochie albă din dantelă, fără bretele, trasă peste un corset strîmt care-i subția mijlocul, evidențiindu-i spectaculos pieptul și șoldurile, iar pielea bronzată îi radia sub pudra deschisă la culoare. Mirosea a parfum ca o drogherie.

Eu purtam o rochie mulată din șantung negru, care mă costase patruzeci de dolari. O achiziționasem într-o tură de cumpărături destrăbălate, făcute cu o parte din banii de bursă, cînd auzisem că mă număr printre norocoasele care vor merge la New York. Rochia asta era croită așa de ciudat că nu puteam purta nici un fel de sutien dedesubt, dar asta nu conta prea mult, din moment ce eram slabă ca un țîr și fără forme, și-n plus îmi plăcea să mă simt aproape dezbrăcată în nopțile fierbinți de vară.

La oraș îmi pălise totuși bronzul. Eram galbenă ca un chinez. În alte împrejurări m-aș fi stresat din cauza rochiei și-a palorii din obraji, dar, fiind cu Doreen, n-aveam nici o grijă. Mă simțeam deșteaptă și teribil de arogantă.

Cînd bărbatul cu pantaloni pană negri și cămașă albastră, încălțat cu cizme de cowboy din piele imprimată, o pornise agale spre noi dinspre copertina dungată a barului, de unde aruncase ocheade spre taxiul nostru, eu nu-mi făcusem nici o iluzie. Știam foarte bine că venea la Doreen. Și-a croit drum printre mașinile oprite și s-a sprijinit curtenitor de rama geamului deschis de la portieră.

— Aș putea să știu ce fac două fete frumoase ca voi, singure-singurele într-un taxi, într-o noapte așa de frumoasă? întrebă el cu un zîmbet larg, mare și alb, ca dintr-o reclamă la pastă de dinți.

— Mergem la o petrecere, am bînguit eu, căci Doreen parcă-și înghițise brusc limba și învîrtea absentă pe degete franjurii albi de la poșetă.

— Ce plictiseală, spuse bărbatul. Ce-ar fi să veniți cu mine, să bem cîte ceva în barul de colo? Mai am niște prieteni care mă așteaptă.

Arătă din cap spre niște tineri îmbrăcați lejer care ședeau pleoștiți sub umbrar. Îl urmăriseră cu privirea și, cînd acesta se uită spre ei, izbucniră în rîs.

Rîsul lor ar fi trebuit să mă pună în gardă. Era un chicotit înfundat, de știe-tot, dar traficul dădea semne că avea să se urnească și știam că, dacă aș fi stat locului, peste două secunde aș fi regretat. Trebuia să profit de această ocazie dacă voiam să văd în New York și altceva decît ceea ce își

propuseseră, grijulii, să ne arate cei de la revistă.

— Ce zici, Doreen? am întrebat.

— Ce zici, Doreen? întrebă și bărbatul, arborîndu-și surîsul de zile mari.

Nici pînă-n ziua de azi nu-mi amintesc cum arăta atunci cînd nu zîmbea. Cred că zîmbea tot timpul. Probabil că-i venea de la sine, zîmbetul ăla.

— Păi, hai, îmi spuse Doreen.

Am deschis ușa și ne-am dat jos din taxi chiar cînd acesta se pornise din nou, apoi am luat-o spre bar.

Am auzit un scîrțîit sinistru de frîne, urmat de o bufnitură surdă.

— Alo!

Taximetristul nostru își scosese capul pe geam, roșu de indignare.

— Ce naiba faceți?

Oprise mașina atît de brusc, încît taxiul din spate îl izbise, și le văzusem pe cele patru fete dinăuntru prăvălindu-se ca secerate și apoi chinuindu-se să se adune de pe jos.

Rîzînd și lăsîndu-ne pe noi lîngă bordură, bărbatul s-a întors și i-a dat taximetristului o bancnotă în mijlocul larmei generale de claxoane și țipete, iar apoi le-am văzut pe fetele de la revistă defilînd în șir, un taxi după altul, ca un alai de nuntă format doar din mirese.

— Haide, Frankie, îl chemă bărbatul pe unul dintre prietenii săi.

Un ins scund, pipernicit, se desprinsese de grup și ne urmă în bar. Era genul de individ pe care nu-l suport. Am un metru șaptezeci desculță și cînd sînt cu bărbați mai scunzi mă gîrbovesc puțin și-mi las toată greutatea pe un picior, ca să par mai mică, și asta-mi dă un aer tîmp și morbid, de personaj de umplură.

Cîteva clipe am sperat nebunește că ne vom grupa după înălțime și că astfel aș face pereche cu bărbatul care ne vorbise, căci avea cel puțin un metru optzeci, dar el a luat-o înainte cu Doreen și nici nu s-a mai uitat la mine. M-am prefăcut că nu-l văd pe Frankie, care mă urma ca un cățel, la picior, și m-am așezat la masă lîngă Doreen.

În bar era așa de întuneric, că nu vedeam mai nimic în afară de Doreen. Cu părul ei alb și cu rochia albă, era atît de albă că părea argintie. Probabil că reflecta neoanele de lîngă bar. Simțeam că mă topesc în beznă, ca negativul unei persoane pe care n-o văzusem în viața mea.

— Ei, ce bem? a întrebat bărbatul cu zîmbet larg.

— Cred c-o să iau un Old Fashioned⁴, îmi spuse mie Doreen.

Comandarea băuturilor mă lăsa întotdeauna perplexă. Habar n-aveam care-i diferența între whisky și gin și nu reușeam cu nici un chip să iau ceva al cărui gust chiar să-mi placă. Buddy Willard și ceilalți studenți pe care-i știam nu-și permiteau, de obicei, să ia băuturi tari sau pur și simplu disprețuiau alcoolul. E uimitor cîți studenți nu beau și nu fumează. Mi se părea că-i știu deja pe toți. Cel mai bun lucru pe care l-a făcut Buddy Willard în privința asta a fost să cumpere o sticlă de Dubonnet, și asta

numai ca să-mi arate că putea să simtă și partea artistică, deși era student la medicină.

— Eu vreau o votcă, am zis.

Bărbatul mă privi mai atent.

— Așa, goală?

— Da, goală, am spus. Așa o beau mereu.

Mă gîndeam să nu mă fac de rîs spunînd că o vreau cu gheață, cu gin sau cu altceva. Văzusem cîndva o reclamă la votcă. Era simplă: un pahar plin cu votcă într-un noian de zăpadă, totul într-o lumină albăstruie, iar votca părea limpede și pură ca apa, așa că mi-am zis că o votcă goală trebuie să fie în regulă. Visul meu era să comand într-o bună zi o băutură și să descopăr că are un gust minunat.

Apoi a venit chelnerul și bărbatul a comandat băuturi pentru toți patru. Era așa de-n largul lui în barul ăla urbanizat, încît mi-am zis că precis e vreo celebritate.

Doreen nu scotea o vorbuliță, doar se prostea cu suportul de plută din fața ei și, în cele din urmă, își aprinse o țigară, dar tăcerea ei nu părea să-l deranjeze pe bărbat. Se tot zgîia la ea, cam așa cum se uită oamenii la papagalul alb de la grădina zoologică, așteptîndu-l să spună ceva inteligibil.

Sosiră băuturile și a mea arăta limpede și pură, întocmai ca-n reclama la votcă.

— Cu ce te ocupi? l-am întrebat pe bărbat, doar ca să sparg tăcerea care creștea în jurul meu, împresurîndu-mă ca o liană. Vreau să spun, cu ce te ocupi aici, în New York?

Încet și pârînd că face un efort imens, bărbatul își dezlipi ochii de umărul lui Doreen.

— Sînt disc-jockey, zise. Probabil c-ai auzit de mine. Sînt Lenny Shepherd.

— Te știi, spuse Doreen brusc.

— Mă bucur, iubito, zise el și izbucni în rîs. O să ne prindă bine. Sînt supercelebru.

Apoi Lenny Shepherd îi aruncă lui Frankie o privire lungă.

— Ia zi, tu de unde ești? întrebă Frankie, ridicîndu-se cu o tresărire. Cum te cheamă?

— Pe ea o cheamă Doreen.

Lenny cuprinse cu mîna brațul gol al lui Doreen și-l strînse ușor.

Mă uimea atitudinea lui Doreen, care nu dădea semne că ar observa ce face acesta. Ședea tăcută, înnegurată în rochia ei albă, ca o negresă oxigenată, și-și sorbea cu grație băutura.

— Mă cheamă Elly Higginbottom, am spus. Sînt din Chicago.

După aceea m-am simțit mai sigură. Nimic din ce spuneam sau făceam în seara aceea nu voiam să fie asociat cu mine și cu numele meu adevărat și cu faptul că eram din Boston.

— Ei, ce zici, Elly, dansăm puțin?

La gîndul că aș dansa cu țărănoiul ăla pipernicit, cu pantofii lui cu platforme din velur portocaliu și tricoul de calic și jacheta sport de-un albastru ofilit, mă pufnea rîsul. Dacă e ceva ce disprețuiesc, ăia sînt bărbații îmbrăcați în albastru. Negru sau gri, sau maron măcar. Albastrul mi se pare ridicol.

— N-am chef, i-am răspuns rece, întorcîndu-mă cu spatele la el și trăgîndu-mi scaunul mai aproape de Doreen și de Lenny.

Cei doi parcă s-ar fi cunoscut de ani de zile. Doreen își pescuia fructele de pe fundul paharului cu o linguriță fusiformă de argint, iar Lenny grohăia de fiecare dată când ea își ducea lingurița la gură și, făcînd pe cățelul, sărea să muște și să-nhațe fructele din linguriță. Doreen chicotea și continua să pescuiască fructele.

Începeam să cred că votca-i băutura mea, în sfîrșit. Nu semăna cu nimic la gust, dar mi se ducea glonț în stomac, ca sabia unui înghițitor de săbii, și asta mă făcea să mă simt puternică, asemeni unui zeu.

— Eu m-am dus, spuse Frankie, ridicîndu-se.

Nu-l vedeam prea bine în întunericul ăla, dar îi auzeam pentru prima oară vocea ascuțită, idioată. Nimeni nu-l băgă în seamă.

— Băi Lenny, îmi ești dator cu ceva. Ții minte, da? Îmi ești dator cu ceva, Lenny.

Mi se părea aiurea ca Frankie să-i amintească lui Lenny, de față cu noi, că-i datora ceva, mai ales că eram niște străine, dar Frankie rămăsese locului și-i dădea înainte cu datoria lui, pînă cînd Lenny băgă mîna în buzunar și scoase un teanc gros de bancnote verzi, din care trase una și i-o întinse lui Frankie. Cred că erau zece dolari.

— Ciocu' mic și valea!

Vreme de-o clipă am avut impresia că Lenny mi se adresa și mie, pînă cînd am auzit-o pe Doreen spunînd:

— Dacă nu vine și Elly, nu vin.

Jos pălăria la felul cum îmi folosise numele fals.

— A, păi Elly vine! Nu-i așa, Elly? mă întrebă Lenny, făcîndu-mi cu ochiul.

— Normal că vin, am răspuns.

Frankie se topise în noapte, așa că m-am gîndit să mă țin după Doreen. Voiam să văd cît mai mult posibil.

Îmi plăcea să-i observ pe ceilalți în situații critice. Dacă apărea ceva la care să mă uit, vreun accident pe șosea sau vreo încăierare sau vreun bebeluș conservat într-un laborator, rămîneam pe loc și priveam atît de atent, încît nu-mi mai ieșea niciodată din minte.

Și știu că în felul ăsta am aflat o grămadă de lucruri pe care altminteri nu le-aș fi aflat și, chiar dacă mă uimeau sau mă scîrbeau, nu mă trădam niciodată. Mă prefăceam că știu că așa stau lucrurile mereu.

¹. Cuplul Rosenberg, Julius și Ethel – primii civili americani condamnați la moarte pentru spionaj (la New York, în anul 1957). După numeroase recursuri și după eșecul unui apel mondial la clemență, au fost executați.

². Eroina romanului *Pollyanna* de Eleanor Porter, publicat în 1913. Prin extensie, numele trimite la o persoană de un optimism debordant, care tinde să vadă binele pretutindeni.

³. Cape Cod, peninsulă din apropierea Bostonului.

⁴ Cocteil preparat cu whisky, bitter, zahăr și coajă de lămîie, toate amestecate cu puțină apă minerală, servit cu gheață și garnisit cu fructe.

Doi

PENTRU NIMIC ÎN LUME n-aș fi scăpat ocazia de a vedea unde stă Lenny.

Casa era construită exact ca interiorul unei ferme, doar că era în mijlocul unui bloc de locuințe din New York. Dărimase ceva ziduri – ca să mărească spațiul, ne-a spus el – și-apoi își pusese lambriuri pe pereți și-și făcuse la comandă un bar lambrizat, în formă de potcoavă. Cred că și podelele erau lambrisate.

Pe jos erau la tot pasul blănuri imense de urs alb și singurul mobilier era compus din mai multe paturi joase, acoperite cu covoare indiene. Pe pereți, în loc de tablouri, avea coarne de cerb și de bivol și un cap de iepure împăiat. Lenny îl mîngîie tandru pe boticul gri pe iepurele cu urechi țepene.

— L-am călcat cu mașina în Vegas.

Apoi se îndepărtă de-a curmezișul camerei, bocănind cu ecou din cizmele de cowboy, de parcă trăgea cu pușca.

— Acustica, spuse și se făcu din ce în ce mai mic, pînă ce dispăru pe o ușă din depărtare.

Dintr-odată începu să se-audă muzică din aer, din toate părțile. Apoi muzica se opri și se auzi vocea lui Lenny spunînd:

— Pentru dumneavoastră, disc-jockey-ul de la ora douăsprezece, Lenny Shepherd, cu o selecție a pieselor din top. Numărul zece în caruselul de săptămîna asta, nimeni alta decît micuța blondină pe care ați tot auzit-o în ultima vreme... ea și numai ea, *Crizantema!*

M-am născut în Kansas, am crescut în Kansas

Și, de m-oi mărita, m-oi mărita în Kansas...

— Ce figură! a spus Doreen. Nu-i așa că-i o figură?

— Poți să știi, am zis.

— Auzi, Elly, te rog ceva.

Părea să creadă că deja eram Elly pe bune.

— Bine.

— Stai pe-aproape, bine? N-am nici o șansă dacă încercă vreo prostie. Ai văzut ce mușchi are? a chicotit Doreen.

Lenny apăru din camera din spate.

— Am băgat douăj' de mii în aparatul asta de înregistrare.

Se duse agale spre bar și scoase trei pahare și o frapieră de argint și-un recipient mare în care se puse să amestece niște băuturi din mai multe sticle.

...pentru iubita ce mă va aștepta mereu –

Ea-i crizantema din orașul meu.

— Meseriaș, nu?

Lenny veni spre noi, ținînd în echilibru trei pahare. Broboane de apă, ca de transpirație, stăteau

agățate de ele și cuburile de gheață făcură un clinchet suav când Lenny ni le înmînă. Apoi muzica se stinse ușor și se auzi vocea lui Lenny anunțînd următorul loc în top.

— Ce chestie să te auzi vorbind, nu?

Privirea lui Lenny poposi asupra mea.

— Frankie și-a luat tălpășița și-ai rămas singură. Ar trebui să-mi chem un prieten.

— Nu-i nimic, i-am spus. Nu trebuie să chemi pe nimeni.

Nu voiam să fiu prea directă și să-i cer pe cineva cu vreo șapte numere mai mare decît Frankie.

Lui Lenny păru să i se ia o piatră de pe inimă.

— Să nu te superi. N-aș vrea să fiu rău cu o prietenă a lui Doreen.

Îi trase lui Doreen un zîmbet larg.

— Nu-i așa, dulceață?

Îi întinse o mînă lui Doreen și, fără nici o vorbă, începură să danseze frenetic, cu paharele încă în mîini.

Stăteam cu picioarele încrucișate pe unul dintre paturi și încercam să am o mutră pioasă și indiferentă, ca un om de afaceri pe care îl văzusem odată privind o dansatoare din buric algeriană, dar de îndată ce m-am rezemat de perete, sub iepurele împăiat, patul a-nceput să se rostogolească spre cameră, așa că am ajuns să mă așez pe blana de urs și să mă reazem de pat.

Băutura mea era udă și deprimantă. Cu fiecare înghițitură pe care o luam, gustul aducea tot mai mult a apă moartă. Pe la mijloc paharul avea desenat un lasou roz cu picățele galbene. Am băut pînă la vreo doi centimetri sub lasou și-am stat un pic și, când m-am dus să mai iau o gură, lichidul urcase iar la nivelul lasoului.

Aerul bubui cu vocea lui Lenny:

— De ce oare, de ce oare, am plecat noi din Wyoming?

Dansul frenetic al celor doi nu se oprea nici în pauza dintre piese. Am simțit cum mă micșorez din ce în ce mai mult, pînă ce n-am mai fost decît un punct negru pe fundalul acela cu covoare albe și roșii și lambriuri de brad. Mă simțeam ca o gaură în pămînt.

E ceva demoralizator în a-i privi pe doi oameni care sînt din ce în ce mai în limbă unul după altul, mai ales atunci cînd ești singura persoană în plus din încăpere.

E ca și cum ai privi Parisul dintr-o garnitură de tren care se îndreaptă în direcția opusă – cu fiecare secundă, orașul se face din ce în ce mai mic, dar ai senzația că *tu* ești din ce în ce mai mic și din ce în ce mai singur, îndepărtîndu-te în grabă de toate luminile alea și de toată distrația, cu un milion de kilometri pe oră.

Mai tot timpul Lenny și Doreen se ciocneau unul de altul și se pupau și-apoi se-ntindeau să mai ia o gură bună din pahare și iar erau unul peste altul. Mă gîndeam să mă-ntind pe blana de urs și să trag un pui de somn pînă cînd Doreen o avea chef să meargă la hotel.

Atunci Lenny scoase un răget teribil. M-am ridicat în capul oaselor. Doreen se ținea cu dinții de

lobul urechii stîngi a lui Lenny.

— Dă-mi drumu', în mă-ta!

Lenny se aplecă și, cu un salt, Doreen fu la el pe umăr și paharul îi zbură din mîină, descriind o boltă largă, înaltă, apoi se izbi de lambriurile de brad cu un clinchet stupid. Lenny încă mai răgea și se învîrtea atît de repede, încît nu reușeam să văd fața lui Doreen.

Am observat, în felul nonșalant în care observi culoarea ochilor cuiva, că sîinii lui Doreen dăduseră pe-afară din rochie și se legănavu încet, ca doi pepeni măricei, cum ea se învîrtea cu burta-n jos pe umărul lui Lenny, dînd din picioare în aer și țipînd. Apoi începură amîndoi să rîdă și-și încetîniră rotirea. Lenny încerca s-o muște pe Doreen de pulpă prin fustă, dar eu am ieșit pe ușă înainte să se mai întîmple ceva și-am reușit să ajung jos țînîndu-mă cu ambele mîini de balustradă și mai degrabă alunecînd tot drumul.

Nu mi-am dat seama că apartamentul lui Lenny avea aer condiționat pînă n-am pus piciorul pe trotuar. Căldura tropicală îmbîcsită pe care o înmagazinaseră trotuarele de-a lungul zilei mă lovi în față ca o ultimă insultă. Habar n-aveam unde mă aflu.

Pentru o clipă mi-a trecut prin cap să iau un taxi și să mă duc pînă la urmă la petrecere, dar m-am răzgîndit, pentru că probabil dansul se terminase deja și n-aveam chef să mă trezesc într-o sală imensă de bal presărată cu confetti și mucuri de țigară și șervețele mototolite.

Mi-am îndreptat pașii șovăielnici spre cel mai apropiat colț de stradă, mîngîind pereții clădirilor din stînga mea cu vîrfurile unui deget, ca să-mi mențin echilibrul. M-am uitat la numărul străzii. Apoi am scos harta New York-ului din poșetă. Eram la cinci străzi depărtare de strada mea, pe care mai trebuia să traversez apoi exact patruzeci și trei de străzi pînă la hotel.

N-am avut niciodată grețuri la mersul pe jos. Am luat-o în direcția bună, numărînd în barbă străzile, și cînd am intrat în holul hotelului eram perfect trează și numai cu picioarele puțin umflate, dar asta era numai din vina mea, pentru că nu-mi pusesem ciorapi.

În hol nu era nimeni, în afară de receptionerul de noapte, care moțăia în ghereta lui luminată, printre chei și telefoane amuțite.

Am urcat în lift și-am apăsă butonul etajului meu. Ușile s-au închis ca faldurile unui acordeon fără sunet. Apoi am simțit ceva în urechi și-am observat o chinezoaică mare, cu ochii mînjiți, care se holba la mine cu o mutră imbecilă. Eram eu, bineînțele. Am fost dezgustată de cît de șifonată și de stoarsă arătam.

Nu era picior de om pe hol. Am intrat în camera mea. Era plină de fum. La început am crezut că fumul se ivise din senin, ca un fel de pedeapsă, apoi mi-am amintit că era fumatul lui Doreen și-am apăsă butonul care pornea ventilatorul din geam. Geamurile erau blocate, așa că nu puteai să le deschizi și să te apleci în afară, iar chestia asta mă înfuria, nu știu de ce.

Stînd în partea stîngă a geamului și sprijinindu-mi obrazul de toc, vedeam centrul orașului, cu clădirea Națiunilor Unite ridicîndu-se în noapte ca un fagure verde, ciudat, de pe Marte. Vedeam strada

cu luminile ei albe și roșii în mișcare și luminile podurilor al căror nume nu-l știam.

Tăcerea mă deprima. Nu era tăcerea tăcerii. Era tăcerea mea.

Știam foarte bine că mașinile fac zgomot și că oamenii din ele și de după ferestrele luminate ale clădirilor fac un zgomot și că fluviul face un zgomot, dar nu auzeam nimic. Orașul îmi atârna la geam, plat ca un afiș, pîlpîind și scînteind, dar putea la fel de bine nici să nu fie acolo, la cît de mult mă ajuta.

Telefonul alb, ca de porțelan, de lîngă pat m-ar fi putut conecta cu lucrurile, dar acesta stătea nemișcat, împietrit ca un cap de mort. Am încercat să mă gîndesc la oamenii cărora le dădusem numărul meu de telefon, ca să fac o listă cu toate telefoanele posibile pe care le-aș fi putut primi, dar nu-mi venea în cap decît că-i dădusem numărul mamei lui Buddy Willard, ca să i-l dea unui translator pe care-l știa la ONU.

Am scos un hohot de rîs scurt și sec.

Îmi și închipuiam cu ce translator mi-ar fi făcut cunoștință doamna Willard, cînd de fapt ea spera să mă mărit cu Buddy, care se trata acum de tuberculoză undeva în nordul statului New York. Mama lui Buddy chiar aranjase ca eu să primesc o slujbă de chelneriță la sanatoriul de TBC în vara aceea, ca să nu fie Buddy singur. Ea și Buddy nu puteau pricepe de ce, în loc de asta, alesesem să vin la New York.

Oglinda de deasupra biroului meu părea ușor deformată și mult prea argintie. Chipul din ea semăna cu oglindirea dintr-o bilă de amalgam a dentistului. M-am gîndit să mă strecur în așternuturi și să încerc să dorm, dar asta era de parcă aș fi înghesuit o scrisoare soioasă și mîzgălită într-un plic nou și curat, așa că nu mă tenta. M-am hotărît să fac o baie fierbinte.

Probabil că sînt destule lucruri pe care o baie fierbinte nu le rezolvă, dar eu nu știu prea multe. Cînd sînt tristă că voi muri sau nervoasă că nu pot să dorm sau cînd sînt îndrăgostită de cineva pe care nu-l voi vedea o săptămîină, mă prăbușesc cam pînă pe-aici și-apoi îmi spun:

— Mă duc să fac o baie fierbinte.

Cînd sînt în baie, meditez. Apa trebuie să fie foarte fierbinte, așa de fierbinte că abia poți să-ți bagi piciorul în ea. Apoi te scufunzi, centimetru cu centimetru, pînă cînd apa îți ajunge la gît.

Îmi amintesc tavanele de deasupra fiecărei căzi în care m-am întins. Îmi amintesc textura tavanelor și crăpăturile și culorile și punctele de igrasie și corpurile de iluminat. Îmi amintesc și căzile: cele de modă veche, cu picioare de grifon, și cele moderne, în formă de sicriu, și cele extravagante, de marmură roz, dînd spre un eleșteu interior, și-mi amintesc forma și dimensiunile robinetelor și diferitele suporturi pentru săpun.

Cînd sînt într-o baie fierbinte, sînt eu însămi mai mult ca niciodată.

Am zăcut în cada aceea de la etajul șaptesprezece al aceluia hotel pentru femei, sus, deasupra forfotei New York-ului, aproape o oră și-am simțit cum devin din nou pură. Nu cred în botez și-n apele Iordanului sau în alte chestii din astea, dar cred că pentru mine o baie fierbinte e cam totuna cu apa sfințită pentru oamenii religioși.

Mi-am spus:

— Doreen se dizolvă, Lenny Shepherd se dizolvă, Frankie se dizolvă, New York-ul se dizolvă, toate se dizolvă de tot și nici unul nu mai contează. Nu-i cunosc, nu i-am cunoscut niciodată și sînt foarte pură. Toată băutura și toate săruturile alea lipicioase pe care le-am văzut și toată mizeria care mi s-a pus pe piele pe drumul de-ntoarcere se transformă în ceva pur.

Cu cît stăteam mai mult în apa fierbinte și limpede, cu atît mai pură mă simțeam, și cînd, în cele din urmă, am ieșit afară și m-am înfășurat în prosopul moale și mare și alb al hotelului, m-am simțit pură și dulce ca un nou-născut.

Nu știu de cîtă vreme dormeam cînd am auzit ciocănitul. La început nu l-am băgat în seamă, pentru că persoana care bătea spunea întruna:

— Elly, Elly, Elly, deschide-mi – și eu nu cunoșteam nici o Elly.

Apoi se auzi un alt fel de bătaie peste primele bufnituri surde, un tac-tac ascuțit, și o altă voce, mai rece, spuse:

— Domnișoară Greenwood, vă caută prietena dumneavoastră.

Atunci mi-am dat seama că e Doreen.

Am sărit în picioare și m-am clătinat amețită un minut în mijlocul camerei întunecate. Eram enervată pe Doreen că mă trezise. Singura mea șansă de a termina cu noaptea aceea tristă era un somn bun, dar a trebuit ea să mă trezească și să strice tot. M-am gîndit că, dacă mă prefac că dorm, poate ciocănitul încetează și mă lasă în pace, dar am așteptat și n-a încetat.

— Elly, Elly, bolborosi prima voce, iar cealaltă continuă să șuiere:

— Domnișoară Greenwood, domnișoară Greenwood, domnișoară Greenwood, de parcă aș fi avut personalități multiple sau mai știu eu ce.

Am deschis ușa și-am clipit cînd în ochi mi-a intrat lumina puternică de pe hol. Aveam senzația că nu-i nici noapte, nu-i nici zi, ci un interval lugubru care se strecurase cumva între ele și n-avea să se sfîrșească niciodată.

Doreen stătea sprijinită de tocul ușii. Cînd am ieșit, mi s-a prăbușit în brațe. Nu-i vedeam fața, pentru că își ținea capul în piept, iar părul țepăn îi atîrna în lațe din rădăcinile întunecate ca franjuri unei fuste de dansatoare hawaiiană.

Am recunoscut-o în femeia scundă și îndesată, cu mustață, îmbrăcată în uniformă neagră, pe îngrijitoarea de noapte, cea care ne călca fustele și rochiile de seară în firida înghesuită de pe etaj. Nu înțelegeam de unde o știa pe Doreen și de ce voia s-o ajute pe Doreen să mă trezească, în loc s-o conducă în liniște spre propria ei cameră.

Văzînd-o pe Doreen la mine-n brațe și tăcută, în afară de cîteva sughițuri înlăcrimate, femeia se îndepărtă cu pași molcomi pe hol în jos, spre firida ei cu mașina ei veche de cusut marca Singer și scîndura ei albă de călcat. Îmi venea să alerg după ea și să-i spun că n-am nici o legătură cu Doreen, pentru că părea sobră și muncitoare și virtuoasă ca un emigrant european de modă veche și-mi amintea

de bunica mea austriacă.

— Lasă-mă să mă-ntind, să mă-ntind, îngăima Doreen. Să mă-ntind, să mă-ntind.

Aveam senzația că, dacă o car pe Doreen peste pragul camerei mele și-o ajut să se pună la mine-n pat, n-o să mai scap niciodată de ea.

Își lăsa toată greutatea pe brațul meu și corpul îi era cald și moale ca o grămadă de perne, iar picioarele i se târau nătînge în pantofii cu toc cui. Era mult prea grea ca să reușesc s-o urnesc pînă-n capătul îndepărtat al coridorului.

Am hotărît că singurul lucru de făcut era să-i dau drumul pe mochetă, să-nchid ușa și s-o-ncui și apoi să mă culc la loc. Cînd se va trezi, Doreen nu va ști ce s-a întîmplat și va crede că probabil își pierduse cunoștința în fața ușii mele în timp ce eu dormeam și se va ridica din proprie inițiativă și se va duce, înțeleaptă, în camera ei.

Am început s-o las încet pe Doreen pe mocheta verde de pe hol, dar ea gemu adînc și se aplecă, trăgîndu-se din brațele mele. Un jet maroniu de vomă îi fîșni din gură și se-ntinse într-o băltoacă largă la picioarele mele.

Dintr-odată Doreen se făcu și mai grea. Capul i se prăbuși în față, în băltoacă, cu șuvițele de păr blond muiate-n ea ca rădăcinile copacilor într-o mlaștină, și-atunci mi-am dat seama că adormise. M-am retras. Eu însămi eram pe jumătate adormită.

În noaptea aceea am luat o hotărîre în privința lui Doreen. M-am hotărît că am s-o privesc și-am s-o ascult ce spune, dar înăuntrul meu n-o să am nimic de-a face cu ea. Înăuntrul meu o să-i fiu credincioasă lui Betsy și prietenelor ei nevinovate. În inima mea semănam cu Betsy.

În liniște, m-am întors în camera mea și-am închis ușa. Gîndindu-mă mai bine, n-am încuiat-o. Chiar asta n-am reușit s-o fac.

Cînd m-am trezit a doua zi dimineață, în căldura înăbușitoare, lipsită de soare, m-am îmbrăcat și mi-am aruncat niște apă pe față și mi-am dat cu niște ruj și-am deschis ușa încet. Probabil că încă mă așteptam să văd corpul lui Doreen stînd acolo, în băltoaca de vomă, ca o dovadă urîță, palpabilă, a caracterului meu infect.

Nu era nimeni în hol. Mocheta se întindea dintr-un capăt în altul al holului, curată și de un verde crud, cu excepția unei pete vagi, neregulate, închise la culoare, din fața ușii mele, ca și cum cineva vărsase acolo din greșeală un pahar cu apă și apoi ștersese locul.

Trei

PE MASA FESTIVĂ a banchetului de la *Ladies' Day* erau așezate jumătăți de avocado verzi-gălbui umplute cu carne de crab și maioneză, platouri cu friptură de vacă și piept de pui și, mai peste tot, câte-un bol de cristal umplut pînă la refuz cu icre negre. În acea dimineață nu apucasem să iau vreun mic dejun la bufetul hotelului. Băusem doar o cană de cafea care fusese încălzită de atîtea ori, încît ți se strepezea gura de amară ce era. Eram moartă de foame.

Înainte să vin la New York, nu luasem niciodată masa într-un restaurant ca lumea. Nu pun la socoteală localurile gen Howard Johnson's, unde mîncam numai cartofi prăjiți și cheeseburgeri și înghețate de vanilie cu indivizi ca Buddy Willard. Nu știi de ce, dar mîncarea îmi place mai mult ca orice. Pot să mănînc oricît și nu mă îngraș. Cu o singură excepție, am aceeași greutate de zece ani.

Mîncărurile mele preferate sînt preparate cu unt și multă brînză și smîntînă. În New York am fost la atîtea mese gratuite cu cei de la revistă și cu diverse celebrități care veneau în vizită, încît m-am obișnuit să parcurg cu privirea meniurile acelea uriașe, scrise de mînă, unde o garnitură minusculă de mazăre costă cincizeci sau șaiszeci de cenți, pînă cînd găsesc cele mai savuroase și mai scumpe feluri, din care comand apoi în neștire.

Mesele astea la care eram invitate se decontau întotdeauna, așa că nu mă simțeam niciodată vinovată. Îmi făcusem obiceiul să mănînc suficient de repede ca să nu stea după mine ceilalți – care în general comandau numai salata casei și suc de grapefruit, fiind în cură de slăbire. Aproape toate persoanele pe care le-am cunoscut în New York țineau cură de slăbire.

— Vreau să urez bun venit celor mai drăguțe și mai deștepte domnișoare pe care a avut norocul să le cunoască personalul nostru! șuieră în lavalieră maestrul de ceremonii, un ins durduliu, cu chelie.

— Acest banchet este doar un mic exemplu al ospitalității pe care Bucătăria noastră de Degustare o arată azi, la *Ladies' Day*, în cinstea vizitei dumneavoastră.

Urmă o rafală delicată de aplauze din partea domnișoarelor și apoi ne așezarăm toate la masa enormă, drapată cu fețe de masă albe.

Eram unsprezece fete de la revistă, însoțite de majoritatea redactorilor noștri coordonatori și de întregul personal al „Bucătăriei de Degustare“ de la *Ladies' Day*, îmbrăcat în halate albe, igienice, cu părul prins îngrijit sub plase și cu un machiaj fără cusur, uniform, de culoarea piersicii.

Eram numai unsprezece pentru că Doreen lipsea. O așezaseră lîngă mine, dintr-un motiv sau altul, iar scaunul rămăsese neocupat. Îi păstrasem cartonașul care-i indica locul la masă – o oglinjoară de buzunar cu numele „Doreen“ inscripționat pe capac cu un scris dantelat, cu o cunună de margarete pline de chiciură pe margine, înrămînd golul argintiu unde avea să se reflecte chipul ei.

Doreen își petrecea ziua cu Lenny Shepherd. De fapt, își petrecea cea mai mare parte a timpului liber cu Lenny Shepherd.

În ora dinaintea prînzului festiv de la *Ladies' Day* – faimoasa revistă pentru femei care expune poze

ample, în culori, întinse pe două pagini, cu cine copioase, avînd o temă și o locație diferită în fiecare lună – fuseserăm conduse prin bucătăriile sclipitoare și nesfîrșite și văzuserăm cît de greu este să fotografiezi o plăcintă cu mere *à la mode* sub o lumină puternică, întrucît înghețata se tot topește și trebuie proptită din spate cu scobitori și schimbată de fiecare dată cînd se blegește prea tare.

Priveliștea cu toată mîncarea depozitată acolo-n bucătăria mă amețise. Nu-i vorba că nu mîncam destul acasă, dar bunica mea pregătea întotdeauna porții de austeritate și rații mici de friptură și avea obiceiul să spună, în clipa în care duceai prima furculiță la gură, „Sper să vă placă, a fost un dolar și zece cenți kilogramul“, așa că de fiecare dată mă simțeam de parcă mîncam cumva bani în loc de friptura de duminică.

În timp ce stăteam în picioare în spatele scaunelor, ascultînd discursul de bun venit, pusesem capul în piept și localizasem pe șest bolurile cu icre negre. Unul dintre ele era așezat strategic între mine și scaunul gol al lui Doreen.

M-am gîndit că fata care stătea vizavi de mine n-avea cum să ajungă la el, din cauza platoului central, un munte din fructe de marțipan, iar Betsy, care era în dreapta mea, era prea drăguță ca să mă roage să-l împart cu ea dacă-l feream binișor cu cotul și-l țineam lîngă farfuria de pîine cu unt. În plus, un alt bol de caviar era puțin în dreapta fetei care stătea lîngă Betsy și putea să mănînce de acolo.

Bunicul meu și cu mine aveam o glumă favorită. Era șef de sală la un club, undeva la țară, în apropierea orașului meu, și în fiecare duminică bunica mea se ducea cu mașina să-l aducă acasă pentru luna liberă. Eu și fratele meu o însoțeam, cu schimbul, și bunicul ne servea întotdeauna cina de duminică, bunicii și celui dintre noi care era cu ea, de parcă am fi fost clienți de-ai clubului. Îi plăcea să-mi prezinte tot felul de mîncăruri alese, așa că la nouă ani eram deja înnebunită după supa rece de praz, după caviar și anșoa.

Gluma era că, la nunta mea, bunicul va avea grijă să am cît caviar îmi pofteste inima. Era o glumă pentru că nu intenționam să mă mărit niciodată și, chiar dacă mă măritam, bunicul meu nu și-ar fi putut permite atîta caviar decît dacă jefuia bucătăria clubului și venea cu o valiză plină.

La adăpostul clinchetului de pahare, de argintărie și de porțelanuri scumpe, mi-am pavat farfuria cu felii de pui. Apoi am uns feliile de pui cu un strat gros de caviar, așa cum pui unt de arahide pe pîine. Apoi am luat cu degetele feliile de pui, una cîte una, le-am rulat ca să nu se prelingă caviarul de pe ele și le-am mîncat.

După ce de nenumărate ori mă stresasem groaznic neștiind ce lingură să folosesc, descoperisem că, dacă faci la masă ceva ce nu se cade cu o anume aroganță, de parcă ai ști perfect că faci ce trebuie, scapi basma curată și nimeni nu-și închipuie că n-ai maniere sau că ești prost crescut. O să creadă că ești original și foarte înțelept.

Am învățat șmecheria asta în ziua în care Jay Cee m-a dus să luăm masa cu un poet celebru. Acesta era îmbrăcat cu o jachetă oribilă, aspră, din tweed maro cu picățele, cu pantaloni gri și cu un jersey pînă la baza gîtului, cu pătrățele albastre și roșii, iar asta se întîmpla într-un restaurant foarte select, plin de

havuzuri și de candelabre, unde toți ceilalți bărbați purtau costume închise la culoare și cămăși albe, imaculate.

Poetul ăsta și-a mâncat salata cu mîna, frunză cu frunză, vorbind cu mine în tot acest timp despre antiteza dintre natură și artă. Nu puteam să-mi iau ochii de la degetele albe, butucănoase, care se plimbau de la bolul cu salată al poetului pînă la gura poetului și înapoi, ducînd o frunză picurîndă după alta. Nimeni n-a chicotit și nimeni n-a făcut în șoaptă comentarii sarcastice. Poetul crea impresia că a-ți mânca salata cu mîna era singurul lucru normal și de bun-simț pe care-l puteai face.

Nici unul dintre redactorii de la revista noastră sau din personalul de la *Ladies' Day* nu stătea pe lîngă mine, iar Betsy părea drăguță și prietenoasă. Nici măcar nu păreau să-i placă icrele negre, așa că am devenit din ce în ce mai sigură pe mine. Cînd am terminat prima farfurie cu felii de pui și caviar, mi-am mai pus una. Apoi am atacat salata de avocado și crustacee.

Avocado este fructul meu preferat. În fiecare duminică, bunicul meu îmi aducea cîte-un avocado, ascuns pe fundul servietei sale, sub șase cămăși murdare și benzile desenate umoristice din ziarul de duminică. M-a învățat cum să mănînc avocado: topeam jeleu de struguri într-o tigaie, îl amestecam cu sos franțuzesc și apoi umpleam fructul scobit cu sosul rubiniu. Mi-era un dor teribil de acel sos. Pe lîngă el, carnea de crab n-avea nici un farmec.

— Cum a fost prezentarea de blănuri? am întrebat-o pe Betsy cînd m-am liniștit în privința competiției pentru caviar.

Am adunat cu lingura ultimele buline negre și sărate din farfurie și-am lins-o.

— A fost superb, îmi răspunse Betsy cu un surîs. Ne-au învățat cum să facem un guler multifuncțional din cozi de nurcă și dintr-un lanț auriu, exact din ăla din care găsești la Woolworth's cu un dolar nouășopt, și Hilda a și tras o fugă, după aceea, pînă la depozitul care vinde blănuri angró, și-a luat o mîină de cozi cu super-reducere și s-a repezit și pînă la Woolworth's și-apoi le-a asamblat pe toate în autobuz.

Am aruncat o privire spre Hilda, care stătea în partea cealaltă a lui Betsy. Într-adevăr, purta un guler care arăta scump, din cozi de blană, prinse într-o parte cu un lanț aurit.

N-am înțeles-o niciodată de-a binelea pe Hilda. Avea un metru optzeci și ochi verzi, imenși, migdalați, și buze roșii, groase, și o expresie slavă, absentă. Făcea pălării. Era sub îndrumarea redactorului de modă. O alesese dintre cele cu înclinații mai degrabă literare, cum eram Doreen, Betsy și cu mine, care scriam toate articole, chiar dacă unele dintre ele nu erau decît despre sănătate sau frumusețe. Habar n-am dacă Hilda știa să citească, dar făcea niște pălării senzaționale. Era la o școală din New York unde învățai cum să faci pălării și în fiecare zi venea la lucru cu altă pălărie, făcută cu mîinile ei din paie sau din blană sau din panglici sau din voaluri cu nuanțe subtile.

— E senzațional, am spus. Senzațional.

Mi-era dor de Doreen. Ea mi-ar fi murmurat o remarcă opărită la adresa accesoriului de blană al Hildei și m-ar fi înveselit.

Eram foarte deprimată. Fusesem demascată chiar în acea dimineață de Jay Cee însăși și acum simțeam că toate bănuielile incomode pe care le aveam despre mine însămi se adevereau și nu mai puteam să ascund adevărul prea multă vreme. După nouăsprezece ani în care alergasem după note bune și premii și recompense de un fel sau altul, intrasem în stagnare, încetineam, mă retrăgeam din competiție.

— De ce n-ai venit cu noi la prezentarea de blănuri? m-a întrebat Betsy.

Aveam senzația că se repetă, că îmi pusese aceeași întrebare cu un minut înainte și eu probabil nu băgasem de seamă.

— Te-ai dus cu Doreen?

— Nu, am răspuns. Am vrut să vin la prezentarea de blănuri, dar m-a sunat Jay Cee și mi-a spus să mă duc la birou.

Ideea că am vrut să merg la prezentare nu era prea adevărată, dar acum încercam să mă conving că era adevărată, ca să mă pot simți rănită de-a binelea de ce făcuse Jay Cee.

I-am povestit lui Betsy cum stăteam în pat în dimineața aceea, gândindu-mă să mă duc la prezentarea de blănuri. Ceea ce nu i-am spus era că Doreen venise ceva mai devreme în camera mea și mi spusese:

— De ce naiba vrei să te duci la prezentarea aia de căcat? Eu mă duc cu Lenny la Coney Island, hai și tu. Lenny poa' să-ți găsească un tip haios, ziua și-așa e compromisă cu masa aia de gală și cu premiera aia de film de după-amiază, așa că n-o să ne simtă nimeni lipsa.

Timp de o clipă, am fost tentată. În mod sigur prezentarea suna aiurea. Niciodată nu mi-au plăcut blănurile. Pînă la urmă m-am hotărît ce să fac: să stau în pat cît aveam chef și apoi să mă duc în Central Park și să-mi petrec restul zilei întinsă pe iarbă, în cea mai înaltă iarbă pe care aș fi găsit-o în sălbăticia aia cheală din jurul lacului cu rațe.

I-am spus lui Doreen că n-aveam să mă duc la prezentare, nici la dineu și nici la premiera filmului, dar că n-aveam să merg nici pe Coney Island. Aveam să stau în pat. După ce-a plecat Doreen, m-am întrebat de ce nu mai puteam merge pînă la capăt, făcînd ce se cuvenea să fac. Treaba asta mă întrista și mă obosea. Apoi m-am întrebat de ce nu puteam merge pînă la capăt făcînd ce nu se cuvenea să fac, așa cum făcea Doreen, și asta mă întrista și mai tare și mă obosea și mai și.

Nu știam cît e ceasul, dar le auzisem pe fete făcînd zarvă și vociferînd în hol, pregătindu-se pentru prezentarea de blănuri, și apoi auzisem holul amuțind și, cum stăteam în pat, pe spate, uitîndu-mă în sus, la tavanul gol și alb, tăcerea părea să crească din ce în ce, pînă cînd am simțit că or să-mi plesnească timpanele. Apoi a sunat telefonul.

M-am holbat la telefon un minut. Receptorul se clătina puțin în furca de culoarea osului, așa că-mi dădeam seama că sună cu adevărat. M-am gândit că probabil dădusem cuiva numărul de telefon la vreo petrecere sau la vreun bal și apoi uitasem. Am ridicat receptorul și-am rostit cu o voce aspră, receptivă:

— Alo?

— Sînt Jay Cee, a spus Jay Cee cu o promptitudine agresivă. Mă întrebam dacă ai de gînd să treci azi pe la birou.

M-am prăvălit în așternuturi. Nu înțelegeam de ce ar crede Jay Cee că aveam să apar la birou. Aveam orarele alea minuscule, trase la șapirograf, ca să putem ține evidența activităților noastre, și ne petreceam o grămadă de dimineți și de după-amieze în afara biroului, la diverse treburi prin oraș. Normal, unele treburi erau facultative.

Am făcut o pauză bună. Apoi i-am spus cu sfială:

— Voiam să mă duc la prezentarea de modă.

Normal, nu credeam nimic de genul ăsta, dar nu-mi trecea prin cap ce altceva aș putea să spun.

— I-am zis că voiam să mă duc la prezentarea de modă, îi explicam eu lui Betsy. Dar mi-a spus să vin la birou, ca să stea puțin de vorbă cu mine, și era și ceva treabă de făcut.

— O-pa! spuse Betsy înțelegătoare.

Probabil observase lacrimile ce-mi cădeau – bîldîbîc – în desertul de bezea cu înghețată de coniac, căci mi-l împinse în față pe al ei, care era neatins, și, după ce l-am terminat pe al meu, m-am apucat, absentă, de al ei. Mă simțeam puțin aiurea din cauza lacrimilor, dar erau destul de autentice. Jay Cee îmi spusese niște chestii oribile.

Pe la ora zece, cînd am trecut pragul biroului, albă ca varul, Jay Cee s-a ridicat și-a venit, ocolindu-și biroul, să închidă ușa, apoi eu m-am așezat pe scaunul turnant de la masa mea de scris, plasată cu fața spre ea, iar ea s-a așezat pe scaunul turnant de la biroul ei, cu fața spre mine, cu fereastra plină de plante în ghivece, raft peste raft, răsărindu-i în spate ca o grădină tropicală.

— Spune-mi, Esther, munca ta nu te interesează?

— O, ba da, ba da, i-am răspuns. Mă interesează foarte mult.

Îmi venea să strig în gura mare, de parcă în felul acesta aș fi făcut ca replicile mele să pară mai convingătoare, dar m-am abținut.

Toată viața mea îmi spusese că asta este ceea ce vreau să fac: să învăț, să citesc, să scriu și să lucrez ca nebuna – și chiar părea să fie adevărat, făceam totul destul de bine și luam numai note de zece și pînă am ajuns la colegiu nimic nu mi-a stat în cale.

Eram corespondentul pe probleme studențești al *Gazetei* orașului și redactor al revistei literare și secretarul Consiliului de Onoare, care se ocupă cu delictе și pedepse academice și universitare – o funcție importantă –, și o poetă cunoscută, profesoară în cadrul facultății, mă susținea pentru studii la cele mai mari universități de pe coasta de est și aveam promisiunea unor burse integrale pe tot parcursul studiilor și acum eram ucenică la cel mai bun redactor-șef al unei reviste intelectuale de modă, iar eu nu făceam decît să mă poticnesc și iar să mă poticnesc, ca un cal de ham încăpățînat.

— Totul mă interesează foarte mult.

Cuvintele căzură plate și nesincere pe biroul lui Jay Cee, ca un pumn de bănuți de lemn.

— Mă bucur să aud asta, spuse Jay Cee cu o voce de viespe. Ai o grămadă de lucruri de învățat în luna asta la revistă, știi, nu? Și asta numai dacă-ți sufleci mânecele. Fata care a fost aici înaintea ta nu și-a pierdut vremea cu prezentări de modă sau alte treburi din astea. S-a dus din biroul ăsta direct la *Time*.

— Uau! am spus cu aceeași voce de înmormântare. Ce rapid!

— Desigur, tu mai ai încă un an de colegiu, continuă Jay Cee pe un ton puțin mai blînd. Ce-ai de gînd după ce termini?

Am crezut întotdeauna că am de gînd să obțin o bursă ca lumea pentru studii universitare sau niște fonduri pentru a studia în toată Europa și după aceea voiam să predau la facultate și să scriu cărți de poezie sau să scriu cărți de poezie și să fiu un fel de editor. De obicei planurile astea îmi stăteau pe limbă.

— Nu prea știi, m-am auzit spunînd.

Am simțit un șoc puternic cînd m-am auzit spunînd așa ceva, pentru că, în clipa în care am spus-o, am știut că e adevărat.

Suna adevărat și recunoșteam asta, așa cum recunoști o persoană imposibil de descris care s-a învățat pe lîngă ușa ta un secol și deodată vine și se prezintă drept adevăratul tău tată și seamănă leit cu tine, așa că știi că este adevăratul tău tată și că persoana despre care ai crezut toată viața că-ți este tată e un impostor.

— Nu prea știi.

— N-o să ajungi nicăieri în felul ăsta.

Jay Cee tăcu.

— Ce limbi străine știi?

— A, știi să citesc puțin în franceză, cred, și am vrut întotdeauna să învăț germană.

De vreo cinci ani le tot spuneam oamenilor că întotdeauna am vrut să învăț germană.

Mama mea a vorbit germană în timpul copilăriei sale în America și a fost persecutată pentru asta de copiii de la școală în timpul primului război mondial. Tatăl meu, vorbitor de limbă germană, care murise cînd aveam nouă ani, se trăgea dintr-un cătun maniaco-depresiv din inima neagră a Prusiei. Fratele meu cel mai mic era în acea clipă la Berlin, făcînd parte din Experimentul pentru Conviețuire Internațională, și vorbea germana ca pe limba maternă.

Ceea ce nu spuneam era că, de fiecare dată cînd luam în mînă un dicționar german sau o carte în germană, numai la vederea acelor litere dense, negre, de sîrmă ghimpată, mintea mi se închidea ca o scoică.

— M-am gîndit întotdeauna că mi-ar plăcea să intru în activitatea editorială.

Încercam să reiau un fir care mă putea aduce înapoi, la vechea și strălucita mea putere de convingere.

— Bănuiesc că o să încerc să mă angajez la vreo editură.

— Ar trebui să poți citi în franceză și în germană, spuse Jay Cee fără milă. Și probabil și în alte

cîteva limbi, spaniolă și italiană sau – și mai bine – rusă. În fiecare început de vară, sute de fete se revarsă ca un torent în New York și toate cred că or să fie redactori. Trebuie să ai ceva mai mult de oferit decît omul obișnuit. Ai face bine să înveți ceva limbi străine.

Nu mă lăsa inima să-i spun lui Jay Cee că în orarul meu de an terminal n-aveam pic de timp liber în care să învăț limbi străine. Făceam unul din programele acelea de merit care te învață să ai o gîndire independentă și, în afară de un curs despre Tolstoi și Dostoievski și de un seminar avansat de creație poetică, aveam să-mi petrec tot timpul scriind despre o temă obscură din opera lui James Joyce. Nu-mi alesesem încă tema pentru că nu reușisem să citesc *Veghea lui Finnegan*¹, dar profesorul meu coordonator îmi aștepta cu nerăbdare disertația și promisese să-mi dea niște sugestii pe tema gemenilor.

— Să văd ce pot face, i-am spus lui Jay Cee. S-ar putea să reușesc să strecor un curs din acela accelerat, cu ritm dublu, de germană pentru începători, pe care l-au scos acum.

La vremea aceea chiar credeam că aș putea face asta. Aveam talentul de a-mi convinge decana de an să mă lase să fac lucruri neobișnuite. Mă considera un fel de experiment interesant.

La colegiu trebuia să fac un curs obligatoriu de fizică și chimie. Făcusem deja un curs de botanică și mă descurcasem foarte bine. Tot anul, nu greșisem nici un răspuns la teste și o vreme cochetasem cu ideea de a mă face botanist și de a studia ierburile sălbatice din Africa sau din pădurile amazoniene, pentru că poți obține fonduri mari ca să studiezi chestii din astea extravagante în locuri ciudate, mult mai ușor decît ai obține o bursă să studiezi artele plastice în Italia sau engleza în Anglia. Nu ai atîta concurență.

Botanica era în regulă, pentru că-mi plăcea să tai frunze și să le pun la microscop și să desenez diagrame ale mucegaiului, iar frunza ciudată, în formă de inimă, din ciclul sexual al ferigii, îmi părea extrem de reală.

Ziua în care am început cursul de fizică m-a ucis.

Un bărbat scund și negricios, cu un glas pițigăiat și peltic, pe care-l chema domnul Manzi, stătea în fața clasei într-un costum strîmt, albastru, ținînd în mîină o bilă mică de lemn. A luat bila și i-a dat drumul pe un plan înclinat, cu șanțuri, și a lăsat-o să se rostogolească pînă jos. Apoi a început să spună cum că fie a accelerația și t timpul și dintr-odată s-a pus să scribăluiască pe toată tabla litere și numere și semne de egal pînă ce-a umplut-o și mintea mea muri brusc.

Am luat cu mine în dormitor cartea de fizică. Era o carte uriașă, cu foi poroase, trase la șapirograf – patru sute de pagini, fără desene, fără poze, doar grafice și formule, prinse în coperte de carton de-un roșu cărămiziu. Cartea asta fusese scrisă de domnul Manzi pentru a explica fizica fetelor de la colegiu și, dacă reușea cu noi, urma să încerce s-o publice.

Ei bine, am studiat formulele acelea, m-am dus la ore și m-am uitat la bile care se rostogolesc pe planuri înclinate și-am ascultat clopoței sunînd și la sfîrșitul semestrului majoritatea fetelor picaseră, iar eu luasem un zece curat. L-am auzit pe domnul Manzi spunîndu-le unor fete care se plîngeau că materia era mult prea grea:

— Nu, n-are cum să fie prea grea, din moment ce o fată a luat zece curat.

— Cine? Spuneți-ne! îl rugară ele, dar acesta clătină din cap și nu spuse nimic.

În schimb, îmi aruncă mie, cu dulceață, un zîmbet complice.

Așa mi-a venit ideea să mă sustrag de la semestrul următor de chimie. Luasem eu un zece curat la fizică, dar eram cuprinsă de panică. Fizica mă îmbolnăvisese tot timpul cît o învățasem. Nu suportam ideea asta de a reduce totul la numere și litere. În locul formelor de frunze și al diagramelor mărite cu găurile prin care respiră frunzele și-n locul unor cuvinte fascinante gen caroten sau xantofilă, pe tablă erau scrise acum formulele astea hidoase, înghesuite, cu litere în formă de scorpion, mîzgălite cu creta roșie, specială, a domnului Manzi.

Știam că la chimie va fi și mai rău, pentru că văzusem un tabel uriaș atîrnat în laboratorul de chimie, cu nouăzeci și ceva de elemente, și toate cuvintele perfect în regulă, gen aur sau argint sau cobalt sau aluminiu, erau prescurtate la niște abrevieri urîte și cu diferite numere zecimale după ele. Dacă trebuia să-mi storc creierii cu încă o serie de treburi din astea, înnebuneam. O luam razna definitiv. Numai printr-un oribil efort de voință reușisem să mă tîrăsc pînă la capătul primului semestru.

Așa că m-am dus la decana de an cu un plan isteț.

Planul era că aveam nevoie de timp ca să fac un curs despre Shakespeare, avînd în vedere că specializarea mea era, pînă la urmă, literatura engleză. Știa și ea la fel de bine ca mine că aveam să iau din nou un zece curat la cursul de chimie, așa că mai avea vreun rost să dau examenul? De ce nu puteam să mă duc la ore, pur și simplu, să ascult și să asimilez, fără să fie vorba de examene sau de note? Era o chestie de onoare, între oameni de bun simț, și fondul conta mai mult decît forma, iar notele erau oricum o chestie oarecum aiurea – nu-i așa? – cînd știai că o să iei întotdeauna zece. Planul meu era susținut de faptul că în programa pentru anii următori se renunțase la al doilea an obligatoriu de științe reale, așa că, oricum, anul meu era ultimul care îndura vechea programă.

Domnul Manzi era perfect de acord cu planul meu. Cred că îl flata faptul că îmi plăceau cursurile lui atît de mult, încît eram dornică să vin nu pentru vreun interes material cum ar fi creditele sau un zece, ci pentru pura frumusețe a chimiei în sine. Mi se părea foarte ingenios din partea mea că propusesem să mă duc la cursul de chimie chiar și după ce mă transferasem la cel despre Shakespeare. Era un gest destul de inutil și făcea să pară că pur și simplu nu suportam ideea de a renunța la chimie.

Normal, n-aș fi reușit cu schema asta dacă n-aș fi luat zecele acela la început. Și, dacă decana mea de an ar fi știut cît eram de speriată și de deprimată și cît de serios mă gîndeam la alte soluții disperate – de exemplu, să-mi iau o scutire medicală în care să scrie că nu eram în stare să fac chimie, că formulele mă amețeau și așa mai departe –, pun pariu că nu m-ar fi ascultat nici o clipă, ci m-ar fi obligat să mă duc la curs, orice-ar fi.

Întîmplarea a făcut ca petiția mea să fie aprobată de consiliul profesoral, iar decana mea de an mi-a spus mai tîrziu că mai mulți profesori fuseseră impresionați de ea. O consideraseră un pas important în maturizarea mea intelectuală.

Mă pufnea rîsul cînd mă gîndeam la restul aceluia an. Mă duceam la cursurile de chimie de cinci ori pe săptămîină – n-am lipsit la nici unul. Domnul Manzi stătea la catedra amfiteatrului mare, vechi și dărăpănat, și făcea flăcări albastre și pîlpîiri roșii și nori cu nuanțe gălbui, turnînd conținutul unor eprubete unul peste altul, iar eu îmi închideam urechile la sunetul vocii lui, convingîndu-mă că-i doar un țîțar îndepărtat, și stăteam și savuram luminile strălucitoare și flăcările colorate și scriam pagină după pagină de vilanele și sonete.

Domnul Manzi se uita din cînd în cînd la mine și mă vedea că scriu și-mi trimitea un mic zîmbet dulce și plin de apreciere. Probabil își închipuia că scriam toate formulele acelea nu pentru examen, cum făceau celelalte fete, ci pentru că expunerea lui mă fascina atît de tare, încît nu mă puteam abține.

¹ *Finnegans Wake* (1939), ultimul roman al lui James Joyce, netradus și aproape imposibil de tradus în română.

Patru

NU ȘTIU DE UNDE ȘI PÎNĂ UNDE mi-o fi zburat gîndul la reușita mea eschivare de la chimie în timp ce stăteam acolo, în biroul lui Jay Cee.

În tot timpul cît Jay Cee mi-a vorbit, l-am văzut pe domnul Manzi stînd în aer în spatele capului ei, ca un obiect scos de un magician dintr-o pălărie, ținînd în mîini micuța bilă de lemn și eprubeta care, bolborosind, emanase un nor mare de fum gălbui, mirosind a ouă stricate, în acea zi dinaintea vacanței de Paști, ceea ce le făcuse pe toate fetele și pe domnul Manzi să rîdă.

Îmi părea rău de domnul Manzi. Îmi venea să mă duc la el în genunchi și să-mi cer scuze că am fost așa o mincinoasă.

Jay Cee mi-a dat un teanc de manuscrise de nuvele și mi-a vorbit mult mai amabil. Mi-am petrecut restul dimineții citind nuvelele și bătînd la mașină ce credeam despre ele pe foile rozalii, de uz intern, pe care le trimiteam apoi în biroul redactorului lui Betsy, pentru ca Betsy să le citească a doua zi. Jay Cee mă întrerupea din cînd în cînd ca să-mi spună ceva util sau vreo bîrfă.

În ziua aceea Jay Cee se ducea să ia prînzul cu doi scriitori celebri, un domn și o doamnă. Bărbatul tocmai vînduse șase nuvele la *New Yorker* și șase lui Jay Cee. Lucrul acesta m-a surprins, căci nu știam ca revistele să cumpere nuvele în loturi de șase, și eram șocată la gîndul sumei pe care probabil aveau să aducă șase nuvele. Jay Cee spunea că trebuie să fie foarte atentă la acest prînz, pentru că și doamna era scriitoare de nuvele, dar nu publicase nici una în *New Yorker*, iar Jay Cee luase de la ea una singură în decurs de cinci ani. Jay Cee trebuia să-i cînte în strună bărbatului mai celebru și în același timp să aibă grijă să nu o jignească pe doamna mai puțin celebră.

Cînd heruvimii de pe ceasul de perete al lui Jay Cee își fluturară aripile în sus și-n jos și-și duseră la buze goarneau aurite și trîmbițară douăsprezece note, una după alta, Jay Cee îmi spuse că am lucrat suficient pentru ziua aceea și să mă duc la prezentarea și petrecerea de la *Ladies' Day* și la premiera de film și că urma să ne vedem a doua zi, dis-de-dimineată.

Apoi își trase un sacou peste bluza liliachie, își puse o pălărie cu imitații de flori de liliac pe cap, își pudră nasul în treacăt și-și potrivi ochelarii groși. Arăta groaznic, dar foarte înțeleaptă. La ieșirea din birou, mă bătui pe umăr cu mîna îmbrăcată într-o mănușă liliachie.

— Nu lăsa orașul cel hain să te doboare.

Am stat tăcută în scaunul meu turnant preț de cîteva minute și m-am gîndit la Jay Cee. Am încercat să-mi imaginez cum ar fi dacă eu aș fi Ee Gee, faimoasa redactoare, într-un birou plin de ghivece cu ficuși și violete de Africa pe care secretara mea trebuie să le ude în fiecare dimineată. Îmi doream să am o mamă ca Jay Cee. Atunci aș fi știut ce să fac.

Propria mea mamă nu-mi era de mare ajutor. Mama predase cursuri de stenodactilografie ca să ne întrețină încă de cînd murise tata și în sinea ei ura treaba asta și-l ura și pe el că murise și nu lăsase nici un ban, fiindcă nu avea încredere în agenții de asigurări pe viață. Insista tot timpul să învăț stenografie

după facultate, ca să am și o pregătire practică pe lângă diploma de facultate.

— Chiar și apostolii făceau corturi, spunea ea. Trebuiau să-și câștige pâinea, ca și noi.

Mi-am înmuiat degetele în bolul cu apă caldă pe care o chelneriță de la *Ladies' Day* mi-l așezase în față, în locul celor două farfurii goale de înghețată. Apoi mi-am șters cu grijă fiecare deget de șervetul de pânză, care era încă destul de curat. Apoi am împăturit șervetul de pânză și l-am pus între buze și mi-am apăsat buzele pe el cu precizie. Când am pus șervetul înapoi pe masă, pe el înflorea o urmă estompată de buze roz, ca o inimă micuță.

M-am gândit cât de mult progresasem.

Prima oară când am văzut un bol cu apă caldă eram la locuința binefăcătoarei mele. Așa era tradiția la colegiul meu, îmi spusese micuța doamnă pistruiată de la biroul de burse: să-i scrii persoanei care îți acordă bursa, dacă aceasta era încă în viață, și să-i multumești pentru ea.

Eu primisem bursa de la Philomena Guinea, o prozatoare cu dare de mână care studiasse la colegiul meu pe la începutul secolului, după al cărei prim roman se făcuse o ecranizare cu Bette Davis și un serial radiofonic care se difuza și acum. Și iată că era în viață și locuia într-un conac imens, nu departe de clubul de la țară unde lucra bunicul meu.

Așa că i-am scris Philomenei Guinea o scrisoare lungă, cu cerneală neagră ca tăciunile pe o hîrtie gri care avea pe ea numele colegiului imprimat cu roșu. I-am scris cum arătau frunzele toamna, când ieșeam cu bicicleta să mă plimb pe dealuri, și cât de minunat era să stau în campus în loc să fac naveta cu autobuzul pînă la un colegiu local și că altfel ar fi trebuit să locuiesc acasă și cum toate porțile cunoașterii se deschideau în fața mea și probabil că într-o bună zi aveam să pot scrie cărți importante, așa cum făcuse ea.

Citiseam una din cărțile doamnei Guinea în biblioteca locală – din cine știe ce motiv, biblioteca de la colegiu nu le avea – și era ticsită de la cap la coadă cu întrebări lungi, pline de suspans: „Avea oare Evelyn să-și dea seama că Gladys îl cunoscuse pe Roger în trecut? se întrebă Hector cu înfrigurare“ și „Cum avea Donald să o mai ia de soție, când aflase de copilul Elsie, ascuns cu doamna Rollmop la ferma cea izolată? își întrebă Griselda perna pustie, luminată de lună“. Aceste cărți îi aduseseră Philomenei Guinea, care mai târziu mi-a spus că fusese foarte tîmpită când era la colegiu, milioane și milioane de dolari.

Doamna Guinea îmi răspunsese la scrisoare și mă invitase să iau prînzul la ea acasă. Atunci am văzut primul bol cu apă caldă pentru muia degetele.

Apa avea cîteva flori de cireș care pluteau prin ea și m-am gândit că e vreun soi de supă limpede japoneză, care se consumă în încheierea mesei, așa că am mîncat-o pînă la ultima înghițitură, cu tot cu florile crocante. Doamna Guinea n-a scos o vorbă și doar mult mai târziu, când i-am povestit despre prînzul respectiv unei debutante în înalta societate pe care o știam de la colegiu, am aflat ce făcusem.

Cînd am ieșit din interiorul luminat ca ziua al birourilor de la *Ladies' Day*, străzile erau gri și ploaia

cu bulbuci. Nu era genul de ploaie plăcută care te curăță de toate, ci soiul de ploaie pe care-mi închipui că-l întâlnești în Brazilia. Cădea direct din cer, cu picături mari cât niște farfurioare de cafea, și lovea trotuarele fierbinți cu un sfârșit care isca nori de abur contorsionați pe asfaltul lucios, întunecat.

Dorința mea ascunsă de a-mi petrece după-amiaza singură în Central Park se stinse în ușile turnante de la *Ladies' Day*, care se roteau ca un bățator de ouă. M-am trezit scuipată afară prin ploaia călduță pînă în peștera obscură, palpitîndă, a unui taxi, cu Betsy și Hilda și Emily Ann Offenbach, o fetiță afectată, cu un coc roșcat, care avea un bărbat și trei copii în Teaneck, New Jersey.

Filmul era foarte slăbuț. În rolurile principale erau o fată blondă și drăguță care semăna leit cu June Allyson, dar de fapt era altcineva, și o fată brunetă și sexy care semăna cu Elizabeth Taylor, dar era și ea altcineva, și doi tăntălăi imenși, cu umeri lați, cu nume gen Rick și Gil.

Era o idilă fotbalistică și era în Tehnicolor.

Urăsc Tehnicolorul. Toată lumea dintr-un film Tehnicolor pare să se simtă obligată să poarte un costum în culori aprinse în fiecare scenă nouă și să pozeze ca o marionetă, cu un pîlc de arbori foarte verzi, cu un lan de grîu foarte galben sau cu un ocean foarte albastru întinzîndu-se kilometri întregi în fiecare direcție.

Cea mai mare parte din acțiunea acestui film se petrecea în tribunele stadionului, cu cele două fete făcînd cu mîna și aclamînd, îmbrăcate în costume elegante, cu crizanteme mari cât căpățînile de varză la revere, sau într-o sală de bal, unde fetele țîșneau pe ringul de dans cu iubiții lor, în rochii ca acelea din *Pe aripile vîntului*, și apoi se duceau pe furiș la toaletă, unde-și spuneau lucruri tăioase și răutăcioase una alteia.

În cele din urmă mi-am dat seama că fata cea drăguță avea să se combine cu eroul fotbalist drăguț, iar fata cea sexy avea să rămîină singură, pentru că bărbatul pe care-l chema Gil voise tot timpul doar o amantă, nu o soție, și acum o ștergea de unul singur în Europa.

Cam în acest moment am început să mă simt aiurea. M-am uitat împrejur la toate rîndurile de capete mici și concentrate, cu aceeași strălucire argintie pe față și aceeași umbră întunecată pe ceafă: arătau nici mai mult, nici mai puțin, decît ca o grămadă de lunatici.

Simțeam că sînt într-un mare pericol de a borî. Nu știam ce-mi cauzează durerea de stomac: filmul oribil sau tot caviarul pe care-l mîncasem.

— Mă duc înapoi la hotel, i-am șoptit lui Betsy prin semiîntuneric.

Betsy se holba la ecran, extrem de concentrată.

— Nu te simți bine? îmi șopti, de-abia mișcîndu-și buzele.

— Nu, i-am spus. Mă simt ca dracu'.

— Și eu la fel. Vin cu tine.

Ne-am ridicat din scaune și-am spus Scuzați Scuzați Scuzați pînă la capătul rîndului nostru, în timp ce oamenii bombăneau și ne șușuiau și-și trăgeau cizmele de cauciuc și umbrelele ca să ne lase să trecem și eu am călcat pe cît mai multe picioare am putut, pentru că în felul ăsta reușeam să nu mă

gîndesc la dorința enormă de a borî, care se umflaca un balon în fața mea, atît de repede că nu mai vedeam de ea.

Rămășițele unei ploii călduțe încă se mai cerneau de sus cînd am pășit afară, în stradă.

Betsy arăta ca o sperietoare. Roșeața din obraji îi pierise și chipul ei supt plutea în fața mea, verzui și asudat. Ne-am prăbușit într-un taxi din acela galben cu picățele, care așteaptă întotdeauna la colțul străzii atunci cînd încerci să te hotărăști dacă să iei un taxi sau nu, și, pînă să ajungem la hotel, eu borîsem o dată și Betsy borîse de două ori.

Șoferul taxiului lua curbele cu așa un avînt, încît ne izbeam una de alta, mai întîi într-un capăt al banchetei din spate și apoi în celălalt. De fiecare dată cînd uneia dintre noi îi venea să vomite, se apleca în față în liniște, de parcă i-ar fi scăpat ceva pe jos și voia să-l ridice, iar cealaltă îngîna o melodie și se prefăcea că se uită pe geam.

Chiar și așa, taximetrul părea să știe ce făceam.

— Hei! protestase acesta trecînd pe lîngă un semafor care tocmai se făcuse roșu. Nu puteți să faceți asta la mine-n taxi! Ia ieșiți și faceți-o în stradă!

Dar noi n-am spus nimic și probabil și-a închipuit că eram aproape la hotel, așa că nu ne-a obligat să ieșim pînă cînd a tras în fața intrării principale.

N-am îndrăznit să stăm pînă ne-a socotit tariful. I-am strecurat taximetrului un pumn de monede și-am aruncat cîteva șervețele ca să acoperim mizeria de pe jos și-am fugit înăuntru prin hol, spre ascensorul gol. Din fericire pentru noi, era un moment liniștit al zilei. Betsy a mai vomat o dată în lift și eu i-am ținut capul, apoi am vomat eu și ea mi-a ținut capul.

De obicei, după o borală ca lumea te simți imediat mai bine. Ne-am îmbrățișat și apoi ne-am luat rămas-bun și ne-am îndreptat spre capete diferite ale coridorului ca să ne întindem în propriile camere. Nimic nu se compară cu borîtul împreună atunci cînd e să-ți faci un prieten apropiat.

Dar în clipa în care am închis ușa după mine și m-am dezbrăcat și m-am tîrît pînă în pat, m-am simțit mai rău ca niciodată. Am simțit că trebuie să mă duc urgent la baie. Cu mari sforțări, mi-am pus halatul alb cu albăstrele și m-am îndreptat, clătînîndu-mă, spre toaletă.

Betsy era deja acolo. O auzeam gemînd dincolo de ușă, așa că am dat colțul și m-am grăbit spre baia din cealaltă aripă. Am crezut că mor, așa de departe era.

M-am așezat pe closet și mi-am pus capul deasupra chiuvetei, sprijinindu-l de margine, și m-am gîndit că-mi dau afară și mațele, și cina. Greața se rostogolea prin mine cu niște valuri imense. După fiecare val se stinge și mă lăsa fără vlagă, ca o frunză udă, tremurînd din cap pînă-n picioare, și apoi o simțeam cum se umflă în mine iar, și plăcile de faianță albe și strălucitoare, ca dintr-o cameră de tortură, de sub picioarele mele și de deasupra capului și de pe cei patru pereți se strîngeau în jurul meu și mă făceau fărîme.

Nu știi cît timp m-am chinuit. Am lăsat apa rece să curgă în chiuvetă cu un șuvoi, fără să pun dopul, pentru ca oricine venea pe-acolo să creadă că-mi spălam hainele, și apoi, cînd m-am simțit

suficient de sigură, m-am întins pe podea și-am rămas nemișcată.

Nu mai părea să fie vară. Simțeam cum iarna îmi scutură oasele, dinții îmi clănțăneau, iar prosopul mare și alb pe care-l trăsesem pe jos, după mine, îmi stătea sub cap, nemișcat ca un nămete.

Mă gîndeam că trebuie să fii tare prost crescut ca să bați într-o ușă de toaletă în halul în care bătea cineva. Putea să se ducă după colț și să găsească altă toaletă, așa cum făcusem și eu, și să mă lase în pace. Dar persoana respectivă bătea în continuare și insista s-o las să intre și aveam impresia că recunosc vag vocea. Suna puțin ca Emily Ann Offenbach.

— O clipă, am spus.

Vorbele îmi ieșiră din gură distorsionate, groase ca melasa.

Mi-am adunat puterile și m-am ridicat încet și-am tras apa la closet pentru a zece oară și-am limpezit vasul de toaletă și-am rulat prosopul ca să nu se vadă prea clar petele de vomă și-am descuiat ușa și-am pășit afară în hol.

Știam că mi-ar fi fatal dacă m-aș uita la Emily Ann sau la oricine altcineva, așa că mi-am fixat privirea sticloasă pe un geam care plutea undeva la capătul coridorului și am început să pun un picior în fața altuia.

Următorul lucru pe care l-am văzut a fost pantoful cuiva.

Era un pantof solid, din piele neagră, crăpată, și destul de vechi, cu mici găurele dispuse în zigzag pe partea de sus și cu un luciu șters, și era îndreptat spre mine. Părea să fie așezat pe o suprafață tare și verde care-mi rănea maxilarul drept.

Am rămas nemișcată, așteptînd un indiciu care să-mi dea o idee ce să fac. Puțin mai la stînga pantofului am văzut o movilă nedeslușită de albastrele pe un teren alb și din cauza asta îmi venea să plîng. Lucrul la care mă uitam era mîneca propriului meu halat, iar mîna mea stîngă zăcea albă ca varul la capătul ei.

— E în regulă acum.

Vocea venea dintr-o regiune calmă, rațională, cu mult deasupra capului meu. Preț de-un minut nu mi s-a părut nimic ciudat la ea, dar apoi mi-am dat seama că e ciudată. Era o voce de bărbat și în hotelul nostru nu avea voie nici un bărbat, la nici o oră din zi sau din noapte.

— Cîte mai sînt? continuă vocea.

Ascultam cu interes. Podeaua părea minunat de solidă. Era liniștitor să știu că am căzut și nu puteam să cad și mai mult.

— Unșpe, cred, răspunse o voce de femeie.

M-am gîndit că trebuie să-i aparțină pantofului negru.

— Cred că-s încă unșpe, da' una nu-i aici, așa că-s numa' zece.

— Păi, s-o duceți pe asta în pat, că eu mă ocup de rest.

Am auzit un tronc tronc înfundat în urechea dreaptă, din ce în ce mai estompat. Apoi s-a deschis o

ușă în depărtare, s-au auzit voci și gemete și ușa s-a închis la loc.

Două mâini mă prinseră de subsuori și vocea femeii spuse:

— Hai, hai, scumpo, acuși ajungem.

Și m-am simțit ridicată pe jumătate și ușile începură să treacă pe lângă mine încet, una câte una, pînă cînd am ajuns la o ușă deschisă și am intrat.

Cearșaful cu care mă înveleam era dat la o parte și femeia m-a ajutat să mă întind și m-a acoperit pînă la bărbie și s-a odihnit puțin în fotoliul de lângă pat, făcîndu-și vînt cu o mînă roz, durdulie. Purta ochelari cu rame aurite și o bonetă de asistentă medicală.

— Cine sînteți? am întrebat cu glas stins.

— Sînt asistenta medicală a hotelului.

— Ce-am pățit?

— Otrăvită, spuse ea scurt. Otrăvite, toată trupa. În viața mea n-am văzut așa ceva. Țe-ai i-e rău, ăleia i-e rău, cu ce v-oți fi îndopat voi, domnișorelelor?

— Și celorlalte le e rău? am întrebat cu o urmă de speranță.

— La toată trupa. Cu ochii peste cap și plîngînd după mama, spuse ea cu satisfacție.

Camera plutea în jurul meu cu mare gingășie, de parcă scaunele și mesele și-ar fi înfrînat greutatea, din grijă pentru slăbiciunea mea subită.

— Doctoru' ți-a făcut o injecție, spuse asistenta din ușă. O să adormi acum.

Și ușa i-a luat locul ca o foaie albă de hîrtie și apoi o foaie mai mare de hîrtie a luat locul ușii și eu m-am dus plutind spre ea și-am adormit zîmbind.

Cineva stătea la capul patului meu cu o cană albă.

— Bea asta, spuse.

Am dat din cap. Perna a trosnit ca un balot de paie.

— Bea asta și o să te simți mai bine.

O cană albă, groasă, de porțelan, îmi fu coborîta sub nas. În lumina palidă care putea fi seară sau putea fi dimineață, am contemplat lichidul limpede, gălbui. La suprafață pluteau bucățele de unt, iar aburii cu aromă vagă de pui îmi gîdilau nările.

Ochii mei au pornit în recunoaștere spre fusta din spatele cîinii.

— Betsy, am spus.

— Nici o Betsy, eu sînt.

Mi-am ridicat atunci privirea și am văzut capul lui Doreen profilîndu-se în amurgul din cadrul ferestrei, vîrfurile părului ei blond fiind luminate din spate, ca o aureolă aurie. Fața îi era cufundată în umbră, așa că nu-i deslușeam expresia, dar simțeam un soi de gingășie expertă emanînd din vîrfurile degetelor ei. Putea fi Betsy sau mama sau vreo asistentă cu miros de ferigă.

Mi-am aplecat capul și am luat o gură de supă. Mi se părea că am gura făcută din nisip. Am mai

luat o înghițitură și apoi încă una și încă una, pînă cînd cana s-a golit.

Mă simțeam purificată și sfîntă și pregătită pentru o nouă viață.

Doreen puse cana pe pervaz și se așeză în fotoliu. Am observat că nu dădea nici un semn că ar vrea să scoată o țigară și, cum era fumătoare înrăită, acest lucru m-a surprins.

— Ei bine, era să mori, spuse în cele din urmă.

— Probabil că de la tot caviarul ăla.

— Nici un caviar! Din cauza cărnii de crab. Au făcut analize pe ea și era plină de ptomaină.

Am avut o viziune cu bucătăria de-un alb celest de la *Ladies' Day* întinzîndu-se spre infinit. Am văzut cum o pară de avocado după alta erau umplute cu carne de crab și maioneză și fotografiate sub luminile puternice. Am văzut carnea delicată, rozaliu-marmorată, de pe clești străpungînd seducător pătura de maioneză și cupa de-un galben dulce a fructului de avocado, cu marginea ei vernil, cuprinzînd, ca într-o îmbrățișare, întreaga porcărie.

Otravă.

— Cine-a făcut analize?

Mă gîndeam că probabil doctorul spălase stomacul cuiva și apoi analizase conținutul acestuia în laboratorul său din hotel.

— Tembelii ăia de la *Ladies' Day*. Imediat după ce-ați început toate să cădeți secerate ca niște popice, a sunat cineva la birou și de la birou au sunat la *Ladies' Day* și ei au făcut analize la tot ce-a rămas de la marele prînz. Ha!

— Ha! am îngînat și eu fals.

Era bine că o aveam din nou pe Doreen.

— V-au trimis cadouri, adăugă ea. Sînt într-o cutie mare de carton, afară pe hol.

— Cum de-au ajuns așa de repede?

— Le-au livrat cu un curier rapid, tu ce crezi? Nu-și pot permite să vă lase așa, pe toată trupa, să alergați de colo colo spunînd că ați fost otrăvite la *Ladies' Day*. I-ați putea da în judecată pentru fiecare bănuț pe care-l au dacă ați cunoaște un avocat deștept.

— Ce cadouri sînt?

Începeam să simt că, dacă era un cadou suficient de bun, n-aveam să mă supăr prea tare pentru cele întîmplate, pentru că rezultatul era că mă simțeam atît de pură.

— N-a deschis nimeni cutia încă, toate-s căzute late. Eu trebuie să le duc supa tuturor, avînd în vedere că sînt singura pe picioare, dar ți-am adus-o ție prima.

— Vezi care-i cadoul, am implorat-o.

Apoi mi-am adus aminte și am spus:

— Am și eu un cadou pentru tine.

Doreen ieși pe hol. Am auzit-o foșnind o vreme și apoi am auzit zgomot de hîrtie ruptă. În cele din urmă se întoarse cărînd o carte groasă, cu o copertă lucioasă și cu numele a tot felul de oameni pe ea.

— *Cele mai bune treizeci de nuvele ale anului.*

Îmi trînti cartea în brațe.

— Mai sînt încă unsprezece afară, în cutie. Probabil s-au gîndit c-o să aveți ce citi cît sînteți bolnave.

Făcu o pauză.

— Al meu unde-i?

Am cotrobăit prin poșetă și i-am dat lui Doreen oglinda cu numele ei scris printre margarete. Doreen s-a uitat la mine și eu m-am uitat la ea și amîndouă am pufnit în rîs.

— Poți să mănînci și supa mea, dacă vrei, mi-a spus. Au pus douăsprezece supe pe tavă, din greșeală, dar eu m-am îndopat cu Lenny. Am tot mîncat la hot dog cît am așteptat să se oprească ploaia, așa că nu cred c-aș mai putea lua o singură înghițitură.

— Dă-o înapoi, am spus. Mor de foame.

Cinci

A DOUA ZI DIMINEAȚĂ, LA ORA ȘAPTE, a sunat telefonul.

Încet, am înotat spre suprafață de pe fundul unui somn adânc. Aveam deja o telegramă de la Jay Cee, prinsă de rama oglinzii, în care îmi spunea să nu mă obolesc să vin la lucru, ci să mă odihnesc o zi și să îmi revin complet, și cât de rău îi părea de carnea de crab stricată, așa că nu aveam idee cine suna.

Am întins mîna și-am smuls receptorul, așezîndu-l pe pernă, în așa fel încît microfonul mi se sprijinea de claviculă, iar difuzorul de umăr.

— Alo?

O voce de bărbat întrebă:

— Domnișoara Esther Greenwood?

Mi s-a părut că detectez un ușor accent străin.

— Chiar ea, am răspuns.

— Aici Constantin Nu-Știu-Cine.

N-am înțeles numele de familie, dar era plin de s-uri și k-uri. Nu știam nici un Constantin, dar nu mă lăsa inima s-o spun.

Apoi mi-am amintit de doamna Willard și de translatorul ei.

— Sigur, sigur! am strigat, ridicîndu-mă în capul oaselor și strîngînd receptorul cu ambele mîini.

Nu-i dădusem nici o clipă crezare doamnei Willard cînd spusese că avea să-mi prezinte un bărbat pe nume Constantin.

Făceam colecție de bărbați cu nume interesante. Știam deja un Socrates. Era înalt și urît și intelectual și fiul unui mare producător grec de filme de la Hollywood, dar era și catolic, amănunt care stricase totul pentru amîndoi. Pe lîngă Socrates, mai știam un rus bălai pe nume Attila, care era la Boston School of Business Administration.

Încetul cu încetul, mi-am dat seama că bărbatul încerca să aranjeze o întîlnire cu mine mai tîrziu în acea zi.

— Vrei să vezi Națiunile Unite după-masă?

— Văd și-acum Națiunile Unite, i-am spus, cu un mic chicotit isteric.

Părea în impas.

— O văd de la geam.

Mă gîndeam că poate engleza mea era o idee prea rapidă pentru el.

Urmă un moment de tăcere. Apoi el spuse:

— Poate că vrei să luăm o îmbucătură după aceea.

Am detectat vocabularul doamnei Willard și mi s-a strîns inima. Doamna Willard te invita întotdeauna să iei o îmbucătură. Mi-am amintit că bărbatul acesta fusese oaspetele doamnei Willard cînd venise prima oară în America: doamna Willard avea un aranjament din acelea în care primești la

tine în gazdă niște străini și apoi, când te duci în străinătate, ei te primesc pe tine în gazdă.

Acum îmi dădeam seama destul de clar că doamna Willard pur și simplu dăduse primirea ei în gazdă în Rusia pentru îmbucătura mea în New York.

— Da, aș vrea să iau o îmbucătură, am spus sec. La ce oră vii?

— O să vin să te iau cu mașina pe la două. La Amazon, așa-i?

— Da.

— Aha, știi unde vine.

Pentru o clipă m-am gândit că tonul lui era încărcat de o anume semnificație și apoi mi-am spus că, probabil, unele fete de la Amazon erau secretare la Națiunile Unite și ieșise la un moment dat cu vreuna dintre ele. L-am lăsat pe el să închidă primul și apoi am pus telefonul în furcă și m-am trântit la loc în perne, simțindu-mă îndârjită.

Iar o luam de la capăt, construind imaginea fermecătoare a unui bărbat care mă va iubi cu pasiune din secunda în care mă va întâlni, totul de la niște nimicuri prozaice. Un tur de rutină la ONU și apoi un sandwich post-ONU!

Am încercat să-mi ridic moralul.

Probabil că translatorul doamnei Willard avea să fie scund și urât și probabil că o să ajung să-l disprețuiesc, așa cum îl disprețuiam pe Buddy Willard. Acest gând îmi dădea o anumită satisfacție. Pentru că îl disprețuiam pe Buddy Willard și, deși toată lumea încă mai credea că aveam să mă mărit cu el când ieșea de la sanatoriul TBC, eu știam că nu aveam să mă mărit cu el nici dacă era ultimul bărbat de pe pământ.

Buddy Willard era un ipocrit.

Bineînțeles, n-am știut de la început că e un ipocrit. Credeam că e cel mai drăguț băiat pe care-l întâlnisem vreodată. Îl adorasem de la distanță vreme de cinci ani înainte să se uite măcar la mine și apoi fusese o epocă minunată, când încă îl mai adoram și el începuse să se uite la mine, și apoi, pe măsură ce se uita la mine tot mai mult, am descoperit aproape din întâmplare ce ipocrit ordinar era și acum voia să mă mărit cu el și nu-mi venea să cred ce tupeu are.

Partea cea mai îngrozitoare era că nu puteam să-i spun verde-n față ce cred despre el, pentru că luase TBC înainte să apuc să-i spun și acum trebuia să-i fac pe plac pînă când se făcea bine și putea să suporte adevărul gol-goluț.

M-am hotărît să nu mă duc jos, la bufet, pentru micul dejun. Însemna numai să mă îmbrac, dar ce rost avea să mă îmbrac dacă stăteam în pat toată dimineața? Probabil că aș fi putut să sun la recepție și să cer să-mi aducă micul dejun în cameră, dar atunci ar fi trebuit să-i dau bacșiș persoanei care mi-l aducea și eu niciodată nu știu cât să dau bacșiș. Trecusem prin niște experiențe foarte neplăcute încercînd să dau bacșișuri în New York.

Cînd am ajuns prima oară la Amazon, un bărbat pitic și chel, într-o uniformă de portar, mi-a cărat valiza pînă sus cu liftul și mi-a descuiat ușa. Bineînțeles, m-am repezit imediat la geam să admir

priveliște. După o vreme, mi-am dat seama că omul de serviciu învârtea robinetele de apă caldă și rece la chiuvetă și spunea:

— Asta e apa caldă și asta e apa rece.

Dăduse și drumul la radio și-mi spunea numele tuturor programelor din New York și începusem să mă simt stînjenită, așa că am rămas cu spatele la el și i-am spus ferm:

— Mulțumesc că mi-ați cărat valiza.

— Mulțumesc, mulțumesc, mulțumesc. Ha! a spus el cu un ton foarte obraznic și insidios și, înainte să mă răsucesc ca să văd ce-l apucase, a dispărut, trîntind ușa cu grosolănie după el.

Mai târziu, cînd i-am povestit lui Doreen despre comportamentul curios al acestuia, ea mi-a spus:

— Nătăfleată, își cerea bacșișul.

Am întreat-o cît ar fi trebuit să-i dau și ea mi-a spus că douăzeci și cinci de cenți în mod normal și treizeci și cinci dacă valiza era prea grea. Bine, aș fi putut foarte bine să-mi car și singură valiza pînă-n cameră, dar portarul păruse atît de dornic s-o facă el, că l-am lăsat. Mă gîndisem că genul ăsta de serviciu e inclus în prețul pe care-l plătești pentru camera de hotel.

Nu suport să dau bani la oameni pentru niște lucruri pe care aș putea să le fac foarte ușor și singură. Mă enervează.

Doreen spunea că trebuie să dai bacșiș zece la sută, dar făceam ce făceam și nu aveam niciodată mărunt și m-aș fi simțit foarte auirea să-i dau cuiva jumătate de dolar și să-i spun „Cincisprezece cenți sînt bacșișul tău, te rog dă-mi înapoi treizeci și cinci de cenți“.

Prima oară cînd am luat un taxi în New York, i-am dat șoferului bacșiș zece cenți. Cursa costa un dolar, așa că m-am gîndit că zece cenți e tocmai bine și i-am dat șoferului moneda cu un gest larg și un zîmbet. Dar el rămăsese cu mîna întinsă și se tot uita la monedă și, cînd am ieșit din taxi, sperînd că nu-i dădusem din greșală zece cenți canadieni, a început să răcnească:

— Domniță, trebuie și eu să trăiesc, ca și tine, ca toată lumea – cu o voce stridentă, care m-a speriat atît de tare, că am rupt-o la fugă.

Din fericire, s-a oprit la un semafor, altfel cred că ar fi mers în paralel cu mine, zbierînd în felul acela umilitor.

Cînd am întreat-o pe Doreen despre asta, mi-a spus că era posibil ca procentul de bacșiș să fi crescut de la zece la cincisprezece la sută de cînd fusese ea ultima oară în New York. Ori asta, ori taximetrul acela era un păduche în toată regula.

Am luat cartea pe care o trimiseseră cei de la *Ladies' Day*.

Cînd am deschis-o, din ea a căzut o felicitare. Pe fața felicitării era un pudel care stătea cu o mutră tristă pe o pernă înflorată, într-un coșuleț de cățel, și în interiorul felicitării era același pudel stînd în coșuleț cu un zîmbet pe buze, dormind dus sub un model înflorat care spunea „Ai grijă de tine, dormi mult și bine“. În partea de jos a felicitării cineva scrisese cu cerneală mov deschis „Însănătoșire

grabnică! De la toți prietenii tăi buni de la *Ladies' Day*“.

Am frunzărit nuvelă după nuvelă pînă cînd am ajuns la o poveste despre un smochin.

Smochinul creștea pe o pajiște verde, între casa unui evreu și o mănăstire de maici, și evreul ăsta se tot întîlnea la copac cu o superbă măicuță brunetă, venită și ea să culeagă fructele coapte, pînă cînd, într-o bună zi, au văzut un pui ieșind dintr-un ou într-un cuib de pe o ramură a copacului. Și, cum se uitau la micuța pasăre care-și croia drum cu ciocul afară din ou, și-au atins dosul palmelor și apoi măicuța n-a mai venit să culeagă smochine cu evreul, în schimb a venit în locul ei o servitoare catolică de la bucătărie, cu o mutră afurisită, care număra smochinele pe care le culegea bărbatul după ce terminaseră amîndoi de cules, ca să se asigure că nu culesese mai multe decît ea, și bărbatul era furios.

Mi se părea o poveste minunată, în special partea despre smochinul prins iarna sub zăpadă și apoi smochinul primăvara, cu toate fructele verzi. Mi-a părut rău cînd am ajuns la ultima pagină. Îmi venea să mă furișez printre rîndurile negre, tipărite, așa cum te furișezi printr-un gard, și să mă duc să mă culc sub smochinul acela superb, mare și verde.

Mi se părea că Buddy Willard și cu mine sîntem ca evreul și măicuța, deși, desigur, nu eram evrei sau catolici, ci unitarieni. Ne întîlniserăm sub propriul nostru smochin imaginar, iar ceea ce văzuserăm nu fusese o pasăre ieșind dintr-un ou, ci un bebeluș ieșind dintr-o femeie, și apoi se întîmplase ceva teribil și fiecare își văzuse de drumul lui.

Cum stăteam acolo, în patul meu alb de hotel, simțindu-mă singură și slabă, mă gîndeam că sînt sus, în sanatoriul acela din munții Adirondack, și mă simțeam ca ultimul om. În scrisorile lui, Buddy îmi tot spunea cum citea poezii scrise de un poet care era și doctor și cum auzise de un nuvelist rus celebru care nu mai era în viață și care fusese și el doctor, așa că pînă la urmă poate că doctorii și scriitorii se puteau înțelege bine.

Ei, asta era o melodie foarte diferită de cele interpretate de Buddy Willard în tot timpul celor doi ani în care ajunseserăm să ne cunoaștem. Îmi amintesc ziua în care mi-a zîmbit și mi-a spus:

— Știi ce e o poezie, Esther?

— Nu. Ce? am întrebat eu.

— Un fir de praf.

Și părea atît de mîndru că se gîndise la asta, încît m-am uitat pur și simplu la părul lui blond și la ochii lui albaștri și la dinții lui albi – avea dinți foarte lungi, albi și puternici – și am spus:

— Așa o fi.

De-abia un an mai tîrziu, în centrul New York-ului, mi-a trecut prin cap un răspuns la acea afirmație.

Îmi petreceam foarte multă vreme purtînd conversații imaginare cu Buddy Willard. Era cu doi ani mai mare decît mine și foarte rațional, așa că putea întotdeauna să-și susțină ideile. Cînd eram cu el, trebuia să mă lupt ca să-mi mențin capul la suprafața apei.

Aceste conversații pe care le purtam în gînd repetau de obicei începuturile unor conversații pe care

le avusesem de-adevăratele cu Buddy, numai că se încheiau cu mine răspunzându-i foarte tăios, în loc să stau ca o bleagă și să spun „Așa o fi“.

Acum, stînd întinsă pe spate în pat, mi-l imaginam pe Buddy spunînd:

— Știi ce e o poezie, Esther?

— Nu. Ce? întrebam eu.

— Un fir de praf.

Apoi, chiar cînd el zîmbea și începea să se umfle-n pene, eu ziceam:

— Ca și cadavrele pe care le diseci. Ca și oamenii pe care ai impresia că-i vindeci. Toate sînt praf de praf de praf. Cred că o poezie bună dăinuie mult mai mult decît o sută de oameni din ăia la un loc.

Și bineînțeles că Buddy n-avea ce să răspundă la asta, pentru că era adevărat ce spuneam. Oamenii erau făcuți din praf, nimic mai mult, și a doftorici tot praful ăla nu mi se părea cu nimic mai bun decît să scrii poezii pe care oamenii aveau să și le amintească și să și le repete cînd erau nefericiți sau bolnavi sau cînd nu puteau să doarmă.

Problema mea era că luam tot ce-mi spunea Buddy drept adevărul gol-goluț. Îmi amintesc de prima noapte cînd m-a sărutat. Era după balul studenților din anul trei de la Colegiul Yale.

Era ciudat cum mă invitase Buddy la acel bal.

Apăruse din senin la mine acasă într-o vacanță de Crăciun, îmbrăcat cu un pulover alb, gros, pe gît, și arăta atît de bine, că nu-mi venea să-mi iau ochii de la el. Îmi spusese:

— Poate o să trec să te văd la colegiu într-o zi, bine?

Am rămas paf. Nu-l vedeam pe Buddy decît la biserică, în duminicile cînd veneam amîndoi acasă de la colegiu – și atunci de la distanță –, și nu-mi dădeam seama ce îl făcuse să alerge pînă la mine ca să mă vadă. Alergase cele două mile dintre casele noastre ca să se antreneze pentru cros, așa îmi spusese.

Desigur, mamele noastre erau prietene bune. Fuseseră la școală împreună și apoi amîndouă se căsătoriseră cu cîte unul din profesorii lor și se stabiliseră în același oraș, dar Buddy era întotdeauna cu o bursă la școala pregătitoare toamna sau pleca să cîștige bani combătînd rugina pinilor în Montana vara, așa că în realitate faptul că mamele noastre erau vechi amice de școală nu conta deloc.

După această vizită neașteptată n-am mai primit nici o veste de la Buddy pînă într-o dimineață frumoasă de sîmbătă, la începutul lui martie. Eram sus, în camera mea de cămin de la colegiu, învățînd despre Petru Eremitul și Walter Nevoiașul¹ pentru examenul despre cruciade, pe care îl aveam la istorie luna următoare, cînd a sunat interfonul de pe hol.

De obicei se presupune că oamenii se duc cu rîndul să răspundă la interfonul de pe hol, dar cum eu eram singura boboacă pe un etaj plin de studente în ultimul an, mă puneau pe mine să răspund tot timpul. Am așteptat un minut ca să văd dacă nu mi-o ia cineva înainte. Apoi m-am gîndit că probabil toată lumea ieșise să joace squash sau plecase în week-end, așa că am răspuns eu.

— Tu ești, Esther? a spus fata de serviciu de la poartă și, cînd eu am răspuns că da, mi-a zis:

— Te caută un bărbat.

Eram surprinsă să aud asta, pentru că, dintre toate întâlnirile cu necunoscuți pe care le avusesem în acel an, nici unul din ei nu mă mai căutase pentru o a doua întâlnire. Pur și simplu n-aveam pic de noroc. Uram să cobor scările în fiecare sîmbătă seara, cu palmele umede și curioasă, și să mă pomenesc că o studentă mai mare îmi face cunoștință cu fiul celei mai bune prietene a mătușii ei și să văd un individ palid, cu o față ca de ciupercă și cu urechi clăpăuge sau cu dinți de iepure sau cu un picior mai scurt. Nu mi se părea că merit asta. La urma urmei, nu eram infirmă în nici un fel, atîta doar că învățam prea mult și nu știam cînd să mă opresc.

Ei bine, mi-am pieptănat părul și mi-am mai dat cu un strat de ruj și mi-am luat cartea de istorie – ca să pot spune că eram în drum spre sala de lectură, dacă se dovedea a fi cineva groaznic – și-am coborît. Și-am dat de Buddy Willard, rezemat de masa pentru corespondență, într-o jachetă kaki cu fermoar, cu pantaloni albaștri de stambă și încălțat cu bascheți gri, uzați, și el rînjea spre mine.

— Am venit doar să te salut, a spus.

Mi s-a părut curios să vină atîta drum de la Yale – chiar și cu autostopul, cum venise, ca să economisească bani – doar ca să mă salute.

— Salut, i-am spus. Hai să mergem afară, pe verandă.

Vroiam să ies pe verandă pentru că fata de serviciu era o studentă în ultimul an care-și băga nasul în toate și care acum se uita curioasă la mine. În mod evident, avea impresia că Buddy făcuse o mare greșeală.

Ne-am așezat unul lîngă altul, în două balansoare de răchită. Lumina soarelui era limpede și liniștită și aproape fierbinte.

— Nu pot să stau mai mult de cîteva minute, mi-a zis Buddy.

— Ei, hai, stai la prînz, i-am răspuns.

— O, nu pot asta! Am venit pînă aici pentru balul studenților din anul doi, cu Joan.

M-am simțit ca o cretină sadea.

— Ce mai *face* Joan? am întrebat cu răceală.

Joan Gilling era din orașul nostru de baștină și venea la biserica noastră și la colegiu era cu un an mai mare decît mine. Era mare sculă – președinta clasei ei, cu specializare în fizică și campioana colegiului la hochei. Întotdeauna mă făcea să mă simt stînjenită, cu ochii ei cenușii, dinții strălucitori, ca de piatră funerară, și vocea ei guturală. Și mai era și mare cît un cal. Începeam să cred că Buddy are gusturi cam îndoielnice.

— A, Joan! a zis el. M-a chemat la balul ăsta cu două luni înainte și mama ei a întrebat-o pe maică-mea dacă o să merg cu ea, deci ce puteam să fac?

— Păi de ce-ai spus că mergi cu ea dacă nu voiai? am întrebat cu răutate.

— Ei, îmi place Joan. Nu se uită niciodată cîți bani cheltuiești cu ea și-i place să facă tot felul de lucruri în aer liber. Ultima oară cînd a venit la Yale în week-end, ne-am dus într-o excursie cu bicicleta la East Rock și a fost singura fată pe care n-a trebuit s-o împing la deal. Joan e-n regulă.

M-am înverzit de invidie. Eu nu fusesem niciodată la Yale și Yale era locul unde-și doreau cel mai mult să meargă toate studentele mari din căminul meu. M-am hotărât să nu aștept nimic de la Buddy Willard. Dacă nu aștepti nimic de la cineva, nu ești niciodată dezamăgit.

— Păi atunci mai bine te-ai duce s-o cauți pe Joan, am spus pe un ton indiferent. Am o întâlnire cu cineva care trebuie să apară dintr-o clipă în alta și n-o să-i placă dacă mă vede că stau aici cu tine.

— O întâlnire? Buddy părea surprins. Cu cine?

— Sînt doi, am spus. Petru Eremitul și Walter Nevoiașul.

Buddy n-a răspuns nimic, așa că i-am zis:

— Astea le sînt poreclele.

Apoi am completat:

— Sînt din Dartmouth.

Bănuiesc că Buddy nu prea citea istorie, pentru că gura i s-a crispat. S-a aplecat în față și s-a ridicat din balansoarul de răchită, apoi i-a dat un mic ghiont brusc și inutil. Mi-a pus în poală un plic albastru deschis, cu blazonul de la Yale.

— Asta-i o scrisoare pe care aveam de gînd să ți-o las dacă nu erai aici. E o întrebare în ea, la care poți să-mi răspunzi în scris. Nu-mi vine să te întreb despre asta acum.

După ce a plecat Buddy, am deschis plicul. Era o scrisoare în care eram invitată la balul studenților din anul trei de la Yale.

Am fost așa de surprinsă, încît am lăsat să-mi scape cîteva schelălăieli și am alergat în cămin strigînd „Mă duc, mă duc, mă duc!“ După soarele strălucitor și alb de pe verandă, înăuntru era întuneric beznă și nu reușeam să deslușesc nimic. M-am trezit că o îmbrățișez pe studenta de serviciu. Cînd a aflat că aveam să mă duc la balul studenților din anul trei de la Yale, m-a privit cu uimire și respect.

Destul de curios, după aceea lucrurile s-au schimbat în cămin. Studentele mai mari de pe etajul meu au început să-mi vorbească și, destul de des, cîte una dintre ele răspundea la interfon foarte spontan și nimeni n-a mai făcut comentarii răutăcioase, cu voce tare, în fața ușii mele despre oamenii care-și irosesc frumoșii ani de studenție cu nasul în cărți.

Ei bine, pe toată durata balului studentesc Buddy m-a tratat ca pe o prietenă sau o verișoară.

Am dansat stînd tot timpul cam la un kilometru unul de altul, pînă cînd, în timpul lui „Auld Lang Syne“, și-a rezemat dintr-odată bărbia pe creștetul meu, de parcă ar fi fost foarte obosit. Apoi, prin vîntul rece și negru de la ora trei, am parcurs pe jos, foarte încet, cele cinci mile pînă la casa unde aveam să dorm în sufragerie, pe o canapea care era prea scurtă, pentru că plăteam numai cincizeci de cenți pe noapte în loc de doi dolari, cît aș fi plătit la aproape toate celelalte locuri cu paturi ca lumea.

Mi se părea că sînt anostă și plictisitoare și eram plină de speranțe năruite.

Îmi imaginasem că în acel week-end Buddy avea să se îndrăgostească de mine și că nu va mai trebui să-mi fac griji despre ce să fac în serile de sîmbătă pentru tot restul anului. Chiar cînd ne apropiam de casa unde stăteam, Buddy spuse:

— Hai să mergem sus, la laboratorul de chimie.

Eram înspăimântată.

— La laboratorul de *chimie*?

— Da.

Buddy mă prinse de mână.

— E o priveliște minunată acolo sus, deasupra laboratorului de chimie.

Și așa era: în spatele laboratorului de chimie era un soi de delușor, de unde se vedeau luminile câtorva case din New Haven.

Am stat acolo prefăcându-mă că le admir, timp în care Buddy și-a găsit un punct de sprijin prin terenul accidentat. În timp ce mă săruta, am ținut ochii deschiși și-am încercat să memorez distanțele dintre luminile caselor, ca să nu le uit niciodată.

În cele din urmă Buddy s-a retras.

— Uau! spuse.

— Uau ce? l-am întrebat, mirată.

Fusese un sărut uscat, lipsit de pasiune, și-mi amintesc că mă gândisem ce păcat era că buzele ne erau așa de crăpate de la mers – cinci mile prin vântul acela rece.

— Uau, mă simt nemaipomenit când te sărut.

Din modestie, eu n-am spus nimic.

— Cred că te întâlnești cu o grămadă de băieți, a zis atunci Buddy.

— Păi, cred că da.

Îmi spuneam că probabil ieșisem în fiecare săptămână cu alt băiat.

— Păi, eu am mult de învățat.

— Ca și mine, am spus în grabă. La urma urmei, trebuie să-mi păstrez bursa.

— Totuși, cred c-aș putea să te văd o dată la trei week-end-uri.

— Ce drăguț!

Aproape că mă lua cu leșin și muream de nerăbdare să ajung înapoi la colegiu, ca să povestesc la toată lumea.

Buddy m-a sărutat din nou în fața treptelor de la intrarea în casă și toamna următoare, când a început bursa lui la facultatea de medicină, m-am dus să-l văd acolo în loc de Yale și acolo am aflat cum mă păcălise în toți acei ani și ce ipocrit era.

Am aflat în ziua în care am asistat la nașterea bebelușului.

¹. Petru Eremitul și Walter (Gautier) Nevoiașul – inițiatori ai primei cruciade. În original *Peter the Hermit* și *Walter the Penniless*.

Şase

MĂ TOT RUGASEM DE BUDDY să-mi arate nişte scene spitaliceşti într-adevăr interesante, aşa că într-o vineri am lipsit de la toate orele şi-am venit pentru un week-end prelungit, iar el mi-a făcut turul de onoare.

Am început prin a mă îmbrăca într-un halat alb şi a sta pe un taburet înalt într-o cameră cu patru cadavre, în timp ce Buddy şi prietenii lui le disecau. Cadavrele astea arătau atît de inuman, că nu m-au deranjat cîtuşi de puţin. Aveau pielea ţeapănă, ca tăbăcită, de un mov negricios, şi miroseau ca nişte borcane vechi de murături.

După aceea Buddy m-a dus afară, pe culoar, unde aveau nişte borcane mari de sticlă pline cu bebeluşi care muriseră înainte de a se naşte. Bebeluşul din primul borcan avea un cap mare şi alb aplecat peste un trupşor încovrigat de mărimea unei broaşte. Bebeluşul din următorul borcan era mai mare, bebeluşul de lîngă acesta încă şi mai mare, iar bebeluşul din ultimul borcan avea dimensiunea unui bebeluş normal şi părea să se uite la mine şi să-mi surîdă, ca un purceluş.

Eram destul de mîndră de calmul cu care privisem toate lucrurile astea înspăimîntătoare. O singură dată am tresărit, cînd mi-am pus cotul pe stomacul cadavrului lui Buddy, să văd cum îi disecă un plămîn. După un minut, două, am avut o senzaţie de arsură în cot şi mi-a trecut prin cap că poate cadavrul e pe jumătate viu, din moment ce era cald încă, aşa că m-am săltat de pe scaun cu o mică exclamaţie. Atunci Buddy mi-a explicat că arsura era numai de la lichidul în care erau muraţi, aşa că m-am aşezat la loc în vechea mea poziţie.

În ora dinainte de prînz, Buddy m-a dus la un curs despre siclemie¹ şi alte boli deprimante, unde aduceau pe podium oameni bolnavi în scaune cu rotile şi le puneau întrebări şi apoi îi luau de acolo şi puneau diapozitive colorate.

Într-unul din diapozitivele pe care mi le amintesc era o fată încîntătoare, care rîdea şi care avea o aluniţă neagră pe obraz. „La douăzeci de zile după ce i-a apărut acea aluniţă, fata a murit“ a spus doctorul şi toată lumea a amuţit timp de-un minut. Dar apoi a sunat clopoţelul, aşa că n-am mai aflat ce era cu aluniţa sau de ce murise fata.

După-amiaza ne-am dus să vedem o naştere.

Mai întîi am găsit o cămăruţă cu rufărie pe coridorul spitalului, de unde Buddy a luat o mască albă, pe care s-o port eu, şi nişte tifon.

Un student la medicină, înalt şi gras, mare ca Sydney Greenstreet², lenevea prin preajmă, privindu-l pe Buddy cum îmi înfăşoară tifonul în jurul capului, iar şi iar, pînă cînd părul mi-a fost complet acoperit şi numai ochii mi se mai îţeau deasupra măştii albe.

Studentul la medicină a scos un mic nechezat nesuferit:

— Măcar maică-ta te iubeşte, a spus el.

Eram atît de ocupată gîndindu-mă cît era de gras şi ce nenorocire trebuie să fie pentru un bărbat – şi

în special pentru un bărbat tânăr – să fie gras, pentru că o femeie n-ar suporta să se aplece peste stomacul ăla mare ca să-l sărute, încît nu mi-am dat seama imediat că lucrul pe care mi-l spusese acest student era o insultă. Pînă cînd m-am dumirit că se considera, probabil, un tip destul de încîntător și pînă cînd m-am gîndit la o replică usturătoare despre cum numai o mamă iubește un bărbat gras, insul plecase.

Buddy studia o placă de lemn ciudată de pe perete, care avea un șir de găuri în ea, începînd de la o gaură cam de mărimea unui dolar de argint și terminînd cu una de mărimea unei farfurii întinse.

— Bun, bun, îmi spuse. Cineva e pe cale să nască un bebeluș în clipa asta.

În ușa sălii de nașteri stătea un student la medicină, slab și cu umerii aduși, pe care Buddy îl știa.

— Salut, Will, a spus Buddy. Cine-i la post?

— Eu sînt, a zis Will posomorît și am observat cîteva picături de sudoare îmbrobonindu-i fruntea înaltă și albă. Eu sînt și e prima oară.

Buddy mi-a spus că Will era în anul trei și trebuia să moșească opt copii pînă la absolvire.

Apoi observă ceva zarvă la capătul îndepărtat al holului. Cîțiva bărbați cu haine verzui și cu bonete pe cap și cîteva asistente veniră spre noi, deplasîndu-se într-o procesiune dezordonată și împingînd o targă cu o grămadă mare și albă pe ea.

— N-ar trebui să te uiți, îmi murmură Will în ureche. N-o să vrei niciodată să faci copii dacă te uiți. N-ar trebui să le lase pe femei să vadă. Va fi sfîrșitul rasei umane.

Buddy și cu mine am rîs, iar apoi Buddy i-a strîns mîna lui Will și am intrat cu toții în cameră.

Am fost atît de șocată la vederea mesei pe care o ridicau pe femeie, că n-am mai scos o vorbă. Arăta ca o masă sinistră de tortură, cu proptelele astea de metal ridicate la un capăt și tot soiul de instrumente și sîrme și tuburi pe care nu le deslușeam clar la celălalt capăt.

Buddy și cu mine ne-am așezat alături, lîngă fereastră, la cîteva pași de femeie, de unde aveam o perspectivă perfectă.

Stomacul femeii era atît de umflat, încît nu-i vedeam deloc fața sau partea superioară a corpului. Părea să nu aibă decît un stomac enorm, gras ca al unui păianjen, și două picioare mititele, urîte și fusiforme, agățate în proptelele alea înalte, și tot timpul cît s-a născut copilul a scos, fără oprire, sunetul ăsta inuman: *uuuăăă*.

Mai tîrziu Buddy mi-a spus că femeii i se administrase un drog, ca să uite că avusese dureri, și că, atunci cînd suduia și gema, ea nu știa de fapt ce face, pentru că era într-un fel de narcoză.

M-am gîndit că suna exact a genul de drog pe care l-ar inventa un bărbat. Femeia asta avea niște dureri cumplite, pe care, evident, le simțea pe de-a-ntregul, altfel n-ar fi gemut în halul în care gema, și avea să se ducă direct acasă și să se pună pe făcut alt copil, pentru că drogul avea s-o facă să uite cît de teribilă fusese durerea, deși tot timpul, într-un colț secret al ei, coridorul acela lung, ascuns, al durerii, fără uși și fără ferestre, aștepta să se deschidă și s-o prindă iarăși înăuntru.

Medicul-șef, care îl supraveghea pe Will, îi tot spunea femeii:

— Împinge, doamnă Tomolillo, împinge! Așa, foarte bine, împinge!

Și, în cele din urmă, prin despicătura rasă dintre picioarele ei strălucind a dezinfectant, am văzut cum se ivește o chestie întunecată și pufoasă.

— Capul copilului, șopti Buddy, acoperit de gemetele femeii.

Dar, dintr-un motiv sau altul, capul copilului se înțepeni și doctorul îi spuse lui Will că va trebui să facă o tăietură. Am auzit foarfecele închizându-se pe pielea femeii ca pe o cârpă și sângele începu să curgă – un roșu feroce, aprins. Apoi, dintr-odată, bebelușul păru să țîșnească în mâinile lui Will, albăstriu ca o prună, acoperit cu ceva albicios, ca un strat de făină, și vîrstat cu sânge, și Will tot spunea, cu o voce îngrozită:

— O să-l scap, o să-l scap, o să-l scap...

— Ba n-o să-l scapi! i-a spus doctorul și a luat copilul din mâinile lui Will și a început să-l maseze, iar culoarea albăstrie a dispărut, bebelușul a început să plîngă cu un glas oropsit, ca un orăcăit, și am văzut că era băiat.

Primul lucru pe care l-a făcut acel bebeluș a fost să facă pipi pe fața doctorului. I-am spus lui Buddy mai tîrziu că nu vedeam cum e posibil acest lucru, dar el a spus că era destul de posibil, deși neobișnuit, să vezi întîmplîndu-se așa ceva.

De îndată ce s-a născut bebelușul, oamenii din cameră s-au împărțit în două grupuri, asistentele legîndu-i bebelușului de încheietură o plăcuță metalică, tamponîndu-i ochii cu vată pusă cu un băț, înfășîndu-l și punîndu-l în pătuțul căptușit cu pînză, în timp ce doctorul și Will s-au apucat să coasă tăietura femeii cu un ac și o ață lungă.

Cred că i-a spus cineva:

— E băiat, doamnă Tomolillo.

Dar femeia n-a răspuns și nici n-a ridicat capul.

— Ei, cum a fost? m-a întrebat Buddy cu o expresie satisfăcută pe chip, în timp ce mergeam de-a curmezișul curții interioare, pe iarbă, spre camera lui.

— Minunat, am spus. Aș putea să mă uit la așa ceva în fiecare zi.

Nu mă simțeam în stare să-l întreb dacă nu existau și alte căi de a naște. Dintr-un motiv sau altul, lucrul cel mai important pentru mine era să-l vezi tu însăși pe copil atunci cînd iese din tine și să te asiguri că-i al tău. Mă gîndeam că, dacă tot trebuie să ai toate durerile alea, măcar să stai trează.

Întotdeauna mă imaginasem pe mine ridicîndu-mă în coate pe masa de nașteri după ce se termină totul, albă ca varul, bineînțeles, așa, fără machiaj, dar și de la chinurile alea groaznice, totuși radioasă și zîmbitoare, cu părul pînă la brîu, întinzînd mâinile după primul meu copil, care se zvîrcolește, și spunîndu-i numele, indiferent care.

— De ce era acoperit peste tot cu făină? am întrebat atunci, ca să fac conversație, și Buddy mi-a povestit despre stratul care protejează pielea copilului, ca o ceară.

Cînd ne-am întors în camera lui Buddy, care-mi amintea mai mult ca orice de o chilie de călugăr, cu

pereții ei goi și patul gol și podeaua goală și biroul încărcat cu *Anatomia* lui Gray și alte cărți groase și înspăimântătoare, Buddy a aprins o lumânare și a destupat o sticlă de Dubonnet. Apoi ne-am întins unul lângă altul pe pat și Buddy și-a sorbit vinul, în timp ce eu am citit cu voce tare „Pe unde pașii nu m-au mai purtat“³ și alte poezii dintr-o carte pe care o adusesem cu mine.

Buddy mi-a spus că își închipuie că o fi ceva de capul poeziei dacă o fată ca mine se ocupă de ea zi de zi, așa că, de fiecare dată când ne întâlneam, îi citeam niște poezii și îi explicam ce găsesc în ele. Fusese ideea lui Buddy. Întotdeauna aranja sfârșiturile de săptămână petrecute împreună în așa fel încât să nu regretăm în nici un fel timpul pierdut. Tatăl lui Buddy era profesor și cred că și Buddy ar fi putut să fie profesor – întotdeauna încerca să-mi explice diverse lucruri și să-mi deschidă noi cărări spre cunoaștere.

Dintr-odată, după ce terminasem de citit o poezie, a spus:

— Esther, ai văzut vreodată un bărbat?

Din felul în care a spus-o mi-am dat seama că nu se referea la un bărbat obișnuit sau la un bărbat în general. Știam că vrea să spună un bărbat gol.

— Nu, am spus. Doar statui.

— Păi, ce zici, n-ai vrea să mă vezi pe mine?

Nu știam ce să zic. În ultima vreme, maică-mea și bunică-mea începuseră să-mi bată destul de des tot felul de apropouri despre ce băiat minunat și curat era Buddy și dintr-o familie așa de minunată și de curată și despre cum toată lumea de la biserică zicea că-i un băiat model, așa de cumsecade cu părinții lui și cu oamenii mai în vârstă și așa de athletic și de chipeș și de deștept.

Nu auzisem de fapt decât ce minunat și ce curat era Buddy și cum era el genul de persoană pentru care o fată merita să se păstreze minunată și curată. Așa că nu vedeam nici un rău în ceva ce-ar fi putut să pună la cale Buddy.

— Păi, bine, cred că da, am spus.

M-am uitat la Buddy cum își desface fermoarul la pantalonii de stofă și și-i scoate și îi pune pe scaun și apoi își scoate chiloții, care erau făcuți dintr-un fel de plasă de nailon.

— Sînt răcoroși, mi-a explicat. Și mama spune că se spală ușor.

Apoi a rămas nemișcat acolo, în fața mea, și eu m-am tot uitat la el. Singurul lucru care-mi trecea prin cap era un gît de curcan și niște mărgele de curcan și mă simțeam foarte deprimată.

Buddy părea jignit că nu spuneam nimic.

— Cred că ar trebui să te obișnuiești să mă vezi așa, a spus el. Acum hai să te văd și eu pe tine.

Dar, dintr-odată, ideea de a mă dezbrăca în fața lui Buddy mă atrăgea cam la fel de tare ca ideea de a-mi face fotografia de statură la facultate, când trebuie să stai dezbrăcat în fața unui aparat de fotografiat, știind în tot acest timp că o poză a ta, gol-goluț, atît din față, cît și din profil, va fi pusă la dosarul departamentului de gimnastică pentru a fi marcată cu A, B, C sau D, în funcție de cît de drept ești.

— Ei, altă dată, am spus.

— Bine, a spus Buddy și s-a îmbrăcat la loc.

Apoi ne-am sărutat și ne-am îmbrățișat o vreme și m-am simțit ceva mai bine. Am băut restul de Dubonnet și m-am așezat cu picioarele încrucișate la capătul patului lui Buddy și am cerut un pieptene. Am început să-mi pieptăn părul în jos, peste față, pentru ca Buddy să nu mi-o poată vedea. Dintr-odată, am spus:

— Ai avut vreodată o aventură cu cineva, Buddy?

Nu știu ce m-a făcut s-o spun. Vorbele mi-au ieșit pur și simplu pe gură. Nu m-am gândit nici o clipă că Buddy Willard ar avea o aventură cu cineva. Mă așteptam ca el să spună:

— Nu, m-am păstrat pentru atunci când mă voi însura cu o persoană pură și virgină ca tine.

Dar Buddy n-a spus nimic, doar s-a făcut rozaliu la față.

— Zi, ai avut?

— Cum adică o aventură? a întrebat atunci Buddy cu o voce falsă.

— Adică te-ai culcat vreodată cu cineva?

Continuam să-mi pieptăn părul, ritmic, în jos, peste partea de față dinspre Buddy, și simțeam cum micile firicele electrizate mi se lipesc de obrazii fierbinți și îmi venea să strig:

— Stai, stai, nu-mi spune, nu spune nimic!

Dar n-am făcut-o. Am rămas nemișcată.

— Păi, da, am avut, a spus Buddy în cele din urmă.

Am simțit că leșin. Din prima noapte când Buddy Willard m-a sărutat și mi-a spus că probabil mă văd cu o grămadă de băieți, m-a făcut să simt că eram mult mai sexy și mai experimentată decât el și că tot ce făcea, cum ar fi îmbrățișările și săruturile și giugiulelele, era pur și simplu ce îl inspiram eu să facă, așa, din senin. Nu se putea abține și nu știa de unde îi vine.

Acum îmi dădeam seama că în tot acest timp doar se prefăcuse că este așa de inocent.

— Povestește-mi.

Îmi pieptănam părul în continuare, încet, simțind cum acele pieptenului îmi zgârie obrazul la fiecare trecere.

— Cine era?

Buddy părea ușurat văzînd că nu eram furioasă. Părea chiar ușurat că are cui să-i povestească despre cum fusese sedus.

Bineînțeles, cineva îl sedusese pe Buddy, nu începuse Buddy și nu fusese de fapt vina lui. Era chelnerița asta de la hotelul la care el lucrase ca piccolo vara trecută, la Cape Cod. Buddy observase că îl privea ciudat și că-și freca sîinii de el în zăpăceala din bucătărie, așa că într-o bună zi a întrebat-o care era problema și ea s-a uitat drept în ochii lui și i-a spus:

— Te vreau.

— Servit cu pătrunjel? replicase Buddy cu un surîs inocent.

— Nu, a spus ea. Într-o noapte.

Și uite așa își pierduse Buddy puritatea și virginitatea.

La început m-am gândit că probabil se culcase cu chelnerița numai atunci, dar când l-am întrebat de câte ori, ca să mă asigur, a spus că nu-și amintește exact, dar de vreo două ori pe săptămână pe tot restul verii. Am înmulțit trei cu zece și mi-a dat treizeci, ceea ce mi s-a părut că întrece orice măsură.

După aceea ceva din mine a înghețat, pur și simplu.

Când m-am întors la colegiu, am început să întreb ici și colo pe câte o studentă mai mare ce ar face dacă un băiat pe care-l cunoștea i-ar spune dintr-odată că s-a culcat de treizeci de ori cu o curvă de chelneriță chiar când credea că începe să-l cunoască mai bine. Dar studentele astea mai mari spuneau că așa sînt mai toți băieții și că nu puteai să-i acuzi de-a binelea pentru nimic pînă când nu erați logodiți sau înțeleși să vă căsătoriți.

De fapt, nu ideea că Buddy se culcase cu cineva mă deranja. Vreau să spun că mai citisem despre tot felul de oameni care se culcau unii cu alții și, dacă ar fi fost vorba de orice alt băiat, i-aș fi cerut doar detaliile cele mai interesante și poate m-aș fi dus și eu și m-aș fi culcat cu cineva, doar ca să fim chit, și apoi nu m-aș mai fi gândit la asta.

Ce nu puteam suporta era că Buddy se prefăcuse că eu eram atît de sexy și el atît de pur, când în tot acest timp el avea o aventură cu tîrfa aia de chelneriță și probabil că simțea că-mi rîde în nas.

— Ce părere are mama ta despre chelnerița asta? l-am întrebat pe Buddy în acel week-end.

Buddy era incredibil de apropiat de mama lui. Întotdeauna pomenea ce spunea ea despre relația dintre un bărbat și o femeie și știam că doamna Willard era obsedată de virginitate, la bărbați și femei deopotrivă. Când m-am dus prima oară la ea acasă la cină, m-a măsurat cu o privire stranie, vicleană, și am știut că încerca să-și dea seama dacă sînt sau nu virgină.

Exact cum mi-am închipuit, Buddy era jenat.

— Mama m-a întrebat de Gladys, a recunoscut el.

— Și? Ce-ai spus?

— Am spus că Gladys era liberă, albă și majoră.

Acum știam că Buddy n-ar vorbi niciodată atît de necuviincios cu mama lui de dragul meu. Întotdeauna pomenea cum spusese mama lui:

— Bărbații vor o prietenă, iar femeile vor siguranță infinită.

Și:

— Bărbatul este o săgeată spre viitor, iar femeia este locul din care pleacă săgeata.

Îi tot dădea cu maximele astea pînă când mă obosea.

De fiecare dată când încercam să-mi susțin punctul de vedere, Buddy îmi spunea că mama lui încă se mai bucura de tatăl lui și nu era asta minunat pentru niște oameni de vîrsta lor? Pesemne însemna că ea știe cum stau lucrurile.

Ei bine, tocmai mă hotărîsem să mă descotorosesc de Buddy Willard o dată pentru totdeauna, nu

pentru că se culcase cu chelnerița aceea, ci pentru că nu avusese curajul s-o recunoască numaidecât în fața tuturor și să-și asume asta ca făcînd parte din caracterul său, cînd a sunat telefonul din hol și cineva a spus, lălăind cu înțele:

— E pentru tine, Esther, e din Boston.

Mi-am dat seama imediat că era ceva în neregulă, pentru că Buddy era singura persoană din Boston pe care o știam și el nu mă suna niciodată interurban, pentru că era cu mult mai scump decît scrisorile. Odată, cînd a avut un mesaj pe care voia să-l primesc aproape imediat, s-a dus prin toată tura lui de la facultatea de medicină, întrebînd dacă venea cineva cu mașina pînă la colegiul meu în acel week-end și, sigur, era cineva, așa că i-a dat bilețelul pentru mine și l-am primit în aceeași zi. Nici măcar nu mai trebuise să dea banii pe un timbru.

Era Buddy, desigur. Mi-a spus că radiografia pulmonară anuală din toamnă arăta că luase TBC și se ducea, cu o bursă pentru studenții la medicină care luaseră TBC, la un sanatoriu de TBC din munții Adirondack. Apoi mi-a zis că nu-i mai scrisesem de la acel ultim week-end și că spera că nu era nimic în neregulă între noi și mă ruga să încerc să-i scriu cel puțin o dată pe săptămînă și să vin să-l vizitez la sanatoriul TBC în vacanța de Crăciun.

Nu-l auzisem niciodată pe Buddy așa de supărat. Era foarte mîndru de sănătatea lui perfectă și, atunci cînd mi se blocaseră sinusurile și nu mai putusem să respir, îmi tot spusese că era ceva psihosomatic. Mi se părea o atitudine ciudată din partea unui doctor și probabil că ar fi fost mai bine să învețe pentru a se face psihiatru, dar, bineînțele, n-am avut curajul să i-o spun în față.

I-am spus lui Buddy cît de rău îmi părea că are TBC și am promis să-i scriu, dar cînd am pus telefonul în furcă nu-mi părea cîtuși de puțin rău. Simțeam doar o minunată ușurare.

Mă gîndeam că TBC-ul ar putea fi pentru Buddy pur și simplu o pedeapsă pentru viața dublă pe care o dusesse și pentru că se simțise atît de superior celorlalți. Și mă gîndeam cît de comod avea să fie acum, că nu mai trebuia să anunț pe toată lumea de la facultate că mă despărțisem de Buddy și nici să iau de la capăt afacerea aia plicticoasă cu întîlnirile aranjate de alții.

Pur și simplu le-am spus tuturor că Buddy avea TBC și că eram practic logodiți și sîmbătă seara, cînd rămîneam acasă ca să învăț, erau toți extrem de drăguți cu mine, pentru că își închipuiau că eram așa de vitează, lucrînd atîta doar ca să ascund o inimă frîntă.

[1.](#) *Siclemie* – boală care afectează hemoglobina (hemoglobinopatie calitativă).

[2.](#) Sydney Greenstreet (1879-1954) – actor american de teatru, englez de origine, cu o statură impozantă, care a debutat în film la 62 de ani, în *Șoimul Maltez*.

[3.](#) *somewhere i have never travelled* – poezie a autorului american e. e. cummings.

Șapte

BINEÎNȚELES, Constantin era mult prea scund, deși în felul lui aparte era chipeș, cu părul șaten deschis și ochii albastru închis și cu un aer vioi, provocator. Aproape că putea fi american, așa era de bronzat și așa dinți buni avea, dar mi-am dat seama din prima că nu era. Avea ceea ce nu avusese nici un bărbat american pe care îl întâlнисem, și anume fler.

De la bun început, Constantin și-a dat seama că nu eram nicidecum protejata doamnei Willard. Am strâmbat din nas ici, am tras un mic hohot de rîs colo, și destul de curînd ne-am trezit că-i tragem amîndoi o săpuneală doamnei Willard și eu mă gîndeam : „Lui Constantin ăsta n-o să-i pese că-s prea înaltă și că nu știu destule limbi străine și că n-am fost în Europa, o să vadă dincolo de toate astea cine sînt eu de fapt“.

Constantin m-a dus pînă la ONU în vechea lui mașină verde, decapotabilă, cu scaune confortabile, de piele maro crăpată, și cu capota pliată. Mi-a spus că bronzul i se trage de la jocul de tenis și, cum stăteam acolo unul lîngă altul, zburînd pe străzi sub cerul însorit, mi-a luat mîna și mi-a strîns-o și m-am simțit așa de fericită, cum nu mai fusesem de cînd aveam vreo nouă ani și alergam pe plajele albe și fierbinți cu tatăl meu, în vara de dinaintea morții lui.

Și, în timp ce stăteam cu Constantin într-o sală din aceea de ședințe silențioasă, cu scaune de pluș, de la ONU, lîngă o rusoaică serioasă, musculoasă și nefardată, care era și ea translatoare, ca și Constantin, mă gîndeam ce straniu e că nu-mi trecuse niciodată prin cap că n-am fost fericită pe de-a-ntregul decît pînă la nouă ani.

După aceea – cu toate fetele cercetașe și lecțiile de pian și lecțiile de acuarele și lecțiile de dans și tabăra de navigație, pentru care mama punea deoparte bănuț cu bănuț, și colegiul, cu adunarea în careu, în ceață, înainte de micul dejun, și plăcintele cu fundul ars și ideile noi ca niște focuri de artificii care-mi explodau în cap în fiecare zi – nu mai fusesem niciodată cu adevărat fericită.

Priveam prin rusoaica îmbrăcată într-un costum la două rînduri, care turuia ca o moară stricată expresie după expresie în propria ei limbă imposibil de învățat – despre care Constantin mi-a spus că asta e cea mai grea treabă, pentru că rușii nu aveau aceleași expresii ca și noi –, și-mi doream din toată inima să mă pot strecura înăuntrul ei și să-mi petrec restul vieții lătrînd o expresie după alta. Poate că nu m-ar fi făcut mai fericită, dar ar fi fost încă o pietricică de eficiență între toate celelalte pietricele.

Apoi Constantin și interpreta rusoaică și toată ceata de oameni negri și albi și galbeni care discutau acolo jos, în spatele microfoanelor etichetate, păruă să se îndepărteze. Le vedeam gurile deschizîndu-se și închizîndu-se fără nici un sunet, de parcă stăteau pe puntea unui vapor care pleacă, lăsîndu-mă pe mine eșuată în mijlocul unei tăceri imense.

Am început să fac inventarul tuturor lucrurilor pe care nu știam să le fac.

Am început cu gătitul.

Bunica și mama erau așa de bune gospodine, că le lăsam pe ele să facă toată treaba. Întotdeauna

încercam să mă învețe o rețetă sau alta, dar eu nu făceam decât să privesc și să spun „Da, da, înțeleg“. Dar indicațiile îmi intrau pe o ureche și-mi ieșeau pe alta și după aceea stricam întotdeauna ceea ce făceam, așa că nimeni nu mă puneă s-o mai fac o dată.

Îmi amintesc de Jody, cea mai bună și singura mea prietenă din primul an de colegiu, cum mi-a făcut omletă la ea acasă într-o dimineață. Avea un gust neobișnuit și, când am întrebat-o dacă a mai pus ceva înăuntru, mi-a spus că a pus cașcaval și praf de usturoi. Am întrebat-o cine a învățat-o să pună așa ceva și ea mi-a spus că nimeni, pur și simplu așa îi trecuse ei prin cap. Însă ea avea simț practic și se specializa în sociologie.

Nu știam nici stenografie.

Asta însemna că n-aveam șanse să găsec o slujbă bună după ce terminam facultatea. Mama îmi tot spunea că nimeni nu voia o absolventă de engleză și atît. Dar o absolventă de engleză care știa stenografie era cu totul altceva. Toată lumea ar fi vrut-o. Ar fi fost cerută de toți tinerii întreprinzători și ar fi transcris o scrisoare palpitantă după alta.

Problema era că uram ideea de a servi bărbații în orice fel. Voiam să-mi dictez propriile scrisori palpitate. Pe deasupra, micile simboluri de stenografie din cartea pe care mi-o arătase mama păreau la fel de sinistre ca fie t timpul și d distanța totală.

Lista mea se lungea.

Dansam îngrozitor. N-aveam ureche muzicală. N-aveam simțul ritmului și în ora de gimnastică, atunci când trebuia să mergem pe o bîrnă îngustă, cu mîinile întinse și cu o carte pe cap, întotdeauna cădeam. Nu știam să călăresc și nici să schiez, cele două lucruri pe care îmi doream cel mai tare să le pot face, pentru că erau prea costisitoare. Nu știam să vorbesc germana, nici să citesc din ebraică, nici să scriu în chineză. Nici măcar nu știam pe unde veneau pe harta lumii toate țările astea îndepărtate pe care le reprezentau delegații ONU din fața mea.

Pentru prima oară în viața mea, stînd acolo, în inima izolată fonic a clădirii ONU, între Constantin, care juca tenis și mai știa și să traducă, și fata din Rusia, cea care știa atîtea expresii, mă simțeam cumplit de necorespunzătoare. Problema era că fusesem necorespunzătoare tot timpul, dar, efectiv, nu mă gîndisem la asta pînă atunci.

Singurul lucru la care eram bună era să cîștig burse și premii, dar epoca aceasta se apropia de sfîrșit.

Mă simțeam ca un cal de curse într-o lume fără piste de hipodrom sau ca un campion la fotbal studentesc îmbrăcat în costum și dus pe Wall Street, cu toate zilele de glorie adunate într-o cupă aurie, mititică, pusă pe șemineu, cu o dată gravată pe ea ca data de pe o piatră funerară.

Îmi vedeam viața ramificîndu-se înaintea mea ca smochinul cel verde din poveste.

Din vîrful fiecărei ramuri, ca o smochină grasă și movulie, îmi zîmbea și-mi făcea cu ochiul un viitor minunat. O smochină era un soț și un cămin fericit și copii, și altă smochină era o poetă de succes, și altă smochină era o profesoară strălucită, și altă smochină era Ee Gee, incredibilul editor, și altă smochină era Europa și Africa și America de Sud, și altă smochină era Constantin și Socrates și Attila și

o ceată de alți iubiți cu nume străni și profesii neobișnuite, și altă smochină era o campioană din lotul olimpic feminin, și deasupra și dincolo de aceste smochine erau multe alte smochine, pe care nu le deslușeam prea bine.

Mă vedeam stînd în crăcana acestui smochin, moartă de foame, numai pentru că nu mă puteam hotărî pe care dintre smochine să o aleg. O voiam pe fiecare dintre ele, dar dacă alegeam una, însemna să le pierd pe toate celelalte, și, cum stăteam acolo, nefiind în stare să mă hotărăsc, smochinele începeau să se zbîrcească și se înnegreau și, una cîte una, cădeau la pămînt, buf, lîngă picioarele mele.

Restaurantul lui Constantin mirosea a ierburi aromate și-a mirodenii și-a smîntînă. De cînd eram în New York nu reușisem să găsesc așa un restaurant. Nu găseam decît locuri din alea gen Raiul Hamburgerilor, unde se vînd hamburgeri uriași și supa zilei și patru feluri de prăjituri fanteziste la o tejghea foarte curată, în fața unei oglinzi lungi, strălucitoare.

Ca să ajungem în acest restaurant a trebuit să coborîm pe mai multe trepte luminate precar, spre un soi de pivniță.

Pereții afumați erau împînziți cu afișe turistice, ca o multitudine de ferestre cu vedere spre lacuri elvețiene și munți japonezi și savane africane, iar niște lumînări groase, prăfuite și puse în niște boluri de sticlă, care păreau să-și fi lăcrimat secole de-a rîndul ceara colorată – roșu peste albastru peste verde – într-o dantelă delicată, tridimensională, aruncau cîte un cerc de lumină în jurul fiecărei mese, deasupra căreia pluteau chipurile, îmbujorate și asemeni flăcărilor și ele.

Nu știu ce am mîncat, dar m-am simțit cu mult mai bine după prima înghițitură. Mi-a trecut prin gînd că viziunea mea cu smochinul și toate smochinele grase care se ofileau și cădeau la pămînt putea să-mi fi venit foarte bine din vidul profund al unui stomac gol.

Constantin tot umplea paharele noastre cu un vin grecesc dulce, cu gust de scoarță de pin, și m-am trezit că-i spun cum am de gînd să învăț germana și să mă duc în Europa ca să fiu corespondent de război, ca Maggie Higgins¹.

Mă simțeam atît de bine cînd am ajuns la iaurtul cu gem de căpșuni, încît m-am hotărît să-l las pe Constantin să mă seducă.

De cînd Buddy Willard îmi povestise despre chelneriță, mă tot gîndisem că ar trebui să-mi găsesc și eu pe cineva cu care să mă culc. Dacă mă culcam cu Buddy, nu se punea totuși, pentru că tot ar fi avut un avans de o persoană față de mine, așa că trebuia să fie cu altcineva.

Singurul băiat cu care discutasem pe bune treaba asta cu culcatul împreună a fost un tip înverșunat din sud, cu un nas acvilin, student la Yale, care a venit într-un week-end la facultate și-a aflat că fata cu care avea întîlnire fugise cu un șofer de taxi cu o zi înainte. Cum fata locuise în căminul meu și eu eram singură în cămin în acea seară, a căzut în sarcina mea să-l înveselesc.

În cafeneaua din cartier, stînd ghemuiți într-un separeu discret, cu spătare înalte, unde sute de oameni își scrijeliseră numele în lemn, am băut cafea după cafea și am vorbit deschis despre sex.

Băiatul ăsta – Eric îl chema – spunea că i se pare dezgustător cum stau fetele de la facultatea mea pe verandă, sub felinare și prin tufișuri, în văzul lumii, îmbrățișându-se nebunește înaintea orei de stingere de la unu, așa încît orice trecător le poate vedea. Un milion de ani de evoluție, spunea Eric cu amărăciune, și ce sîntem? Animale.

Apoi Eric mi-a povestit cum se culcase el cu prima lui femeie.

Fusese la o școală pregătitoare din sud, a cărei specialitate era să construiască gentlemeni desăvîrșiți, și era o regulă nescrisă că, pînă cînd absolveai, trebuia să fi cunoscut o femeie. S-o fi cunoscut în sensul biblic, spusese Eric.

Așa că într-o sîmbătă Eric și cîțiva dintre colegii lui de clasă au luat un autobuz pînă în orașul cel mai apropiat și au făcut o vizită la un bordel faimos. Curva lui Eric nici măcar nu-și dăduse jos rochia. Era o femeie grasă, între două vîrste, vopsită roșcat, cu buze suspicios de groase și cu o piele șobolanie, și nu voise să stingă lumina, așa că Eric a avut-o sub un bec de douăzeci și cinci de wați mînjit de muște și n-a fost deloc pe măsura așteptărilor lui. A fost la fel de plictisitor ca și cînd te-ai duce la toaletă.

Eu am zis că dacă iubești o femeie, poate n-ar mai părea atît de plictisitor, dar Eric a spus că totul s-ar fi stricat la gîndul că și femeia asta era un animal ca toate celelalte, așa că, dacă ar fi iubit pe cineva, nu s-ar fi culcat cu ea niciodată. S-ar fi dus la o curvă, dacă trebuia, și ar fi ținut-o pe femeia pe care o iubea departe de toată treaba aia murdară.

La vremea aceea îmi trecuse prin cap că Eric ar putea fi persoana potrivită cu care să mă culc, din moment ce o făcuse deja și, spre deosebire de ceata normală de băieți, nu părea să aibă gînduri necurate și nici nu părea tîmpit cînd vorbea despre asta. Dar apoi Eric mi-a scris o scrisoare în care-mi spunea că i se pare că ar putea să mă iubească de-a binelea, eram așa de deșteaptă și de cinică și totuși aveam așa un chip cumsecade, surprinzător de asemănător cu al surorii lui mai mari, așa că mi-am dat seama că n-are nici un rost. Eram genul cu care nu s-ar fi culcat niciodată, așa că i-am scris că, din păcate, eram pe cale să mă mărit cu un iubit din copilărie.

Cu cît mă gîndeam mai mult, cu atît mai tare îmi plăcea ideea de a fi sedusă de un translator în orașul New York. Constantin părea matur și plin de tact din toate punctele de vedere. Nu existau cunoscuți în fața cărora să vrea să se laude cu asta, așa cum se laudă studenții la colegii lor de cameră sau la prietenii din echipa de baschet că s-au culcat cu fete pe bancheta din spate a mașinii. Și ar fi fost o ironie plăcută să mă culc cu un bărbat cu care-mi făcuse cunoștință doamna Willard, de parcă, în mod indirect, ar fi fost de vină pentru asta.

Cînd Constantin m-a întrebat dacă aș vrea să vin pînă sus, în apartamentul lui, ca să ascult niște discuri cu muzică de balalaică, am zîmbit în sinea mea. Mama îmi spunea întotdeauna să nu mă duc sub nici o formă cu un bărbat la el acasă după o seară în oraș, căci nu putea să însemne decît un singur lucru.

— Îmi place la nebunie muzica de balalaică, am spus.

Camera lui Constantin avea balcon și de pe balcon se vedea râul și auzeam sirenele remorcherelor jos, în întuneric. Eram mișcată și fragedă și foarte sigură pe ceea ce aveam să fac.

Știam că puteam să fac un copil, dar gândul acesta atârna hăt departe, estompat și tulbure, și nu mă deranja în nici un fel. Nu era nici o cale sută la sută sigură să nu faci un copil, scria într-un articol pe care mama mea îl tăiasse din *Reader's Digest* și mi-l trimisese la facultate. Articolul acesta era scris de o avocată măritată și cu copii și se chema „În apărarea castității“.

În el apăreau toate motivele pentru care o fată nu trebuia să se culce cu nimeni în afară de soțul ei și asta numai după ce se căsătoreau.

Ideea principală a articolului era că lumea unui bărbat e diferită de lumea unei femei și că emoțiile unui bărbat sînt diferite de emoțiile unei femei și numai căsătoria poate apropia cum trebuie cele două lumi și cele două seturi de sentimente. Mama spunea că asta era un lucru pe care o fată nu-l afla decît atunci cînd era prea tîrziu, așa că trebuia să asculte sfatul oamenilor care erau deja experți, cum ar fi o femeie măritată.

Avocata asta spunea că bărbații cei mai buni voiau să fie puri pentru soțiile lor și, chiar dacă nu erau puri, voiau să fie ei aceia care le învățau pe soțiile lor despre sex. Bineînțeles că aveau să încerce să convingă o fată să facă sex cu ei, spunîndu-i că se vor însura cu ea mai tîrziu, dar, imediat ce aceasta ceda, își pierdeau orice urmă de respect pentru ea și începeau să spună că, dacă a făcut asta cu ei, ar face-o cu orice alt bărbat, și ajungeau în cele din urmă să-i facă viața amară.

Femeia își încheia articolul spunînd că e mai bine să-ți iei toate precauțiile cu puțință și, pe deasupra, nu există nici o metodă sigură să nu te trezești cu un copil și atunci chiar că dădeai de belea.

Acum, singurul lucru pe care mi se părea mie că nu-l ia în considerare acest articol era cum se simte o fată.

Poate că era drăguț să fii pură și apoi să te măriți cu un bărbat pur, dar ce te făceai dacă, dintr-odată, după ce vă căsătoreți, el îți mărturisea că nu e pur, așa cum făcuse Buddy Willard? Nu suportam ideea ca o femeie să aibă o singură viață pură, în timp ce bărbatul putea să aibă două vieți, una pură și alta nu.

În cele din urmă m-am hotărît că, dacă era așa de greu să găsesc un bărbat puternic și inteligent care să mai fie pur la douăzeci și unu de ani, aș putea să uit și eu de hotărîrea de a fi pură și să mă căsătoresc cu cineva care nu era nici el pur. În felul acesta, atunci cînd începea să-mi facă viața amară, puteam să i-o fac și eu lui.

Cînd aveam nouăsprezece ani, puritatea era marea problemă.

În loc ca lumea să se împartă în catolici și protestanți sau în republicani și democrați sau în oameni albi și negri sau chiar în bărbați și femei, eu vedeam lumea împărțită în oameni care se culcaseră cu cineva și oameni care nu se culcaseră cu nimeni și asta părea singura diferență semnificativă între un om și altul.

Mă gîndeam că pentru mine va fi o schimbare spectaculoasă în ziua în care voi trece granița.

Mă gîndeam că senzația ar fi similară cu cea pe care aș avea-o dacă aș vizita Europa. Aș veni acasă

și, dacă m-aș uita atentă la mine în oglindă, aș reuși să deslușesc niște Alpi mici și albi undeva în fundul ochiului. Acum mă gîndeam că dacă mă voi uita în oglindă mîine, voi vedea un Constantin de mărimea unei păpuși stînd la mine în ochi și zîmbindu-mi.

Ei bine, timp de aproape o oră am stat tolăniți pe balconul lui Constantin, fiecare pe cîte un șezlong de pînză, cu patefonul mergînd și cu discurile cu muzică de balalaică puse teanc între noi. O lumină slabă și lăptoasă se propaga de la felinarele de pe stradă sau de la jumătatea de lună sau de la mașini sau de la stele, nu-mi dădeam seama de la ce, dar în afară de faptul că mă ținea de mîină, Constantin nu arăta absolut nici o dorință de a mă seduce.

L-am întrebat dacă e logodit sau dacă are vreo iubită anume, gîndindu-mă că poate asta e cauza, dar el a răspuns că nu, chiar ținea foarte mult să nu își creeze obligații de genul ăsta.

În cele din urmă am simțit curgîndu-mi prin vene o toropeală puternică, de la tot vinul cu aromă de scoarță de pin pe care-l băusem.

— Cred c-am să mă duc înăuntru să mă întind, am spus.

Am intrat tacticoasă în dormitor și m-am aplecat să-mi dau jos pantofii. Patul curat se legăna în fața mea ca o barcă de salvare. M-am întins cît eram de lungă și-am închis ochii. Apoi l-am auzit pe Constantin offînd și venind înăuntru de pe balcon. Unul după altul, pantofii îi bufniră pe podea și el se așeză alături de mine.

L-am privit pe furiș de sub o cascadă de păr.

Stătea întins pe spate, cu mîinile sub cap și cu ochii în tavan. Mînecile albe și apretate ale cămășii, suflecate pîină la coate, luceau misterios în semiîntuneric, iar pielea bronzată îi părea aproape neagră. Mă gîndeam că e cel mai frumos bărbat pe care l-am văzut vreodată.

Mă mai gîndeam că, dacă aș fi avut un chip cu trăsături armonioase, subtile, sau dacă aș fi putut să discut cu dibăcie despre politică sau dacă aș fi fost o scriitoare celebră, Constantin m-ar fi găsit destul de interesantă ca să se culce cu mine.

Și apoi m-am întrebat dacă, de îndată ce ajungea să mă placă, n-ar fi alunecat în comun și dacă, de îndată ce începea să mă iubească, nu i-aș fi găsit cusur după cusur, așa cum făcusem cu Buddy Willard și cu băieții dinaintea lui.

Același lucru se întîmpla iar și iar:

Vedeam un bărbat fără cusur undeva la distanță, dar de îndată ce se apropia, imediat îmi dădeam seama că n-o să meargă nicidecum.

Acesta este unul dintre motivele pentru care nu voiam să mă mărit niciodată. Ultimul lucru pe care mi-l doream era securitatea infinită și să fiu locul din care pleacă o săgeată. Voiam varietate și freamăt și să zbor eu însămi în toate direcțiile, ca săgețile colorate dintr-o rachetă de 4 Iulie.

M-a trezit răpăitul ploii.

Era întuneric beznă. După un timp, am descifrat contururile estompate ale unei ferestre

necunoscut. Din cînd în cînd, o rază de lumină apărea din senin, traversa peretele, tatonîndu-l, ca un deget spectral, și aluneca înapoi în neființă.

Apoi am auzit pe cineva respirînd.

La început am crezut că eram eu și că stăteam în întuneric în camera mea de hotel, după ce fusesem otrăvită. Mi-am ținut aerul în piept, dar respirația tot se auzea.

Un ochi verde strălucea pe pat alături de mine. Era împărțit în sferturi ca o busolă. Am întins încet mîna și l-am apucat. Apoi l-am ridicat. S-a desprins cu tot cu o mînă, grea ca a unui mort, dar caldă de somn.

Ceasul lui Constantin spunea că este ora trei.

Stătea întins, îmbrăcat cu pantalonii și cămașa și în ciorapi, exact așa cum îl lăsasem cînd ațipisem, și pe măsură ce ochii mei se obișnuiau cu întunericul, îi deslușeam pleoapele palide și nasul drept și gura îngăduitoare, armonioasă, dar toate păreau iluzorii, ca desenate pe ceață. Preț de cîteva minute, am stat într-o rînă, privindu-l cu atenție. Nu mai adormisem pînă atunci lîngă un bărbat.

Am încercat să-mi imaginez cum ar fi fost să fiu nevasta lui Constantin.

Ar fi însemnat să mă trezesc la ora șapte și să-i fac omletă cu șuncă și pîine prăjită și cafea și să-mi pierd vremea prin casă în cămașă de noapte și cu părul pe bigudiuri după ce el pleca la lucru și să spăl farfuriile murdare și să fac patul și apoi, cînd venea acasă după o zi palpitantă și fascinantă, s-ar fi așteptat la o cină somptuoasă și eu mi-aș fi petrecut seara spălînd și mai multe farfurii murdare, pînă cînd picam lată în pat, complet epuizată.

Părea o viață searbădă și irosită pentru o fată care cincisprezece ani avusese zece pe linie, dar știam că așa e să fii căsătorit, pentru că gătit și făcut curat și spălat era tot ce făcea mama lui Buddy Willard de dimineața pînă seara și era soție de profesor universitar și fusese ea însăși profesoară la o școală particulară.

Odată, cînd i-am făcut o vizită lui Buddy, am găsit-o pe doamna Willard împletind un covor de fișii de lînă din costumele vechi ale domnului Willard. Și-a petrecut cîteva săptămîni muncind la covorașul acela și eu am admirat marourile de tweed și verdele și albastrul țesute în model, dar după ce l-a terminat, doamna Willard, în loc să agațe covorul pe perete, așa cum aș fi făcut eu, l-a pus pe jos, în locul preșului din bucătărie, și după cîteva zile era mînjit și mohorît și imposibil de deosebit de orice preș pe care-l puteai cumpăra cu mai puțin de un dolar din magazinele de chilipiruri.

Și mi-am dat seama că, indiferent de toți trandafirii și toate săruturile și de toate mesele la restaurant cu care un bărbat copleșește o femeie înainte de a se însura cu ea, cînd se termina slujba de cununie gîndul lui tănuit era ca ea să i se întindă sub picioare ca preșul de bucătărie al doamnei Willard.

Nu-mi spusese chiar mama mea că, de îndată ce ea și tatăl meu au plecat din Reno în luna lor de miere – tatăl meu mai fusese căsătorit, așa că avea nevoie de un divorț –, tata i-a spus:

— Uau, ce ușurare ! Acum putem să nu ne mai prefacem și să fim noi înșine.

Și din acea zi mama mea n-a mai avut o clipă de liniște.

Și mi-l mai aminteam pe Buddy Willard spunându-mi cu o voce sinistră, de expert, că după ce voi avea copii mă voi simți altfel și nu voi mai vrea să scriu poezii. Așa că am început să mă gândesc că poate era adevărat că atunci când te căsătoreai și aveai copii era de parcă ți-ar fi fost spălat creierul și după aceea umblai amorțit ca un sclav dintr-un stat izolat, totalitar.

Cum mă uitam la Constantin, așa cum te uiți la o piatră lucioasă, imposibil de atins, de pe fundul unei fântîni adînci, pleoapele i s-au ridicat și m-a privit și ochii îi erau plini de dragoste. Am privit mută cum oblonul recunoașterii s-a închis peste negura tandreții și pupilele largi au devenit lucioase și opace ca pielea lăcuită.

Constantin s-a ridicat în capul oaselor, căscînd.

— Cît e ceasul?

— Trei, am spus cu o voce plată. Cred c-am s-o iau spre casă. Trebuie să fiu la lucru mîine dimineață, la prima oră.

— Te duc eu cu mașina.

Cum stăteam cu spatele unul la altul, fiecare pe partea lui de pat, punîndu-ne pantofii pe bîjbîite în lumina albă, oribilă și veselă a lămpii de pe noptieră, l-am simțit pe Constantin cum se întoarce.

— Așa e părul tău întotdeauna?

— Așa cum?

N-a răspuns nimic, doar a întins mîna și și-a trecut degetele prin părul meu, încet, de la rădăcină spre vîrfuri, ca un pieptene. Un mic șoc electric m-a străbătut și-am rămas nemișcată. Încă de cînd eram mică îmi plăcea să-mi pieptene cineva părul. Mi se făcea deodată somn și mă linișteam.

— A, știi ce e, a spus Constantin. De-abia l-ai spălat.

Și s-a aplecat să-și lege șireturile la pantofii de tenis.

O oră mai tîrziu stăteam în patul meu de la hotel, ascultînd ploaia. Nici măcar nu suna a ploaie, suna ca un robinet deschis. Durerea din mijlocul tibiei mele sîngi se trezi la viață, așa că am abandonat orice speranță de somn înainte de șapte, cînd ceasul meu deșteptător cu radio avea să mă scoale din pat cu interpretarea lui entuziastă din Sousa².

De cîte ori ploua, vechea fractură părea să-și aducă aminte de sine și ceea ce își amintea era o durere surdă.

Apoi m-am gîndit:

— Buddy Willard m-a făcut să-mi rup piciorul atunci.

Apoi m-am gîndit:

— Nu, mi l-am rupt singură. Mi l-am rupt intenționat, ca să mă pedepsesc pentru că am fost așa o jigodie.

¹ Marguerite „Maggie“ Higgins (1920-1966) – jurnalistă, laureată a Premiului Pulitzer, singura femeie corespondent de război din timpul conflictului din Coreea. A trimis reportaje și de pe cîmpul de luptă în cel de-al doilea război mondial, cînd a fost martoră la

eliberarea lagărului Dachau și la procesul de la Nürnberg.

2. John Philip Sousa, supranumit „Regele marșurilor“ (1854-1932) – capelmastru american și compozitor de marșuri militare.

Opt

DOMNUL WILLARD m-a dus cu mașina pînă în munții Adirondack.

Era în ziua de după Crăciun și un cer gri se bomba deasupra noastră, doldora de zăpadă. Mă simțeam îmbuibată și greoaie și dezamăgită, așa cum mă simt întotdeauna în ziua de după Crăciun, de parcă indiferent ce-ar fi promis crengile de brad și lumînările și tacîmurile de argint și cadourile cu funde aurii și focurile din bușteni de mesteacăn și curcanul de Crăciun și colindele și pianul nu se împlinea.

De Crăciun aproape că-mi doream să fi fost catolică.

Mai întîi a condus domnul Willard și apoi am condus eu. Nu știu despre ce am vorbit, dar pe măsură ce peisajul rural, deja adîncit sub straturi vechi de zăpadă, ne arăta o față mai sumbră și pe măsură ce brazii de-un verde atît de închis că păreau negri se înghesuiau să coboare de pe dealurile brune spre marginea șoselei, și eu eram din ce în ce mai posomorîță.

Mă bătea gîndul să-i spun domnului Willard să meargă singur mai departe – eu aveam să mă întorc cu autostopul.

Dar era de ajuns să arunc o singură privire spre fața domnului Willard – cu părul cărunt tuns băiețește, cu ochii limpezi și albaștri, cu obrazii rozalii, toate glazurate ca un delicios tort de nuntă, cu o expresie nevinovată, plină de încredere – ca să-mi dau seama că n-am cum să renunț. Trebuia să duc vizita pînă la capăt.

La amiază cerul cenușiu s-a mai luminat un pic și am tras pe dreapta pe un drum lateral înghețat și-am împărțit sandvișurile cu ton și biscuiții din făină de ovăz și merele și termosul de cafea, pe care doamna Willard ni le pusese la pachet pentru prînz.

Domnul Willard mi-a aruncat o privire amabilă. Apoi și-a dres glasul și și-a scuturat cîteva firimituri rămase în poală. Mi-am dat seama că urma să spună ceva serios, pentru că era foarte timid și îl auzisem dregîndu-și glasul în același fel înainte de a începe o prelegere importantă de economie.

— Nelly și cu mine ne-am dorit dintotdeauna o fiică.

Pentru o clipă mi-a trecut prin cap un gînd nebunesc: domnul Willard urma să anunțe că doamna Willard era însărcinată și aștepta o fetiță. Apoi el a spus:

— Dar cred că nici o fiică n-ar putea fi mai drăguță decît tine.

Probabil că domnul Willard își închipuia că plîng fiindcă mă bucuram atît de tare că voia să-mi fie tată.

— Gata, gata, mă bătu pe umăr și își drese glasul o dată sau de două ori. Cred că ne înțelegem unul pe altul.

Apoi a deschis ușa din partea lui și a ocolit cu pași rari mașina, venind spre ușa mea și descriind cu răsuflarea semnale de abur sinuoase în aerul gri. Eu m-am mutat pe scaunul lui liber și el a pornit mașina și am plecat mai departe.

Nu prea știu la ce mă așteptam de la sanatoriul lui Buddy.

Cred că mă așteptam la un fel de cabană de lemn cocoțată în vârful unui munte micuț, cu tinere și tineri îmbujorați, toți foarte atrăgători, dar cu o strălucire febrilă în ochi, stînd înveliți cu pături groase pe balcoane, în aer liber.

— TBC-ul e ca și cum ai trăi cu o bombă în plămîn, îmi scrisese Buddy la colegiu. Pur și simplu stai foarte liniștit și speri să nu explodeze.

Îmi venea greu să mi-l închipui pe Buddy stînd liniștit. Întreaga lui filozofie de viață era să se afle în treabă în fiecare secundă. Chiar și cînd mergeam vara la plajă pe malul mării, el nu se întindea niciodată să moțăie la soare, cum făceam eu. Alerga înapoi și încolo sau lua mingea și se juca sau făcea o serie rapidă de flotări, ca să nu piardă timpul.

Am așteptat cu domnul Willard în camera de primire pînă s-a terminat cura de odihnă de după-amiază.

Schema cromatică a întregului sanatoriu părea să se bazeze pe culoarea ficatului: lemnăria închisă la culoare, mohorîță, scaunele de piele de un brun ars, pereții care poate fuseseră odată albi, dar sucombaseră maladiei contagioase a mucegaiului sau igrasiei. Un linoleum pestriț, pe fond maroniu, izola podeaua.

Pe o măsuță joasă, plină de pete circulare sau semicirculare imprimate pe furnirul închis la culoare, erau cîteva exemplare ofilite de reviste *Time* și *Life*. Am frunzărit cea mai apropiată revistă pînă la pagina de mijloc. Chipul lui Eisenhower îmi zîmbea larg, chel și insipid, ca fața unui fetus dintr-un borcan.

După un timp am devenit conștientă de un zgomot stins de curgere. Preț de un minut m-am gîndit că pereții începuseră să supureze umezeala care probabil îi satura, dar apoi am văzut că zgomotul venea de la o mică fîntînă arteziană dintr-un colț al camerei.

Un jet de apă de vreo două palme țîșnea în aer dintr-o bucată de țeavă ordinară, își arunca în sus brațele, apoi sucomba și-și îneca scurgerea precară într-un bazin de piatră plin cu apă gălbuie. Bazinul era pavat cu plăci de faianță albă, hexagonală, cum vezi prin closetele publice.

S-a auzit o sonerie. Niște uși s-au deschis și s-au închis în depărtare. Apoi a intrat Buddy.

— Bună, tata.

Buddy și-a îmbrățișat tatăl și apoi prompt, cu o vioiciune teribilă, a venit la mine și mi-a întins mîna. I-am strîns-o. Era umedă și grasă.

Domnul Willard și cu mine am stat împreună pe o canapea de piele. Buddy a stat în fața noastră, cocoțat pe brațul unui fotoliu. Zîmbea întruna, de parcă niște sîrme invizibile i-ar fi tras în sus colțurile gurii.

Ultimul lucru la care mă așteptam era ca Buddy să fie gras. Tot timpul cît mi-l imaginam la sanatoriu văzusem umbre adîncindu-i-se sub pomeți și ochii arzîndu-i în orbitele aproape descărnate.

Dar tot ce era concav la Buddy devenise dintr-odată convex. Sub tricoul strîmt, din material sintetic,

i se umfla o burtă măricică, iar obrajii îi erau rotunzi și rumeni, ca fructele învelite în marțipan. Pînă și rîsul îi suna durduliu.

Ochii lui Buddy îi întîlniră pe ai mei.

— E de la mîncare, spuse el. Ne îndoapă în fiecare zi și apoi ne pun să stăm întinși. Dar acum în orele de plimbare am voie să ies, așa că nu te speria, o să mă subțiez la loc în vreo două săptămîni.

Sări în picioare, zîbind ca o gazdă fericită.

— Vreți să-mi vedeți camera?

L-am urmat pe Buddy, iar domnul Willard m-a urmat pe mine printr-o pereche de uși batante cu geam mat, pe un coridor întunecos, de culoarea ficatului, care mirosea a ceară de parchet și a dezinfectant și a încă un miros vag, ca de gardenii bătute de grindină.

Buddy a deschis larg o ușă și am intrat unul după altul în camera îngustă.

Un pat vălurit, acoperit cu o cuvertură albă dungată cu albastru, ocupa majoritatea spațiului. Alături de el era o noptieră pe care stăteau un ulcior și un pahar și un borcan cu o soluție dezinfectantă, roz, din care ieșea capătul argintiu al unui termometru. O a doua masă, acoperită cu cărți și hîrtii și vase rablagite de lut ars – pictate, dar nelăcuite –, stătea înghesuită între pat și ușa închisă.

— Ei, răsufală domnul Willard, pare destul de confortabilă.

Buddy rîse.

— Ce sînt astea?

Am cules o scrumieră de lut de forma unei frunze de nufăr, cu nervurile desenate atent cu galben pe un fond verde obscur. Buddy nu fuma.

— E o scrumieră, mi-a răspuns Buddy. E pentru tine.

Am lăsat scrumiera jos.

— Nu fumez.

— Știu, spuse Buddy. Totuși, m-am gîndit că ți-ar plăcea.

Domnul Willard își frecă buzele subțiri una de alta:

— Bine, cred că eu m-oi duce. Cred c-o să vă las pe voi, tinerii...

— Bine, tată. Du-te.

Am fost surprinsă. Credeam că domnul Willard avea să rămîină peste noapte și că urma să plecăm împreună, cu mașina lui, a doua zi.

— Să vin și eu?

— Nu, nu.

Domnul Willard trase cîteva bancnote din portofel și i le dădu lui Buddy.

— Ai grijă ca Esther să aibă un loc bun în tren. O să stea o zi-două, poate.

Buddy îl conduse pe tatăl său pînă la ușă.

Simțeam că domnul Willard mă lăsase de izbeliște. Mă gîndeam că probabil o pusese la cale de mult, dar Buddy spunea că nu, tatăl lui pur și simplu nu suporta să vadă boală, în special boala

propriului său fiu, pentru că părerea lui era că orice boală este boala voinței. Domnul Willard nu fusese bolnav nici o zi în viața lui.

M-am așezat pe patul lui Buddy. Pur și simplu nu aveam unde altundeva să mă așez.

Buddy cotrobăi prin hîrtille lui cu un aer profesionist. Apoi îmi întinse o revistă subțire, gri.

— Uită-te la pagina unsprezece.

Revista era tipărită undeva în Maine și era plină de poezii matrițate și de paragrafe descriptive, separate unul de altul printr-un asterisc. La pagina unsprezece am dat de o poezie intitulată „Amurg în Florida“. Am parcurs imagine după imagine cu lumini de pepene și palmieri verzi ca o broască țestoasă și scoici canelate ca niște fragmente de temple grecești.

— Nu-i rea.

Mi se părea îngrozitoare.

— Cine-a scris-o? m-a întrebat Buddy cu un surîs ciudat, nerod.

Ochii îmi alunecară spre numele tipărit jos, în colțul din dreapta al paginii: B.S. Willard.

— Nu știu.

Apoi am spus:

— Normal că știu, Buddy. Tu ai scris-o.

Buddy s-a tras spre mine.

Eu m-am tras înapoi. Am foarte puține cunoștințe despre TBC, dar îmi părea o boală extrem de sinistă, cum își ducea ea traiul așa, invizibilă. Mă gîndeam că Buddy ar putea foarte bine să șadă în propria lui aură ucigașă de microbi de TBC.

— Nu te teme, a rîs Buddy. Nu sînt pozitiv.

— Pozitiv?

— Nu poți să iei nimic.

Buddy se opri ca să-și tragă sufletul, așa cum faci atunci cînd urci un deal foarte abrupt.

— Vreau să te întreb ceva.

Avea un obicei nou și derutant de a mă sfredeli cu privirea, de parcă și-ar fi pus în gînd să-mi perforeze capul, ca să poată analiza mai bine ce se petrecea înăuntru.

— Mă gîndisem să te întreb într-o scrisoare.

Am avut viziunea trecătoare a unui plic albastru deschis, cu blazonul de la Yale pe clapeta din spate.

— Dar apoi m-am hotărît că ar fi mai bine să aștept pînă cînd vii aici, ca să te întreb personal.

Făcu o pauză.

— Ei, nu vrei să știi care-i întrebarea?

— Care? am spus cu o voce slabă, neconvîngătoare.

Buddy se așază lîngă mine. Îmi cuprinse mijlocul cu un braț și-mi dădu la o parte o șuviță de păr de pe ureche. Eu nu m-am mișcat. Apoi l-am auzit șoptind:

— Ce zici, ai vrea să fii doamna Buddy Willard?

Simțeam o strașnică pornire să rîd.

Mă gîndeam cum întrebarea aceea m-ar fi făcut praf în orice clipă din acei cinci sau șase ani în care îl adorasem pe Buddy Willard de la distanță.

Buddy mă văzu că ezit.

— A, nu sînt în formă acum, știu, spuse el repede. Mai iau și acum acid para-aminosalicilic și încă aș putea să-mi mai pierd o coastă-două, dar o să mă întorc la facultatea de medicină pînă-n toamnă. Cel tîrziu în primăvara următoare.

— Cred c-ar trebui să-ți spun ceva, Buddy.

— Știu, spuse Buddy aspru. Ai cunoscut pe cineva.

— Nu, nu-i vorba de asta.

— Atunci ce-i?

— N-o să mă mărit niciodată.

— Ești nebună.

Buddy se însenină.

— O să te răzgîndești.

— Nu. M-am hotărît.

Dar Buddy avea în continuare o mutră veselă.

— Mai ții minte, i-am spus, seara aceea cînd am făcut împreună autostopul înapoi spre colegiu, după balul mascat?

— Țin minte.

— Mai ții minte cum m-ai întrebat unde aș vrea mai mult să locuiesc, la țară sau la oraș?

— Și tu ai spus...

— Și eu am spus că voiam să trăiesc și la țară și la oraș?

Buddy încuviință din cap.

— Și tu, am continuat cu o forță neașteptată, ai rîs și ai spus că aveam exact structura unui nevrotic sadea și că întrebarea aceea era dintr-un chestionar pe care îl făcuseși la ora de psihologie în acea săptămîină?

Surîsul lui Buddy se întunecă.

— Ei bine, aveai dreptate. *Sînt* nevrotică. N-aș putea să mă stabilesc niciodată la țară sau la oraș.

— Ai putea să trăiești între una și alta, sugeră Buddy, încercînd să mă ajute. Așa ai putea să te duci uneori la oraș și alteori la țară.

— Păi și ce-i așa de nevrotic în asta?

Buddy nu răspunse.

— Ce? am strigat, gîndindu-mă: Nu poți să-i menajezi pe oamenii ăștia bolnavi, e cel mai rău lucru pentru ei, o să-i distrugă definitiv.

— Nimic, spuse Buddy cu un glas anemic, domol.

— Nevrotică, ai?

Am tras un hohot de râs batjocoritor.

— Dacă să fii nevrotic înseamnă să vrei în același timp două lucruri care se exclud reciproc, atunci sînt al naibii de nevrotică. Cîte zile-oi mai avea, o să zbor înapoi și încolo între lucruri care se exclud reciproc.

Buddy își puse mîna peste a mea.

— Lasă-mă să zbor cu tine.

Stăteam în vârful pistei de schi de pe muntele Pisgah și mă uitam în jos. N-aveam nici un motiv să mă aflu acolo sus. Nu mai schiasem niciodată în viața mea. Totuși, mă gîndeam să mă bucur de peisaj cît mai aveam prilejul s-o fac.

În stînga mea, cablul de teleschi depozita schior după schior pe piscul acoperit cu zăpada care, bătătorită de atîta traversare și retraversare și ușor topită de soarele amiezii, se întărise acum pînă căpătase consistența și luciul sticlei. Aerul rece îmi pedepsea plămîinii și sinusurile, aducîndu-i la o claritate vizionară.

De fiecare parte a mea, schiorii cu jachete roșii și albastre și albe goneau în jos pe panta amețitoare ca niște fragmente fugare rupte din drapelul american. De la poalele pîrtiei de schi, ghereta care imita o cabană de bîrne își trîmbița șlagărele în marea de liniște.

Privind în jos la Jungfrau

Din cabana noastră pentru doi...

Ritmul și vibrațiile curgeau pe lîngă mine ca un pîrîiaș invizibil într-un deșert de zăpadă. Un singur gest, neglijent și superb, și aveam să mă reped în jos pe pîrtie, înspre punctulețul kaki de pe margine, dintre spectatori, care era Buddy Willard.

Toată dimineața Buddy mă învățase să schiez.

Mai întîi Buddy luase cu împrumut schiurile și bețele de la un prieten de-al lui din sat și bocancii de schi de la soția unui doctor care purta doar cu un număr mai mult decît mine și o jachetă roșie de schi de la o asistentă studentă. Stăruința lui în fața încăpățînării era uluitoare.

Apoi mi-am amintit că la facultatea de medicină Buddy luase un premiu pentru că reușise să convingă cele mai multe rude ale decedaților să aprobe disecția celor ce le muriseră, indiferent dacă era sau nu nevoie, în interesul științei. Nu-mi amintesc care era premiul, dar parcă-l văd pe Buddy în halatul lui alb, cu stetoscopul ieșindu-i dintr-un buzunar lateral de parcă ar fi fost parte din anatomia lui, zîmbind și făcînd plecăciuni și convingîndu-le pe rudele acelea amorțite, blege, să semneze hîrțile de autopsie.

Apoi Buddy împrumutase o mașină de la propriul lui doctor, care avusese și el TBC și era foarte înțelegător, și-am demarat chiar cînd soneria a început să țîrîie pe coridoarele întunecate ale

sanatoriului, anunțând ora de plimbare.

Nici Buddy nu mai schiase pînă atunci, dar spunea că principiile elementare erau destul de simple și, cum îi privise de multe ori pe instructorii de schi și pe elevii acestora, putea să mă învețe tot ce trebuia să știu.

La început, timp de o oră, am urcat supusă, în zigzag, o pantă mititică, mi-am făcut vînt cu bețele și m-am dat drept în jos, la vale. Buddy părea încîntat de progresul meu.

— Merge bine, Esther, remarcă el în timp ce eu înfruntam panta pentru a douăzecea oară. Hai acum să te vedem pe teleschi.

M-am oprit, cu tot sîngele-n obraji și gîfîind.

— Dar, Buddy, încă nu știu să fac slalom. Toți oamenii ăștia care vin din vîrf știu să facă slalom.

— Ei, nu trebuie să te duci decît pînă la jumate. Atunci n-o să prinzi prea mare viteză.

Și Buddy m-a condus pînă la teleschi și mi-a arătat cum să las cablul să-mi treacă printre mîini și apoi mi-a spus să-mi strîng degetele în jurul lui și să mă las trasă în sus.

Nici o clipă nu mi-a trecut prin cap să spun nu.

Mi-am încleștat degetele în jurul cablului aspru, ca un șarpe, care-mi rănea mîinile alunecînd printre ele, și-am pornit la deal.

Dar cablul mă trăgea, hîțînîndu-mă și bălăbănindu-mă atît de rapid, încît nu puteam spera să mă despart de el la jumătatea drumului. Mai era un schior în fața mea și un schior după mine și aș fi fost trîntită la pămînt și plină de schiuri și de bețe în clipa în care mi-aș fi dat drumul, iar eu nu voiam să fac tîmbălău, așa că m-am ținut cuminte de cablu mai departe.

În vîrf am început totuși să am rețineri.

Buddy m-a zărit codindu-mă acolo, în jacheta roșie. Brațele îi forfecau aerul ca niște moriști kaki. Apoi am văzut că îmi făcea semne să cobor pe un culoar care se deschisese în mijlocul fluxului de schiori. Dar în timp ce-mi țineam echilibrul, încordată și cu gîtlejul uscat, culoarul neted și alb care ducea de la picioarele mele la ale lui a devenit neclar.

Un schior l-a traversat din stînga, un altul din dreapta, și brațele lui Buddy au continuat să fluture slab, ca niște antene, din celălalt capăt al unui cîmp colcăind de mici animaliculi mișcători ca niște microbi sau ca niște semne de exclamare îndoite și strălucitoare.

Am ridicat ochii din amfiteatrul acela învolburat spre priveliștea de dincolo de el.

Ochiul imens și gri al cerului mă privea și el, iar soarele său învăluit în ceață îmi revela privirii depărtările albe și tăcute și dealurile palide, revărsîndu-se unul după altul din toate direcțiile busolei la picioarele mele.

Vocea interioară care mă cicălea, spunîndu-mi să nu fiu fraieră – să-mi salvez pielea și să-mi scot schiurile și s-o iau în jos pe picioare, camuflată de pinii pitici de pe marginea pistei – fugi ca un fîntar neconsolat. Gîndul că aș putea muri luă formă în mintea mea, calm, ca un copac sau ca o floare.

Am măsurat din ochi distanța pînă la Buddy.

Brațele îi erau acum încrucișate și părea să fie una cu gardul de zăbrele din spatele lui – indiferent, cenușiu și neînsemnat.

Trăgându-mă spre buza culmii, mi-am înfipt vârful bețelor în zăpadă și mi-am făcut vînt într-un zbor pe care știam că nu-l pot opri prin iscusință sau printr-un act tardiv de voință.

M-am îndreptat direct în jos.

Un vînt tăios, care se ascunsese pînă atunci, m-a izbit din plin în gură și mi-a ridicat părul la spate, făcîndu-l să fluture orizontal. Eu coboram, dar soarele alb nu se ridica deloc. Atîrna peste valurile suspendate ale dealurilor, un pivot impasibil, fără de care lumea n-ar fi existat.

Un punct mic din corpul meu zbura spre el, răspunzîndu-i. Simțeam cum mi se umflă plămîinii de năvala peisajului – aerul, munții, oamenii. Mă gîndeam:

— Așa e cînd ești fericit.

Am trecut glonț pe lîngă cei care făceau slalom, pe lîngă studenți, pe lîngă experți, prin an după an de duplicitate și zîmbete și compromisuri, pînă în propriul meu trecut.

Oamenii și copacii treceau de-o parte și de alta ca marginile întunecate ale unui tunel, în timp ce eu mă îndreptam, iute ca fulgerul, spre punctul nemișcat și strălucitor de la capătul lui, piatra de pe fundul fîntîinii, bebelușul alb și dulce încolăcit în burtica mamei lui.

Dinții mei crănțăniră o gură de pietriș. Apa înghețată mi se prelinse pe gît.

Chipul lui Buddy atîrna deasupra mea, apropiat și uriaș, ca o planetă confuză. Alte chipuri s-au ivit în spatele lui. Dincolo de el, puncte negre furnicau pe un cîmp alb. Bucată cu bucată, parcă la atingerea baghetei fermecate a unei zîne leneșe, vechea lume se așeză la locul ei.

— Te descurcai foarte bine, se adresă o voce familiară urechii mele, pînă cînd bărbatul acela ți-a ieșit în cale.

Diverși oameni îmi desfăceau legăturile și-mi adunau bețele de schi de unde zăceau, arătînd spre cer, pieziș, înfipte fiecare în alt morman de zăpadă. Gardul gheretei stătea proptit în spatele meu.

Buddy se aplecă să-mi tragă din picioare bocancii și multiplele perechi de ciorapi albi de lînă care-i căptușeau. Mîna lui durdulie îmi strînse laba piciorului stîng, apoi înaintă treptat spre gleznă, strîngînd și examinînd, de parcă ar fi căutat vreo armă ascunsă.

Un soare imperturbabil și alb strălucea în vârful cerului. Îmi venea să mă șlefuiesc de el pînă cînd deveneam sfîntă și subțire și esențială ca lama unui cuțit.

— Mă duc sus, am spus. Mai vreau o dată.

— Nu, nu te duci.

O expresie stranie, satisfăcută, se așternu peste chipul lui Buddy.

— Nu, nu te duci, repetă el cu un zîmbet final. Piciorul ți-e rupt în două locuri. O să stai în ghips cîteva luni.

Nouă

— AȘA MĂ BUCUR C-OR SĂ MOARĂ.

Hilda căscă și-și întinse mădulele de felină, apoi își îngropă capul între brațe pe masa de conferințe și adormi la loc. O legătură de paie verzi ca fierea stătea așezată pe sprânceană ei ca o pasăre tropicală.

Verde fiere. Îl promovau pentru toamnă, dar Hilda, ca de obicei, era cu jumătate de an înainte. Verde fiere cu negru, verde fiere cu alb, verde fiere cu vernil, ruda lui apropiată.

Reclamele de modă, argintii și pline de nimic, își trimiteau clăbucii cu gust dubios la mine-n creier, unde ieșeau la suprafață cu un pleoscăit sec.

Așa mă bucur c-or să moară.

Îmi blestemam norocul care făcuse să ajung în bufetul hotelului odată cu Hilda. Mă culcasem târziu și eram prea obosită ca să găsesc o scuză și să mă duc înapoi în camera mea după mănușa, batista, umbrela, agenda pe care-o uitasem. Pedeapsa fu lungă și monotona plimbare de la ușile cu geam mat ale Amazonului pînă la lespede de marmură de culoarea căpșunei a intrării noastre de pe Madison Avenue.

Hilda s-a mișcat ca un manechin tot drumul.

— Ce pălărie superbă! Tu ai făcut-o?

Aproape că mă așteptam ca Hilda să se întoarcă spre mine și să spună:

— Ai o voce bolnăvicioasă.

Dar ea n-a făcut decît să-și întindă și apoi să-și retragă gîtul de lebădă.

— Da.

În noaptea dinainte văzusem o piesă în care eroina era posedată de un strigoi și cînd strigoiul vorbea prin gura ei, vocea îi era așa de cavernoasă și de adîncă, încît nu-ți puteai da seama dacă era bărbat sau femeie. Ei bine, vocea Hildei suna exact ca vocea aceluia strigoi.

Se zgîia la imaginea ei din ferestrele lucioase ale magazinelor de parcă ar fi vrut să se asigure, clipă de clipă, că exista în continuare. Tăcerea dintre noi era atît de profundă, că m-am gîndit că o parte este din vina mea.

Așa că am spus:

— Nu-i așa că-i groaznic cu soții Rosenberg?

Soții Rosenberg urmau să fie electrocuțați târziu în acea noapte.

— Da! a spus Hilda și, în sfîrșit, am simțit că atinsesem o coardă sensibilă în păienjeniușul din inima ei.

Și doar mai târziu, cînd noi două le așteptam pe celelalte în întunecimea de cavou a dimineții din sala de conferințe, și-a dezvoltat Hilda da-ul acela al ei.

— E groaznic că oameni ca ăștia mai sînt în viață.

Apoi a căscat și gura ei de-un portocaliu palid a dezvăluit o mare întunecime. Fascinată, m-am

holbat la peștera oarbă dindărătul chipului ei pînă cînd cele două buze s-au întîlnit din nou și s-au mișcat, iar strigoiul a vorbit din ascunzătoarea sa:

— Așa mă bucur c-or să moară.

— Hai, zîmbește-ne.

Stăteam în biroul lui Jay Cee, pe canapeaua din catifea roz, ținînd în mîină un trandafir de hîrtie și privind spre fotograful revistei. Eram ultima dintre cele douăsprezece căreia i se făcea poză. Încercasem să mă ascund în toaletă, dar nu ținuse. Betsy îmi observase picioarele pe sub ușă.

Nu voiam să fiu fotografiată pentru că îmi venea să plîng. Nu știam de ce îmi vine să plîng, dar știam că dacă cineva îmi va vorbi sau se va uita la mine prea atent, lacrimile îmi vor țîșni din ochi și suspinele îmi vor izbucni din piept și voi plînge o săptămîină. Eram plină ochi de lacrimi care stăteau să se reverse, ca apa dintr-un pahar care se clatină și e prea plin.

Aceasta era ultima rundă de fotografii înainte ca revista să plece spre tipografie și noi să ne întoarcem în Tulsa sau Biloxi sau Teaneck sau Coos Bay sau de unde veniserăm și era vorba să fim fotografiate cu niște obiecte de recuzită care să arate ce vrem să fim.

Betsy a ținut un știulete de porumb, ca să arate că vrea să fie soție de fermier, Hilda a luat capul chel, fără chip, al unui manechin de pălărier, ca să arate că voia să creeze pălării, iar Doreen și-a pus un sari brodat cu aur, ca să arate că voia să lucreze ca asistent social în India (nu voia de-adevăratelea, îmi spusese, voia doar să pună mîina pe un sari).

Cînd m-au întrebat pe mine ce vreau să fiu, le-am spus că nu știu.

— Ei, sigur știi, mi-a spus fotograful.

— Vrea, spuse Jay Cee spirituală, să fie tot.

Am spus că vreau să fiu poetă.

Apoi au început să caute un obiect pe care să-l țin.

Jay Cee a sugerat o carte de poezii, dar fotograful a spus că nu, era prea evident. Trebuia să fie ceva care să arate ce inspirase poeziile. În cele din urmă Jay Cee și-a desprins trandafirul de hîrtie, cu coadă lungă, de pe ultima ei pălărie.

Fotograful își potrivea luminile albe și fierbinți.

— Arată-ne cît ești de fericită cînd scrii o poezie.

Mă uitam prin fresca de plante artificiale din geamul lui Jay Cee spre cerul albastru din fundal. Cîțiva nori pufoși și teatrali se mișcau de la dreapta la stînga. Mi-am lipit privirea de cel mai mare nor, de parcă, atunci cînd acesta ieșea din cîmpul meu vizual, aș fi putut avea norocul să ies și eu cu el.

Simțeam că e foarte important să-mi mențin gura în linie dreaptă.

— Zîmbește-ne.

În cele din urmă, ascultătoare, ca gura marionetei unui ventriloc, propria mea gură începu să se schimonosească.

— Hei, protestase fotograful cu o presimțire bruscă, arăți de parcă ai fi gata să plîngi.

Nu m-am putut opri.

Mi-am îngropat chipul în fațada de catifea roz a canapelei lui Jay Cee și, cu o imensă ușurare, lacrimile sărate și zgomotele jalnice care bîntuiseră prin mine toată dimineața se revărsară în încăpere.

Cînd mi-am ridicat capul, fotograful dispăruse. Jay Cee dispăruse și ea. Mă simțeam fără vlagă și trădată, ca pielea lepădată de un animal îngrozitor. Era o ușurare să fi scăpat de animal, dar părea să-mi fi luat cu el și sufletul, și tot pe ce mai reușise să pună gheara.

Am scotocit în poșetă după trusa aurită, cu rimelul și peria de pus rimel și fardul de pleoape și cele trei rujuri și oglinda. Chipul care se uita la mine părea să privească printre zăbrelele unei celule de închisoare după o bătaie prelungită. Părea vînat și umflat și cu tot felul de culori aiurea. Era un chip care avea nevoie de apă și de săpun și de îngăduință creștinească.

M-am apucat să-l pictez fără tragere de inimă.

Jay Cee s-a întors după un interval decent cu brațele pline de manuscrise.

— O să te-amuze astea, mi-a spus. Lectură plăcută.

În fiecare dimineață, o avalanșă de manuscrise, ca de zăpadă, umfla maldărele gri, prăfuite, din biroul redactorului literar. În taină, în birouri și-n poduri și-n săli de clasă de pe tot cuprinsul Americii, oamenii trebuie că scriau. Să zicem că unul sau altul termina un manuscris în fiecare minut; asta însemna că în cinci minute se făceau cinci manuscrise stivuite pe biroul redactorului literar. Într-o oră s-ar fi adunat șaiszeci, înghesuindu-se unul în altul pe podea. Și într-un an...

Am zîmbit, văzînd un manuscris imaculat, imaginar, plutind în aer, cu numele Esther Greenwood tipărit în colțul din dreapta sus. După luna petrecută la revistă, îmi depusesem actele pentru un curs la o școală de vară cu un scriitor celebru, căruia îi trimiteai manuscrisul unei povestiri și el îl citea și spunea dacă ești suficient de bun ca să intri în grupa lui.

Desigur, era o grupă foarte mică și eu îmi trimisesem povestirea cu mult timp în urmă și încă nu primisem nici o veste de la scriitor, dar eram sigură că aveam să gădesc scrisoarea în care mă accepta așteptînd pe măsuta de corespondență de acasă.

Mă hotărîsem să-i fac o surpriză lui Jay Cee și să-i trimit două povestiri pe care le scriam la acest curs, sub pseudonim. Atunci, într-o bună zi, redactorul literar avea să vină în persoană la Jay Cee și să-i trîntească povestirile pe birou și să-i spună:

— Iată ceva cu mult mai bun decît de obicei.

Iar Jay Cee avea să încuviințeze și să le accepte și să-l invite pe autor la masă și aveam să fiu eu.

— Pe bune, a spus Doreen, ăsta o să fie altfel.

— Spune-mi despre el, am zis neînduplecată.

— E din Peru.

— Sînt bondoci, am spus. Sînt urîți ca aztecii.

— Nu, nu, nu, dulceață, l-am cunoscut deja.

Stăteam pe patul meu într-o harababură de rochii murdare de bumbac și ciorapi de nailon cu fire duse și lenjerie gri și, de zece minute, Doreen încerca să mă convingă să mă duc la o serată dansantă la un club, cu un prieten al cuiva pe care-l știa Lenny și care, insista ea, era ceva foarte diferit de un prieten de-al lui Lenny, dar, cum eu trebuia să prind trenul spre casă la ora opt în dimineața următoare, simțeam că ar trebui să încerc să împachetez ceva.

Mai aveam și o idee vagă că, dacă aș hălădui toată noaptea singură pe străzile New York-ului, pînă la urmă ceva din misterul și măreția orașului s-ar putea prinde de mine.

Dar am renunțat.

Îmi venea din ce în ce mai greu să mă hotărăsc să fac ceva, orice, în acele ultime zile. Și cînd în sfîrșit m-am hotărît să fac ceva, adică să-mi fac bagajul, n-am reușit decît să-mi trag toate rochiile soioase și scumpe din birou și din dulap și să le întind pe scaune și pe pat și pe jos și apoi să stau și să mă uit la ele, total perplexă. Păreau să aibă o identitate proprie, distinctă, căpoasă, care refuza să fie spălată și împăturită și pusă în ordine.

— Hainele astea sînt de vină, i-am spus lui Doreen. Pur și simplu nu le pot face față cînd mă întorc.

— E foarte simplu.

Și în stilul ei superb, hotărît, Doreen a început să înșface furouri și ciorapi de mătase și elaboratul sutien fără bretele, plin de balene metalice – un cadou de la Compania de Corsete Primrose, pe care nu avusesem niciodată curajul să îl port –, și în cele din urmă, una cîte una, tot șirul trist de rochii de patruzeci de dolari, ciudat croite...

— Hei, pe aia las-o afară. O s-o pun pe mine.

Doreen extrase un fragment negru din maldăr și mi-l aruncă în poală. Apoi, rulînd restul hainelor într-un bulgăre de zăpadă, ca o masă conglomerată, moale, le îndesă sub pat, ascunzîndu-le privirii.

Doreen bătu la ușa verde, cu mîner aurit.

Dinăuntru se auzi tîrșuit de picioare și rîsul întrerupt al unui bărbat. Apoi un băiat înalt, îmbrăcat în cămașă, cu păr blond, tuns scurt, crăpă ușa și se uită afară.

— Iubito! urlă el.

Doreen dispăru în brațele lui. M-am gîndit că trebuie să fie persoana pe care o cunoaște Lenny.

Am rămas tăcută în prag, cu rochia mea neagră mulată și cu eșarfa neagră cu franjuri, cu inima mai strînsă ca oricînd, dar așteptîndu-mă la mai puțin. „Sînt un observator“ îmi spuneam, privind cum Doreen e condusă prin cameră, de mîină, de băiatul blond și pasată altui bărbat, și el înalt, dar brunet, cu păr puțin mai lung. Bărbatul acesta purta un costum alb, imaculat, o cămașă albastru deschis și o cravată galbenă, de satin, cu un ac strălucitor.

Nu-mi puteam lua ochii de la acul acela de cravată.

O lumină mare și albă părea să țîșnească din el, iluminînd camera. Apoi lumina se retrăgea în sine,

lăsînd o picătură de rouă pe un cîmp de aur.

Am pus un picior în fața altuia.

— Ți-a un diamant, a spus cineva și o grămadă de oameni au izbucnit în rîs.

Unghia mea bătu într-o fațetă sticloasă.

— Primul ei diamant.

— Dă-i-l ei, Marco.

Marco făcu o plecăciune și depuse acul de cravată la mine în palmă.

Strălucea orbitor și dansa cu lumina ca un cub de gheață paradisiac. L-am strecurat rapid în poșeta mea de seară din imitație de jais și m-am uitat în jur. Fețele erau goale ca niște farfurii și nimeni nu părea să respire.

— Din fericire, auzii și o mîină uscată, tare, îmi încercui brațul aproape de umăr, o voi acompania pe domnișoară pentru restul serii. Probabil...

Sclipirea din ochii lui Marco se stinse și aceștia deveniră negri:

— ...o să pretez un mic serviciu...

Cineva rîse.

— ...care să valoreze cît un diamant.

Mîina se strînse în jurul brațului meu.

— Au!

Marco își retrase mîina. M-am uitat în jos, la brațul meu. Urma vîinătă a unui deget începea să se arate. Marco mă privi. Apoi îmi arătă spre partea de dedesubt a brațului.

— Uită-te acolo.

M-am uitat și am văzut patru amprente vagi, asortate cu prima.

— Vezi, sînt cît se poate de serios.

Zîmbetul slab, intermitent, al lui Marco îmi amintea de un șarpe pe care îl sîcîisem la grădina zoologică din Bronx. Cînd am bătut cu degetul în geamul solid al terariului, șarpele și-a căscat fălcile mecanice și a părut că zîmbește. Apoi s-a repezit iar și iar și iar la panoul invizibil, pînă cînd am plecat.

Nu mai întîlnisem pînă atunci un misogin.

Mi-am dat seama că Marco era misogin pentru că, deși erau prin preajmă tot felul de manechine și vedete de televiziune, în acea seară n-a băgat în seamă pe nimeni, în afară de mine. Nu din bunătate, nici măcar din curiozitate, ci pentru că-i fusesem împărțită lui, ca o carte de joc dintr-un pachet de cărți identice.

Un bărbat din formația clubului s-a apropiat de microfon și a început să scuture moriștile alea cu păstăi care înseamnă muzică sud-americană.

Marco a vrut să mă ia de mîină, dar eu m-am ținut de al patrulea daiquiri¹ și-am stat locului. Nu mai băusem un daiquiri pînă atunci. Motivul pentru care beam daiquiri era că Marco îl comandase pentru

mine și eu eram atât de recunoscătoare că nu mă întrebese ce fel de băutură vreau, că n-am scos un cuvânt, doar am băut un daiquiri după altul.

Marco s-a uitat la mine.

— Nu, am spus.

— Ce-i aia, nu?

— Nu pot să dansez pe muzică din asta.

— Nu fi tâmpită.

— Vreau să stau aici și să-mi termin băutura.

Marco se aplecă spre mine cu un zîmbet încordat și, dintr-o singură lovitură, băutura mea își luă zborul și ateriză într-un ghiveci cu un palmier. Apoi Marco mă trase de mîină în așa fel încît am avut de ales între a-l urma pe ringul de dans sau a-l lăsa să-mi smulgă brațul din umăr.

— E-un tango.

Marco mă manevră pînă printre dansatori.

— Iubesc tangourile.

— Nu știu să dansez.

— Nu trebuie să dansezi. O să dansez eu.

Marco îmi prinse mijlocul cu brațul ca un cârlig și mă smuci brusc spre costumul lui de-un alb orbitor. Apoi spuse:

— Prefă-te că te îneci.

Am închis ochii și muzica s-a dezlănțuit peste mine ca o furtună. Piciorul lui Marco a alunecat înainte pînă s-a lipit de al meu și apoi piciorul meu a alunecat în spate și păream să fiu țintuită de el, membru de membru, mișcîndu-mă așa cum se mișca el, fără vreun pic de voință sau pricepere proprie, și după o vreme m-am gîndit „Nu-i nevoie de doi ca să dansezi, e nevoie doar de unul“ și m-am lăsat scuturată și îndoită ca un copac bătut de vînt.

— Ce ți-am spus?

Răsuflarea lui Marco îmi pîrjoli urechea.

— Ești o dansatoare cît se poate de onorabilă.

Am început să-mi dau seama de ce misoginii puteau să le ducă de nas în halul ăsta pe femei. Misoginii erau ca zeii: invulnerabili și plini de putere. Pogorau și apoi dispăreau. Nu puteai să prinzi unul vreodată.

După muzica sud-americană s-a făcut o pauză.

Marco m-a condus prin ușa vitrată spre grădină. Lumini și voci se revărsau prin ferestrele sălii de dans, dar la cîțiva metri mai încolo întunericul își ridică baricada și le astupa. În strălucirea infinitezimală a stelelor, pomii și florile își risipeau parfumurile reci. Nu era lună.

Gardul viu s-a închis în urma noastră. Un teren de golf părăsit se întindea în depărtare, către niște pîlcuri deluroase de copaci, și am simțit din plin familiaritatea pustie a peisajului – clubul de țară și

balul și pajiștea cu un singur greier.

Nu știam unde sînt, dar era undeva în suburbiile înstărite ale New York-ului.

Marco scoase un trabuc subțire și o brichetă de argint în formă de glonte. Își puse trabucul între buze și se aplecă asupra flăcării plătînde. Chipul lui, cu umbre exagerate și cu fațete de lumină, avea ceva străin și îndurerat. Parcă era un refugiat.

L-am privit.

— De cine ești îndrăgostit? l-am întrebat apoi.

Un timp, Marco n-a spus nimic. Și-a deschis doar gura și a scos un inel de fum albastru, vaporos.

— Perfect! a rîs el.

Inelul se lărgi și se destrămă, palid ca o stafie în aerul întunecat.

Apoi spuse:

— Sînt îndrăgostit de verișoara mea.

N-am fost surprinsă.

— De ce nu te însori cu ea?

— Imposibil.

— De ce?

Marco ridică din umeri.

— E verișoara mea primară. O să fie călugăriță.

— E frumoasă?

— Nu-i nimeni ca ea.

— Ea știe că o iubești?

— Desigur.

Am făcut o pauză. Obstacolul îmi părea ireal.

— Dacă o iubești pe ea, am spus, o să iubești pe altcineva într-o bună zi.

Marco își strivi trabucul cu piciorul.

Pămîntul se înălță și mă lovi cu un șoc slab. Noroiul mi se vînzolea printre degete. Marco așteptă pînă ce am apucat să mă ridic pe jumătate. Apoi își puse amîndouă mîinile pe umerii mei și mă trînti înapoi.

— Rochia mea...

— Rochia ta!

Noroiul curgea și mi se lipea de omoplați.

— Rochia ta!

Fața lui Marco se coborî ca un nor asupra mea. Cîțiva stropi de salivă îmi stropiră buzele.

— Rochia ta e neagră și noroiul e tot negru.

Apoi se aruncă peste mine de parcă ar fi vrut să-și macine trupul prin mine și să și-l amestece cu pămîntul.

„Se întâmplă“, m-am gândit. „Se întâmplă. Dacă stau locului și nu fac nimic, o să se întâmple.“

Marco a prins cu dinții de breteaua rochiei mele și mi-a sfîșiat-o pînă la brîu. Am văzut licărul pielii dezgolite, ca un vâl palid ce despărțea doi adversari setoși de sînge.

— Curvă!

Cuvintele îmi șuierară pe la ureche.

— Curvă!

Praful s-a risipit și am avut viziunea completă a luptei.

Am început să mă zvîrcolesc și să mușc.

Marco m-a țintuit la pămînt.

— Curvă!

L-am împuns în picior cu tocul ascuțit al pantofului. S-a răsucit, cotrobăind după durerea ascuțită.

Apoi mi-am încleștat degetele și i-am tras un pumn în nas. Parcă am lovit blindajul de oțel al unui cuirasat. Marco s-a ridicat. Am început să plîng.

Marco a scos o batistă albă și și-a tamponat nasul. Ceva negru, ca cerneala, s-a împrăștiat pe pînza palidă.

Îmi molfăiam încheieturile degetelor, care aveau gust de sare.

— Vreau la Doreen.

Marco privi în depărtare, peste terenul de golf.

— Vreau la Doreen. Vreau acasă.

— Curve, toate-s curve.

Marco părea să vorbească singur.

— Da sau nu, totuna e.

L-am bătut pe Marco pe umăr.

— Unde-i Doreen?

Marco pufni:

— Du-te-n parcare. Uită-te pe banchetele din spate ale mașinilor.

Apoi se răsuci.

— Diamantul meu.

M-am ridicat și mi-am recuperat eșarfa din întuneric. Am început să mă îndepărtez. Marco sări în picioare și mi se puse în cale. Apoi, intenționat, își trecu degetul pe sub nasul însîngerat și îmi trasă cu el două linii de sînge pe obraji.

— Mi-am cîștigat diamantul cu acest sînge. Dă-mi-l.

— Nu știu unde e.

Bine, știam perfect că diamantul era în poșeta mea de seară și că, atunci cînd Marco mă trîntise la pămînt, poșeta de seară își luase zborul, ca o pasăre de noapte, în întunericul învăluitoare. Am început să mă gîndesc că o să-l fac să plece și apoi o să mă întorc singură să-l vînez.

N-aveam nici cea mai vagă idee cât valora un diamant de mărimea aceea, dar indiferent cât era, știam că e mult.

Marco m-a apucat de umeri cu ambele mâini.

— Spune-mi, a zis el, accentuând în mod egal fiecare cuvânt. Spune-mi sau îți rup gâtul.

Dintr-odată nu-mi mai păsa.

— E în poșeta mea de seară din imitație de jais, am spus. Undeva prin mocirlă.

L-am lăsat pe Marco în patru labe, bîjbîind în întuneric după un alt întuneric, mai mic, care ascundea lumina diamantului său de ochii lui furioși.

Doreen nu era în sala de dans și nici în parcare.

M-am ținut pe lîngă marginea umbrei, ca să nu observe cineva iarba lipită de rochie și de pantofi, și mi-am acoperit umerii și sîinii dezgoliți cu eșarfa neagră.

Din fericire pentru mine, balul era pe sfîrșite și grupuri de oameni plecau, ieșind afară, la mașinile parcate. Am întrebat la fiecare mașină pînă cînd, în cele din urmă, am găsit una care avea loc și care avea să mă lase în mijlocul Manhattanului.

La acea ora incertă dintre întuneric și zori, terasa de pe acoperișul Amazonului era pustie.

Tăcută ca un hoț, în halatul meu împodobit cu albăstrele, m-am furișat pînă la marginea parapetului. Parapetul îmi ajungea aproape pînă la umeri, așa că am tras un scaun pliant din rastelul de lîngă perete, l-am deschis și m-am cocoțat pe șezutul lui instabil.

Părul îmi flutura de la briza puternică. La picioarele mele, orașul își cufundase luminile în somn și și înnegrise clădirile ca pentru o înmormîntare.

Era ultima mea noapte.

Am apucat legătura pe care o țineam în brațe și-am tras de o fișie palidă. Un furou elastic, fără bretele, care, de atîta purtat, își pierduse elasticitatea, mi-a apărut în mîină. L-am fluturat ca pe un steag alb de armistițiu, o dată, de două ori... Briza l-a prins și i-am dat drumul.

Un fulg alb s-a pornit să coboare lent, plutind în noapte. M-am întrebat pe ce stradă sau acoperiș își va găsi odihna.

Am tras din nou de legătură.

Vîntul făcu un efort, dar eșuă, și o umbră ca un liliac se scufundă înspre grădina de pe acoperișul apartamentului de vizavi, de la ultimul etaj.

Bucată cu bucată, mi-am azvîrlit toată garderoba în gura nopții și, filfîind precum cenușa unei persoane iubite, fișiile gri au fost purtate de vînt spre a se așeza aici, colo – unde exact n-aveam să știu nicicînd –, în inima întunecată a New York-ului.

¹. Cocteil preparat din rom, suc de lămîie și zahăr.

Zece

CHIPUL DIN OGLINDĂ arăta ca un indian bolnav.

Am dat drumul trusei de machiaj în poșetă și m-am uitat pe geamul trenului. Ca o adunătură colosală de vechituri, mlaștinile și terenurile din spatele clădirilor din Connecticut treceau cu iuțeala fulgerului – fragmente dispartate, rupte din întreg, fără vreo legătură unul cu celălalt.

Ce mai ghiveci era și lumea!

M-am uitat în jos, la fusta și bluza care-mi erau străine.

Fusta era verde, în stil tirolez, cu o colcăială de forme mititele, negre, albe și albastru electric, strânsă în talie, apoi lărgindu-se în afară ca un abajur. În loc de mâneci, bluza albă, închisă cu capse, avea volănașe la umeri, moi ca aripile unui înger nou.

Uitasem să-mi păstrez un schimb de zi din hainele pe care le lăsasem să zboare peste New York, așa că Betsy îmi dăduse o bluză și o fustă în schimbul halatului meu de baie cu albăstrele.

Imaginea mea în oglindă – cu aripile albe, coada de cal brunetă și restul – plutea palidă ca o stafie peste peisaj.

— Țărăncuța Pollyanna, am spus cu voce tare.

O femeie de pe locul de vizavi și-a ridicat privirea din revistă.

Cu o clipă înainte de a mă apuca să-mi spăl cele două linii diagonale de sânge uscat care-mi însemnau obraji, am simțit că nu vreau s-o fac. Păreau înduioșătoare și destul de spectaculoase și m-am gândit să le car după mine, ca pe moaștele unui iubit mort, pînă cînd se ștergeau de la sine.

Desigur, dacă aș fi zîmbit sau dacă mi-aș fi mișcat fața prea mult, sângele s-ar fi exfoliat cît ai zice pește, așa că-mi țineam fața imobilă și cînd trebuia să vorbesc vorbeam printre dinți, fără să-mi mișc buzele.

Chiar nu înțelegeam de ce se uitau oamenii la mine.

O grămadă de oameni arătau mult mai straniu.

Valiza mea gri călătorea în plasa de deasupra capului, goală, în afară de *Cele mai bune treizeci de nuvele ale anului*, un toc de ochelari din plastic alb și două duzini de avocado, cadoul de bun rămas de la Doreen.

Fructele de avocado nu erau coapte, ca să țină bine, și de cîte ori îmi ridicam sau coboram valiza sau pur și simplu o duceam de colo colo, acestea se rostogoleau dintr-un capăt în altul cu un mic tunet aparte, numai al lor.

— Ruta O Sută Douășop', urlă conductorul.

Sălbăticia domesticită de arțar, pin și stejar s-a oprit din mers și a rămas înțepenită în rama geamului de tren, ca un tablou prost. Geamantanul meu a bodogănit și-a troncănit pe măsură ce înaintam pe culoarul lung.

Am pășit din compartimentul cu aer condiționat pe peronul gării și răsufierea maternă a suburbiilor

m-a îmbrățișat. Mirosea a aparate de stropit gazonul și a dubițe de familie și a rachete de tenis și a câini și a bebeluși.

Un calm de vară își punea amprenta liniștitoare peste toate, asemenea morții.

Mama mă aștepta lângă Chevroletul cenușiu.

— O, puiule, ce-ai pățit la față?

— M-am tăiat, am spus scurt și m-am strecurat pe bancheta din spate, după geamantan.

Nu voiam să se uite la mine tot timpul cât ținea drumul spre casă.

Tapițeria era alunecoasă și curată.

Mama s-a așezat la volan și mi-a aruncat în poală câteva scrisori, apoi s-a întors cu spatele.

Mașina se trezi și se puse pe tors.

— Cred că ar trebui să-ți spun imediat, a început mama și vedeam veștile proaste în încordarea gâtului ei. N-ai reușit la cursul acela de creație literară.

Aerul îmi țîșni afară din stomac ca după un pumn.

Toată luna iunie, cursul de creație literară se întinsese înaintea mea ca un pod luminos și sigur peste golful mohorât al verii. Acum îl vedeam clătînându-se și prăbușindu-se, iar un trup într-o bluză albă și o fustă verde plonja în golul căscat.

Apoi gura mi se schimonisi.

Mă așteptasem la asta.

M-am lăsat în jos, îndoindu-mă de la mijlocul coloanei, cu nasul în dreptul marginii de jos a geamului, și m-am uitat cum alunecă pe lângă mașină casele din periferiile Bostonului. Pe măsură ce casele deveneau mai familiare, mă lăsam și mai jos.

Simțeam că e foarte important să nu fiu recunoscută.

Tavanul gri, căptușit, al mașinii se închidea deasupra capului meu ca tavanul unei dube de poliție, iar casele albe, lucioase, identice, din scînduri, cu interstițiile lor și cu verdeța îngrijită, continuau să treacă pe lângă mine ca niște zăbrele, una după alta, într-o cușcă mare, dar bine închisă.

Nu mai petrecusem pînă atunci nici o vară în suburbii.

Scîrșîitul de soprană pe care-l scoteau roțile unui cărucior îmi tortura urechile. Soarele, strecurîndu-se printre jaluzele, umplea dormitorul cu o lumină sulfuroasă. Nu știam cât dormisem, dar simțeam un spasm imens de oboseală.

Patul de alături, identic cu al meu, era gol și nefăcut.

La șapte o auzisem pe mama cum se scoală, cum își trage pe ea hainele și iese pe vîrfuri din cameră. Apoi se auzise de jos zumzăitul storcătorului de portocale, iar mirosul de cafea și de șuncă prăjită se strecurase pe sub ușă. Apoi se auzise apa curgînd la chiuvetă și zăngănitul vaselor pe care mama le ștergea și le pune la loc în bufet.

Apoi ușa de la intrare se deschisese și se închisese. Apoi ușa de la mașină se deschisese și se

închisese și motorul făcuse brrum-brrum și, îndepărtându-se cu un scîrțuit de pietriș, se pierduse în depărtare.

Mama mea preda stenografie și dactilografie la o grămadă de studenți din oraș și n-avea să se întoarcă acasă pînă spre mijlocul după-amiezii.

Căruciorul trecu din nou, scîrțîind. Cineva părea să împingă un bebeluș încolo și înapoi pe sub geamul meu.

M-am dat jos din pat și, încet, mergînd în patru labe pe covor, m-am furișat pînă la geam ca să văd cine e.

Casa noastră era o căsuță mică, albă, de scînduri, așezată în mijlocul unei peluze verzi, pe colțul a două străzi suburbane liniștite, dar, în ciuda micilor arțari plantați din loc în loc în jurul proprietății noastre, oricine trecea pe trotuar putea să se uite în sus la geamurile de la etaj și să vadă ce se petrece înăuntru.

Acest lucru mi-a fost dezvăluit de vecina noastră de alături, o femeie dușmănoasă pe nume doamna Ockenden.

Doamna Ockenden era o asistentă medicală ieșită la pensie, care tocmai se măritase cu al treilea ei soț – ceilalți doi muriseră în condiții suspecte – și care își petrecea incredibil de mult timp pîndind de după perdelele scrobite de la geam.

O sunase pe mama de două ori în legătură cu mine – o dată ca să-i spună că stătusem o oră în fața casei, sub felinar, și mă pupasem cu cineva într-un Plymouth albastru și altă dată ca să îi spună că ar trebui să-mi trag jaluzelele de la cameră, pentru că mă văzuse pe jumătate goală, pregătindu-mă de culcare, într-o seară, cînd se întîmpla să fie afară, plimbîndu-și terierul ei scoțian.

Cu mare atenție, mi-am ridicat ochii pînă la nivelul pervazului.

O femeie mai mică de un metru cincizeci, cu un stomac grotesc, bombat, împingea un cărucior vechi și negru în josul străzii. Doi sau trei copii mici de diferite dimensiuni, toți palizi, cu fețele murdare și genunchii goi și murdari, mergeau împleticindu-se pe lîngă fusta ei.

Un zîmbet senin, aproape religios, strălucea pe chipul femeii. Cu capul dat jovial pe spate, ca un ou de rîndunică proțăpît pe un ou de rață, zîmbea la soare.

O știam bine pe femeie.

Era Dodo Conway.

Dodo Conway era catolică și fusese la Barnard și apoi se căsătorise cu un arhitect care fusese la Columbia și era și el catolic. Aveau o casă mare și șleampătă un pic mai în susul străzii, așezată în spatele unei fațade morbide de pini și înconjurată de scutere, triciclete, cărucioare de păpuși, mașini de pompieri de jucărie, bîte de baseball, plase de badminton, porțițe de crochet, cuști de hamsteri și pui de cocker spaniol – toate nimicurile împrăștiate ale copilăriei suburbane.

Dodo mă interesa fără să vreau.

Casa ei era diferită de toate celelalte de la noi din cartier prin mărime (era mult mai mare) și culoare

(etajul era construit din scîndură maro închis, iar parterul din stuc gri, țintuit cu pietre gri și mov de forma unor mingi de golf), iar pinii o ascundeau complet privirii, ceea ce era considerat nesociabil în comunitatea noastră de peluze unite și garduri vii, prietenoase, pînă la brîu.

Dodo își creștea cei șase copii – și urma, fără îndoială, să-l crească și pe al șaptelea – cu fulgi de orez dulci, sandvișuri cu unt de arahide și cu șerbet, înghețată de vanilie și zeci de litri de lapte Hoods. Avea o reducere specială de la lăptarul local.

Toată lumea o iubea pe Dodo, deși numărul de membri în creștere al familiei ei era bîrfa cartierului. Oamenii mai în vîrstă din zonă, ca mama mea, aveau doi copii, iar cei tineri, mai prosperi, aveau patru, dar nimeni în afară de Dodo nu se mai apropia de al șaptelea. Chiar și șase era considerat un exces, dar apoi, spunea toată lumea, bineînțeles, Dodo era catolică.

M-am uitat la Dodo, care îl împingea pe cel mai tînăr Conway înapoi și încolo. Părea s-o facă special pentru mine.

Copiii mă scîrbesc.

Dușumeaua a scîrțîit și m-am lăsat din nou în jos chiar în momentul în care fața lui Dodo Conway, din instinct sau datorită unui auz supranatural, s-a rotit pe micul pivot al gîtului său.

I-am simțit privirea sfredelind scîndura albă și trandafirii roz de pe tapet și descoperindu-mă acolo, ghemuită după elementii argintii ai caloriferului.

M-am tîrît înapoi în pat și mi-am tras cearșaful peste cap. Dar nici asta nu oprea lumina să intre, așa că mi-am îngropat capul sub întunericul pernei și m-am prefăcut că e noapte. Nu vedeam nici un rost în a mă trezi.

N-aveam nimic bun care să mă aștepte în viitor.

După o vreme, am auzit telefonul sunînd în holul de la parter. Mi-am apăsat perna peste urechi și mi-am acordat cinci minute. Apoi mi-am ridicat capul din refugiu. Soneria încetase.

Aproape instantaneu, începu din nou.

Blestemînd prietenul, ruda sau străinul care-mi adulmecase venirea acasă, am lipăit în picioarele goale pînă jos. Instrumentul negru de pe masa din hol își țîrîia nota isterică iar și iar, ca o pasăre nervoasă.

Am ridicat receptorul.

— Alo, am spus cu o voce groasă, deghizată.

— Bună, Esther, ce-ai pățit, ai laringită?

Era vechea mea prietenă Jody, care suna din Cambridge.

Jody lucra la cooperativă peste vară și făcea un curs de sociologie la amiază. Ea și încă alte două fete de la colegiul meu închiriaseră un apartament mare de la patru studenți la drept de la Harvard, iar eu plănuisem să mă mut cu ele cînd îmi începea cursul de creație literară.

Jody voia să știe cînd urma să vin.

— Nu vin, am spus. N-am reușit la curs.

Urmă o scurtă pauză.

— E un bou, spuse apoi Jody. Nu știe ce-i bun.

— Exact astea sînt și sentimentele mele.

Propria mea voce îmi suna în urechi ciudat și fals.

— Vino oricum. Du-te la alt curs.

Îmi trecu prin cap ideea de a face un curs de germană sau de psihopatologie. La urma urmei, îmi economisiseam aproape tot salariul din New York, așa că îmi puteam permite.

Dar vocea falsă spuse:

— Pe mine nu mai contați.

— Atunci, începu Jody, mai e fata asta care voia să vină să stea cu noi dacă renunță cineva...

— Perfect. Cheam-o pe ea.

În clipa în care am pus receptorul în furcă, mi-am dat seama că ar fi trebuit să spun că vin. Încă o dimineată ascultînd căruciorul lui Dodo Conway m-ar fi înnebunit. Și-mi propusesem clar să nu stau niciodată în aceeași casă cu mama mai mult de o săptămînă.

Am întins mîna după receptor.

Mîna mea a avansat cîțiva centimetri, apoi s-a retras și a căzut fără vlagă. Am împins-o din nou spre receptor și iar s-a oprit brusc, de parcă s-ar fi izbit de un panou de sticlă.

M-am dus spre sufragerie.

Proptite pe masă, am găsit două scrisori: una lunguiață, oficială, de la școala de vară, și una subțire, albastră, scrisă pe hîrtie de corespondență de la Yale și adresată mie, cu scrisul citeț al lui Buddy Willard.

Am deschis scrisoarea de la școala de vară cu un cuțit.

Avînd în vedere faptul că nu fusesem acceptată la cursul de creație literară, spunea aceasta, puteam să aleg alt curs, dar trebuia să sun la biroul de admiteri în acea dimineată sau ar fi fost prea tîrziu ca să mă înscriu, toate locurile la cursuri fiind aproape completate.

Am format numărul biroului de admitere și-am ascultat vocea de zombi lăsînd un mesaj că domnișoara Esther Greenwood anula toate aranjamentele pentru venirea ei la școala de vară.

Apoi am deschis scrisoarea de la Buddy Willard.

Buddy îmi scria că probabil se îndrăgostea de o asistentă medicală care avea și ea TBC, dar mama lui închiriasse o cabană în munții Adirondack pentru luna iulie și, dacă veneam și eu cu ea, poate că ajungea la concluzia că sentimentele lui pentru asistentă sînt doar o orbire de moment.

Am apucat un creion și-am tăiat mesajul lui Buddy. Apoi am întors foaia pe partea cealaltă și-am scris că eram logodită cu un translator și că nu mai voiam să-l văd niciodată pe Buddy, pentru că nu voiam ca tatăl copiilor mei să fie un ipocrit.

Am pus scrisoarea înapoi în plic, am lipit-o cu bandă adezivă și i-am reexpediat-o lui Buddy, fără să pun un timbru nou. Mi s-a părut că mesajul ăsta nu merita mai mult de trei cenți.

Apoi m-am hotărît că aveam să-mi petrec vara scriind un roman.

Asta avea să-i pună la punct pe mulți oameni.

M-am dus tacticoasă în bucătărie, am aruncat un ou crud într-o cană de carne crudă tocată, le-am amestecat și le-am mâncat. Apoi am pus masa pliantă pe veranda ferită dintre casă și garaj.

O tufă mare de portocal sălbatic, cu crengile atârînd pînă jos, o închidea privirii dinspre stradă, peretele casei și cel al garajului apărau părțile laterale, iar un pîlc de mesteceni și un gard viu mă protejau de doamna Ockenden în spatele casei.

Am numărat trei sute cincizeci de file de hîrtie fină din stocul mamei mele, ascuns în dulapul din hol, sub un teanc de pălării vechi de fetru, perii de haine și batice de lînă.

Înapoi pe verandă, am băgat prima filă, virgină, în vechea mea mașină de scris portabilă și-am tras-o în sus.

Cu o altă minte, îndepărtată, mă vedeam pe mine însămi stînd pe verandă, înconjurată de doi pereți albi de scîndură, o tufă de portocal sălbatic, un pîlc de mesteceni și un gard viu, mititică, asemeni unei păpuși dintr-o casă de păpuși.

O senzație de tandrețe îmi umplea inima. Eroina mea aveam să fiu eu, dar deghizată. Avea s-o cheme Elaine. Elaine. Am numărat literele pe degete. Și în Esther erau tot șase litere. Părea cu noroc.

Elaine stătea pe verandă într-o cămașă de noapte galbenă de-a mamei ei și aștepta să se întîmple ceva. Era o dimineață toridă de iulie și broboane de transpirație i se furișau în jos pe spate, una cîte una, ca niște insecte.

M-am rezemat de spătar și-am citit ce scrisesem.

Părea destul de însuflețit și eram foarte mîndră de pasajul despre broboanele de sudoare ca niște insecte, dar aveam o vagă impresie că probabil îl citisem mai demult în altă parte.

Am stat așa cam o oră, încercînd să-mi închipui ce avea să urmeze, și în mintea mea păpușa cu picioarele goale, îmbrăcată cu vechea cămașă de noapte galbenă a mamei ei, stătea și privea și ea în gol.

— O, dulceață, nu vrei să te-mbraci?

Mama avea grijă să nu-mi spună niciodată să fac ceva. Doar purta cu mine o discuție, cu blîndețe, așa cum discută între ele două persoane inteligente și mature.

— E aproape trei după-amiază.

— Scriu un roman, i-am spus. N-am timp să-mi scot una și să-mi pun alta.

M-am întins pe canapeaua de pe verandă și-am închis ochii. O auzeam pe mama cum ia mașina de scris și hîrțile de pe masa pliantă și pune tacîmurile pentru cină, dar nu m-am mișcat.

Apatia curgea prin membrele lui Elaine ca melasa. Așa trebuie să fie cînd ai malarie, se gîndi ea.

Oricum, eram norocoasă dacă reușeam să scriu o pagină pe zi.

Apoi mi-am dat seama care era problema.

Aveam nevoie de experiență.

Cum puteam scrie despre viață cînd nu avusesem nici o legătură amoroasă și nu făcusem un copil și

nici măcar nu văzusem pe nimeni murind? O fată pe care o știam tocmai câștigase un premiu pentru o nuvelă despre aventurile ei printre pigmeii din Africa. Cum puteam să concurez cu o chestie ca asta?

Pînă la sfîrșitul cinei, mama m-a convins că ar trebui să învăț stenografia seara. În felul ăsta împușcam doi iepuri dintr-o lovitură: scriam un roman și, în plus, învățam ceva practic. Mai și economiseam o grămadă de bani.

În aceeași seară, mama a dezgropat o tablă veche din pivniță și a pus-o pe verandă. Apoi s-a pus la tablă și a mîzgălit mici ghirlande cu o cretă albă, în timp ce eu stăteam pe scaun și mă uitam.

La început am fost plină de speranță.

Mă gîndeam că aș putea învăța stenografia imediat și, cînd doamna cu pistrui din biroul de burse mă va întreba de ce nu am lucrat ca să câștig bani în iulie și în august, așa cum trebuia să faci dacă erai bursier, puteam să-i spun că făcusem în schimb un curs gratuit de stenografie, ca să mă pot întreține imediat după colegiu.

Singura problemă era că atunci cînd încercam să mă închipui la slujbă, notînd cu iuțea rînd după rînd de stenograme, mintea mea se golea. Nu era nici o slujbă pe care să mi-o fi dorit și în care să se folosească stenografia. Și, cum stăteam acolo și priveam, ghirlandele de cretă albă se tulburau și-și pierdeau sensul.

I-am spus mamei că mă încercă o durere de cap teribilă și m-am dus la culcare.

O oră mai tîrziu, ușa s-a deschis încet și mama s-a strecurat în cameră. Am auzit șoapta hainelor ei cînd s-a dezbrăcat. S-a urcat în pat. Apoi respirația i-a devenit ușoară și regulată.

În lumina slabă a felinarului, care se strecura printre jaluzelele trase, vedeam clamele cu care îi erau prinse bigudiurile sclipind ca un șir de baionete micițe.

M-am hotărît să amîn romanul pînă cînd voi fi mers în Europa și voi fi avut un iubit și să nu învăț niciodată nici un cuvînt de stenografie. Dacă nu învățam niciodată stenografie, nu trebuia niciodată să o folosesc.

M-am gîndit că aveam să-mi petrec vara citind *Veghea lui Finnegan* și scriindu-mi lucrarea de licență.

Astfel aș fi fost cu mult înainte cînd începeam cursurile, la sfîrșitul lui septembrie, și aș fi putut să mă bucur de ultimul an în loc să stau și să tocesc, nefardată și cu părul slinos, ținînd cură de cafea și benzedrină, așa cum făceau aproape toți studenții din anii terminali care aveau burse de merit pînă cînd își terminau lucrarea de licență.

Apoi m-am gîndit că aș putea să-mi intrerup colegiul un an și să intru ucenic la un olar.

Sau să fac cumva să ajung în Germania și să fiu chelneriță, pînă cînd deveneam bilingvă.

Apoi tot felul de planuri începură să-mi sară prin cap, unul după altul, ca o familie de iepuri țicniți.

Vedeam anii din viața mea aliniați de-a lungul unui drum sub formă de stîlpi de telegraf, legați între ei cu fire. Am numărat unul, doi, trei... nouăsprezece stîlpi de telegraf, iar după aceea firele se bălăngăneau în aer și, oricît aș fi încercat, nu reușeam să văd nici un stîlp dincolo de al nouăsprezecelea.

Camera s-a dezvăluit privirii, albastră, și m-am întrebat unde dispăruse noaptea. Mama se transformă dintr-un buștean cețos într-o femeie adormită, între două vârste, cu gura întredeschisă, din care se deșira un sforăit. Zgomotul ăsta porcesc mă enerva și pentru o vreme mi s-a părut că singura cale de a-l opri era să iau coloana de piele și mușchi din care ieșea și s-o răsucesc între mâini pînă amuțea.

M-am prefăcut că dorm pînă cînd mama a plecat la școală, dar nici pleoapele nu reușeau să închidă afară lumina. Își atîrnau perdeaua crudă, roșie, de vene micuțe în fața mea, ca o rană. M-am strecurat între saltea și somiera căptușită și-am lăsat salteaua să cadă deasupra mea ca o piatră de mormînt. Locul era întunecos și sigur, dar salteaua nu era suficient de grea.

Trebuia să fie cam cu o tonă mai grea ca să mă facă să dorm.

*riverrun, past Eve and Adam's, from swerve of shore to bend of bay, brings us by a commodius vicus of recirculation back to Howth Castle and Environs...*¹

Cartea groasă mă împungea neplăcut în stomac.

riverrun, past Eve and Adam's...

Mă gîndeam că litera mică de la început putea să însemne că nimic nu începea vreodată de-a binelea, cu majusculă, ci doar curgea mai departe din ceea ce fusese mai înainte. *Eve and Adam's* era Adam și Eva, bineînțeles, dar probabil că mai însemna și altceva.

Poate că era un bar din Dublin.

Ochii mi se scufundară prin supra alfabet de litere pînă la cuvîntul lung de la mijlocul paginii.

*bababadalgharaghtakamminarronkon
nbronntonnerronntuonnthunntrovarrho
usnawnkawntoohooordenenthurnuk!*

Am numărat literele. Erau exact o sută. Mi se părea că e un lucru important.

De ce să fie o sută de litere?

Șovăind, am încercat să spun cuvîntul cu voce tare.

Suna ca un obiect greu de lemn căzînd pe scări pînă jos, tronc, tronc, tronc, treaptă după treaptă. Ridicînd cartea, am frunzărit-o încet în dreptul ochilor. Cuvintele, vag familiare, dar contorsionate toate anapoda, ca fețele într-o oglindă de bîlci, zburară pe lîngă mine fără să lase vreo urmă pe suprafața lucioasă a creierului meu.

M-am uitat chiorîș la pagină.

Literelor le crescură mustăți și coarne de berbec. Le-am privit separîndu-se unele de altele și zgîlțîindu-se prostește în sus și-n jos. Apoi se asociază în forme fantastice, imposibil de tradus, ca araba și chineza.

M-am hotărît să dau naibii lucrarea de licență.

M-am hotărât să dau naibii toată bursa de merit și specializarea și să devin o absolventă obișnuită de engleză. M-am dus să văd care sînt cerințele pentru un absolvent obișnuit de engleză la colegiul meu.

Erau o grămadă de cerințe și eu nu îndeplineam nici jumătate. Una dintre cerințe era un curs despre secolul al optsprezecelea. Uram însăși ideea de secol al optsprezecelea, cu toți bărbații ăia spilcuiți care scriau distihuri dense, rimate, și care erau așa de obsedați de rațiune. Așa că trecusem peste el. La programele de merit te lasă să faci așa ceva. Ești mult mai liber. Eu fusesem așa de liberă, că-mi petrecusem majoritatea timpului cu Dylan Thomas.

O prietenă de-a mea, tot la merit, reușise să nu citească nici un cuvînt din Shakespeare, dar era o adevărată expertă în cele *Patru cvartete*².

Mi-am dat seama cît ar fi fost de imposibil și de stînjenitor pentru mine să trec de la programul meu liber la un program mai strict. Așa că m-am uitat la cerințele pentru absolvenții de engleză de la colegiul din oraș, la care preda mama mea.

Erau și mai grele.

Trebuia să știi engleza veche și istoria limbii engleze și o selecție reprezentativă din tot ce se scrisese de la Beowulf înapoi.

Acest lucru m-a surprins. Întotdeauna privisem de sus colegiul mamei mele, care era mixt și plin de oameni care nu reușiseră să obțină burse la marile facultăți din est.

Acum îmi dădeam seama că persoana cea mai tîmpită de la colegiul mamei mele știa mai multe decît mine. Mi-am dat seama că nu m-ar fi lăsat nici să intru pe ușă, darmite să-mi dea o bursă substanțială, cum era cea pe care o aveam la propria mea facultate.

M-am gîndit că ar trebui să mă duc să lucrez un an și să mă gîndesc ca lumea. Poate că reușeam să studiez secolul al optsprezecelea pe ascuns.

Dar, cum nu știam stenografie, ce puteam să fac?

Puteam fi chelneriță sau dactilografă.

Dar nu suportam ideea de a fi nici una, nici alta.

— Zici că mai vrei somnifere?

— Da.

— Dar cele pe care ți le-am dat săptămîna trecută sînt foarte puternice.

— Nu mai au nici un efect.

Ochii mari, negri, ai Teresei mă priveau gînditori. Auzeam vocile celor trei copii ai ei din grădina de sub geamul sălii de consultații. Mătușa mea Libby se căsătorise cu un italian, iar Teresa era cumnata mătușii mele și medicul nostru de familie.

Îmi plăcea Teresa. Avea un aer blînd, intuitiv.

Mă gîndeam că probabil pentru că era italiancă.

Urmă o scurtă pauză.

— Care-i problema pînă la urmă? întrebă Teresa atunci.

— Nu pot să dorm. Nu pot să citesc.

Încercam să vorbesc pe un ton degajat, calm, dar zombi-ul se ridică în gîtul meu și mă sufocă. Mi-am întors mîinile cu palmele în sus.

— Cred...

Teresa rupse o foaie albă din caietul de trimiteri și scrise un nume și o adresă.

— ...că ar trebui să te vadă un alt doctor, pe care-l știu. El o să te poată ajuta mai mult decît mine.

M-am zgîit la ce scria pe foaie, dar n-am reușit să citesc.

— Doctorul Gordon, spuse Teresa. E psihiatru.

[1.](#) Începutul romanului *Veghea lui Finnegan*.

[2.](#) *Patru cvartete (Four Quartets)* – capodopera poetică de maturitate a lui Thomas Stearns Eliot (1888-1965).

Unsprezece

CAMERA DE AȘTEPTARE A DOCTORULUI GORDON era liniștită și bej.

Pereții erau bej, covoarele erau bej, scaunele și canapelele capitonate erau bej. Nu erau oglinzi și nici tablouri, doar diplome în latină de la diferite școli de medicină, atârnate ici și colo pe pereți, cu numele doctorului Gordon pe ele. Ferigi sinuoase de-un verde pal și frunze zimțate de-un verde mult mai întunecat umpleau vasele de ceramică pe tot felul de măsuțe, de jur-împrejurul încăperii.

La început m-am întrebat de ce camera îmi inspira atîta siguranță. Apoi mi-am dat seama de ce: pentru că nu avea geamuri.

Aerul condiționat mă făcea să tremur.

Încă mai purtam bluza albă și fusta tiroleză de la Betsy. Erau cam ponosite acum, avînd în vedere că nu le spălasem deloc în cele trei săptămîni de cînd venisem acasă. Bumbacul îmbibat de sudoare emana un miros stătut, dar prietenos.

Nu mă spălasem nici pe cap de trei săptămîni.

Nu dormisem de șapte nopți.

Mama îmi spunea că trebuie să fi dormit, că era imposibil să nu fi dormit în tot acel timp, dar dacă dormisem, dormisem cu ochii larg deschiși, căci urmărisem cursul verde, luminos, al acului secundar și al acului minutar și al acului orar al ceasului de pe noptieră în cercurile și semicercurile lor, în fiecare noapte, timp de șapte nopți, fără să-mi scape vreo secundă sau vreun minut sau vreo oră.

Motivul pentru care nu-mi spălasem hainele și nici părul era pentru că mi se părea o tîmpenie.

Vedeam cum zilele anului se desfășoară ca o înșiruire de cutii albe, strălucitoare, și ceea ce separa o cutie de alta era somnul, ca o umbră neagră. Doar că pentru mine lungă perspectivă a umbrelor care delimitau o cutie de următoarea se frînsese dintr-odată și nu mai vedeam decît zi după zi după zi, strălucind orbitor înaintea mea, ca un bulevard alb și lat, de-o nesfîrșită dezolare.

Părea o tîmpenie să mă spăl într-o zi, cînd ar fi trebuit să mă spăl din nou chiar în ziua următoare.

Oboseam numai cînd mă gîndeam la asta.

Voiam să fac fiecare lucru o dată pentru totdeauna și să isprăvesc cu el.

Doctorul Gordon învîrtea între degete un creion de argint.

— Mama ta îmi spune că ești supărată.

M-am cuibărit în scaunul de piele cavernos și m-am uitat la doctorul Gordon de-a latul unui pogon de birou foarte lustruit.

Doctorul Gordon aștepta. Bătea cu creionul – tac, tac, tac – în cîmpul de sugativă, verde și îngrijit.

Genele îi erau atît de lungi și de dese, că păreau artificiale. Trestii negre de plastic mărginind două iazuri verzi, glaciale.

Trăsăturile doctorului Gordon erau atît de perfecte, încît era aproape frumos.

L-am urît din clipa în care am intrat pe ușă.

Îmi imaginasem un bărbat cumsecade, urît, intuitiv, ridicînd privirea și spunînd „Aha!“ într-un mod încurajator, de parcă ar fi văzut ceva ce eu nu vedeam, și apoi eu aș fi știut cum să-i spun în ce hal de speriată eram, de parcă mă băga cineva din ce în ce mai adînc într-un sac negru, fără aer și fără ieșire.

Atunci el s-ar fi lăsat pe spate în scaun și și-ar fi împreunat vîrfurile degetelor într-o mică turlă și mi-ar fi spus de ce nu puteam să dorm și de ce nu puteam să citesc și de ce nu puteam să mănînc și de ce tot ce făceau oamenii părea așa o tîmpenie, pentru că toți mureau în cele din urmă.

Și apoi, credeam eu, m-ar fi ajutat, pas cu pas, să devin din nou eu însămi.

Dar doctorul Gordon nu era deloc așa. Era tînăr și chipeș și mi-am dat seama imediat că era plin de sine.

Doctorul Gordon avea o fotografie pe birou, într-o ramă de argint, care stătea întoarsă jumătate spre el și jumătate spre scaunul meu de piele. Era o fotografie de familie și înfățișa o femeie superbă, cu părul negru, care putea să fi fost sora doctorului Gordon, zîbind peste capetele a doi copii blonzi.

Cred că un copil era băiat și celălalt era fată, dar se putea ca ambii copii să fi fost băieți sau ca ambii să fi fost fete. E greu de spus cînd copiii sînt atît de mici. Cred că era și un cîine în poză, în partea de jos – un fel de terier sau un labrador auriu –, dar putea să fie numai modelul de pe fusta femeii.

Din nu știu ce motiv, fotografia mă înfurie.

Nu vedeam de ce să fie întoarsă pe jumătate spre mine, decît dacă doctorul Gordon încerca să-mi arate de la bun început că era însurat cu o femeie fermecătoare și că aș face bine să nu-mi treacă cine știe ce idei prin cap.

Apoi m-am gîndit: oricum, ce putea face pentru mine doctorul Gordon ăsta, care avea o soție frumoasă și copii frumoși și un cîine frumos, plutind toți deasupra lui ca o ceată de îngeri dintr-o felicitare de Crăciun?

— Ce-ar fi să încerci să-mi spui ce crezi *tu* că e-n neregulă?

Am întors cu suspiciune cuvintele pe-o parte și pe alta, ca pe niște pietre rotunde, lustruite de apa mării, care puteau să scoată dintr-odată un clește și să se transforme în altceva.

Ce credeam eu că e în neregulă?

În felul ăsta suna de parcă nimic nu era în neregulă *de fapt*, ci doar credeam eu că e în neregulă.

Cu o voce monotonă, plată – ca să-i arăt că nu mă prostea cu înfățișarea lui plăcută sau cu fotografia de familie –, i-am spus doctorului Gordon despre nedormit și nemîncat și necitit. Nu i-am spus despre scrisul de mîină, care mă deranja cel mai tare.

În acea dimineată încercasem să-i scriu o scrisoare lui Doreen, în West Virginia, ca să o întreb dacă puteam să vin să stau cu ea și poate să-mi iau o slujbă la colegiul ei, să servesc la mese sau ceva de genul ăsta.

Dar cînd am luat pixul, mîna mea a făcut niște litere mari, spasmodice, ca acelea ale unui copil, și rîndurile alunecau în jos pe pagină, de la stînga la dreapta, aproape în diagonală, de parcă ar fi fost niște

bucle de sfoară stînd pe hîrtie și cineva venise și suflase în ele, încîlcindu-le.

Știam că nu pot trimite așa o scrisoare, așa că o rupsesem în bucățele și pusesem bucățelele în poșetă, alături de trusa mea de machiaj, în caz că psihiatrul cerea să le vadă.

Dar sigur că doctorul Gordon n-a cerut să le vadă, pentru că nu pomenisem de ele, și începeam să mă simt încîntată de istețimea mea. Mă gîndeam că nu trebuie să-i spun decît ceea ce vreau și că puteam controla imaginea lui despre mine, ascunzînd una și dezvăluind alta, în tot timpul cît el se credea așa de deștept.

Cîtă vreme am vorbit eu, doctorul Gordon și-a ținut capul plecat, de parcă s-ar fi rugat, și singurul sunet în afară de vocea monotonă, plată, era acel tac, tac, tac pe care-l făcea creionul doctorului Gordon în același punct pe sugativa verde, ca un baston împotmolit.

Cînd am terminat, doctorul Gordon și-a ridicat capul.

— La ce colegiu ai spus că ești?

Nedumerită, i-am spus. Nu vedeam ce legătură avea colegiul.

— Ah!

Doctorul Gordon s-a lăsat pe spate în scaun, privind în aerul de deasupra umărului meu cu un zîmbet nostalgic.

Mă gîndeam că urma să-mi spună diagnosticul și că probabil îl judecasem în pripă și cu asprime. Dar el n-a spus decît:

— Îmi amintesc bine de colegiul tău. Am fost acolo în timpul războiului. Aveau o unitate WAC, nu-i așa? Sau era WAVES?¹

I-am răspuns că nu știu.

— Da, o unitate WAC, îmi amintesc acum. Am fost medicul lor înainte să fiu trimis peste ocean. Măi, cei gașcă frumușică erau fetele alea!

Doctorul Gordon rîse.

Apoi, cu o mișcare lină, se ridică în picioare și păși spre mine, înconjurînd biroul. Nu eram sigură ce vrea să facă, așa că m-am ridicat și eu în picioare.

Doctorul Gordon apucă mîna care atîrna în partea mea dreaptă și o strînse.

— Atunci ne vedem săptămîna viitoare.

Ulmii bogați, planturoși, făceau un tunel de umbră peste frontoanele de cărămidă galbenă și roșie de pe Commonwealth Avenue și un tramvai își croia drum înspre Boston pe șinele subțiri, argintii. Am așteptat să treacă tramvaiul, apoi am traversat spre Chevroletul gri parcat vizavi.

Vedeam chipul mamei mele, îngrijorat și palid ca o felie de lămîie, privindu-mă prin parbriz.

— Ei, ce-a zis?

Am tras ușa mașinii după mine. Nu s-a închis bine. Am împins-o și-am mai tras-o o dată spre mine, cu o trîntitură surdă.

— A zis că ne vedem săptămîna viitoare.

Mama a scos un suspin.

Doctorul Gordon costa douăzeci și cinci de dolari pe oră.

— Hei, salut, cum te cheamă?

— Elly Higginbottom.

Marinarul și-a potrivit pasul după al meu și eu i-am zîmbit.

M-am gîndit că probabil pe esplanadă erau la fel de mulți marinari cîți porumbei. Păreau să iasă dintr-un centru de recrutare mohorît situat de cealaltă parte, care avea afișe alb-albastre cu „Înrolați-vă în Marină !“ lipite pe panourile de afișaj dimprejur și pe toți pereții interiori.

— De unde ești, Elly?

— Din Chicago.

Nu fusesem niciodată în Chicago, dar știam un băiat sau doi care mergeau la universitatea din Chicago și părea genul de loc de unde se trag oameni neconvenționali, amestecați.

— Păi poți să știi că ești cam departe de casă.

Marinarul mă cuprinse cu brațul de după mijloc și multă vreme ne plimbarăm așa pe esplanadă, marinarul mîngîindu-mi șoldul prin fusta verde tiroleză și eu zîmbind misterios și încercînd să nu spun nimic care să trădeze faptul că sînt din Boston și aș putea în orice moment să mă întîlnesc cu doamna Willard sau cu una dintre celelalte prietene ale mamei mele, traversînd esplanada după un ceai pe Beacon Hill sau după cumpărăturile de la Filene's Basement.

M-am gîndit că dacă ajung vreodată în Chicago, aș putea să-mi schimb definitiv numele în Elly Higginbottom. Atunci nimeni n-ar mai ști că aruncasem la gunoi o bursă la un colegiu prestigios, pentru femeii, din est și că făcusem harcea-parcea o lună petrecută în New York și că refuzasem ca soț un student la medicină cît se poate de promițător, care avea să fie într-o bună zi membru al AMA² și să cîștige grămezi de bani.

În Chicago, lumea m-ar lua drept ceea ce sînt.

Aș fi pur și simplu Elly Higginbottom, orfana. Oamenii m-ar iubi pentru felul meu simplu și tăcut de a fi. Nu s-ar ține de capul meu să citesc cărți și să scriu referate lungi despre gemenii din James Joyce. Și, într-o bună zi, poate chiar m-aș mărita cu un mecanic auto viril, dar tandru, și aș avea o familie mare, bovină, ca Dodo Conway.

Dacă se întîmpla să simt nevoia.

— Ce vrei să faci cînd ieși din Marină? l-am întrebat brusc pe marinar.

Era cea mai lungă frază pe care o articulasem și părea luat prin surprindere. Își împinse într-o parte tichia și se scărpină în cap.

— Păi, nu știu, Elly, spuse el. Poate c-o să mă duc la facultate, cu decretul ăsta pentru soldați.

Eu am făcut o pauză. Apoi l-am întrebat cu înțeles:

— Te-ai gîndit vreodată să deschizi un atelier auto?

— Nu, a răspuns marinarul. Niciodată.

M-am uitat la el cu coada ochiului. Nu părea să aibă o zi peste șaisprezece ani.

— Ai idee câți ani am? îl întrebai acuzator.

Marinarul îmi zîmbi mînzește.

— Habar n-am și nici că-mi pasă.

Îmi trecu prin cap că marinarul ăsta era într-adevăr deosebit de arătos. Avea ceva nordic și feciorelnic. Acum, că eram așa de slabă de minte, se părea că am succes la oameni curați și frumoși.

— Ei bine, am treizeci de ani, am spus și-am așteptat.

— Doamne, Elly, nu arăți de atîta!

Marinarul mă strînse de șold.

Apoi își aruncă rapid privirea de la stînga la dreapta.

— Auzi, Elly, dacă mergem la treptele alea de acolo, sub monument, aș putea să te sărut.

În acel moment am observat o siluetă maronie, încălțată cu pantofi practici, maronii, fără toc, mergînd agale pe esplanadă înspre mine. De la depărtare nu puteam distinge nici o trăsătură pe chipul cît un degetar, dar am știut că este doamna Willard.

— Poți să-mi spui, te rog, încotro e metroul? l-am întrebat pe marinar cu voce tare.

— Îm?

— Metroul care merge afară, la închisoarea de pe Deer Island?

Cînd ajungea la noi doamna Willard, trebuia să mă prefac că doar îi ceream îndrumări marinarului și că de fapt nu-l cunoșteam deloc.

— Ia-ți mîinile de pe mine, am spus printre dinți.

— Ei, Elly, care-i baiu'?

Femeia s-a apropiat și a trecut de noi fără să arunce vreo privire sau să dea din cap și bineînțeles că nu era doamna Willard. Doamna Willard era la cabana ei din munții Adirondack.

Am fixat cu o privire răzbunătoare spatele femeii care se îndepărta.

— Ei, Elly...

— Am crezut că-i cineva cunoscut, am spus. O doamnă blestemată de la orfelinatul ăsta din Chicago.

Marinarul mă cuprinse din nou cu brațul.

— Adică n-ai nici mamă, nici tată, Elly?

— Nu.

Și-am dat drumul la o lacrimă care părea pregătită. Aceasta lăsă o dîră fierbinte pe obrazul meu.

— Ei, Elly, nu plînge. Doamna asta a fost rea cu tine?

— A fost... a fost *îngrozitoare*!

Lacrimile au fîșnit atunci într-un potop și, în timp ce marinarul mă ținea la piept și mi le ștergea cu o batistă mare, curată și albă, de bumbac, la adăpostul unui ulm american, m-am gîndit ce femeie

îngrozitoare fusese doamna aceea în costum maro și cum, indiferent că o știa sau nu, ea era de vină că o luasem de câteva ori în direcția greșită și pentru toate relele care se întâmplaseră după aceea.

— Ei bine, Esther, cum te simți săptămîna asta?

Doctorul Gordon își legăna creionul ca pe un glonte subțire, de argint.

— La fel.

— La fel?

Ridică dintr-o sprînceană, de parcă nu i-ar fi venit să creadă.

Așa că i-am spus din nou, cu aceeași voce monotonă, plată, doar că de data aceasta mai furioasă, pentru că părea să înțeleagă atît de greu, cum nu dormisem de paisprezece nopți și cum nu puteam să citesc sau să scriu sau să înghit prea bine.

Doctorul Gordon părea neimpresionat.

Am băgat mîna în poșetă și-am găsit fărîmițele scrisorii mele pentru Doreen. Le-am scos și le-am dat drumul pe foaia de sugativă verde și imaculată a doctorului Gordon. Zăceau acolo, mute ca petalele de margarete pe un cîmp văratic.

— Ce părere aveți de asta? am întrebat.

M-am gîndit că doctorul Gordon avea să-și dea seama imediat cît de rău era scrisul de mîna, dar el n-a spus decît:

— Cred că aș vrea să stau de vorbă cu mama ta. Ai ceva împotriva?

— Nu.

Dar nu-mi plăcea cîtuși de puțin ideea ca doctorul Gordon să stea de vorbă cu mama mea. M-am gîndit că ar putea să-i spună că trebuie să mă închidă. Am adunat fiecare fărîmiță din scrisoarea mea pentru Doreen, pentru ca doctorul Gordon să nu le poată pune laolaltă și să vadă că aveam de gînd să fug de-acasă, și-am ieșit din biroul lui fără alte cuvinte.

Am urmărit-o pe mama cum se face din ce în ce mai mică, pînă a dispărut pe ușa clădirii cu biroul doctorului Gordon. Apoi am urmărit-o cum se face din ce în ce mai mare, venind înapoi la mașină.

— Ei?

Îmi dădeam seama că plînsese.

Mama nu s-a uitat la mine. A pornit mașina.

Apoi a spus, cînd alunecam pe sub umbra ulmilor, răcoroasă ca fundul mării:

— Doctorul Gordon crede că nu ți-ai revenit deloc. Crede că trebuie să faci niște tratamente cu șocuri electrice la spitalul lui particular din Walton.

Am simțit o împunsătură ascuțită de curiozitate, de parcă tocmai citisem în ziar un titlu îngrozitor de articol despre altcineva.

— Vrea să spună să *stau* acolo?

— Nu, mi-a răspuns mama și bărbia a început să-i tremure.

M-am gândit că probabil mă minte.

— Să-mi spui adevărul, i-am zis, că, dacă nu, nu mai vorbesc niciodată cu tine.

— Nu-ți spun eu adevărul întotdeauna? a spus mama și-a izbucnit în lacrimi.

SINUCIGAȘ SALVAT DE PE UN PERVAZ DE LA ETAJUL ȘAPTE !

După două ore petrecute pe un pervaz îngust, cu șapte etaje deasupra asfaltului unei parcări și a mulțimii adunate, domnul George Pollucci a acceptat să fie condus într-un loc sigur, printr-un geam din apropiere, de către sergentul Will Kilmartin de la secția de poliție de pe Charles Street.

Am crăpat o alună din punga de zece cenți pe care o cumpărasem ca să hrănesc porumbeii și-am mâncat-o. Avea un gust fad, ca o bucată din scoarța unui copac bătrîn.

Am adus ziarul aproape de ochi ca să văd mai bine chipul lui George Pollucci, iluminat ca o lună în al treilea pătrar pe fondul neclar format din cărămizi și cer întunecat. Simțeam că are ceva important să-mi spună și că acest lucru, oricare-ar fi fost, i-ar putea sta scris pe chip.

Dar piscurile murdare ale trăsăturilor lui George Pollucci se topeau cînd mă uitam la ele, se descompuneau într-un model regulat de puncte întunecate și deschise la culoare și de un gri intermediar.

Paragraful de ziar scris în cerneală neagră nu spunea de ce era domnul Pollucci pe pervaz sau ce-i făcuse sergentul Kilmartin de îl adusese în sfîrșit înăuntru pe fereastră.

Problema cu săritul era că dacă nu alegeai numărul adecvat de etaje, puteai să mai fii încă în viață cînd ajungeai jos. Mă gîndeam că șapte etaje trebuie să fie o distanță suficientă.

Am împăturit ziarul și l-am înghesuit între stinghiile băncii din parc. Era ceea ce mama mea numea o fițuică de scandal, plină de crimele și sinuciderile și bătăile și jafurile locale, și aproape fiecare pagină avea pe ea o doamnă pe jumătate dezbrăcată, cu sîinii săltîndu-i peste marginea rochiei și cu picioarele dispuse în așa fel încît să i se vadă marginea de sus a ciorapilor.

Nu știam de ce nu cumpărasem niciodată pînă atunci așa un ziar. Erau singurele chestii pe care le puteam citi. Micile paragrafe dintre poze se terminau înainte ca literele să aibă ocazia să se obrăznicească și să-nceapă să sară de colo colo. Acasă nu vedeam decît *Christian Science Monitor*³, care apărea pe treptele casei în fiecare dimineață la ora cinci, în afară de duminică, și care trata sinuciderile și crimele pasionale și prăbușirile de avioane de parcă nici n-ar fi existat.

O lebadă mare și albă, plină de copii mici, s-a apropiat de banca mea, apoi a ocolit un ostrov împădurit, împînzit de rațe, și s-a îndepărtat plutind înspre bolta întunecată de sub pod. Toate lucrurile la care mă uitam păreau strălucitoare și extrem de mici.

Mă vedeam ca prin gaura cheii unei uși pe care nu puteam s-o deschid, pe mine și pe fratele meu, înalți pînă la genunchi și ținînd în mîini baloane cu urechi de iepure, cum ne urcam pe o barcă în formă

de lebedă și ne certam pentru un loc la margine, deasupra apei pavate cu coji de alune. Aveam în gură un gust curat, de mentă. Dacă eram cuminți când mergeam la dentist, mama ne făcea întotdeauna cadou o plimbare cu barca în formă de lebedă.

Am dat ocol grădinii publice – pe pod și pe sub monumentele albastre-verzui, pe lângă stratul de flori în culorile steagului american și pe lângă intrarea unde puteai să-ți faci poză în cabina de pânză dungată, portocaliu cu alb, pentru douăzeci și cinci de cenți –, citind numele arborilor.

Copacul meu favorit era salcia plîngătoare. Mi se părea că trebuie să vină din Japonia. Japonezii înțelegeau treburile spiritului.

Își scoteau mațele când lucrurile nu mai mergeau cum trebuie.

Am încercat să-mi imaginez cum o făceau. Probabil că aveau un cuțit extrem de ascuțit. Nu, probabil două cuțite extrem de ascuțite. Se așezau pe jos, cu picioarele încrucișate, cu un cuțit în fiecare mîna. Apoi își încrucișau mîinile și își îndreptau câte-un cuțit spre fiecare parte a stomacului. Trebuia să fie dezbrăcați, altfel cuțitul s-ar fi împotmolit în haine.

Apoi, într-o clipită, înainte să aibă timp să se răzgîndească, își împlîntau cuțitele și le trăgeau de jur împrejur, unul pe semicercul de sus, altul pe semicercul de jos, descriind un cerc întreg. Apoi pielea stomacului se desprindea și măruntaiele le ieșeau afară și mureau.

Trebuie să ai foarte mult curaj ca să mori în felul ăsta.

Problema mea era că nu suportam să văd sînge.

M-am gîndit că aș putea să stau în parc toată noaptea.

A doua zi de dimineață, Dodo Conway avea să ne ducă pe mine și pe mama cu mașina la Walton și, dacă voiam să fug pînă nu era prea tîrziu, acum era momentul. M-am uitat în poșetă și-am numărat o hîrtie de un dolar și șaptezeci și nouă de cenți în monede de zece cenți, de cinci cenți și de un cent.

N-aveam idee cît m-ar costa să ajung la Chicago și nu îndrăzneau să mă duc la bancă și să-mi scot toți banii, pentru că mă gîndeam că se putea prea bine ca doctorul Gordon să-l fi prevenit pe funcționarul de la bancă să mă oprească dacă făceam vreo mișcare evidentă.

Mi-a trecut prin cap să fac autostopul, dar n-aveam nici o idee care dintre rutele care ieșeau din Boston duceau la Chicago. E destul de ușor să găsești drumul pe o hartă, dar știam foarte puține despre direcții când eram drept în mijlocul unui oraș. De cîte ori încercam să-mi dau seama care-i estul sau care-i vestul, părea să fie amiază sau înnorat, ceea ce nu mă ajuta cîtuși de puțin, sau noapte, și, în afară de Carul Mare și de Casiopeea, habar n-aveam despre stele, un neajuns care-l mîhnea întotdeauna pe Buddy Willard.

M-am hotărît să merg pe jos pînă la autogară și să mă interesez cît costă biletul pînă la Chicago. Apoi puteam să mă duc la bancă și să scot exact acea sumă, lucru care n-ar fi iscat atîta suspiciune.

Tocmai pășisem prin ușile de sticlă ale autogării și frunzăream prospectele și orarele de pe rastel, când mi-am dat seama că banca din orașul meu avea să fie închisă, pentru că era deja mijlocul după-amiezii, așa că nu puteam să scot nici un ban pînă a doua zi.

Programarea mea la Walton era pentru ora zece.

În acel moment, difuzoarele se treziră la viață cu un trosnet și începură să anunțe stațiile pentru autobuzul care se pregătea să plece din parcare de afară. Vocea din difuzoare făcea bla, bla, bla, așa cum fac de obicei, de nu înțelegi o iotă, și apoi, în mijlocul hărmălaiei, am auzit un nume cunoscut, clar, așa cum auzi nota La a pianului în mijlocul instrumentelor unei orchestre care se acordează.

Era o stație la două străzi de casa mea.

Am ieșit în grabă afară, în după-amiaza fierbinte, prăfoasă, de sfârșit de iulie, transpirată și cu gura nisipoasă, de parcă eram în întârziere pentru un interviu dificil, și m-am urcat în autobuzul roșu, al cărui motor era deja pornit.

I-am plătit șoferului biletul și, tăcută, cu balamalele înmănușate, ușa s-a pliat, închizându-se în urma mea.

[1.](#) WAC, Women's Army Corps – corpul auxiliar feminin al trupelor de uscat; WAVES, Women Accepted for Volunteer Emergency Service – serviciu de asistență medicală voluntară în care activează exclusiv femei.

[2.](#) AMA, American Medical Association – Asociația Medicilor Americani.

[3.](#) *Christian Science Monitor*, cotidian cu distribuție internațională tipărit în Boston, sub auspiciile „Credinței Creștine Scientiste“ (*Christian Science* sau *Church of Christ, Scientist*), curent religios fondat în Statele Unite ale Americii în 1879, cu membri în zonele cu puternice tradiții protestante, a cărui doctrină, originind din Scripturi, pune la mare preț ideea de vindecare spirituală.

Doisprezece

SPITALUL PRIVAT al doctorului Gordon încununa o ridicătură ierboasă de teren la capătul unui drum lung, izolat, care fusese albit cu scoici sparte. Pereții galbeni, de scîndură, ai casei impozante, cu verandă de jur împrejur, străluceau în soare, dar nici un om nu se plimba pe cupola verde a peluzei.

Cum mă apropiam, împreună cu mama, căldura verii ne sfredelea și un greiere se porni să cînte, ca o mașină aeriană de tuns iarba, în inima unui fag roșu din spate. Sunetul greierului nu făcea decît să sublinieze imensa liniște.

O asistentă ne-a întâmpinat la ușă.

— Așteptați în camera de zi, vă rog. Doctorul Gordon va veni imediat.

Ce mă deranja era că totul la această casă părea normal, deși știam că trebuie să fie plină ochi de nebuni. Nu vedeam nici un fel de grilaje la ferestre și nu auzeam nici un zgomot sălbatic sau neliniștitor. Lumina soarelui se măsură în fișii regulate pe covoarele roșii, ponosite, dar moi, și o boare purtînd mirosul ierbii proaspăt cosite îndulcea aerul.

M-am oprit în ușa camerei de zi.

Preț de un minut, m-am gîndit că este replica unui hol dintr-o casă de oaspeți în care fusesem odată, pe o insulă în dreptul coastei statului Maine. Prin ușile vitrate intra o lumină orbitoare, un pian cu coadă umplea colțul îndepărtat al camerei și oameni în haine de vară stăteau de jur-împrejurul meselor pliante și în scaunele strîmbe de răchită pe care le găsești atît de des în stațiunile de mîna a doua de pe litoral.

Apoi mi-am dat seama că nici unul dintre oameni nu se mișca.

M-am uitat mai atent, încercînd să observ un indiciu în posturile lor rigide. Deslușeam bărbați și femei, și băieți și fete care probabil erau la fel de tineri ca și mine, dar era ceva uniform în chipurile lor, de parcă stătuseră cu toții vreme îndelungată pe un raft, departe de lumina soarelui, și peste ei se cernuse un praf palid, fin.

Apoi am văzut că unii dintre oameni se mișcau, într-adevăr, dar cu niște gesturi așa de mărunte, păsărești, că nu le observasem de la început.

Un bărbat cu fața pămîntie număra un pachet de cărți – una, două, trei, patru... M-am gîndit că voia să vadă dacă pachetul este întreg, dar cînd a terminat de numărat, a luat-o de la capăt. Alături de el, o femeie grasă, care avea un șirag de mărgele de lemn, se juca trăgînd toate mărgelile la un capăt al aței și apoi lăsîndu-le să cadă clic, clic, clic, una peste alta.

La pian, o tînără răsfoia cîteva partituri muzicale, dar cînd m-a văzut că mă uit la ea, și-a întors capul îmbufnată și-a rupt partiturile în două.

Mama mi-a atins mîna și-am urmat-o în cameră.

Ne-am așezat fără să vorbim pe o canapea plină de cocoloașe, care scîrțîia de fiecare dată cînd cineva se mișca.

Apoi privirea mi-a alunecat dincolo de oameni, spre explozia de verde dindărătul perdelelor

diafane, și m-am simțit de parcă stăteam în vitrina unui magazin imens. Siluetele din jurul meu nu erau oameni, ci manechine, pictate în așa fel încât să semene cu oamenii și proptite în posturi care să imite viața.

Am urcat după spatele îmbrăcat cu jachetă întunecată al doctorului Gordon.

Jos, în hol, încercasem să-l întreb cum avea să fie tratamentul cu șocuri electrice, dar când am deschis gura, n-a ieșit nici un cuvânt, doar ochii mi s-au lărgit și s-au zgîit la chipul zîmbitor, familiar, care plutea în fața mea ca un taler plin de asigurări.

La capătul treptelor, covorul grenă se termina. Un linoleum simplu, maroniu, prins de podea, îi lua locul și se întindea de-a lungul unui coridor mărginit de uși albe, închise. În timp ce îl urmam pe doctorul Gordon, o ușă s-a deschis undeva la distanță și am auzit o femeie țipînd.

Dintr-odată, de după un colț al coridorului din fața noastră a răsărit o asistentă ce conducea o femeie într-un halat de baie albastru, cu păr zburlit, lung pînă la brîu. Doctorul Gordon s-a tras înapoi și eu m-am lipit de perete.

În timp ce era trasă pe lîngă noi, fluturîndu-și brațele și zbatîndu-se în strînsoarea asistentei, femeia spunea:

— O să sar pe geam, o să sar pe geam, o să sar pe geam.

Bondoacă și musculoasă în uniforma ei pătată, asistenta cu privire încrucișată purta niște ochelari așa de groși, încît părea că patru ochi mă scrutează dindărătul lentilelor rotunde, gemene. Încercam să-mi dau seama care ochi sînt cei adevărați și care sînt ochii falși și care dintre ochii cei adevărați era cel cu strabism și care cel bun, cînd aceasta și-a apropiat fața de a mea și, cu un rînjel larg, conspirativ, mi-a șuierat printre dinți, parcă pentru a mă liniști:

— Crede că o să sară pe geam, dar nu poate să sară, pentru că toate au gratii!

Și, cînd doctorul Gordon mă conducea într-o cameră goală, în partea din spate a casei, am văzut că ferestrele din acea parte aveau într-adevăr zăbrele și că ușa camerei și ușa dulapului și sertarele biroului și tot ce se deschidea și se închidea avea încuietore și putea fi încuiat.

M-am întins pe pat.

Asistenta cu privirea încrucișată s-a întors. Mi-a scos ceasul și i-a dat drumul la ea în buzunar. Apoi a început să-mi smulgă agrafele din păr.

Doctorul Gordon deschidea dulapul. A tras afară o masă pe roți cu un aparat pe ea și a împins-o pînă la capul patului. Asistenta a început să-mi tamponeze tîmplele cu o grăsime mirositoare.

Cînd s-a aplecat ca să ajungă la partea capului care îmi era mai aproape de perete, pieptul ei gras mi-a înăbușit fața ca un nor sau o pernă. O duhoare vagă, medicinală, emana din carnea ei.

— Stai liniștită, îmi surîse asistenta, privind în jos spre mine. Prima oară toți sînt speriați de moarte. Am încercat să zîmbesc, dar pielea îmi înțepenise, ca pergamentul.

Doctorul Gordon îmi fixă două plăcuțe de metal, cîte una de fiecare parte a capului. Strînse cu o

cataramă cureaua pe care erau puse și care-mi tăia fruntea și îmi dădu să mușc o sîrmă.

Am închis ochii.

A urmat o tăcere scurtă, ca și cum ai trage aer în piept.

Apoi ceva s-a aplecat și m-a cuprins și m-a scuturat de parcă ar fi fost sfîrșitul lumii. Uiii-ii-ii-ii-ii țiuia prin aerul brăzdat de lumini albastre și, cu fiecare fulger, o imensă zdruncinătură mă ciomăgea, pînă cînd am crezut că o să-mi crape oasele și-o să curgă seva din mine ca dintr-o plantă ruptă.

M-am întrebat care era lucrul acela oribil pe care-l făcusem.

Stăteam într-un scaun de răchită, ținînd un pahar mic de cocteil cu suc de roșii. Ceasul îmi fusese pus la loc pe încheietură, dar arăta ciudat. Atunci mi-am dat seama că fusese prins cu susul în jos. Simțeam poziționarea nefamiliară a agrafelor la mine în păr.

— Cum te simți?

O lampă veche de metal, cu picior, ieși la suprafață în mintea mea: una dintre puținele relicve din biroul tatălui meu, acoperită de un clopot de cupru care ținea becul și din care un fir uzat, vărgat, cobora pe toată lungimea suportului de metal pînă la o priză din perete.

Într-o zi m-am hotărît să mut lampa asta de lîngă patul mamei pînă la biroul meu, în celălalt capăt al camerei. Firul avea să fie destul de lung, așa că nu l-am scos din priză. Am încleștat ambele mîini în jurul corzii și al firului uzat și-am strîns tare.

Apoi ceva a țîșnit din lampă, ca un fulger albastru, și m-a scuturat pînă cînd mi-au clănțănit dinții și-am încercat să-mi iau mîinile, dar erau înțepenite, și am țipat sau mi-a fost smuls un țipăt din gîtlej, căci nu l-am recunoscut, dar l-am auzit cum se avîntă și vibrează în aer ca un spirit smuls de corp cu violență.

Apoi mîinile mi s-au eliberat cu o smucitură și-am căzut pe spate pe patul mamei mele. O gaură mică, parcă înnegrită cu creionul chimic, se adîncea în centrul palmei mele stîngi.

— Cum te simți?

— Bine.

Dar nu era adevărat. Mă simțeam groaznic.

— La ce colegiu zici că erai?

I-am spus ce colegiu era.

— Ah!

Chipul doctorului Gordon se luminează cu un surîs lent, aproape tropical.

— Aveau o unitate WAC acolo, nu-i așa, în timpul războiului?

Mama avea încheieturile degetelor albe ca oasele, de parcă i s-ar fi dus pielea de pe ele în ora cît așteptase. S-a uitat peste mine spre doctorul Gordon și acesta probabil că i-a făcut un semn din cap sau i-a zîmbit, căci fața i s-a relaxat.

— Încă niște ședințe cu șocuri electrice, doamnă Greenwood, l-am auzit spunînd pe doctorul Gordon, și cred că o să observați o minunată ameliorare.

Fata încă mai stătea pe scaunul de la pian, cu partitura ruptă zăcînd turtită la picioarele ei, ca o pasăre moartă. S-a uitat la mine și m-am uitat și eu la ea. Ochiul i s-au îngustat și a scos limba.

Mama îl urma pe doctorul Gordon spre ușă. Am rămas în urmă și, cînd erau întorși cu spatele, m-am răsucit spre fată și mi-am fluturat urechile la ea. Și-a tras limba înăuntru și fața i-a împietrit.

Am ieșit afară, la soare.

Ca o panteră acoperită cu picățele de umbră de la pom, mașina neagră combi a lui Dodo Conway stătea în așteptare.

Mașina fusese comandată inițial de o doamnă de societate cu dare de mîină – neagră, fără urmă de crom și cu tapițerie din piele neagră –, dar, cînd a sosit, pe doamnă a deprimat-o. Semăna leit cu un dric, a spus ea, și toată lumea a fost de aceeași părere și nimeni nu voia s-o cumpere, așa că soții Conway au luat-o acasă, la preț redus, și-au economisit două sute de dolari.

Așezată pe bancheta din față, între Dodo și mama, mă simțeam mută și supusă. De cîte ori încercam să mă concentrez, mintea îmi glisa, ca un patinator, înspre un spațiu larg și gol și făcea acolo piruete, absentă.

— Am terminat-o cu doctorul Gordon ăsta, am spus după ce-am lăsat-o pe Dodo și mașina ei neagră după pini. Poți să-l suni și să-i spui că nu mă duc săptămîna viitoare.

Mama zîmbi.

— Știam eu că fetița mea nu-i așa.

M-am uitat la ea.

— Așa cum?

— Ca oamenii aceia îngrozitori. Oamenii aceia îngrozitori și morți de la spital.

Făcu o pauză.

— Știam eu că o să te hotărăști să-ți revii.

STARLETĂ SUCOMBĂ DUPĂ

O COMĂ DE 68 DE ORE.

Am scotocit în poșetă printre fișiile de hîrtie și trusa de machiaj și cojile de alune și monedele de zece și de cinci cenți și cutia micuță conținînd nouăsprezece lame Gillette, pînă cînd am dezgropat poza la minut pe care mi-o făcusem în după-amiaza aceea în cabina cu dungi albe și portocalii.

Am pus-o alături de fotografia pătată a fetei moarte. Se potriveau: gura cu gura, nasul cu nasul. Singura diferență era la ochi. Ochiul din poza la minut erau deschiși, iar cei din fotografia din ziar erau închiși. Dar știam că dacă aș fi deschis cu degetele ochii fetei răposate, s-ar fi uitat la mine cu aceeași expresie moartă, neagră și goală ca aceea a ochilor din poza la minut.

Am îndesat poza la minut înapoi în poșetă.

— O să mai stau aici, la soare, pe banca asta din parc, doar cinci minute după ceasul de pe clădirea de colo, mi-am spus, și după aceea o să mă duc undeva și o s-o fac.

Mi-am convocat micul cor de voci.

Spune-mi, Esther, munca ta nu te interesează?

Știi, Esther, ai exact structura unui nevrotic sadea.

N-o să ajungi nicăieri în felul ăsta, n-o să ajungi nicăieri în felul ăsta, n-o să ajungi nicăieri în felul ăsta.

Odată, într-o noapte fierbinte de vară, îmi petrecusem o oră sărutînd un student de la Yale, păros, cu siluetă de maimuță, pentru că îmi era milă de el, așa era de urît. Cînd am terminat, mi-a spus:

— Te-am clasat, păpușă. La patruzeci de ani o să fii o mironosiță.

„Declamator!“ mîzgălise profesorul meu de creație literară de la facultate pe o povestire de-a mea intitulată *Marele week-end*.

Nu știam ce înseamnă declamator, așa că am căutat cuvîntul în dicționar.

Declamator, artificial, simulat.

N-o să ajungi nicăieri în felul ăsta.

Nu mai dormisem de douăzeci și una de nopți.

Mă gîndeam că lucrul cel mai minunat de pe lume trebuie să fie umbra, milioanele de forme mișcătoare și de fundături ale umbrei. Era umbră în sertarele de birou și-n dulapuri și-n geamantane, și umbră sub case și sub pomi și sub pietre, și umbră îndărătul ochilor și zîmbetelor oamenilor, și umbră, kilometri după kilometri după kilometri de umbră, pe partea pămîntului cufundată în noapte.

M-am uitat în jos, la cele două benzi de leucoplast de culoarea pielii, care formau o cruce pe gamba piciorului meu drept.

În dimineața aceea începusem.

Mă încuiasem în baie și umplusem cada cu apă caldă și scosesem o lamă Gillette.

Cînd l-au întrebat pe un oarecare filozof roman cum voia să moară, acesta a spus că avea să-și taie venele într-o baie caldă. M-am gîndit că ar fi ușor: să stau întinsă în cadă și să văd roșeața cum îmi curge din încheieturi, șuvoi după șuvoi, prin apa limpede, pînă cînd mă cufundam în somn sub un val, roșie și țipătoare ca macii.

Dar cînd a venit vremea să trec la acțiune, pielea de pe încheietura mea era așa de albă și de lipsită de apărare, că n-am putut s-o fac. Era de parcă ceea ce voiam să omor nu era în pielea aceea sau în pulsul subțire și albastru care tresălta sub degetul meu mare, ci în altă parte, într-un loc mai adînc, mai ascuns, mai greu de atins.

Trebuiau două mișcări. O încheietură, apoi cealaltă. Trei mișcări, dacă puneai la socoteală și trecerea lamei dintr-o mîină în alta. Apoi trebuia să intru în cadă și să mă întind.

M-am pus în fața dulăpiorului cu medicamente. Dacă mă uitam în oglindă în timp ce o făceam, ar fi fost de parcă m-aș fi uitat la altcineva, dintr-o carte sau dintr-o piesă.

Dar persoana din oglindă era paralizată și prea tîmpită ca să facă vreo mișcare.

Apoi m-am gîndit că poate ar trebui să vărs puțin sînge, ca să exersez, așa că m-am așezat pe marginea căzii și mi-am pus glezna dreaptă peste genunchiul stîng. Apoi mi-am ridicat mîna dreaptă, care ținea lama, și-am lăsat-o să cadă cu propria ei greutate, ca o ghilotină, pe gamba piciorului.

N-am simțit nimic. Apoi am simțit un fior scurt, adînc, și un tiv roșu aprins s-a umflat pe buzele tăieturii. Sîngele s-a adunat întunecat, ca un fruct, și s-a prelins în jos pe gleznă, în căușul pantofului meu din piele neagră lăcuită.

M-am gîndit atunci să intru în cadă, dar mi-am dat seama că pierdusem vremea și se dusese jumătatea cea mai potrivită a dimineții și că probabil mama avea să vină acasă și să mă găsească înainte să termin.

Așa că mi-am bandajat tăietura, mi-am adunat lamele Gillette și-am prins autobuzul de Boston de la unsprezece jumate.

— Îmi pare rău, drăguță, nu-i nici un metrou pînă la închisoarea Deer Island, e pe *o insulă*.

— Nu, nu e pe o insulă, *era* pe o insulă, dar au umplut apa cu pămînt și acum e legată de țarm.

— Nu-i nici un metrou.

— Trebuie să ajung acolo.

— Ei, se uită la mine de după gratii grăsanul de la casa de bilete, nu plînge! Pe cine ai acolo, dulceață, vreo rudă?

Oamenii se împingeau și se izbeau de mine în întunericul luminat artificial, grăbindu-se după metrourele care intrau și ieșeau huruind din tunelurile intestinale de sub Scollay Square. Am simțit cum îmi țîșnesc lacrimile din robinetele dereglate ale ochilor.

— Pe *tata*.

Grăsanul consultă un tabel de pe peretele cabinei.

— Uite cum faci, spuse el. Iei un metrou de la linia aia de colo și te dai jos la Orient Heights și apoi te urci într-un autobuz pe care scrie *The Point*.

Se uită la mine radios.

— O să te lase drept în fața porții închisorii.

— Hei!

Un tînr în uniformă albastră îmi făcea cu mîna din baracă.

I-am făcut și eu cu mîna și mi-am văzut de drum.

— Hei!

M-am oprit și m-am îndreptat agale spre baraca paznicului, care stătea cocoțată ca o sufragerie circulară pe întinderea pustie de nisip.

— Hei, n-ai voie să mergi mai departe! Încolo e proprietatea închisorii, accesul e interzis.

— Credeam că poți merge unde vrei pe plajă, am spus. Atîta timp cît stai sub linia fluxului.

Individul a stat pe gînduri o clipă.

Apoi a spus:

— Nu pe plaja asta.

Avea un chip proaspăt și plăcut.

— Ai un locșor drăguț aici, i-am spus. E ca o căsuță.

A aruncat o privire în spate, spre camera cu perdele de creton și carpete împletite. A zîmbit.

— Avem și ibric, pentru făcut cafea.

— Pe vremuri locuiam pe-aici.

— Nu mai spune ! Și eu m-am născut și-am crescut în orașul ăsta.

M-am uitat peste nisipuri, la parcare și la poarta din grilaj și dincolo de poarta din grilaj, la drumul îngust, scaldat de valuri pe ambele părți, care ducea la ceea ce fusese cîndva insula.

Clădirea din cărămidă roșie a închisorii părea prietenoasă, de parcă ar fi fost un colegiu de pe malul mării. În stînga, pe o movilă verde, am deslușit niște puncte mici, albe, și niște puncte mai mari și roz care se mișcau de colo colo. L-am întrebat pe paznic ce sînt și mi-a răspuns:

— Îs purcei și pui.

Mă gîndeam că dacă aș fi avut atîta minte să trăiesc în continuare în orașul acela vechi, aș fi putut foarte bine să-l fi întîlnit pe paznicul ăsta la școală și să mă fi măritat cu el și să fi avut o droaie de plozi pînă acum. Ar fi fost drăguț să trăiesc pe malul mării, cu o grămadă de copii mici și purcei și pui, cu mîinile umflate și îmbrăcată cu ceea ce bunica mea numea rochii de spălat și să bea cană după cană de cafea într-o bucătărie cu linoleum strălucitor.

— Cum ajungi în închisoarea asta?

— Îți iei un permis.

— Nu, cum ajungi să te-*nchidă* înăuntru?

— A! rîse paznicul. Furi o mașină, jefuiești un magazin.

— Aveți și criminali înăuntru?

— Nu. Criminalii se duc la o închisoare de stat mai mare.

— Cine mai e pe-acolo?

— Păi, în prima zi de iarnă vin vagabonzii ăștia bătrîni din Boston. Aruncă o cărămidă într-un geam și-atunci sînt luați pe sus și-și petrec iarna la adăpost de frig, cu televizor și mîncare din belșug și cu meciuri de baschet în week-end.

— Ce drăguț.

— Drăguț, dacă-ți place, spuse paznicul.

Mi-am luat rămas-bun și-am început să mă îndepărtez, uitîndu-mă înapoi peste umăr doar o dată. Paznicul încă mai stătea în ușa barăcii lui și, cînd m-am întors, și-a ridicat mîna în chip de salut.

Bușteanul pe care stăteam era greu ca plumbul și mirosea a smoală. Sub cilindrul robust, cenușiu, al turnului de apă ce trona dominant pe dealul său, bancul de nisip se curba înspre mare. În timpul fluxului bancul era complet acoperit de ape.

Îmi aminteam bine bancul de nisip. Adăpostea în meandra curbei sale interioare o scoică anume, pe care n-o puteai găsi nicăieri altundeva pe plajă.

Scoica era groasă, netedă și mare cât încheietura degetului mare și de obicei era albă, deși câteodată era roz sau de culoarea piersicii. Semăna cu un fel de ghioc modest.

— Mami, fata aia *încă* mai stă acolo.

Am ridicat privirea alene și-am văzut un copil mic, prăfuit, pe care-l trăgea de la marginea apei o femeie slăbănoagă, cu ochi de vultur, îmbrăcată cu pantaloni scurți, roșii, și cu o bluză cu buline albe și roșii, cu spatele gol.

Nu pusesem la socoteală faptul că plaja avea să fie supraaglomerată cu oameni estivali. În cei zece ani ai absenței mele, pe nisipurile plate ale promontoriului răsăriseră tot felul de colibe de un albastru cochet și roz și verde pal, ca o recoltă de ciuperci fără gust, și avioanele argintii și blindatele în formă de trabuc fuseseră înlocuite de turboreactoare care cutreierau acoperișurile în năvala lor zgomotoasă dinspre aeroportul de dincolo de golf.

Eram singura fată de pe plajă îmbrăcată cu fustă și pe tocuri și mi-a trecut prin cap că probabil ies în evidență. După o vreme îmi scosesem pantofii din piele lăcuită, pentru că mă deranja cum se scufundă în nisip. Mă încânta să mă gândesc că aveau să stea cocoțați acolo, pe bușteanul argintiu, arătînd spre mare, ca un fel de busolă a sufletului, după ce eu muream.

Am atins cu degetele cutia cu lame din poșetă.

Apoi mi-am dat seama ce timpită eram. Aveam lamele, dar n-aveam baia fierbinte.

M-am gândit să închiriez o cameră. Trebuia să fie vreo casă de oaspeți printre toate locuințele acelea de vară. Dar eu nu aveam bagaj. Acest lucru ar fi generat suspiciune. Pe deasupra, la pensiuni sînt întotdeauna și alți oameni care vor să folosească baia. De-abia aș avea timp s-o fac și să intru în baie, și cineva deja ar bate la ușă.

Pescărușii din capătul bancului de nisip, pe picioroangele lor de lemn, mieunară ca pisicile. Apoi se ridicară în aer, filfîind din aripi, unul câte unul, în jachetele lor de culoarea cenușii, rotindu-se în jurul capului meu și țipînd.

— Auzi, domnișoară, mai bine n-ai sta acolo, acuși vine fluxul.

Băiețelul s-a așezat pe vine la un metru, doi. A cules o piatră rotundă, purpurie, și-a aruncat-o în apă. Apa a înghițit-o cu un pleoscăit răsunător. Apoi a început să răscolească pe jos și-am auzit pietrele uscate zăngănind ca niște monede.

A trimis o piatră plată să zboare pe suprafața verde și mohorîță, iar piatra a sărit de șapte ori înainte să spintece apa și să dispară.

— De ce nu te duci acasă? l-am întrebat.

Băiatul aruncă o altă piatră, mai grea. Aceasta se scufundă după a doua săritură.

— Nu vreau.

— Te caută mama ta.

— Ba nu.

Părea îngrijorat.

— Dacă te duci acasă, îți dau o bomboană

Băiatul se trase mai aproape.

— De care?

Dar știam și fără să mă uit în poșetă că n-am decît coji de alune.

— O să-ți dau niște bani cu care să-ți cumperi bomboane.

— *Ar-thur!*

O femeie se apropia, într-adevăr, pe bancul de nisip, alunecînd și – fără îndoială – înjurînd în barbă, căci buzele îi suiau și-i coborau între două chemări energice.

— *Ar-thur!*

Își umbri ochii cu o mîină, de parcă asta ar fi ajutat-o să ne distingă prin crepusculul marin, care devenea din ce în ce mai opac.

Simțeam cum interesul băiatului se diminuează pe măsură ce insistența mamei crește. A început să se comporte de parcă nu m-ar fi cunoscut. A dat cu piciorul în cîteva pietre, ca și cum ar fi căutat ceva, și s-a îndepărtat.

M-am cutremurat.

Pietrele zăceau geoaie și reci sub picioarele mele goale. M-am gîndit cu dor la pantofii mei negri de pe plajă. Un val s-a tras înapoi, ca o mîină, și apoi a avansat și mi-a atins piciorul.

Umezeala părea să vină chiar de pe fundul mării, de-acolo de unde pești orbi și albi se ghidau după propria lor lumină prin marele frig polar. Am văzut dinți de rechin și oase auriculare de balenă împrăștiate de-a valma pe-acolo, pe jos, ca niște pietre funerare.

Am așteptat, de parcă s-ar fi putut ca marea să hotărască în locul meu.

Un al doilea val s-a prăbușit peste picioarele mele, cu spumă albă pe buze, și răcoarea mi-a cuprins gleznelor cu o durere mortală.

Carnea mi s-a înfiorat cu lașitate la gîndul unei astfel de morți.

Mi-am cules poșeta și-am pornit-o înapoi peste pietrele reci, spre locul în care pantofii mei stăteau de veghe în lumina violetă.

Treisprezece

— NORMAL CĂ MAICĂ-SA L-A OMORÎT.

M-am uitat la gura băiatului pe care Jody ținuse să-l întîlnesc. Buzele îi erau groase și roz și un chip de copil stătea adăpostit sub mătasea părului blond-albicios. Îl chema Cal, care cred că era prescurtarea de la ceva, dar nu-mi trecea prin cap de la ce putea fi prescurtarea, dacă nu cumva era California.

— Cum poți să fii sigur că ea l-a omorît? am spus.

Cal era, se pare, foarte inteligent și Jody îmi spusese la telefon că era drăguț și că avea să-mi placă. Mă întrebam, dacă aș fi fost eu cea de pe vremuri, dacă mi-ar fi plăcut.

Era imposibil de spus.

— Păi, la început spune nu nu nu, și apoi spune da.

— Dar după aceea spune din nou nu nu.

Cal și cu mine eram pe malul opus al mlaștinilor de lângă Lynn, pe o plajă jechoasă. Stăteam întinși unul lângă altul pe un prosop cu dungi verzi și portocalii. Jody și Mark, băiatul cu care era combinată, înotau. Cal nu voise să înoate, voise să vorbim, și ne contraziceam în legătură cu piesa asta în care un tânăr află că are o boală la creier, pe motivul că tatăl lui se combinase cu femei necurate și în cele din urmă creierul lui, care se tot muiase de-a lungul timpului, cedează de tot și mama lui se întreabă dacă să-l omoare sau nu.

Aveam o bănuială că mama mea o sunase pe Jody și o implorase să mă invite undeva, ca să nu stau toată ziua la mine în cameră, cu jaluzelele trase. La început nu voisem să mă duc, pentru că mă gândisem că Jody avea să observe schimbarea din mine și că oricine putea să-și dea seama din prima că n-aveam pic de creier în cap.

Dar pe tot parcursul drumului cu mașina spre nord și apoi spre est, Jody rîsesse și glumise și pălăvrăgise și nu păruse să-i pese că eu nu ziceam decît „Uau“ sau „Doamne“ sau „Nu mai spune“.

Am rumenit cîrnați pe grătarele publice de pe plajă și, privindu-i foarte atentă pe Jody și pe Mark și pe Cal, am reușit să-mi prăjesc cîrnatul exact cît trebuie, fără să-l ard sau să-l scap în foc, cum îmi fusese teamă că voi face. Apoi, cînd nu se uita nimeni la mine, l-am îngropat în nisip.

După ce-am mîncat, Jody și Mark au alergat înspre apă ținîndu-se de mînă, iar eu m-am întins pe spate, uitîndu-mă la cer, în timp ce Cal îi tot dădea înainte cu piesa asta.

Singurul motiv pentru care îmi aminteam de piesă era fiindcă avea un personaj nebun. Tot ce citisem vreodată despre nebuni mi se întipărea în minte, iar restul zbura afară.

— Dar da-ul e cel care contează, a spus Cal. La da o să se întoarcă în cele din urmă.

Mi-am ridicat capul și-am privit cu ochii întredeschiși la discul albastru aprins al mării – un disc albastru aprins cu o margine murdară. Cenușie, mare și rotundă, ca partea de sus a unui ou, o stîncă se ițea din apă cam la o milă de promontoriul stîncos.

— Cum voia să-l omoare? Am uitat.

Nu uitasem. Îmi aminteam perfect, dar voiam să aud ce va zice Cal.

— Cu pulbere de morfină.

— Crezi că se găsește pulbere de morfină în America?

Cal se gândi un minut. Apoi spuse:

— N-aș crede. Sună tare demodat.

M-am întors pe burtă și-am privit cu ochii întredeschiși în cealaltă direcție, spre Lynn. O ceață sticloasă unduia de la focurile din grătare și de la căldura asfaltului și prin ceață, ca printr-o perdea de apă limpede, deslușeam conturul mînjit al orizontului, cu cisterne de benzină și hale de fabrici și macarale și poduri.

Era ditamai harababura.

M-am întors din nou pe spate și am spus cu un ton care se voia destins:

— Dacă ar fi să te sinucizi, cum ai face-o?

Cal păru satisfăcut.

— M-am gândit de multe ori la asta. Mi-aș zbură creierii cu un pistol.

Am fost dezamăgită. Era tipic pentru un bărbat să folosească un pistol. Ce să zic, multe șanse aveam eu să pun mîna pe un pistol! Și chiar dacă reușeam, n-aveam nici cea mai vagă idee spre care parte a corpului meu să trag.

Deja citisem prin ziare despre oameni care încercaseră să se împuște, dar reușiseră numai să tragă într-un nerv important și să paralyzeze sau să-și spulbere fața și fuseseră salvați de chirurghi și de un fel de miracol de la a muri de-a binelea.

Riscurile unui pistol păreau foarte mari.

— Ce fel de pistol?

— Pușca tatălui meu. O ține încărcată. N-ar trebui decît să intru la el în birou într-o zi și – Cal își duse un deget la tîmplă și făcu o mutră caraghioasă, răvășită – clic!

Își căscă ochii gri-deschis și se uită la mine.

— Tatăl tău locuiește cumva pe lîngă Boston? l-am întrebat în dorul lelii.

— Nu, în Clacton-on-Sea. E englez.

Jody și Mark se apropiară în fugă, ținîndu-se de mîini, șiroind și scuturîndu-se de stropii de apă ca doi cățeluși drăgălași. M-am gândit că vor fi prea mulți oameni, așa că m-am ridicat în capul oaselor și am mimat un căscat.

— Cred că mă duc să înot.

Statul cu Jody și Mark și Cal începea să mă apese pe creier, ca un butuc de lemn greoi pe corzile unui pian. Mi-era teamă că, dintr-un moment în altul, puteam să-mi pierd controlul și să încep să flecăresc despre cum nu puteam să citesc și nu puteam să scriu și cum probabil eram singura persoană care stătuse trează o lună întregă fără să cadă lată de extenuare.

Din nervii mei părea să iasă fum ca din grătare și din șoseaua saturată de soare. Întregul peisaj –

plaja și promontoriul și marea și stînca – tremura înaintea ochilor mei ca un decor de teatru.

Mă întrebam în care punct din spațiu se prefăcea în negru albastrul cretin, fals, al cerului.

— Înnoată și tu, Cal.

Jody îi dădu lui Cal un ghiont jucăuș.

— Aahh!

Cal își ascunse fața în prosop.

— E prea rece.

Am început să merg către apă.

Cumva, în lumina limpede, fără umbre, a amiezii, apa îmi părea amabilă și primitoare.

Mă gîndeam că înecul e probabil cel mai blînd mod de a muri, iar arderea cel mai crîncen. Cîțiva dintre bebelușii aceia din borcane, pe care mi-i arătase Buddy Willard, aveau branhii. Treceau printr-un stadiu în care erau exact ca peștii.

Un val mărunț și infect, plin de hîrtii de bomboane și coji de portocală și alge, se împături peste piciorul meu.

Am auzit nisipul bufnind în spatele meu și a apărut Cal.

— Hai să înotăm înspre stînca aia de colo.

Am arătat spre ea.

— Ai înnebunit? E o milă pînă acolo.

— Ce? am spus. N-ai curaj?

Cal m-a apucat de cot și m-a împins în apă. Cînd apa ne-a ajuns pînă la brîu, m-a băgat cu capul la fund. Am ieșit la suprafață, stropind în jur, cu ochii arși de sare. Dedesubt, apa era verde și semiopacă, de parcă ar fi fost o bucată de cuarț.

Am început să înot într-un stil cînesc adaptat, ținîndu-mi fața înspre stîncă. Cal făcea un craul lent. După o vreme a scos capul afară și-a început să calce apa.

— Nu mai pot.

Răsufla din greu.

— Bine, du-te înapoi.

M-am gîndit să înot în larg pînă cînd aș fi fost prea obosită ca să înot înapoi. Cum înaintam, dînd din picioare, bătăile inimii îmi sunau înfundat în urechi, ca un motor.

Exist, exist, exist.

În dimineața aceea încercasem să mă spînzur.

Luasem cordonul de mătase de la halatul galben al mamei mele de îndată ce aceasta plecase la serviciu și, în penumbra chihlimbarie a dormitorului, îl răsucisem într-un nod care aluneca în sus și în jos. Mi-a luat destul de mult timp să fac asta, pentru că n-aveam talent la noduri și habar n-aveam să fac unul ca lumea.

Apoi am pornit în cercetare, căutînd un loc de care să agăț sfoara.

Problema era că în casa noastră nu erau tavane potrivite. Tavanele erau joase, albe și cu tencuială netedă, fără vreun corp de iluminat sau vreo grindă de lemn la vedere. M-am gîndit cu regret la casa pe care o avusese bunica mea înainte să o vîndă ca să vină să stea cu noi și apoi cu mătușa Libby.

Casa bunicii mele era construită în stilul sănătos al secolului al nouăsprezecelea, cu camere înalte și brațe de candelabru robuste și dulapuri înalte, cu bare rezistente de-a curmezișul lor, și cu un pod în care nu mergea nimeni niciodată, plin de cufere și de colivii pentru papagali și manechine de croitorie și grinzi suspendate, groase ca bîrnele unei corăbii.

Dar era o casă veche și o vînduse și nu mai știam pe nimeni cu așa o casă.

După ce m-am plimbat o vreme de colo colo, descurajată că nu găseam nici un loc de care să leg cordonul de mătase care îmi atîrna la gît ca o coadă galbenă de pisică, m-am așezat pe marginea patului mamei mele și-am încercat să strîng lațul.

Dar de fiecare dată cînd reușeam să strîng cordonul destul cît să simt o năvală în urechi și sîngele urcîndu-mi în obraji, mîinile îmi slăbeau și dădeau drumul și-mi reveneam.

Apoi mi-am dat seama că trupul meu știa tot felul de mici șmecherii, cum ar fi să-mi moleșască mîinile în secunda crucială, ceea ce îl salva iar și iar, pe cînd, dacă ar fi fost după mine, aș fi murit într-o clipită.

Trebuia să-l prind într-o ambuscadă, cu resturile de judecată care-mi rămăseseră. Dacă nu, avea să mă țină în cușca lui idioată timp de cincizeci de ani, fără pic de judecată. Și cînd oamenii ar afla că îmi pierdusem mințile – și ar afla, mai devreme sau mai tîrziu, oricît și-ar ține gura mama mea –, ar convinge-o să mă ducă la un azil ca să mă vindece.

Însă cazul meu era incurabil.

Cumpărasem cîteva cărți broșate de psihopatologie de la farmacie și îmi comparasem simptomele cu simptomele din carte și, ce mai, simptomele mele se potriveau cu cele mai disperate cazuri.

Singurul lucru pe care-l puteam citi, în afară de ziarele de scandal, erau cărțile astea de psihopatologie. De parcă rămăsese o deschidere îngustă, ca să pot afla despre cazul meu cît trebuia să știu ca să-i pun capăt așa cum trebuie.

Mă întrebam, după fiascul cu spînzuratul, dacă n-ar trebui să renunț și să mă dau pe mîna doctorilor, dar apoi mi-am amintit de doctorul Gordon și de mașina lui privată de șocuri. Odată ce-aș fi fost închisă acolo, puteau s-o folosească tot timpul pe pielea mea.

Și m-am gîndit la cum m-ar fi vizitat mama și fratele meu și prietenii, zi de zi, sperînd să mă fac bine. Apoi vizitele lor s-ar fi rărit și ei și-ar fi pierdut speranța. Ar fi îmbătrînit. M-ar fi uitat.

Și ar fi devenit faliți.

La început și-ar dori să am parte de îngrijirea cea mai atentă, așa că și-ar îngropa toți banii într-un spital privat, ca al doctorului Gordon. În cele din urmă, cînd banii s-ar duce, m-ar muta într-un spital de stat, cu sute de oameni ca mine, într-o cușcă mare, la subsol.

Cu cât erai mai lipsit de speranță, cu atât mai departe te ascundeau.

Cal se întorsese și înota spre mal.

Mă uitam la el cum iese încet din apa care-i ajungea pînă la gît. Pe fundalul kaki al nisipului și al vălurelelor verzi de la țärm, trupul i se împărți pentru o clipă în două, ca la un vierme alb. Apoi se tîrî complet afară din apă și trecu pe suprafața kaki, pierzîndu-se printre duzini de alți viermi care se zvîrcoleau sau pur și simplu umblau de colo colo între mare și cer.

Dădeam din mîini și din picioare în apă. Stîncă în formă de ou nu părea să fie mai aproape decît era în momentul cînd Cal și cu mine ne uitaserăm la ea de pe mal.

Atunci mi-am dat seama că n-avea nici un rost să înot pînă la stîncă, pentru că trupul meu ar fi folosit această scuză ca să se cațere pe ea și să stea la soare, adunîndu-și puterile ca să înoate înapoi.

Singurul lucru pe care-l puteam face era să mă înece atunci, pe loc.

Așa că m-am oprit.

Mi-am dus mîinile la piept, mi-am cufundat capul în apă și am plonjat, folosindu-mi mîinile ca să împing apa la o parte. Apa îmi apăsa timpanele și inima. Mi-am făcut vînt în jos, dar, înainte să-mi dau seama unde sînt, apa mă scuiase afară, la soare, și lumea strălucea în jurul meu ca o grămadă de pietre semiprețioase albastre și verzi și galbene.

Mi-am șters ochii de apă.

Gîfîiam, ca după un efort intens, dar pluteam fără efort.

Am plonjat și iar am plonjat, dar de fiecare dată săream afară ca un dop de plută.

Stîncă gri mă imita în batjocură, legănîndu-se pe apă, ușoară ca un colac de salvare.

Mi-am dat seama cînd am fost învinsă.

Am luat-o înapoi.

Florile făceau plecăciuni ca niște copii deștepți, pricepuți, cînd le împingeam pe roți de-a lungul coridorului.

Mă simțeam imbecilă și inutilă în uniforma mea de voluntar, de culoarea salviei, spre deosebire de doctorii și asistentele în uniforme albe și chiar de femeile de serviciu cu uniforme maronii, cu cîrpele lor de șters pe jos și gălețile de apă soioasă, care treceau pe lîngă mine fără vreun cuvînt.

Dacă aș fi fost plătită, indiferent cît de puțin, aș fi putut măcar să o consider o ocupație ca lumea, dar tot ce primeam pentru o dimineață de împins de colo colo reviste și dulciuri și flori era o masă gratuită.

Mama spusese că dacă te gîndeai prea mult la tine însuți, leacul era să ajuți pe cineva care o ducea mai rău decît tine, așa că Teresa îmi aranjase să mă înrolez ca voluntar la spitalul nostru local. Era greu să fii voluntar la acel spital, pentru că asta voiau să facă toate femeile din Liga Junioarelor¹, dar, din fericire pentru mine, multe dintre ele erau în vacanță.

Sperasem să mă trimită într-o secție cu niște cazuri realmente groaznice, care să vadă dincolo de fața mea amorțită, idioată, că aveam intenții bune și să fie recunoscători. Dar șefa voluntarilor, o doamnă de la biserica noastră, îmi aruncă o singură privire și îmi spuse:

— Tu te duci la maternitate.

Așa că am luat liftul trei etaje în sus, pînă la secția de maternitate, și m-am prezentat la sora-șefă. Ea mi-a dat căruciorul cu flori. Trebuia să pun vasele potrivite la paturile potrivite în saloanele potrivite.

Dar, înainte să ajung la ușa primului salon, am observat că multe dintre flori erau ofilite și maronii pe margini. Și m-am gândit că ar fi descurajant pentru o femeie care tocmai născuse să vadă pe cineva trîntindu-i în față un buchet mare de flori moarte, așa că am cîrmit căruciorul spre o chiuvetă aflată într-o firidă de pe hol și-am început să scot afară toate florile care erau moarte.

Apoi le-am scos afară pe toate care erau pe moarte.

Nu era nici un coș de gunoi primprejur, așa că am mototolit florile și le-am pus în chiuveta adîncă și albă. Chiuveta era rece ca o criptă. Am zîmbit. Probabil că așa așezau cadavrele în morga spitalului. Gestul meu, în felul său mărunț, era ecoul gestului mai amplu pe care-l făceau doctorii și asistentele.

Am deschis ușa primului salon și-am pășit înăuntru, trăgîndu-mi căruciorul. Două asistente au sărit în picioare și-am perceput confuz niște rafturi și dulapuri cu medicamente.

— Ce vrei? m-a întrebat cu severitate una dintre asistente.

Nu le deosebeam – arătau toate la fel.

— Duc florile.

Asistenta care-mi vorbise și-a pus o mîină pe umărul meu și m-a condus afară din cameră, manevrînd căruciorul cu mîina liberă, ca o expertă. A împins ușile batante ale salonului de alături și mi-a făcut semn din cap să intru. Apoi a dispărut.

Am auzit chicoteli în depărtare pînă cînd s-a închis o ușă și le-a amuțit.

Era șase paturi în salon și în fiecare pat era cîte o femeie. Toate femeile stăteau în capul oaselor și tricotau sau frunzăreau reviste sau își puneau părul pe moațe și sporovăiau ca niște papagali de la grădina zoologică.

Crezusem că le voi găsi dormind sau zăcînd tăcute și palide și că mă voi putea strecura pe vîrfuri fără probleme, ca să potrivesc numerele de pe paturi cu numerele scrise cu cerneală pe banda adezivă lipită pe vase, dar înainte să-mi dau seama pe ce lume mă aflu, o blondă strălucitoare, vopsită strident, mi-a făcut semn cu mîina.

M-am apropiat de ea, lăsînd căruciorul în mijlocul camerei, dar apoi aceasta a făcut un gest impacientat și mi-am dat seama că voia să aduc și căruciorul cu mine.

Am împins căruciorul pînă la marginea patului ei cu un surîs amabil.

— Hei, da' unde mi-s nemțisorii?

O femeie grasă, puhavă, din capătul celălalt al salonului, mă scruta cu ochi de vultur.

Blonda cu față ascuțită se aplecă și ea peste cărucior:

— Uite trandafirii mei galbeni, spuse ea, da' sînt amestecați cu niște iriși oribili.

Alte voci se alăturară vocilor primelor două femei. Păreau supărate și gălăgioase și pline de nemulțumire.

Tocmai deschisesem gura să le explic că aruncasem în chiuvetă un buchet de nemțișori morți și că unele vase pe care le plivisem arătau meschin, atît de puține flori rămăseseră în ele, așa că mă gîndisem să combin cîteva buchete între ele ca să le completez, cînd ușile batante s-au dat de perete și o asistentă s-a apropiat țanțoșă, să vadă ce era cu zarva aia.

— Ascultă, soră, aveam buchetul ăla mare de nemțișori pe care mi l-a adus Larry aseară.

— Mi-a terfelit trandafirii galbeni.

Descheindu-mi nasturii de la uniforma cea verde în timp ce alergam, am îndesat-o în trecere în chiuveta în care erau și resturile de flori moarte. Apoi am apucat-o în jos pe scările de serviciu, pînă în stradă, sărind cîte două trepte deodată, fără să întîlnesc țipenie de om.

— Încotro e cimitirul?

Italianul cu jachetă neagră de piele s-a oprit și mi-a arătat cu degetul spre o alee din spatele bisericii albe, metodiste. Îmi aminteam biserica metodistă. Fusesem metodistă în primii mei nouă ani din viață, pînă cînd a murit tata și ne-am mutat și-am devenit unitarieni.

Înainte să fie metodistă, mama mea fusese catolică. Bunica mea și bunicul meu și mătușa mea Libby încă mai erau cu toții catolici. Mătușa mea Libby o rupsese cu biserica catolică în același timp cu mama, dar apoi se îndrăgostise de un catolic italian, așa că se răzgîndise iar.

În ultima vreme îmi trecuse prin cap să mă duc și eu la biserica catolică. Știam că aceștia consideră sinuciderea un păcat îngrozitor. Dar dacă era așa, probabil că aveau o metodă bună de a mă convinge să n-o fac.

Normal că nu credeam în viața de după moarte sau în Imaculata Concepțiune sau în Inchiziție sau în infailibilitatea papei ăluia cu mutră de maimuțoi sau în alte aiureli din astea, dar nu trebuia să-l las pe preot să vadă asta. Puteam să mă concentrez doar pe păcatul meu, iar el m-ar fi ajutat să mă căiesc.

Singura problemă era că nici biserica – fie ea și biserica catolică – nu-ți ocupa toată viața. Indiferent cît de mult stăteai în genunchi și te rugai, tot trebuia să mănînci trei mese pe zi și să ai o slujbă și să trăiești în societate.

M-am gîndit să mă interesez cît timp trebuia să fii catolic înainte de-a te călugări, așa că am întreat-o pe mama, gîndindu-mă că ea va ști care-i cea mai bună metodă.

Mama îmi spuse, rîzîndu-mi în față:

— Crezi c-o să ia pe cineva ca tine așa, una-două? Păi trebuie să știi toate crezurile și catehismele alea și să crezi în ele de-a binelea. O fată cu mintea ta!

Totuși, îmi imaginam cum ar fi să mă duc la vreun preot din Boston – trebuia să fie în Boston, pentru că nu voiam să știe nici un preot din orașul meu că mă gîndisem să mă sinucid. Preoții sînt niște

bîrfitori teribili.

Aș fi fost îmbrăcată în negru, cu fața mea albă, și m-aș fi aruncat la picioarele acelui preot și aș fi spus „O, părinte, ajută-mă!“

Dar asta era înainte ca oamenii să înceapă să se uite la mine ciudat, ca asistentele acelea de la spital.

N-aveau catolicii să ia în rîndul lor o călugăriță nebună, eram cît se poate de sigură de asta. Soțul mătușii mele Libby făcuse odată o glumă despre o măicuță pe care o mănăstire de maici o trimisese la Teresa pentru un control. Măicuța asta tot auzea sunete de harpă în urechi și o voce care spunea într-una „Aleluia!“ Doar că, la o interogare mai atentă, nu era sigură dacă vocea spunea Aleluia sau Arizona. Măicuța se născuse în Arizona. Cred că a ajuns într-un azil.

Mi-am tras vâlul cel negru pînă sub bărbie și-am pășit prin porțile de fier forjat. Mi se părea ciudat că, de cînd tatăl meu fusese îngropat în acest cimitir, nici unul dintre noi nu-l vizitase. Mama nu ne lăsase să venim la înmormîntarea lui pentru că pe atunci eram copii, iar el murise la spital, așa că acest cimitir și chiar moartea lui îmi păruseră întotdeauna ireale.

Simțeam în ultima vreme un imbold puternic să mă revanșez față de tatăl meu pentru toți anii în care-l neglijasem și să încep să-i îngrijesc mormîntul. Fusesem întotdeauna preferata tatei și mi se părea potrivit să port eu un doliu cu care mama mea nu-și bătuse niciodată capul.

Mă gîndeam că dacă n-ar fi murit, tata m-ar fi învățat totul despre insecte, care erau specialitatea lui la universitate. M-ar fi învățat și germană și greacă și latină, pe care le știa, și probabil că aș fi fost luterană. Tatăl meu fusese luteran în Wisconsin, dar în New England luteranii nu mai erau la modă, așa că devenise mai întîi un luteran delăsător și apoi, cum spunea mama, un ateu înverșunat.

Cimitirul m-a dezamăgit. Era situat la marginea orașului, foarte jos, ca o groapă de gunoi, și cum umblam încioace și încolo pe aleile pietruite, simțeam mirosul stătut al mlaștinilor sărate din depărtare.

Partea veche a cimitirului era în ordine, cu pietrele ei tocite, plate, și cu monumentele acoperite de mușchi, dar curînd mi-am dat seama că tatăl meu trebuie să fie îngropat în partea modernă, cu date începînd din anii 1940.

Pietrele din partea modernă erau nefinisate și ieftine și ici și colo cîte-un mormînt era înconjurat cu marmură, ca o cadă de baie dreptunghiulară, plină de țărînă, și niște recipiente de metal ruginit stăteau cam pe unde-ar fi venit buricul mortului, pline cu flori de plastic.

O burniță mărunță începu să cadă din cerul mohorît și mă cuprinse foarte tare deprimarea.

Nu-l găseam nicăieri pe tata.

Niște nori joși, mițoși, pluteau peste acea parte a orizontului unde se afla marea, dincolo de mlaștini și de cocioabele de pe plajă, iar picăturile de ploaie lăsau urme întunecate pe pelerina neagră pe care o cumpărasem în acea dimineață. O umezeală rece mi se infiltra spre piele.

O întrebam pe vînzătoare:

— E rezistentă la apă?

Și ea spusese:

— Nici o pelerină nu e vreodată *rezistentă* la apă. E impermeabilizată.

Și când am întrebat-o ce-i aia impermeabilizată, mi-a spus să-mi cumpăr mai bine o umbrelă.

Dar nu aveam destui bani pentru o umbrelă. Cu biletele de autobuz pînă la Boston și înapoi și alunele și ziarele și cărțile de psihopatologie și excursiile pînă în vechiul meu oraș de baștină de pe malul mării, fondurile mele din New York aproape că se epuizaseră.

Mă hotărîsem ca, atunci când nu voi mai avea nici un ban în cont, să o fac, și în acea dimineață îmi cheltuisem ultimii bani pe pelerina neagră de ploaie.

Apoi am văzut mormîntul tatălui meu.

Era înghesuit lîngă un alt mormînt, cap la cap, așa cum sînt înghesuiți bolnavii în spitalele de caritate când nu este destul spațiu. Piatra era dintr-o marmură roz, pestriță, semănînd cu carnea de somon din conservă, și tot ce scria pe ea era numele tatălui meu și, sub el, două date, separate de o liniuță.

Am așezat la picioarele pietrei brațul de azalee plouate pe care le culesesem dintr-o tufă de la intrarea în cimitir. Apoi picioarele s-au îndoit sub mine și m-am așezat în iarba udă. Nu înțelegeam de ce plîng atît de tare.

Apoi mi-am amintit că nu plînsesem niciodată pentru moartea tatălui meu.

Nici mama nu plînsese. Zîmbise doar, și spusese ce lucru milostiv era pentru el că murise, pentru că, dacă ar fi trăit, ar fi fost paralizat și infirm pe viață și n-ar fi putut să suporte asta. Ar fi preferat să moară decît să i se întîmple una ca asta.

Mi-am lăsat capul pe suprafața netedă de marmură și mi-am jelit pierderea în ploaia sărată și rece.

Știam perfect cum aveam să procedez.

În minutul în care cauciucurile mașinii au trecut scrîșnind pe aleea pietruită și sunetul motorului s-a stins în depărtare, am sărit din pat și m-am grăbit să mă îmbrac cu bluza mea albă și fusta verde cu figuri și pelerina neagră de ploaie. Pelerina încă mai era umedă din ziua precedentă, dar în curînd acest lucru nu mai avea să conteze.

M-am dus jos și-am luat un plic albastru deschis de pe masa din sufragerie și-am mîzgălit pe spate cu litere mari, căznite: *Mă duc să fac o plimbare lungă.*

Am proptit mesajul într-un loc unde mama avea să-l vadă în clipa în care intra pe ușă.

Apoi am rîs.

Uitasem lucrul cel mai important.

Am urcat treptele în fugă și-am tras un scaun în debaraua mamei mele. Apoi m-am cocoțat pe el și am luat de pe raftul cel mai de sus seiful mic și verde. Aș fi putut să-i smulg capacul de metal cu mîinile goale, așa de plăpîndă era încuietoearea, dar voiam să fac totul calm și ordonat.

Am deschis sertarul din dreapta sus al biroului mamei mele și am scos cutia albastră de bijuterii din ascunzătoarea ei, de sub batistele de olandă parfumate. Am dat jos cheia prinsă cu acul de catifeaua

întunecată. Apoi am descuiat seiful și-am scos sticluța nouă cu somnifere. Erau mai multe decât sperasem.

Erau cel puțin cincizeci.

Dacă așteptam pînă cînd mi le dădea mama, cu țîrîta, în fiecare noapte, mi-ar fi trebuit cincizeci de nopți ca să adun destule. Și în cincizeci de nopți ar fi început facultatea și fratele meu s-ar fi întors din Germania și ar fi fost prea tîrziu.

Am prins cheia la loc cu acul în cutia de bijuterii, printre șiragurile de lanțuri și inele ieftine, am pus cutia de bijuterii înapoi în sertar, sub batiste, am pus seiful înapoi pe raftul din debara și am pus scaunul pe covor, exact în același loc de unde-l trăseseam.

Apoi am coborît și m-am dus la bucătărie. Am dat drumul la robinet și mi-am turnat un pahar mare de apă. Apoi am luat paharul cu apă și sticluța cu somnifere și m-am dus jos, în pivniță.

O lumină obscură, submarină, se filtra prin fantele geamurilor de la pivniță. În spatele cazanului, în perete, cam pe la înălțimea umerilor, se arăta o deschizătură întunecată care se afunda sub verandă, ascunsă privirii. Veranda fusese adăugată casei după ce a fost săpată pivnița și se construiseră peste crevasa aceasta secretă, cu pămînt pe jos.

Cîțiva bușteni de foc vechi și putreziți blocau intrarea găurii. I-am împins puțin înapoi. Apoi am pus paharul cu apă și sticluța cu somnifere alături, pe suprafața plată a unui buștean, și am început să mă ridic.

Mi-a luat ceva timp să-mi trag trupul în gaură, dar în cele din urmă, după multe încercări, am reușit și m-am ghemuit la gura întunericului, ca un spiriduș.

Pămîntul părea prietenos, dar rece, sub picioarele mele goale. Mă întrebam cît timp trecuse de cînd bucata asta anume de pămînt văzuse soarele.

Apoi, unul după altul, am tras buștenii grei, acoperiți cu praf, în gura hăului. Întunericul era gros ca o catifea. Am apucat paharul și sticluța și, cu grijă, în genunchi, cu capul aplecat, m-am tîrît pînă la peretele cel mai îndepărtat.

Pînze de păianjen îmi atingeau fața cu moliciunea unor molii. Înfășurîndu-mi pelerina neagră în jurul trupului ca pe propria, dulcea mea umbră, am deșurubat capacul sticluței cu somnifere și-am început să le iau repede, între înghițituri de apă, unul cîte unul cîte unul.

La început nu s-a întîmplat nimic, dar cînd m-am apropiat de fundul sticluței, lumini albastre și roșii au început să-mi pîlpîie în fața ochilor. Sticluța mi-a alunecat din mîini și m-am întins.

Tăcerea s-a retras ca un val, ferecînd pietricelele și scoicile și toată epava banală a vieții mele. Apoi s-a adunat la periferia cîmpului meu vizual și, într-un flux năvalnic, m-a zorit spre somn.

[1](#). Ligă de femei tinere, organizată pentru participarea la activitățile civice și bazată în special pe voluntariat.

Paisprezece

ERA ÎNTUNERIC BEZNĂ.

Simțeam întunericul, dar altceva nimic, și capul mi se ridica, pipăindu-l, precum capul unui vierme. Cineva gemea. Apoi ceva tare și greu se izbi de obrazul meu ca un perete de piatră și gemetele încetară.

Tăcerea se împături, netezindu-se precum apa întunecată care își reia calmul suprafeței după o piatră aruncată.

Un vînt rece trecea năvalnic pe lîngă mine. Eram transportată cu viteză enormă de-a lungul unui tunel prin pămînt. Apoi vîntul a stat. S-a auzit o gălăgie, ca de la mai multe voci protestînd și certîndu-se în depărtare. Apoi vocile se opriră.

O daltă îmi lovi ochiul și o fantă de lumină se deschise ca o gură sau o rană, pînă cînd întunericul se strînse din nou peste ea. Am încercat să mă rostogolesc din calea luminii, dar mîini nevăzute îmi înfășurau membrele ca niște fișii de mumie și nu mă puteam mișca.

Am început să cred că mă aflu într-o încăpere subterană, luminată orbitor, și că încăperea aceea era plină de oameni care, dintr-un motiv anume, mă țineau strîns.

Apoi dalta lovi din nou și lumina mi se strecură în cap și prin bezna groasă, caldă, îmblănită, o voce strigă:

— Mama!

Aerul îmi mîngîia fața jucăuș.

Simțeam forma unei camere în jurul meu, o cameră mare, cu ferestre deschise. O pernă se modela sub capul meu și corpul îmi plutea, fără nici o apăsare, între două cearșafuri subțiri.

Apoi am simțit căldură ca o mîină pe față. Probabil că stau la soare. Dacă aș deschide ochii, aș vedea lumini și forme aplecîndu-se deasupra mea ca niște asistente medicale.

Am deschis ochii.

Era întuneric beznă.

Cineva respira alături de mine.

— Nu văd, i-am spus.

O voce veselă îmi vorbi din întuneric:

— Sînt o grămadă de oameni orbi pe lumea asta. O să te măriți cu un orb drăguț într-o bună zi.

Bărbatul cu dalta venise înapoi.

— De ce te chinui? l-am întrebat. N-are nici un rost.

— Nu trebuie să spui așa ceva.

Degetele lui pipăiră umflătura mare, dureroasă, de pe ochiul meu stîng. Apoi dezlegară un bandaj și o gaură zdrențăroasă de lumină se ivi ca o spărtură într-un perete. Mîna unui bărbat răsări de după marginea ei.

— Mă vezi?

— Da.

— Altceva mai vezi?

Apoi mi-am amintit.

— Nu văd nimic.

Gaura s-a îngustat și s-a întunecat.

— Sînt oarbă.

— Aiurea! Cine ți-a spus asta?

— Asistenta.

Bărbatul pufni pe nas. Termină de înfășurat înapoi bandajul peste ochiul meu.

— Ești o fată foarte norocoasă. Vederea îți este absolut intactă.

— A venit cineva să te vadă.

Asistenta surîse radios și dispăru.

Mama se apropie, zîmbind, pe după piciorul patului. Purta o rochie imprimată cu roți de căruță mov și arăta groaznic.

Un băiat mare și înalt o urma. La început n-am putut să-mi dau seama cine era, pentru că ochiul mi se deschidea doar puțin, dar apoi l-am recunoscut: era fratele meu.

— Mi-au spus că ai vrut să mă vezi.

Mama s-a cocoțat pe marginea patului și și-a pus o mîină pe piciorul meu. Avea o mutră iubitoare și plină de reproș și eu voiam să plece.

— Credeam că n-am spus nimic.

— Mi-au spus că m-ai strigat.

Părea gata să plîngă. Fața i se schimonosise și tremura ca o piftie palidă.

— Cum te simți? m-a întrebat fratele meu.

M-am uitat în ochii mamei mele.

— La fel.

— Ai un vizitator.

— Nu vreau nici un vizitator.

Asistenta a ieșit afară în grabă și a șușotit cu cineva de pe hol. Apoi s-a întors.

— Ar vrea foarte tare să te vadă.

Am aruncat o privire în jos, la picioarele gălbui care ieșeau din pijamaua străină, de mătase albă, în care mă îmbrăcaseră. Pielea flască tremura cînd mă mișcam, de parcă n-ar fi avut nici un mușchi sub ea, și era acoperită cu o miriște scurtă, deasă, de păr negru.

— Cine e?

— Un tip pe care-l cunoști.

— Cum îl cheamă?

— George Bakewell.

— Nu știi nici un George Bakewell.

— El spune că te cunoaște.

Apoi asistenta ieși și un băiat care-mi era foarte familiar intră și spuse:

— Pot să stau pe marginea patului tău?

Purta un halat alb și se vedea un stetoscop ieșindu-i din buzunar. M-am gândit că trebuie să fie cineva cunoscut, îmbrăcat în doctor.

Îmi propusesem să-mi acopăr picioarele dacă intra cineva, dar mi-am dat seama că era prea târziu, așa că le-am lăsat afară, exact așa cum erau, dezgustătoare și urâte.

„Asta sînt eu“ m-am gândit. „Asta e ceea ce sînt.“

— Îți aduci aminte de mine, Esther, nu-i așa?

M-am uitat chiorîș la chipul băiatului prin crăpătura ochiului meu bun. Celălalt ochi încă nu se deschisese, dar doctorul de ochi îmi spusese că avea să-și revină în cîteva zile.

Băiatul se uita la mine de parcă aș fi fost un animal nemaivăzut de la grădina zoologică și era pe punctul de a pufni în rîs.

— Îți aduci aminte de mine, Esther, nu-i așa?

Vorbea încet, așa cum vorbești cu un copil tîmpit.

— Sînt George Bakewell. Merg la biserica ta. Ai ieșit odată cu colegul meu de cameră de la Amherst.

Mi s-a părut atunci că reușesc să localizez chipul băiatului. Plutea nedeslușit undeva la marginea memoriei – genul de chip căruia nu m-aș obosi niciodată să-i atașez un nume.

— Ce cauți aici?

— Sînt stagiar la spitalul ăsta.

Cum se putea ca acest George Bakewell să fi devenit doctor așa, dintr-odată? Mă minunam. Și nici nu mă știa de fapt. Voia doar să vadă cum arăta o fată care era atît de nebună încît voise să-și pună capăt zilelor.

M-am întors cu fața la perete.

— Ieși! i-am spus. Ieși dracu' afară și nu te mai întoarce!

— Vreau să mă văd într-o oglindă.

Asistenta fredona ocupată, deschizînd sertar după sertar și îndesînd lenjeria, bluzele, fustele și pijamalele noi pe care mi le cumpărase mama în geamantanul meu mic de piele neagră.

— De ce nu pot să mă văd într-o oglindă?

Mă îmbrăcaseră într-o rochie mulată, cu dungii gri și albe, care arăta ca o față de saltea, cu o curea roșie, lată și strălucitoare, și mă proptiseră într-un fotoliu.

— De ce nu pot?

— Pentru că-i mai bine să nu te vezi.

Asistenta închise capacul geamantanului cu un mic țcănit.

— De ce?

— Pentru că nu arăți prea drăguț.

— Hai, lasă-mă să văd.

Asistenta oftă și deschise sertarul de sus al biroului. Scoase o oglindă mare, cu o ramă de lemn care se asorta cu lemnul biroului, și mi-o înmână.

La început nu mi-am dat seama care era problema. Nu era nicidecum o oglindă, era o poză.

Nu-ți puteai da seama dacă persoana din poză era bărbat sau femeie, pentru că părul îi fusese ras și acum încolțea din loc în loc în smocuri zburlete, ca niște pene de găină. O parte din fața acestei persoane era movulie și se bomba diform, dînd în verde pe margine și apoi într-un galben pămîntiu. Gura era de culoare maro deschis, cu cîte o rană de culoare roz în fiecare colț.

Lucrul cel mai uimitor la fața asta era aglomerarea supranaturală de culori vii.

Am zîmbit.

Gura din oglindă s-a crăpat și ea într-un rînjet.

La un minut după izbitură, o altă asistentă a intrat alergînd în salon. A aruncat o privire spre oglinda spartă și alta spre mine, stînd deasupra cioburilor albe, oarbe, și a îmbrîncit-o pe asistenta mai tînără afară din salon.

— Nu ți-am spus? am auzit-o zicînd.

— Dar eu doar...

— Nu ți-am spus?

Am ascultat cu vag interes. Oricine putea să scape o oglindă. Nu înțelegeam de ce trebuia să facă atîta caz.

Cealaltă asistentă, mai în vîrstă, s-a întors în salon. A rămas acolo, cu brațele încrucișate, uitîndu-se la mine insistent.

— Șapte ani de ghinion.

— Ce?

— Am spus – asistenta ridică vocea, de parcă ar fi vorbit cu un surd – *șapte ani de ghinion!*

Asistenta cea tînără s-a întors cu o mătură și un fărăș și s-a apucat să adune țândările strălucitoare.

— Asta-i doar o superstiție, am zis atunci.

— Hm!

A doua asistentă se adresă celei care stătea în patru labe, de parcă eu n-aș fi fost acolo:

— Acolo, știi tu unde, or să aibă grijă de ea!

Prin geamul din spate al ambulanței vedeam străzile cunoscute, una după alta, curgînd ca printr-o pîlnie și topindu-se în verdele văratic. Mama stătea de-o parte a mea și fratele meu de cealaltă.

Mă prefăcusem că nu știu de ce mă mută de la spitalul din orașul meu la un spital municipal, ca să văd ce-mi vor spune.

— Vor să fii într-o secție specială, mi-a spus mama. La spitalul nostru nu au secția asta.

— Mie-mi plăcea unde eram.

Gura mamei s-a strâns.

— Atunci ar fi trebuit să te porți mai frumos.

— Ce?

— N-ar fi trebuit să spargi oglinda aia. Atunci probabil că te-ar fi lăsat să rămîi.

Dar eu știam, bineînțeles, că oglinda n-avea nici o legătură cu asta.

Stăteam în pat, cu pătura trasă pînă sub bărbie.

— De ce nu pot să mă ridic? Nu mi-e rău.

— E ora de vizită, mi-a răspuns asistenta. Poți să te ridici după ora de vizită.

A tras la o parte perdelele de pe marginea patului și a scos la iveală o italiancă tînără și grasă, din patul de alături.

Italianca avea o pădure de bucle negre și mărunte care-i începeau de pe frunte, se ridicau într-un munte și-i cădeau pe spate într-o cascadă. De cîte ori se mișca, imensul aranjament de păr se mișca odată cu ea, de parcă ar fi fost făcut din hîrtie neagră creponată.

Femeia s-a uitat la mine și a chicotit.

— De ce ești aici?

N-a așteptat să-i răspund.

— Eu sînt aici din cauza lu' canadiana de soacră-mea.

A chicotit din nou.

— Bărbatu-miu știe că n-o suport și totuși i-a spus că poate să vină în vizită și, cînd a venit, am scos limba la ea. Pur și simplu mi-a ieșit din gură, n-am putut să mă abțin. M-au dus la urgențe și dup-aia m-au adus aici...

Și-a coborît vocea:

— Aici, cu nebunii.

Apoi m-a întrebat:

— Cu tine care-i problema?

M-am întors spre ea cu toată fața, cu ochiul meu bulbucă, mov și verde.

— Am încercat să mă sinucid.

Femeia s-a holbat la mine. Apoi, în mare repezeală, a înșfăcat o revistă de cinema de pe noptieră și s-a apucat, vezi Doamne, să citească.

Ușa batantă din dreptul patului meu s-a deschis larg și o trupă de tineri și tinere cu halate albe a năvălit înăuntru, împreună cu un bărbat mai în vîrstă, cărunt. Cu toții aveau pe buze un zîmbet radios, artificial. S-au grupat la picioarele patului meu.

— Și cum vă simțiți în dimineața asta, domnișoară Greenwood?

Încercam să-mi dau seama care dintre ei vorbise. Urăsc să spun ceva unui grup. Când vorbesc cu un grup de oameni, întotdeauna trebuie să-l aleg pe unul dintre ei și să vorbesc cu el, și în tot timpul cât vorbesc am senzația că toți ceilalți se uită la mine și obțin un avantaj necinstit. Și mai urăsc ca oamenii să te întrebe voios ce mai faci când știu că te simți ca dracu' și să se aștepte să spui „Bine“.

— Mă simt groaznic.

— Groaznic. Hm, a spus cineva și un băiat și-a plecat capul cu un mic surîs.

Altcineva a mîzgălit ceva într-un carnețel. Apoi cineva și-a luat o mutră serioasă, solemnă, și a întrebat:

— Și de ce vă simțiți groaznic?

Mă gîndeam că unii dintre băieții sau fetele din acel minunat grup ar putea foarte bine să fie prieteni cu Buddy Willard. Atunci ar ști că îl cunosc și ar fi curioși să mă vadă și apoi ar bîrfi despre mine între ei. Voiam să fiu într-un loc în care să nu poată ajunge nimeni cunoscut.

— Nu pot să dorm...

M-au întrerupt.

— Dar asistenta spune că ați dormit azi-noapte.

M-am uitat la semicercul de chipuri proaspete, străine.

— Nu pot să citesc.

Am ridicat vocea.

— Nu pot să mănînc.

Mi-a trecut prin minte că înfulecasem ca un lup de cînd venisem aici.

Oamenii din grup se întorseseră cu fața de la mine și vorbeau în șoaptă unii cu alții. În cele din urmă bărbatul cărunt s-a întors spre mine:

— Mulțumim, domnișoară Greenwood. Veți fi văzută imediat de un medic de gardă.

Apoi grupul s-a deplasat spre patul italienei.

— Și cum vă simțiți astăzi, doamnă..., a spus cineva, și numele a sunat lung și plin de l-uri, ca doamna Tomolillo.

Doamna Tomolillo a chicotit.

— O, mă simt bine, domnule doctor. Mă simt foarte bine.

Apoi a coborît vocea și le-a șoptit ceva ce n-am auzit. Unul sau doi oameni din grup s-au uitat spre mine. Apoi cineva a spus:

— Bine, doamnă Tomolillo.

Și cineva a venit și a tras perdeaua dintre noi, ca pe un zid alb.

Ședeam pe marginea unei bănci de lemn, în grădina cu iarbă dintre cei patru pereți de cărămidă ai spitalului. Mama, în rochia ei cu roți de căruță mov, stătea pe cealaltă margine. Avea capul sprijinit în

mână, cu arătătorul pe obraz și degetul mare sub bărbie.

Doamna Tomolillo stătea cu niște italieni bruneți, care rîdeau, pe banca de alături. De cîte ori mama se mișca, doamna Tomolillo o imita. Acum doamna Tomolillo stătea cu arătătorul pe obraz și degetul mare sub bărbie și ținea capul înclinat melancolic într-o parte.

— Nu te mișca, i-am spus mamei mele încet. Femeia aia te imită.

Mama s-a întors și s-a uitat în jur, dar, cît ai clipi din ochi, doamna Tomolillo și-a lăsat mîinile grase și albe în poală și a început să vorbească viguros cu prietenii ei.

— Ba nu, nu-i adevărat, a spus mama. Nici măcar nu se uită la noi.

Dar în clipa în care mama s-a întors înapoi spre mine, doamna Tomolillo și-a unit vîrfurile degetelor, așa cum tocmai făcuse mama, și mi-a aruncat o privire aprigă, batjocoritoare.

Peluza era albă de doctori.

Cîta vreme stătusem cu mama acolo, în conul îngust de soare care strălucea între pereții înalți de cărămidă, tot felul de doctori veniseră la mine și se prezentaseră:

— Sînt doctorul Cutărică, sînt doctorul Cutărică.

Cîțiva dintre ei păreau așa de tineri, încît îmi dădeam seama că nu pot fi doctori adevărați, și unul dintre ei avea un nume straniu, care suna exact ca doctorul Sifilis, așa că am început să fiu atentă la numele suspicioase, false, și am avut dreptate. Un individ cu părul negru, care semăna foarte tare cu doctorul Gordon, atîta doar că avea pielea neagră, în timp ce pielea doctorului Gordon era albă, a venit și a spus:

— Sînt doctorul Pancreas.

Și mi-a strîns mîna.

După ce s-au prezentat, toți doctorii au rămas suficient de aproape ca să audă ce vorbeam, dar nu-i puteam spune mamei că erau atenți la fiecare cuvînt pe care-l spuneam fără ca ei să mă audă, așa că m-am aplecat și i-am spus la ureche.

Mama s-a tras brusc înapoi.

— Of, Esther, tare aș vrea să cooperezi! Mi-au spus că nu cooperezi. Mi-au spus că nu vorbești cu nici un doctor și nu faci nimic la terapia prin muncă...

— Trebuie să scap de aici, i-am spus cu înțeles. Atunci m-aș face bine. Tu m-ai băgat aici, i-am spus. Tu să mă scoți.

Mă gîndeam că dacă reușeam s-o conving pe mama să mă scoată din spital, aș fi putut să-i stîrnesc compasiunea, ca băiatul acela din piesă, cel cu o boală la creier, și s-o conving care era cel mai bun lucru de făcut.

Spre surprinderea mea, mama a spus:

— Bine, o să încerc să te scot, chiar dacă numai pentru un loc mai bun. Dacă încerc să te scot – și și-a pus o mîna pe genunchiul meu –, îmi promiți că o să fii cuminte?

M-am întors și m-am uitat urît drept la doctorul Sifilis, care stătea foarte aproape și lua notițe într-

un carnețel micuț, aproape invizibil.

— Îți promit, am spus cu o voce tare și stridentă.

Negrul a împins căruciorul cu mîncare în sala de mese a pacienților. Secția de psihiatrie din spital era foarte mică – doar două coridoare în formă de L, cu camere pe margini și un alcov cu paturi în spatele atelierului de terapie prin muncă, unde eram eu, și un loc îngust cu o masă și cîteva scaune lîngă geam, în colțul L-ului, care era locul nostru de odihnă și sala de mese.

De obicei mîncarea ne-o aducea un bătrîn pipernicit și alb, dar astăzi era un negru. Negrul era însoțit de o femeie cu pantofi albaștri cu toc cui, iar aceasta îi spunea ce să facă. Negrul tot rînjea și chicotea prosteste.

Apoi a adus la masa noastră o tavă cu trei străchini de tinichea, cu capac, și a început să trîntească străchinile pe masă. Femeia a ieșit din încăpere, încuind ușa după ea. Tot timpul cît negrul a trîntit străchinile și apoi tacîmurile zgîriate și farfuriile groase, albe, de porțelan, s-a uitat la noi cu gura căscată și cu ochii rostogolindu-i-se în cap.

Mi-am dat seama că eram primii lui nebuni.

Nimeni de la masă n-a schițat vreun gest de a da la o parte capacele de pe străchini și asistenta a așteptat să vadă dacă vreunul din noi avea să ia capacele înainte să vină ea să o facă. De obicei doamna Tomolillo dădea jos capacele și punea mîncarea în farfurii pentru toți, ca o mamă, dar o trimiseseră acasă și nimeni nu părea dispus să-i ia locul.

Muream de foame, așa că am dat jos capacul de pe primul bol.

— Foarte frumos din partea ta, Esther, a spus asistenta pe un ton plăcut. Vrei să iei niște fasole și să o dai apoi mai departe?

Mi-am pus o porție de fasole verde și m-am întors să îi dau strachina femeii uriașe, cu păr roșcat, din dreapta mea. Era prima oară cînd femeia roșcată fusese lăsată să vină la masă. O văzusem odată, chiar în capătul coridorului în formă de L, stînd în fața unei uși deschise, cu zăbrele la geamurile pătrate, încastrate.

Răcnea și rîdea cu nerușinare și se plesnea peste coapse în fața doctorilor care treceau, iar supraveghetorul cu jachetă albă, care avea grijă de pacienții din capătul acela al secției, stătea rezemat de calorifer și rîdea de se prăpădea.

Femeia cu părul roșu mi-a smuls strachina din mîină și a întors-o cu susu-n jos la ea în farfurie. Fasolea s-a umflat în fața ei ca un munte și i s-a revărsat în poală și pe podea, ca o grămadă de paie verzi și țepene.

— O, doamnă Mole! a spus asistenta cu tristețe în glas. Cred că ar fi mai bine să luați masa în cameră astăzi.

Și a pus cea mai mare parte a fasolei înapoi în strachină și i-a dat-o persoanei care stătea alături de doamna Mole și a condus-o pe doamna Mole spre cameră. Cît a mers pe hol spre camera ei, doamna

Mole s-a tot întors spre noi, uitându-se chiorîș și făcînd zgomote urîte, ca niște grohăituri.

Negrul se întorsese și începuse să adune farfuriile goale ale celor care nu apucaseră încă să-și pună fasole.

— Încă n-am terminat, i-am spus. Ai putea să aștepți.

— Mamă, mamă!

Negrul și-a căscat ochii, mirîndu-se în batjocură. S-a uitat în jur. Asistenta încă nu se întorsese, după ce plecase ca s-o încuie pe doamna Mole. Negrul mi-a făcut o plecăciune impertinentă.

— Prințesa-pe-Mazăre, mi-a spus în barbă.

Am ridicat capacul de pe a doua strachină și-am dezvelit un ghem de macaroane, reci ca un sloi și lipite unele de altele într-o pastă lipicioasă. A treia și ultima strachină era plină ochi cu fasole boabe.

Acum, știam foarte bine că nu se servesc două feluri de fasole împreună la o masă. Fasole și morcovi sau fasole și mazăre poate, dar niciodată fasole și fasole. Negrul încerca pur și simplu să vadă cît puteam să îndurăm.

Asistenta s-a întors și negrul s-a retras la distanță. Am mîncat cît am putut din fasolea boabe. Apoi m-am ridicat de la masă, trecînd în partea în care asistenta nu mă putea vedea de la brîu în jos, și m-am dus în spatele negrului, care aduna farfuriile murdare. Mi-am luat avînt cu piciorul și i-am tras un șut tare, ascuțit, în gambă.

Negrul a sărit înapoi schelălăind și și-a holbat ochii la mine.

— O, domniță, o, domniță! a gemut el, frecîndu-și piciorul. Nu trebuia să faceți așa ceva, nu trebuia, chiar nu trebuia!

— Asta-i pentru *tine*, i-am spus și l-am privit în ochi.

— Nu vrei să te dai jos din pat azi?

— Nu.

M-am cuibărit și mai adînc în pat și mi-am tras cearșaful pînă peste cap. Apoi am ridicat un colț al cearșafului și am privit afară. Asistenta scutura termometrul pe care tocmai mi-l scosese din gură.

— *Vezi*, e normală.

Mă uitasem la termometru înainte să vină ea să-l ia, așa cum făceam întotdeauna.

— *Vezi*, e normală, pentru ce mi-o tot iei?

Îmi venea să-i spun că dacă ar fi fost ceva în neregulă cu trupul meu, ar fi fost bine, aș fi preferat să fie ceva în neregulă cu trupul meu, orice, decît să fie ceva în neregulă la mine-n cap, dar ideea părea atît de încîlcită și de obositoare, că n-am mai spus nimic. Pur și simplu m-am băgat mai adînc sub pături, ca într-o vizuină.

Apoi, prin cearșaf, am simțit o presiune vagă, enervantă, pe picior. Am scos capul și m-am uitat. Asistenta își pusese tava cu termometre la mine pe pat și acum era întoarsă cu spatele și lua pulsul persoanei care stătea alături, în locul doamnei Tomolillo.

O răutate profundă îmi furnica prin vene, iritantă și atrăgătoare ca durerea unui dinte care se clatină. Am căscat și m-am foit, de parcă aș fi fost gata să mă întorc pe partea cealaltă, și mi-am strecurat piciorul sub tavă.

— Oo!

Strigătul asistentei semăna cu un strigăt după ajutor și o altă asistentă s-a apropiat în fugă.

— Uite ce-ai făcut!

Mi-am scos capul de sub învelitoare și m-am uitat peste marginea patului. În jurul tăvii smălțuite, care stătea răsturnată, strălucea o stea de fărîme de termometru, iar biluțele de mercur tremurau ca o rouă celestă.

— Îmi pare rău, am spus. A fost un accident.

Cea de-a doua asistentă m-a fixat cu o căutătură răutăcioasă.

— Ai făcut-o dinadins. Te-am văzut!

Apoi a plecat în grabă și aproape imediat doi îngrijitori au venit și m-au împins pe roți, cu pat cu tot, pînă în fosta cameră a doamnei Mole, dar nu înainte să fi reușit să culeg o biluță de mercur.

Curînd după ce au încuiat ușa, am văzut mutra negrului, ca o lună de culoarea melasei, ridicîndu-se în dreptul grilajului de la geam, dar m-am prefăcut că nu observ.

Mi-am crăpat degetele puțin, ca un copil care are un secret, și-am zîmbit la globul argintiu pe care-l țineam în mîna făcută căuș. Dacă-l scăpam, s-ar fi împrăștiat într-un milion de replici mai mici ale sale, și dacă le împingeam una într-alta, s-ar fi contopit fără nici un sunet, făcînd din nou un întreg.

Zîmbeam întruna la biluța argintie.

Nu-mi puteam imagina ce făcuseră cu doamna Mole.

Cincisprezece

CADILLACUL NEGRU al Philomenei Guinea aluneca prin traficul dens de la ora cinci ca o mașină de gală. În curînd avea să treacă peste unul dintre podurile scurte care se arcuiiau peste Charles¹, iar eu, fără să mă gîndesc, aveam să deschid ușa și să mă reped, prin torentul de trafic, pînă la balustrada podului. O săritură și apa avea să mă acopere.

Absentă, răsuceam între degete un șervețel de hîrtie, făcîndu-l cocoloașe mici de tot, și pîndeam ocazia. Stăteam în mijlocul banchetei din spate a Cadillacului, cu mama de-o parte și fratele meu de cealaltă, amîndoi aplecați puțin în față, ca niște bare diagonale, cîte una peste fiecare ușă a mașinii.

În fața mea vedeam pielea de pe gîtul șoferului, ca o bucată de șuncă făcută sandviș între o șapcă albastră și umerii unei jachete albastre, și, alături de el, ca o pasăre exotică și plăpîndă, pălăria cu pene de culoarea smaraldului și părul argintiu al Philomenei Guinea, faimoasa romancieră.

Nu eram prea sigură de ce își făcuse apariția doamna Guinea. Tot ce știam era că se interesase de cazul meu și că, la un moment dat, la apogeul carierei sale, fusese și ea într-un azil.

Mama mi-a spus că doamna Guinea îi trimisese o telegramă din Bahamas, unde citise despre mine într-un ziar de Boston. Doamna Guinea îi telegrafiasse: „Este implicat și un băiat?”

Dacă era implicat și un băiat, doamna Guinea nu putea, firește, să se bage.

Dar mama îi telegrafiasse înapoi: „Nu, e vorba de scrisul lui Esther. Are impresia că n-o să mai scrie niciodată”.

Așa că doamna Guinea se întorsese la Boston cu avionul și mă scosese din salonul ticsit al spitalului de stat și acum mă ducea cu mașina la un spital particular care avea pămînt și terenuri de golf și grădini, ca un club de la țară, unde avea să plătească pentru mine, de parcă aș fi avut o bursă, pînă cînd doctorii pe care îi știa ea acolo aveau să mă facă bine.

Mama îmi spunea că ar trebui să fiu recunoscătoare. Îmi spunea că își cheltuiseră cu mine aproape toți banii și că, dacă nu era doamna Guinea, nu știa unde aș fi ajuns. Dar eu știam unde. Aș fi ajuns în marele spital de stat de la țară, bot în bot cu locul ăsta privat.

Știam că ar trebui să-i fiu recunoscătoare doamnei Guinea, dar eu nu simțeam nimic. Dacă doamna Guinea mi-ar fi dat un bilet spre Europa sau un voiaj pe mare, în jurul pămîntului, pentru mine n-ar fi fost cu absolut nimic diferit, pentru că, oriunde m-aș fi aflat – pe puntea unui vas sau la o cafenea în Paris sau în Bangkok –, aș fi stat sub același clopot de sticlă, fierbînd în propriul meu aer stătut.

Cerul albastru își deschidea cupola deasupra rîului, iar rîul era punctat de vele. M-am pregătit, dar mama și fratele meu și-au pus îndată cîte-o mîină pe fiecare portieră. Cauciucurile au zumzăit scurt peste grătarul podului. Apa, vecele, cerul albastru și pescărușii suspendați au trecut rapid pe-alături, ca o ilustrată neverosimilă, și-am ajuns pe partea cealaltă.

M-am cufundat din nou în bancheta de pluș cenușie și-am închis ochii. Aerul clopotului de sticlă mă împresura ca vata și nu mă puteam mișca.

Aveam din nou camera mea.

Îmi amintea de camera din spitalul doctorului Gordon – un pat, un birou, un dulap, o masă și un scaun. Un geam cu plasă, dar fără zăbrele. Camera mea era la parter, iar fereastra, plasată la mică distanță deasupra pământului presărat cu ace de pin, dădea spre o curte împădurită, înconjurată de un zid de cărămidă roșie. Dacă săream, nici măcar nu mi-aș fi julit genunchii. Suprafața interioară a zidului înalt părea netedă ca sticla.

Călătoria peste pod mă vlăguise.

Pierdusem o ocazie cât se poate de bună. Apa râului trecuse pe lângă mine ca o băătură neatinsă. Aveam bănuiala că, nici dacă mama și fratele meu n-ar fi fost acolo, n-aș fi făcut vreo mișcare să sar.

Cînd mă înregistrasem în clădirea principală a spitalului, o femeie tânără și suplă venise și se prezentase.

— Eu sînt doctorița Nolan. Am să fiu medicul lui Esther.

Am fost surprinsă să văd că era o femeie. Nu credeam că există femei psihiatru. Femeia asta era o încrucișare între Myrna Loy² și mama mea. Purta o cămașă albă și o fustă lungă, strînsă în talie cu o curea lată de piele, și avea niște ochelari foarte șic, în formă de semilună.

Dar după ce o asistentă m-a condus dincolo de peluză, în clădirea mohorîită care se numea Caplan, unde aveam să stau, doctorița Nolan n-a mai venit să mă vadă, în schimb au venit tot felul de bărbați necunoscuți.

Stăteam întinsă în pat, acoperită cu pătura groasă, albă, și ei intrau la mine în cameră unul câte unul și se prezentau. Nu înțelegeam de ce trebuia să fie atît de mulți sau de ce țineau cu tot dinadinsul să se prezinte și am început să cred că mă testau, ca să vadă dacă observam că sînt prea mulți, așa că am devenit precaută.

În cele din urmă a venit un doctor chipeș, cu părul alb, și a spus că e directorul spitalului. Apoi a început să vorbească despre pelerini și despre indieni și despre cine a deținut pământul după ei și ce rîuri curgeau prin preajmă și cine construisese primul spital și cum acesta arsese și cine construisese al doilea spital, pînă cînd mi-am spus că probabil așteaptă să vadă cînd îl întrerup ca să-i spun că știu că toate poveștile astea despre rîuri și pelerini sînt niște baliverne.

Dar după aceea m-am gîndit că o parte din toate astea ar putea fi adevărată, așa că am încercat să aleg ce putea să fie adevărat și ce nu, dar pînă să fac asta, și-a luat la revedere.

Am așteptat pînă cînd toate vocile doctorilor s-au stins. Apoi am aruncat la o parte pătura albă, mi-am pus pantofii și am ieșit pe hol. Nu m-a oprit nimeni, așa că m-am dus după colțul holului din aripa mea, pe alt coridor, mai lung, trecînd pe lângă o sală de mese deschisă.

O femeie de serviciu în uniformă verde pune masa pentru cină. Erau fețe de masă albe de pînză și pahare și șervețele. Faptul că erau pahare adevărate mi l-am depozitat într-un cotlon al minții, așa cum o veveriță depozitează o nucă. La spitalul de stat băuserăm din pahare de hîrtie și nu avuseserăm cuțite cu care să tăiem carnea. De fapt, carnea fusese întotdeauna fiartă atît de mult, încît puteai s-o tai cu

furculița.

Pînă la urmă am ajuns într-un hol mare, cu mobilă ponosită și un covor zdrențaros. O fată cu o față rotundă, bolnăvicioasă, și cu păr negru, tuns scurt, stătea într-un fotoliu și citea o revistă. Îmi amintea de o șefă pe care o avusesem cîndva la fetele cercetașe. M-am uitat la picioarele ei și, într-adevăr, purta pantofi din aceia fără toc, din piele maro, cu limbă cu franjuri, răsfrîntă în față, care se presupune că sînt foarte extravagante, iar în capătul șireturilor erau prinse mici imitații de ghinde.

Fata și-a ridicat privirea și mi-a zîmbit:

— Eu sînt Valerie. Tu cine ești?

M-am prefăcut că nu aud și-am mers mai departe, părăsind holul, pînă în capătul următoarei aripi. Pe drum am trecut pe lîngă o ușă care îmi venea pînă la brîu, dincolo de care am văzut niște asistente.

— Unde-i toată lumea?

— Afară.

Asistenta scria ceva, iar și iar, pe niște bucățele de bandă adezivă. M-am aplecat peste ușă ca să văd ce scrie și scria E. Greenwood, E. Greenwood, E. Greenwood, E. Greenwood.

— Unde afară?

— A, păi la terapie prin muncă, pe terenul de golf, la badminton.

Am observat o grămadă de haine pe scaunul de lîngă asistentă. Erau aceleași haine pe care asistenta din primul spital le împachetase în geamantanul din piele lăcuită cînd am spart oglinda. Asistentele au început să lipească etichetele pe haine.

M-am dus înapoi în hol. Nu înțelegeam cum joacă oamenii ăștia badminton și golf. Probabil că nu erau deloc bolnavi dacă se ocupau cu așa ceva.

M-am așezat lîngă Valerie și am privit-o cu atenție. Da, m-am gîndit, putea la fel de bine să fie într-o tabără de cercetașe. Își citea exemplarul ferfenițit din *Vogue* cu viu interes.

„Ce naiba face aici?“ m-am întrebat. „N-are nici pe dracu’.“

— Te deranjează dacă fumez?

Doctorița Nolan s-a așezat în fotoliul de lîngă patul meu.

I-am spus că nu, îmi plăcea mirosul de fum. Mă gîndeam că dacă doctorița Nolan fumează, o să stea mai mult. Asta era prima oară cînd venise să stea de vorbă cu mine. După ce pleca, aveam să mă cufund la loc în vechea mea deșertăciune.

— Povestește-mi despre doctorul Gordon, mi-a spus brusc doctorița Nolan. Ți-a plăcut?

I-am aruncat doctoriței Nolan o privire precaută. Mă gîndeam că probabil doctorii sînt cu toții în cîrdășie și că undeva în acest spital, într-un colț ascuns, sălășluia o mașinărie exact ca aceea a doctorului Gordon, gata să mă zdruncine pînă-mi ieșeam din piele.

— Nu, i-am răspuns. Nu mi-a plăcut deloc.

— Interesant. De ce?

— Nu mi-a plăcut ce mi-a făcut.

— Ce ți-a făcut?

I-am povestit doctoriței Nolan despre mașinărie și despre fulgerele albastre și despre zdruncinături și despre zgomot. În timp ce-i povesteam, a rămas neclintită.

— Asta a fost o greșală, mi-a spus după aceea. Nu așa trebuie să fie.

M-am uitat lung la ea.

— Dacă se face cum trebuie, mi-a spus doctorița Nolan, e ca și cum ai adormi.

— Dacă îmi mai face asta cineva, o să mă sinucid.

Doctorița Nolan mi-a spus ferm:

— Aici n-o să faci tratament cu șocuri electrice. Sau, dacă o să faci, a adăugat ea, o să îți spun dinainte și îți promit că n-o să semene deloc cu celălalt. Ei, a încheiat ea, unora chiar le *place*.

După ce doctorița Nolan a plecat, am găsit pe pervaz o cutie de chibrituri. Nu era o cutie de dimensiuni obișnuite, ci una extrem de mică. Am deschis-o și-am dezvăluit un șir de bețișoare albe, cu capete roz. Am încercat să aprind unul și mi s-a sfărîmat în mână.

Nu-mi dădeam seama de ce îmi lăsase doctorița Nolan ceva așa de stupid. Probabil voia să vadă dacă i le dădeam înapoi. Am pus grijulie chibriturile de jucărie în tivul noului meu halat de lână. Dacă doctorița Nolan întreba de chibrituri, aveam să-i spun că am crezut că sînt din zahăr și le-am mîncat.

O femeie nouă se mutase în camera de lîngă mine.

M-am gîndit că probabil era singura persoană din clădire care era mai nouă decît mine, așa că nu știa cît de îngrozitoare eram, cum știau toate celelalte. M-am gîndit să mă duc la ea în cameră și să ne împrietenim.

Femeia stătea pe pat, îmbrăcată cu o rochie mov care se încheia la gît cu o broșă din camee și care-i ajungea pînă la jumătatea distanței dintre genunchi și pantofi. Avea un păr ruginiu, prins într-un coc de guvernantă, și ochelari subțiri, cu rame de argint, agățați de buzunarul de la piept cu elastic negru.

— Bună, am spus eu pe un ton care îmbia la vorbă. Mă cheamă Esther. Pe tine cum te cheamă?

Femeia nu s-a clintit, ci a rămas cu ochii holbați în tavan. M-am simțit jignită. M-am gîndit că probabil Valerie sau altcineva îi spusese cînd venise cît de proastă eram.

O asistentă și-a vîrît capul pe ușă.

— A, aici erai! mi-a spus. O vizitezi pe domnișoara Norris. Ce drăguț!

Și apoi a dispărut din nou.

Nu știi cît timp am stat acolo, privind-o pe femeia în mov și întrebîndu-mă dacă buzele ei roz și strînse aveau să se deschidă și, dacă s-ar fi deschis, ce ar fi spus.

În cele din urmă, fără să vorbească sau să se uite la mine, domnișoara Norris și-a coborît picioarele încălțate cu ghete înalte, negre, încheiate pînă sus, de cealaltă parte a patului și a ieșit din cameră. M-am gîndit că probabil încerca să scape de mine într-un mod subtil. În liniște, la mică distanță, am urmărit-o de-a lungul holului.

Domnișoara Norris a ajuns la ușa sălii de mese și s-a oprit. Tot drumul spre sala de mese pășise cu precizie, călcînd drept în mijlocul trandafirilor care șerpuiiau prin modelul covorului. A așteptat o clipă și apoi, unul cîte unul, și-a trecut picioarele peste prag spre sala de mese, de parcă ar fi pășit peste un pîrleaz invizibil, înalt pînă la genunchi.

S-a așezat la una dintre mesele rotunde, acoperite cu față de masă, și și-a despăturit un șervet în poală.

— Mai e o oră pînă la cină, a strigat bucătarul.

Dar domnișoara Norris n-a răspuns. A privit în continuare drept în față, în felul ei politicoș.

Mi-am tras un scaun în fața ei, la masă, și am despăturit un șervet. N-am vorbit, doar am stat acolo într-o liniște intimă, frățească, pînă cînd gongul care anunța cina a sunat pe hol.

— Întinde-te, a spus asistenta. O să-ți mai fac o injecție.

M-am întors pe burtă în pat și mi-am ridicat fusta. Apoi mi-am tras în jos pijamaua de mătase.

— Doamne, ce-ai, soro, acolo dedesubt?

— Pijamaua. Ca să nu mă mai ostenesc să mi-o pun și s-o dau jos tot timpul.

Asistenta scoase un icnet de uimire. Apoi mă întrebă:

— În care parte?

Era o glumă veche.

Am ridicat capul și m-am uitat la fesele mele goale. Erau pline de vînătăi mov și verzi și albastre, de la injecții mai vechi. Partea stîngă părea mai întunecată decît dreapta.

— În dreapta.

— Cum vrei tu.

Asistenta a înfipt acul și eu m-am înfiorat, savurînd durerea mărunță. De trei ori pe zi asistentele mă injectau și cam la o oră după fiecare injecție îmi dădeau o cană cu suc dulce de fructe și stăteau alături, uitîndu-se la mine cum îl beau.

— Ce noroc pe tine, mi-a spus Valerie. Ești pe insulină.

— Nu se-ntîmplă nimic.

— A, o să se-ntîmple. Și mie mi-au dat. Să-mi spui cînd o să ai o reacție.

Dar nu păream să am niciodată vreo reacție. Doar mă îngrășam din ce în ce mai tare. Deja umpleam hainele noi, prea mari, pe care mi le cumpărase mama și cînd mă uitam în jos, la stomacul meu durduțiu și la șoldurile late, mă gîndeam ce bine era că doamna Guinea nu mă văzuse așa, pentru că arătam exact ca și cum aș fi fost însărcinată.

— Mi-ai văzut cicatricile?

Valerie și-a dat la o parte bretonul negru și mi-a arătat două urme palide, cîte una de fiecare parte a frunții, de parcă la un moment dat începuseră să-i înmugurească niște cornițe, dar și le tăiasse.

Ne plimbam, doar noi două, cu antrenorul de la terapie sportivă, prin grădina azilului. Zilele astea aveam voie la plimbare din ce în ce mai des. Pe domnișoara Norris n-o lăsau deloc să iasă.

Valerie spunea că domnișoara Norris n-ar fi trebuit să fie în Caplan, ci într-o clădire pentru oamenii într-o stare mai gravă, pe nume Wymark.

— Știi de la ce sînt cicatricile astea? insista Valerie.

— Nu. De la ce?

— Mi-au făcut lobotomie.

M-am uitat la Valerie cu venerație, apreciind pentru prima oară calmul ei perpetuu, de statuie.

— Și cum te simți?

— Bine. Nu mai sînt nervoasă. Înainte eram nervoasă tot timpul. Înainte eram în Wymark și acum sînt în Caplan. Acum pot să mă duc în oraș sau la cumpărături sau la film, dacă vine o asistentă cu mine.

— Ce-o să faci cînd ieși afară?

— O, nu plec, spuse Valerie rîzînd. Îmi place aici.

— Azi te muți!

— De ce să mă mut?

Asistenta continua să-mi deschidă și să-mi închidă cu voioșie sertarele, să-mi golească dulapul și să-mi împătorească lucrurile în geamantanul negru.

Mă gîndeam că în sfîrșit mă mută în Wymark.

— Ei, nu te muți decît în partea din față a casei, mi-a spus asistenta, veselă. O să-ți placă. E mult mai mult soare.

Cînd am ieșit pe hol, am văzut că și domnișoara Norris se muta. O asistentă tînă și voioasă, ca și a mea, stătea în ușa domnișoarei Norris și o ajuta să-și pună o haină mov cu un guler sfrijit din blană de veveriță.

Ore în șir stătusem de veghe lîngă patul domnișoarei Norris, refuzînd distracția de la terapia prin muncă și plimbările și meciurile de badminton și chiar filmele săptămînale, care îmi plăceau, dar la care domnișoara Norris nu se ducea niciodată, doar ca să meditez, privind cercul palid, tăcut, al buzelor ei.

Mă gîndeam cît de palpitant ar fi fost dacă și-ar fi deschis gura și ar fi vorbit și eu aș fi dat buzna afară pe hol și aș fi vestit acest lucru asistentelor. M-ar fi lăudat că am încurajat-o pe domnișoara Norris și probabil că mi-ar fi dat voie la cumpărături și la cinema, în oraș, iar evadarea mea ar fi fost asigurată.

Dar în toate orele mele de veghe domnișoara Norris nu scosese o vorbă.

— Unde te muți? am întreat-o acum.

Asistenta a atins cotul domnișoarei Norris și domnișoara Norris s-a pus în mișcare ca o păpușă pe roți.

— Se duce în Wymark, mi-a spus asistenta mea în șoaptă. Mă tem că domnișoara Norris nu face progrese ca tine.

M-am uitat la domnișoara Norris cum ridică un picior, apoi pe celălalt, peste pîrleazul invizibil care bara cadrul ușii de la intrare.

— Am o surpriză pentru tine, mi-a spus asistenta în timp ce mă instala într-o cameră însorită din

aripa din față, care dădea spre terenul verde de golf. O cunoștință de-a ta tocmai a venit azi.

— O cunoștință de-a mea?

Asistenta a râs.

— Nu te uita așa la mine. Nu-i un polițist.

Apoi, pentru că eu nu spuneam nimic, a adăugat:

— Spunea că-i o prietenă mai veche de-a ta. Stă în camera de alături. De ce nu-i faci o vizită?

M-am gândit că probabil asistenta glumește și că dacă bat la ușa de alături, n-o să aud nimic, și o să intru și o s-o găsesc pe domnișoara Norris, cu haina ei mov cu guler de veveriță închisă pînă la gît, stînd întinsă în pat, cu gura înflorită pe vaza tăcută a corpului ei ca un boboc de trandafir.

Totuși, am ieșit și am bătut la ușa învecinată.

— Intră! a strigat un glas vioi.

Am crăpat ușa și m-am uitat în cameră. Fata solidă ca un cal, care stătea lîngă geam, îmbrăcată cu pantaloni de călărie, a ridicat privirea cu un zîmbet larg.

— Esther!

Părea fără suflu, de parcă ar fi alergat mult, mult timp și de-abia se oprise.

— Ce mă bucur să te văd! Mi-au spus că ești aici.

— Joan? am spus într-o doară, apoi am repetat, zăpăcită și neîncrezătoare: Joan!

Joan mi-a zîmbit larg, dezvăluindu-și dinții mari, strălucitori, inconfundabili.

— Chiar eu sînt. M-am gândit eu că o să fii surprinsă.

[1.](#) Rîu din statul Massachusetts, care se varsă în ocean în zona portului Boston.

[2.](#) Myrna Loy (Myrna Williams) – actriță americană născută în 1905 care, la începutul carierei, s-a făcut remarcată prin roluri de vampă.

Şaisprezece

CAMERA LUI JOAN, cu dulapul și biroul și masa și scaunul și pătura albă cu un C mare și albastru pe ea, era imaginea în oglindă a camerei mele. Mi-a trecut prin cap că Joan, auzind unde sînt, îşi reţinuse o cameră la azil doar așa, în glumă. De aceea îi spusese asistentei că eram prietena ei. Nu o ştiussem niciodată pe Joan decît de la distanță.

— Cum ai ajuns aici?

M-am ghemuit pe patul lui Joan.

— Am citit despre tine, spuse Joan.

— Cum?

— Am citit despre tine și-am fugit.

— Ce vrei să spui? am întrebat sec.

Joan s-a lăsat în fotoliul de creton înflorat al azilului:

— Păi, aveam o slujbă de vară unde lucram pentru șeful local al unei frății, cum sînt masonii, știi, dar nu erau masoni, și mă simțeam groaznic. Aveam bătăturile astea, de-abia puteam să merg, în ultimele zile a trebuit să port cizme de cauciuc la lucru în loc de pantofi și-ți dai seama ce influență a avut *asta* asupra moralului meu...

M-am gîndit că ori Joan e nebună – să poarte cizme de cauciuc la lucru! –, ori încearcă să vadă cît de nebună sînt eu, dacă puteam să cred toate astea. Pe deasupra, numai bătrînii fac bătăături. M-am hotărît să mă prefac că o cred pe ea nebună și că eu nu fac decît să-i cînt în strună.

— Întotdeauna mă simt aiurea fără pantofi, i-am spus cu un zîmbet ambiguu. Te dureau tare picioarele?

— Groaznic. Și șeful meu – tocmai se despărțise de nevastă-sa și nu putea să oficializeze treaba și să divorțeze, pentru că asta n-ar fi mers cu ordinul lui fratern –, ei bine, șeful ăsta mă tot țîrîia la interfon din două-n două minute și, de cîte ori mă mișcam, picioarele mă dureau ca dracu', dar în secunda în care mă așezam din nou la birou interfonul făcea țîrrr! și șeful iar voia să-și descarce sufletul...

— De ce nu ți-ai dat demisia?

— A, păi mi-am dat-o... mai mult sau mai puțin. Am stat acasă în concediu de boală. N-am ieșit din casă. Nu m-am văzut cu nimeni. Am băgat telefonul într-un sertar și n-am răspuns deloc... Apoi doctorul meu m-a trimis la psihiatru, la un spital mai mare. Aveam programare pentru ora douăsprezece și eram într-un hal fără de hal. În sfîrșit, la douăsprezece jumate a ieșit sora de la recepție și mi-a spus că doctorul plecase la masă. M-a întrebat dacă voiam să aștept și i-am spus că da.

— Și s-a întors?

Povestea părea cam încîlcită ca să fie toată o minciună gogonată, dar eu o încurajam pe Joan să continue, ca să văd unde duce.

— A, da. Știi, aveam de gînd să mă sinucid. Mi-am spus „Dacă doctorul ăsta nu mă ajută, adio“. Ei

bine, sora de la recepție m-a condus pe un coridor lung și, chiar când am ajuns la ușă, s-a întors spre mine și mi-a spus „Nu te deranjează dacă o să fie câțiva studenți cu doctorul, nu-i așa?” Ce puteam să zic? „A, nu!” i-am spus. Am intrat pe ușă și-am dat peste nouă perechi de ochi îndreptați spre mine. Nouă! Optsprezece ochi cu totul. Păi dacă sora aia mi-ar fi spus că aveau să fie nouă oameni în acea încăpere, aș fi plecat imediat. Dar acum eram acolo și era prea târziu să mai fac ceva. Ei bine, în ziua aceea anume se întâmpla să port o haină de blană...

— În august?

— Ei, era o zi din aia rece, umedă, și m-am gândit că-i primul meu psihiatru... mă rog. Oricum, psihiatrul ăsta s-a uitat la haina de blană tot timpul cât am vorbit cu el și vedeam clar ce părere avea despre faptul că-i cerusem să plătesc tariful redus, pentru studenți, în loc de tariful întreg. Vedeam semnul dolarului în ochii lui. Ei, și i-am spus acolo toate cele – despre bătăături și despre telefonul din sertar și despre cum voiam să mă sinucid – și apoi m-a rugat să aștept afară pînă discută cazul meu cu ceilalți și când m-a chemat din nou înăuntru, știi ce mi-a spus?

— Ce?

— Și-a împreunat mîinile și s-a uitat la mine și mi-a spus: „Domnișoară Gilling, am hotărît că v-ar prinde bine terapia de grup“.

— Terapia de *grup*?

M-am gândit că probabil sunasem la fel de fals ca o cameră cu ecou, dar Joan n-a băgat de seamă.

— Asta mi-a spus. Îți poți imagina? Eu vreau să mă sinucid și să vin să sporovăiesc despre asta cu o adunătură de străini, din care majoritatea nu sînt cu nimic mai breji decît mine...

— Ce tîmpenie.

Începeam să mă implic, fără să vreau.

— Nici măcar nu e *uman*.

— Exact asta am spus și eu. M-am dus direct acasă și i-am scris acelu doctor o scrisoare. I-am scris o scrisoare minunată despre cum un asemenea om n-are nici o treabă cu meseria asta în care îi ajuți pe bolnavi...

— Ai primit vreun răspuns?

— Nu știu. Asta a fost ziua în care am citit despre tine.

— Adică?

— A, spuse Joan, despre cum polițiștii credeau că ai murit și toate alea. Am pe undeva un teanc de tăieturi din ziare.

S-a ridicat cu o sforțare și dinspre ea a venit un miros de cal care mi-a înțepat nările. Joan fusese campioană la călărie la competițiile anuale studentești și eu mă întrebam dacă dormise într-un grajd.

Joan scotoci în geamantanul deschis și scoase la iveală un pumn de tăieturi.

— Ia, uită-te la ele.

Primul decupaj avea o poză mărită, cu o fată cu ochi încercănați și buze negre, căscate într-un rînj.

Nu-mi puteam imagina unde fusese făcută poza asta deșucheată pînă cînd am observat cerceii de la Bloomingdale și colierul de la Bloomingdale strălucind din ea cu scînteieri aprinse, albe, ca niște steluțe.

BURSIERĂ DATĂ DISPĂRUTĂ. MAMA ÎNGRIJORATĂ

Articolul de sub poză relata cum fata aceasta dispăruse de acasă pe 17 august, purtînd o fustă verde și o bluză albă, și lăsase un bilet în care spunea că se duce la o plimbare lungă. *Cum domnișoara Greenwood nu s-a întors pînă la miezul nopții, scria în articol, mama ei a anunțat poliția locală.*

Următorul decupaj avea o poză cu mama mea și fratele meu și cu mine, adunați laolaltă în curtea noastră din spate și zîmbind. Nu mi-am dat seama cine făcuse poza pînă cînd am văzut că purtam o salopetă de stambă și teniși albi și mi-am amintit că asta purtam în vara în care m-am dus la cules spanac și că Dodo Conway venise pe la noi și făcuse cîteva instantanee de familie cu noi trei într-o după-amiază fierbinte. *Doamna Greenwood a cerut ca această fotografie să fie publicată, în speranța că o va încuraja pe fiica ei să se întoarcă acasă.*

SOMNIFERE DISPĂRUTE ODATĂ CU FATA

O poză întunecată, în miez de noapte, cu vreo zece fețe rotunde de oameni înaintînd printr-o pădure. Mi s-a părut că oamenii de la capătul rîndului arătau straniu și neobișnuit de scunzi, pînă cînd mi-am dat seama că nu erau oameni, ci cîini. *În căutarea fetei dispărute sînt folosiți copoi. Sergentul de poliție Bill Hindly spune: Nu e-n regulă.*

FATA GĂSITĂ ÎN VIAȚĂ!

Ultima imagine reprezenta niște polițiști care ridicau o pătură rulată, lungă și moale, în care era o momîie fără trăsături, și o puneau într-o ambulanță. Apoi venea povestea cu mama, care se dusese în pivniță ca să spele rufele, cînd a auzit niște vaiete slabe, venind dintr-o firidă uitată...

Am pus tăieturile pe întinderea albă a patului.

— Păstrează-le, mi-a spus Joan. Ar trebui să faci un album cu ele.

Am împăturit tăieturile din ziare și le-am pus în buzunar.

— Am citit despre tine, a continuat Joan. Nu cum te-au găsit, ci totul, dinainte de asta, și mi-am adunat toți banii și am luat primul avion spre New York.

— De ce New York?

— A, păi m-am gîndit că mi-ar fi mai ușor să mă sinucid în New York.

— Ce-ai făcut?

Joan rînji prostește și-și întinse mîinile, cu palmele în sus. Ca un lanț muntos în miniatură, niște

crestături mari, roșiate, se înălțau de-a curmezișul pielii albe de pe încheieturi.

— Cum ai făcut asta?

Era pentru prima oară când îmi trecea prin cap că eu și Joan am putea avea ceva în comun.

— Mi-am trecut pumnii prin geamul colegei mele de cameră.

— Care colegă de cameră?

— Vechea mea colegă de cameră din colegiu. Lucra în New York și n-am reușit să găsesc alt loc unde să stau și pe deasupra nu mai aveam nici un ban, așa că m-am dus să stau la ea. Părinții mei m-au găsit acolo – le scrisese că mă comportam ciudat – și tata a luat imediat avionul și m-a adus înapoi.

— Dar acum ești bine.

Am spus-o ca pe-o afirmație.

Joan m-a măsurat cu ochii ei strălucitori, cenușii.

— Cred că da, mi-a zis. Tu nu?

Adormisem după masa de seară.

M-a trezit o voce care striga. *Doamnă Bannister, doamnă Bannister, doamnă Bannister, doamnă Bannister.* Când m-am dezmeticit, mi-am dat seama că băteam cu mâinile în tăblia patului și strigam. Silueta ascuțită, diformă, a doamnei Bannister, asistenta de noapte, apăru în goană.

— Stai, să nu-ți spargi ăsta.

Și mi-a desfăcut cureaua ceasului.

— Ce-i? Ce s-a întâmplat?

Chipul doamnei Bannister se schimonosi într-un zîmbet fugar.

— Ai avut o reacție.

— O reacție?

— Da, cum te simți?

— Ciudat. Ușoară și parcă puțin aeriană.

Doamna Bannister mă ajută să mă ridic.

— Acum o să te simți mai bine. O să te simți mai bine imediat. Vrei niște lapte fierbinte?

— Da.

Și când doamna Bannister mi-a dus cana cu lapte la buze, am vînturat laptele cald cu limba, simțind cum se duce în jos și savurîndu-i gustul cu voluptate, așa cum își savurează un bebeluș mama.

— Doamna Bannister mi-a spus că ai avut o reacție.

Doctorița Nolan se așeză în fotoliul de lîngă geam și scoase o cutiuță de chibrituri. Cutia arăta exact ca aceea pe care o ascunsesem în tivul halatului și, preț de o clipă, m-am întrebat dacă nu cumva o descoperise acolo vreo asistentă și i-o dăduse înapoi doctoriței Nolan, fără să zică nimic.

Doctorița Nolan a scăpărat un chibrit de marginea cutiei. O flacăra fierbinte și galbenă s-a trezit la

viață și am privit cum doctorița o trage în țigară.

— Doamna B. spune că te-ai simțit mai bine.

— M-am simțit, o vreme. Acum mă simt la fel ca înainte.

— Am vești pentru tine.

Am așteptat. Zi de zi, de nu mai știu câte zile deja, îmi petrecusem diminețile și după-amiezile și serile înfășurată în pătura mea albă, pe șezlongul din firidă, prefăcându-mă că citesc. Aveam o vagă bănuială că doctorița Nolan mă lăsa un anumit număr de zile, după care avea să-mi spună exact ce îmi spusese și doctorul Gordon: „Îmi pare rău, nu pari să te fi făcut mai bine, cred că ar fi cazul să primești un tratament cu șocuri electrice...”

— Păi, nu vrei să auzi care sînt veștile?

— Care? am spus cu indiferență și m-am pregătit.

— O vreme n-o să mai primești nici o vizită.

M-am uitat mirată la doctorița Nolan.

— Uau, ce bine!

— M-am gândit eu că o să te bucuri, spuse ea și zîmbi.

Apoi m-am uitat – și doctorița Nolan s-a uitat și ea – la coșul de gunoi de lîngă birou. Din coș scoteau capul o duzină de boboci de trandafir sîngerii, cu coadă lungă.

În după-amiaza aceea mă vizitase mama.

Dar mama era numai unul dintre vizitatorii veniți ca un șuvoi – fosta mea șefă, adepta Bisericii Creștine Scientiste, care s-a plimbat cu mine pe peluză și mi-a spus despre ceața care se ridică din pămînt în Biblie, ceața fiind greșeala, și că toată problema mea era că eu credeam în ceața asta și că, în clipa în care aș fi încetat să cred în ea, ceața ar fi dispărut și mi-aș fi dat seama că fusem întotdeauna sănătoasă, și profesorul de engleză pe care l-am avut în liceu și care a venit și a încercat să mă învețe să joc scrabble, pentru că avea impresia că așa ar putea să-mi reînvie vechiul interes pentru cuvinte, și Philomena Guinea însăși, care nu era deloc mulțumită de ce făceau doctorii și le-o tot spunea.

Uram vizitele astea.

Stăteam în firidă sau la mine în cameră și o asistentă zîmbitoare apărea și anunța cine știe ce vizitator. Odată îl aduseseră chiar pe preotul bisericii unitariene, care de fapt nu îmi plăcuse niciodată. A fost teribil de agitat tot timpul și-mi dădeam seama că i se părea că sînt nebună de legat, pentru că i-am spus cum cred eu în iad și cum anumiți oameni – ca mine, de exemplu –, trebuiau să trăiască în iad înainte să moară, ca să compenseze faptul că n-aveau să se ducă în iad după moarte, din moment ce nu credeau în viața de după moarte și ceea ce crede fiecare i se și întîmplă cînd moare.

Uram vizitele astea pentru că simțeam tot timpul cum vizitatorii îmi cîntăreau grăsimea și părul usuros, comparîndu-mă cu ceea ce fusem și ceea ce voiau ei să fiu, și știam că plecau complet derutați.

Mă gîndeam că dacă m-ar fi lăsat în pace, aș fi putut avea puțină liniște.

Mama era cea mai groaznică. Nu mă certa niciodată, în schimb mă tot implora, cu o mutră jalnică, să îi spun cu ce greșise. Îmi spunea că e sigură că doctorii cred că a greșit ea cu ceva, pentru că îi puneau tot felul de întrebări despre deprinderile mele igienice și eu fusesem învățată să mă cer la oliță de când eram foarte mică și nu-i făcusem niciodată probleme.

Mama îmi adusese trandafirii în după-amiaza aceea.

— Păstrează-i pentru înmormântarea mea, îi spusese.

Fața i s-a schimonosit și părea că-i vine să plîngă.

— Dar, Esther, nu-ți amintești ce zi e azi?

— Nu.

M-am gândit că poate e Sfântul Valentin.

— E ziua *ta*.

Și atunci aruncasem trandafirii la coșul de gunoi.

— A fost o tîmpenie din partea ei că a făcut așa ceva, i-am spus doctoriței Nolan.

Doctorița Nolan a încuviințat din cap. Părea să înțeleagă ce vreau să spun.

— O urăsc, am spus și am așteptat lovitura.

Dar doctorița Nolan n-a făcut decît să-mi zîmbească, de parcă dăduse peste un lucru care-i făcea foarte, foarte mare plăcere, și mi-a spus:

— Cred și eu.

Șaptesprezece

— A DAT NOROCUL PESTE TINE.

Tînăra asistentă îmi luă tava de la micul dejun și mă lăsă înfășurată în pătura albă, de parcă aș fi fost un pasager care se bucură de aerul de mare pe puntea unui vas.

— Cum așa?

— Păi, nu sînt sigură că pot să-ți spun asta de pe acum, dar azi te muți în Belsize.

Asistenta mă privi, așteptînd o reacție.

— Belsize, am spus. Nu pot merge acolo.

— De ce nu?

— Nu sînt pregătită. Nu m-am întremat destul.

— Ba ești foarte bine. Stai liniștită, nu te-ar muta ei dacă nu te-ai fi întremat destul.

După ce a plecat asistenta, am încercat să descifrez mutarea asta nouă a doctoriței Nolan. Ce voia să dovedească? Eu nu mă schimbam. Nu se schimbase nimic. Și Belsize era cel mai bun corp dintre toate. Din Belsize oamenii se întorceau la serviciu și la școală și la casele lor.

La Belsize avea să fie Joan. Joan, cu cărțile ei de fizică și crosele ei de golf și paletele ei de badminton și vocea ei guturală. Joan, reliefînd prăpastia dintre mine și cei aproape vindecați. Încă de cînd Joan plecase din Caplan, îi urmărisem progresul prin viața de vie a azilului.

Joan avea voie la plimbare, Joan avea voie la cumpărături, Joan avea voie în oraș. Îmi adunam toate veștile despre Joan într-o grămăjoară amară, deși le primeam cu o bucurie de suprafață. Joan era dublura radioasă a sinelui meu de pe vremuri, în zilele lui cele mai bune, special concepută să mă urmărească și să mă chinuie.

Probabil că Joan n-avea să mai fie acolo cînd ajungeam eu la Belsize.

Cel puțin la Belsize scăpam de grija tratamentului cu șocuri. În Caplan o mulțime de femei erau tratate cu șocuri electrice. Îmi dădeam seama care erau, pentru că nu își primeau tăvile cu micul dejun odată cu noi, celelalte. Li se făceau șocurile electrice în timp ce noi ne luam micul dejun în camere și apoi veneau în hol, tăcute și stinse, conduse de asistente de parcă ar fi fost niște copii, și își luau micul dejun acolo.

În fiecare dimineață, cînd o auzeam pe asistentă bătînd la ușă cu tava cu micul dejun, mă copleșea o imensă ușurare, pentru că știam că scăpasem de pericol pe ziua respectivă. Nu pricepeam cum putea doctorița Nolan să spună că adormei în timpul unui tratament cu șocuri electrice, din moment ce ea însăși nu făcuse niciodată șocuri. De unde știa ea că persoana nu *arăta* numai de parcă ar fi dormit, în vreme ce pe dinăuntru simțea tot timpul volții albaștri și zgomotul?

Din capătul holului se auzea muzică de pian.

La cină am stat tăcută, ascultînd sporovăiala femeilor din Belsize. Toate erau îmbrăcate modern și

machiata atent, iar cîteva dintre ele erau măritate. Unele fuseseră la cumpărături în oraș, iar altele ieșiseră ca să-și viziteze prietenii, și tot timpul cît a ținut cina și-au pasat una alteia glumele astea personale.

— L-aș suna pe Jack, a spus o femeie pe care o chema DeeDee, dar mi-e teamă că nu-i acasă. Știu totuși foarte bine unde l-aș putea suna și sigur ar fi acolo.

Blonda scundă și sprintenă de la masa mea a rîs.

— Astăzi aproape că l-am adus pe doctorul Loring unde voiam.

Și-a căscat ochii mari și albaștri, ca o păpușică.

— Nu m-ar deranja să-l dau pe bătrînul Percy la schimb cu un model nou.

În celălalt capăt al camerei, Joan își înfuleca șunca și roșiile coapte cu mare poftă. Părea să se simtă în largul ei printre femeile astea, iar pe mine mă trata cu răceală, cu un surîs disprețuitor, ca pe o cunoștință ștearsă și inferioară.

Mă dusesem la culcare imediat după cină, dar după aceea auzisem muzica de pian și mi le închipuisem pe Joan și pe DeeDee și pe Loubelle, blonda, și pe toate celelalte rîzînd și bîrfindu-mă pe la spate, în sufragerie. Probabil își spuneau ce groaznic era să aibă oameni ca mine în Belsize și că ar fi trebuit să fiu de fapt în Wymark.

M-am hotărît să pun capac discuției lor malițioase.

Punîndu-mi pătura lejer pe umeri, ca pe un șal, am luat-o în jos pe hol, către locul de unde veneau lumina și zgomotele vesele.

Tot restul serii am ascultat-o pe DeeDee zdrăngănind niște compoziții de-ale ei la pianul cu coadă, în timp ce restul femeilor stăteau pe-acolo, jucînd bridge sau sporovăind, exact așa cum ar fi făcut într-o cameră de cămin studentesc, doar că majoritatea erau trecute cu zece ani de vîrsta studentiei.

Una dintre ele, o femeie solidă, înaltă și căruntă, cu o voce bubuitoare, de bas, pe care o chema doamna Savage, fusese la Vassar. Mi-am dat seama imediat că era o femeie din lumea bună, pentru că nu vorbea decît despre debutante. Se pare că avea două sau trei fete, care în acel an aveau să fie toate debutante în înalta societate, numai că ea le dăduse peste cap petrecerea de debutante, internîndu-se la azil.

DeeDee avea un cîntec intitulat „Lăptarul“ și toată lumea îi spunea că ar trebui să-l publice, că ar fi fost un succes. Mai întîi mîinile îi galopau pe clape o melodioară, de parcă s-ar fi auzit copitele unui ponei mergînd agale, și apoi intra o altă melodie, de parcă ar fi fluierat lăptarul, iar apoi cele două melodii continuau împreună.

— Foarte drăguț, am spus pe un ton jovial.

Joan stătea rezemată de colțul pianului și răsfoia ultimul număr al unei reviste de modă, iar DeeDee se uita în sus la ea și zîmbea, de parcă ele două ar fi împărtășit un secret.

— A, Esther, a spus atunci Joan, ridicînd revista. Asta nu ești tu?

DeeDee se opri din cîntat.

— Ia să văd.

A luat revista, a studiat pagina pe care i-o arăta Joan, apoi s-a uitat la mine.

— Ee, nu ! a spus ea. Sigur nu.

S-a uitat din nou în revistă, apoi la mine.

— În nici un caz!

— O, dar chiar Esther e, nu-i așa, Esther? spuse Joan.

Loubelle și doamna Savage se repeziră încolo. Prefăcându-mă că știu despre ce e vorba, m-am dus și eu cu ele spre pian.

Poza din revistă arăta o fată într-o rochie de seară fără bretele, din ceva alb și pufos, zîmbind mînzește, cu o grămadă de băieți în jurul ei. Fata ținea în mîna un pahar plin cu o băutură transparentă și părea să se uite undeva peste umărul meu, la ceva situat dincolo de mine, puțin spre stînga. O respirație slabă îmi făcea vînt la ceafă. M-am întors.

Asistenta de noapte intrase neobservată, cu tălpile ei moi de cauciuc.

— Pe bune, spuse ea, chiar ești tu?

— Nu, nu sînt eu. Joan se înșală. E altcineva.

— Hai, spune că ești tu! strigă DeeDee.

Dar eu m-am prefăcut că n-o aud și le-am întors spatele.

Apoi Loubelle a implorat-o pe asistentă să fie a patra la bridge și eu mi-am tras un scaun ca să mă uit, deși nu știam o iotă despre bridge, pentru că nu avusesem timp să învăț la colegiu, așa cum făceau toate fetele bogate.

Mă zgîiam la mutrele turtite de popi și valeți și dame și o ascultam pe asistentă vorbind despre viața ei grea.

— Voi, doamnelor, nu știți cum e să ai două slujbe, spunea ea. Noaptea sînt aici, vă supraveghez pe voi...

Loubelle chicoti.

— E, păi noi sîntem cuminți. Sîntem cele mai cuminți dintre toate, recunoaște !

— O, da, voi sînteți în regulă.

Asistenta oferi tuturor gumă de mestecat mentolată, apoi își desfăcu și ea o lamă roz din învelișul de staniol.

— Voi sînteți în regulă. Descreierații ăia de la spitalul de stat mă scot din minți.

— Adică lucrezi și colo, și colo? am întrebat cu un interes subit.

— Cred și eu.

Asistenta m-a privit țintă și mi-am dat seama că se gîndea că n-aveam ce căuta în Belsize.

— Nu ți-ar plăcea deloc acolo, domnișorică.

Mi s-a părut ciudat ca asistenta să-mi spună domnișorică, deși știa foarte bine cum mă cheamă.

— De ce? am insistat.

— A, păi nu-i un loc drăguț, ca ăsta. ăsta-i un adevărat club de țară. Acolo n-au nimic. Nu tu terapie prin muncă despre care să vorbească, nu tu plimbări...

— De ce n-au plimbări?

— Nu-s destui an-ga-jați.

Asistenta adună o levată și Loubelle oftă.

— Credeți-mă, doamnelor, cînd adun destul mălai cît să-mi iau o mașină, am tuns-o.

— O s-o tunzi și de-aici? vru Jane să știe.

— Cred și eu. Numai cazuri private de-atunci încolo. Cînd am chef...

Dar eu nu mai ascultam.

Simțeam că asistenta fusese instruită să îmi prezinte alternativele. Ori mă făceam mai bine, ori cădeam: jos, jos de tot, ca un astru în flăcări, apoi ca un astru stins, din Belsize în Caplan, în Wymark și, în cele din urmă, după ce doctorița Nolan și doamna Guinea își vor fi luat mîna de pe mine, în spitalul de stat de alături.

Mi-am strîns pătura pe umeri și mi-am împins scaunul în spate.

— Ți-e frig? mă întrebă asistenta cu insolență.

— Da, am spus, luînd-o în jos pe hol. Am înghețat bocnă.

M-am trezit caldă și placidă în coconul meu alb. O rază palidă, iernatică, de soare strălucea orbitor în oglindă și-n paharele de pe birou și în mînerile metalice. De pe hol se auzea trăncăneala de dimineață a fetelor de la bucătărie, care preparau tăvile cu micul dejun.

Am auzit-o pe asistentă cum bate la ușa de alături, cea de la capătul holului. Vocea somnoroasă a doamnei Savage bubui dinăuntru și asistenta intră la ea cu tava zornăitoare. M-am gîndit cu o vagă senzație de plăcere la ulciorul de cafea aburindă, din porțelan albastru, și la cana din porțelan albastru și la bolul de frișcă, din porțelan albastru cu margarete albe.

Începeam să mă resemnez.

Dacă tot trebuia să cad, aveam să mă agăț de bucuriile mele mărunte cît mai mult posibil. Măcar atît.

Asistenta bătu la ușa mea și, fără să aștepte vreun răspuns, intră ca o boare.

Era o asistentă nouă – tot timpul se schimbau –, cu o mutră sfrijită și gălbejită și păr roșiatic și cu pistrii mari ca niște buline pe nasul ei osos. Dintr-un motiv anume, cînd am văzut-o pe asistenta asta, am avut o strîngere de inimă și numai cînd s-a dus în cealaltă parte a camerei, ca să tragă în sus jaluzeaua verde, mi-am dat seama că parte din ciudățenia ei venea de la faptul că nu avea nimic în mîini.

Am deschis gura să întreb unde-i tava mea cu micul dejun, dar am tăcut imediat. Asistenta mă confunda probabil cu altcineva. Asistentele noi făceau asta frecvent. Cineva din Belsize, necunoscut mie, probabil că făcea tratament cu șocuri, iar asistenta, destul de firesc, mă confundase.

Am așteptat pînă cînd asistenta și-a făcut micul tur prin camera mea, scuturînd, îndreptînd, aranjînd,

și i-a dus următoarea tavă lui Loubelle, o ușă mai în jos pe coridor.

Apoi mi-am pus papucii în picioare, trăgându-mi pătura după mine, pentru că dimineața era însorită, dar foarte rece, și am traversat rapid holul spre bucătărie. Femeia de serviciu cu uniformă roz umplea un șir de ulcioare de cafea din porțelan albastru dintr-un ibric mare și ponosit de pe aragaz.

M-am uitat cu dragoste la înșiruirea de tăvi care așteptau: șervețelele albe de hârtie, împăturite în triunghiurile lor isoscele aspre, fiecare sub ancora propriei furculițe de argint, cupolele palide ale ouălor fierte în paharele lor albastre, scoicile de sticlă zimțată cu marmeladă de portocale. Nu trebuia decât să îmi cer tava și lumea avea să revină la normal.

— S-a făcut o greșeală, i-am spus femeii de serviciu, aplecându-mă peste tejghea și vorbind încet, pe un ton confidențial. Asistenta cea nouă a uitat astăzi să-mi aducă tava cu micul dejun.

Am reușit să scot un zîmbet radios, ca să se vadă că nu-i purtam pică.

— Cum vă numiți?

— Greenwood. Esther Greenwood.

— Greenwood, Greenwood, Greenwood.

Arătătorul plin de negi al femeii de serviciu alunecă pe lista de nume a pacienților din Belsize, lipită pe peretele bucătăriei.

— Greenwood, fără mic dejun astăzi.

M-am prins de marginea tejghelei cu ambele mâini.

— Trebuie să fie o greșeală. Sînteți sigură că e Greenwood?

— Greenwood, spuse hotărîtă femeia de serviciu chiar cînd intra asistenta.

Asistenta se uită întrebător la mine, apoi la femeia de serviciu.

— Domnișoara Greenwood își voia tava, spuse femeia de serviciu, evitîndu-mi privirea.

— A, spuse asistenta și-mi zîmbi. O să vă primiți tava mai tîrziu în dimineața aceasta, domnișoară Greenwood. O să...

Dar eu n-am stat să aud ce spunea asistenta. Am ieșit orbește pe hol, dar nu m-am dus în camera mea, pentru că de acolo ar fi venit să mă ia, ci în firidă, una inferioară firidei din Caplan, dar o firidă totuși, într-un colț liniștit al holului, unde Joan și Loubelle și DeeDee și doamna Savage n-ar fi venit.

M-am ghemuit în fundul firidei, cu pătura peste cap. Nu atît tratamentul cu șocuri mă izbea, cît trădarea nerușinată a doctoriței Nolan. Îmi plăcea doctorița Nolan, o iubeam, îi dădusem încrederea mea pe tavă și îi spusese tot, iar ea îmi promisese, cu loialitate, că mă va preveni din timp dacă trebuia să mai fac vreun tratament cu șocuri.

Dacă mi-ar fi spus cu o seară înainte, aș fi stat trează toată noaptea, bineînțeles, plină de spaimă și de presimțiri rele, dar pînă dimineața aș fi fost calmă și pregătită. Aș fi trecut pe hol între două asistente, pe lîngă DeeDee și Loubelle și doamna Savage și Joan, cu demnitate, ca o persoană indiferentă, resemnată, pășind spre execuție.

Asistenta se aplecă deasupra mea și mă strigă pe nume.

M-am tras la o parte și m-am ghemuit și mai tare în colț. Asistenta dispăru. Știam că se va întoarce peste un minut cu doi supraveghetori voinici, care aveau să mă care, urlînd și dînd din picioare, pe lîngă publicul zîmbitor care se adunase acum în hol.

Doctorița Nolan mă cuprinse cu brațul și mă îmbrățișă ca o mamă.

— Ați zis c-o să-mi *spuneți!* am țipat la ea prin pătura răvășită.

— Dar îți *spun* acum, zise doctorița Nolan. Am venit special dis-de-dimineată ca să-ți spun și acum te preiau eu.

M-am uitat la ea printre pleoapele umflate.

— De ce nu mi-ați spus aseară?

— Pentru că n-ai mai fi dormit. Dacă aș fi știut...

— Ați zis că o să-mi spuneți.

— Ascultă, Esther, spuse doctorița Nolan. Vin și eu cu tine. O să fiu acolo tot timpul, așa că totul o să fie cum trebuie, așa cum ți-am promis. O să fiu acolo cînd te trezești și o să te aduc înapoi.

M-am uitat la ea. Părea foarte supărată.

Am așteptat un minut. Apoi am spus:

— Promiteți-mi că o să fiți acolo.

— Îți promit.

Doctorița Nolan a scos o batistă albă și m-a șters pe față. Apoi m-a luat de braț, ca o prietenă veche, m-a ajutat să mă ridic și-am pornit în jos pe hol. Pătura mi se încurca în picioare, așa că am lăsat-o să cadă, dar doctorița Nolan n-a părut să observe. Am trecut pe lîngă Joan, care ieșea din camera ei, dar eu i-am aruncat un zîmbet plin de înțeles, zeflemitor, și ea și-a tras capul înapoi și-a așteptat pînă am trecut.

Apoi doctorița Nolan a descuiat o ușă din capătul holului și m-a condus în jos pe niște trepte, pînă în coridoarele misterioase de la subsol, care uneau, printr-o rețea complicată de tunele și vizuini, toate clădirile spitalului.

Pereții erau lucioși, placați cu faianță albă, și cîte-un bec puternic strălucea din loc în loc pe tavanul negru. Tărgi și scaune cu rotile zăceau eșuate ici și colo, sprijinite de țevile care șuierau și trosneau, ramificate într-un sistem nervos încîlcit pe lîngă pereții strălucitori. Mergeam agățată de brațul doctoriței Nolan ca de brațul morții și, din cînd în cînd, aceasta mă strîngea încurajator de mînă.

În cele din urmă ne-am oprit în dreptul unei uși verzi, pe care scria cu litere negre „Electroterapie“.

M-am poticnit, iar doctorița Nolan a așteptat. Apoi am spus:

— Hai să isprăvim odată cu asta.

Și am intrat.

În sala de așteptare, în afară de doctorița Nolan și de mine, mai era doar un bărbat palid, într-un halat maro ponosit, și asistenta care-l însoțea.

— Vrei să stai jos?

Doctorița Nolan a arătat spre o bancă de lemn, dar eu îmi simțeam picioarele ca de plumb și mă

gîndeam cît de greu mi-ar fi fost să mă urnesc de jos atunci cînd veneau oamenii care aveau să-mi facă tratamentul cu șocuri.

— Mai bine stau în picioare.

În cele din urmă o femeie înaltă, cadaverică, în halat alb, a pătruns în cameră printr-o ușă interioară. M-am gîndit că se va duce și-l va lua pe bărbatul în halat maro, pentru că el era primul, așa că am fost surprinsă cînd ea s-a îndreptat spre mine.

— Bună dimineața, doamnă doctor Nolan, spuse femeia, luîndu-mă pe după umeri. Ea e Esther?

— Da, domnișoară Huey. Esther, dînsa este domnișoara Huey. O să aibă mare grijă de tine. I-am povestit de tine.

Mi se părea că femeia are cel puțin doi metri. S-a aplecat peste mine cu bunăvoință și se vedea că fața ei, cu dinți de iepure proiectați în afară, fusese cîndva plină de acnee. Arăta ca o hartă cu craterele de pe lună.

— Cred că te putem lua imediat, Esther, a spus domnișoara Huey. Domnul Anderson n-are nimic împotriva să mai aștepte, nu-i așa, domnule Anderson?

Domnul Anderson n-a scos nici un cuvînt, așa că m-am dus în camera următoare, cu domnișoara Huey ținîndu-mă pe după umeri și cu doctorița Nolan urmîndu-mă.

Prin ochii abia mișiți, pe care nu îndrăzneau să-i deschid prea tare, ca să nu mor dacă vedeam tot peisajul, am zărit patul înalt, cu cearșaful lui alb, întins ca o piele de tobă, și mașinăria din spatele patului și pe omul cu mască – nu-mi dădeam seama dacă era bărbat sau femeie – din spatele mașinăriei și pe ceilalți oameni mascați care flancau patul de-o parte și de alta.

Domnișoara Huey m-a ajutat să mă urc în pat și să mă întind pe spate.

— Vorbiți-mi, am spus.

Domnișoara Huey a început să vorbească pe un ton scăzut, liniștitor, ungîndu-mi tîmplele cu alifie și potrivindu-mi micii nasturi electrici de fiecare parte a capului.

— O să fie foarte bine, n-o să simți absolut nimic, nu trebuie decît să muști asta...

Și mi-a pus ceva pe limbă și, de panică, am mușcat și întunericul m-a șters așa cum ștergi creta de pe tablă.

Optsprezece

— ESTHER.

M-am trezit dintr-un somn adânc, learcă de transpirație, și primul lucru pe care l-am văzut a fost chipul doctoriței Nolan plutind în fața mea și spunînd „Esther, Esther“.

M-am frecat la ochi cu o mînă stîngace.

În spatele doctoriței Nolan vedeam un trup de femeie care purta un capot mototolit, cu pătrățele albe și negre, trîntit pe un pat de spital de parcă ar fi căzut de la mare înălțime. Dar înainte să mă dumiresc ce și cum, doctorița Nolan m-a condus printr-o ușă în aer liber, sub cerul senin.

Mă eliberasem de toată fierbințeala și teama. Mă simțeam surprinzător de calmă. Clopotul de sticlă atîrna, suspendat, la un metru și ceva deasupra capului meu. În jur aerul circula liber.

— A fost așa cum ți-am spus că o să fie, nu-i așa? mă întrebă doctorița Nolan pe cînd mergeam împreună înapoi spre Belsize prin foșnetul de frunze maronii.

— Da.

— Ei bine, așa o să fie de fiecare dată, spuse ea ferm. O să faci tratament cu șocuri de trei ori pe săptămîină – marți, joi și sîmbătă.

Am luat o înghițitură lacomă de aer.

— Pînă cînd?

— Asta depinde, îmi răspunse doctorița Nolan. Depinde de tine și de mine.

Am luat cuțitul de argint și am spart coaja oului. Apoi am pus cuțitul jos și m-am uitat la el. Încercam să-mi amintesc pentru ce iubisem cuțitele, dar mintea îmi aluneca din lațul gîndului, legănîndu-se ca o pasăre în centrul unui gol de aer.

Joan și DeeDee stăteau una lîngă alta pe bancheta de la pian și DeeDee o învăța pe Joan să cînte partea de jos de la „Marșul Măgarilor“, în timp ce ea cînta partea de sus.

Mă gîndeam ce trist era că Joan avea așa o mutră de cal, cu dinții ăia mari și ochii gri, holbați. Săraca, nu reușise să rămînă nici măcar cu un băiat ca Buddy Willard. Și era clar că soțul lui DeeDee trăia cu vreo amantă și asta o făcea să fie acră ca o pisică bătrînă și îndărătnică.

— Am o scri-soa-re, scandă Joan, băgîndu-și capul ciufulit pe ușa mea.

— Bravo ție.

Am rămas cu ochii pironiți în carte. De cînd se terminase tratamentul cu șocuri – după o serie scurtă de cinci ședințe – și aveam voie să ies în oraș, Joan se învîrtea în jurul meu ca o musculiță de oțet mare și agitată, de parcă dulceața vindecării era ceva ce se putea sorbi prin simpla apropiere. Îi luaseră cărțile de fizică și teancurile de caiete prăfuite pline cu însemnări de lectură, care fuseseră împrăștiate de jur-împrejurul camerei, și iar nu avea voie să iasă.

— Nu vrei să știi de la cine e?

Joan se strecură în cameră și se așază la mine pe pat. Îmi venea să-i spun să se ducă naibii, că mi se făcea pielea de găină când o vedeam, dar nu puteam.

— Bine.

Am pus degetul la pagina unde rămăsesem și am închis cartea.

— De la cine?

Joan scoase din buzunarul de la cămașă un plic albastru deschis și-l flutură șăgalnic.

— Ei, ca să vezi! Ce coincidență, am spus.

— Coincidență? Cum adică?

M-am dus la birou, am luat un plic albastru deschis și i l-am fluturat lui Joan ca pe o batistă de bun rămas.

— Am și eu o scrisoare. Mă-ntreb dacă sînt la fel.

— Se simte mai bine, spuse Joan. A ieșit din spital.

Urmă o scurtă pauză.

— O să te măriți cu el?

— Nu, am spus. Tu?

Joan rînji evaziv.

— Oricum nu-mi plăcea prea tare.

— Îm?

— Nu, familia lui îmi plăcea.

— Adică domnul și doamna Willard?

— Da.

Vocea lui Joan îmi alunecă pe șira spinării ca un curent de aer.

— Îmi plăceau la nebunie. Erau așa de drăguți și de fericiți, nu ca părinții mei. Mă duceam tot timpul pe la ei.

Făcu o pauză.

— Pînă cînd ai apărut tu.

— Îmi pare rău.

Apoi am adăugat:

— De ce nu te-ai dus pe la ei în continuare dacă-ți plăceau așa de tare?

— E, nu puteam, spuse Joan. Nu atîta timp cît tu erai cu Buddy. Ar fi fost... nu știu... *caraghios*.

Am chibzuit.

— Da, probabil.

— Ai de gînd – Joan ezită – să-l lași să vină?

— Nu știu.

La început mă gîndisem că ar fi groaznic să vină Buddy să mă viziteze la azil – oricum, probabil că ar fi venit doar ca să se distreze și să se tragă de șireturi cu doctorii. Dar apoi mi-am spus că ar fi un pas:

să-l localizez, să mă lepăd de el, deși nu aveam pe nimeni, să-i spun că nu exista nici un translator, nimeni, dar că nici el nu era potrivit și că renunțasem la el.

— Dar tu?

— Da, răsuflă Joan. Poate o aduce și pe maică-sa. O să-l rog să vină cu maică-sa...

— Cu *maică-sa*?

Joan se bosumflă.

— Îmi place doamna Willard. Doamna Willard e o femeie minunată, minunată! A fost ca o mamă pentru mine.

Am avut în minte pentru o clipă imaginea doamnei Willard, cu costumele ei din stofă ecosez și pantofii ei cumpătați și maximele ei înțelepte, materno. Domnul Willard era băiețelul ei și vocea lui era ascuțită și limpede ca a unui băiețel. Joan și doamna Willard. Joan... și doamna Willard...

În acea dimineață bătusem la ușa camerei lui DeeDee, pentru că voiam să împrumut niște partituri la patru mâini. Am așteptat câteva minute și apoi, neprimind nici un răspuns și crezînd că DeeDee e afară și că puteam să iau partiturile de la ea de pe birou, am deschis ușa și am intrat în cameră.

La Belsize – chiar și la Belsize – ușile aveau încuietori, dar pacienții nu aveau cheie. O ușă închisă însemna intimitate și era respectată, ca și cum ar fi fost încuiată. Băteai, băteai din nou, apoi plecai. Mi-am amintit acest lucru în timp ce stăteam acolo, în picioare, cu ochii pe jumătate inutili după lumina din hol, căci trecusem în întunericul adînc, cu parfum de mosc, al camerei.

Cînd vederea mi s-a limpezit, am văzut o umbră ridicîndu-se din pat. Apoi cineva a chicotit înfundat. Umbra și-a aranjat părul și doi ochi palizi, cenușii, m-au privit din beznă. DeeDee stătea sprijinită în perne, cu picioarele goale sub capotul verde de lînă, și mă privea cu un surîs arogant. Între degetele de la mîna ei dreaptă ardea o țigară.

— Am vrut doar... am spus

— Știu, a zis DeeDee. Partiturile.

— Bună, Esther, a spus apoi Joan și, cînd i-am auzit vocea răgușită, mi-a venit să borăsc. Așteaptă-mă, Esther, vin să cînt partea de jos cu tine.

Acum Joan îmi spunea cu hotărîre:

— Nu mi-a plăcut niciodată Buddy Willard. Credea că știe tot. Credea că știe totul despre femei...

M-am uitat la Joan. În ciuda fiorilor pe care mi-i dădea și în ciuda antipatiei mele mai vechi, înrădăcinate, Joan mă fascina. Era ca și cum m-aș fi uitat la un marțian sau la un broscoi deosebit de bubos. Gîndurile ei nu semănau cu ale mele, nici sentimentele ei cu ale mele, dar eram destul de apropiate ca gîndurile și sentimentele ei să pară o imagine diformă, întunecată, a gîndurilor și sentimentelor mele.

Cîteodată mă întrebam dacă nu o inventasem cumva pe Joan. Alteori mă întrebam dacă va continua să-și facă apariția la fiecare criză din viața mea, ca să-mi amintească de ce fusesem și prin ce trecusem și ca să-și trăiască propria ei criză, separată, dar similară, sub nasul meu.

— Nu înțeleg ce văd femeile la alte femei, îi spusese doctoriței Nolan în timpul conversației de la prânz. Ce vede o femeie la o femeie și nu vede la un bărbat?

Doctorița Nolan făcuse o pauză. Apoi spusese:

— Tandrețe.

Și cu asta îmi închisese gura.

— Îmi placi, îmi spunea Joan. Îmi placi mai mult decât Buddy.

Și, în timp ce se întindea la mine pe pat cu un zîmbet cretin, mi-am amintit un scandal mărunț de la căminul meu din facultate, când o studentă din ultimul an, grasă, cu piept de matroană, cu un aer de bunică și foarte pioasă, care își dădea licența în Religie, și o boboacă înaltă, nătîngă, cu un trecut presărat de întâliri cu necunoscuți, la care era părăsită repede, sub tot soiul de pretexte, începuseră să se vadă prea des. Erau tot timpul împreună și odată cineva dăduse peste ele când se îmbrățișau, cică, în camera fetei grase.

— Dar ce făceau? întrebam eu.

Cînd mă gîndeam la bărbați cu bărbați sau la femei cu femei, niciodată nu-mi puteam imagina ce făceau de fapt.

— E! spusese spionul. Milly stătea pe scaun și Theodora stătea întinsă pe pat, iar Milly o mîngîia pe Theodora pe păr.

Am fost dezamăgită. Crezusem că mi se va revela ceva concret și malefic. Mă întrebam dacă asta era tot ce făceau femeile cu alte femei: să stea și să se îmbrățișeze.

Bineînțeles, faimoasa poetesă de la mine de la facultate trăia cu o altă femeie – o erudită bătrînă și bondoacă, tunsă băiețește. Și cînd îi spusese poetesei că poate aveam să mă mărit și să fac o droaie de copii într-o bună zi, se holbase la mine îngrozită. „Și *cariera* ta?” mă întrebuse.

Mă lua durerea de cap. De ce le atrăgeam pe toate femeile astea bătrîne și ciudate? Și poetesa asta faimoasă, și Philomena Guinea, și Jay Cee, și adepta Bisericii Scientiste, și Dumnezeu știe mai cine, toate voiau să mă adopte într-un fel sau altul și, în schimbul îngrijirii și prestigiului pe care mi le asigurau, încercau să mă facă să le semăn.

— Îmi placi.

— Nasol, Joan, i-am spus, luînd cartea în mîini. Pentru că tu nu-mi placi mie. Mă faci să borăsc, dacă vrei să știi.

Și am ieșit din cameră, lăsînd-o pe Joan întinsă pe patul meu, plină de cocoloașe ca un cal bătrîn.

Îl așteptam pe doctor, întrebîndu-mă dacă n-ar fi mai bine să o iau la goană. Știam că e ilegal ceea ce fac – cel puțin în Massachusetts, pentru că statul era ticsit de catolici –, dar doctorița Nolan îmi spusese că acest doctor era un vechi prieten de-al ei și un bărbat inteligent.

— Pentru ce aveți programare? mă întrebă energică sora de la recepție, îmbrăcată într-o uniformă albă, tăindu-mi numele de pe un carnețel.

— Cum adică pentru ce?

Mă gîndisem că nimeni în afară de doctor nu mă va întreba așa ceva, iar sala de așteptare comună era plină de paciente care îi așteptau pe alți doctori, majoritatea gravide sau cu bebeluși, și le simțeam privirea pe stomacul meu plat, virgin.

Sora în alb și-a ridicat privirea spre mine, iar eu m-am înroșit.

— A, vreți o consultație pentru diafragmă, nu-i așa? spuse ea amabilă. Am vrut să mă asigur, ca să știu cît să vă iau. Sînteți studentă?

— Mm-da.

— Atunci o să plătiți doar jumătate. Cinci dolari, în loc de zece. Să vă trimit acasă factura?

Eram pe punctul de a-i da adresa de acasă, unde probabil aveam să fiu pe cînd ar fi ajuns factura, dar m-am gîndit cum ar fi fost dacă ar fi deschis mama plicul și ar fi văzut pentru ce era. Singura adresă pe care o mai aveam era inofensiva căsuță poștală de care se foloseau cei care nu voiau să se știe că stau la un azil. Dar m-am gîndit că tînăra de la recepție ar fi putut recunoaște numărul căsuței poștale, așa că am spus:

— Mai bine plătesc acum.

Și am scos cinci bancnote de un dolar din teancul pe care îl aveam în poșetă.

Cei cinci dolari făceau parte din ce îmi trimisese Philomena Guinea, în chip de cadou pentru însănătoșirea mea. Mă întrebam ce-ar fi spus dacă ar fi aflat pentru ce îi foloseam banii.

Conștient sau nu, Philomena Guinea îmi cumpăra libertatea.

— Urăsc ideea de a fi la mîna unui bărbat, îi spusese doctoriței Nolan. Bărbații n-au nici o grijă pe lumea asta, în timp ce deasupra mea planează încontinuu amenințarea unui copil, ca să mă oblighe să nu calc pe-alături.

— Te-ai comporta altfel dacă n-ai avea grija unui copil?

— Da, am spus, dar...

Și i-am povestit doctoriței Nolan despre avocata aceea măritată și „apărarea castității“ pe care o proclama.

Doctorița Nolan a așteptat pînă am terminat ce aveam de spus. Apoi a izbucnit în rîs.

— Propagandă! a spus ea și mi-a mîzgălit numele și adresa acestui doctor pe un carnetel de rețete.

Răsfoiam nervoasă un număr dintr-o revistă pentru tinerele mămici. Fețele dolofane și strălucitoare ale bebelușilor zîmbeau radios la mine, pagină de pagină – bebeluși chei, bebeluși de culoarea ciocolatei, bebeluși cu fețe de Eisenhower, bebeluși care se întorceau de pe-o parte pe alta pentru prima oară, bebeluși care întindeau mîna după jucărele zornăitoare, bebeluși care mînceau prima linguriță de hrană solidă, bebeluși făcînd toate lucrurile complicate pe care trebuie să le faci ca să crești, pas cu pas, într-o lume nerăbdătoare și alarmantă.

Se simțea un miros amestecat de mîncare pentru bebeluși și lapte acru și scutece puțind a batog sărat, iar eu eram melancolică și blajină. Cît de ușor părea pentru femeile din jurul meu să aibă copii! De ce eram atît de retrasă și fără pic de instinct matern? De ce nu puteam visa să mă dedic unui șir de

copii durdulii și scîncitori, ca Dodo Conway?

Dacă ar fi trebuit să stau toată ziua după un copil, aș fi înnebunit.

Mă uitam la copilul din poalele femeii de vizavi. N-aveam idee cît are, nu-mi dădeam seama niciodată de vîrsta copiilor – dacă ar fi fost după mine, putea să și turuie ca o moară stricată și să aibă douăzeci de dinți în spatele buzelor rozalii, încrețite. Căpșorul i se clătina nesigur pe umeri – nu părea să aibă gît – și bebelușul mă privea cu o expresie inteligentă, platonice.

Mama copilului zîmbea întruna, ținîndu-l pe copil de parcă ar fi fost prima minune a lumii. Îi priveam, pe mamă și pe copil, căutînd un indiciu pentru satisfacția lor reciprocă, dar înainte să apuc să descopăr ceva, doctorul m-a chemat înăuntru.

— Vrei să folosești diafragma, a spus el voios și m-am gîndit cu ușurare că nu era genul de doctor care pune întrebări neplăcute.

Cochetasem cu ideea de a-i spune că aveam de gînd să mă mărit cu un marinar de îndată ce vasul lui andoca la arsenalul marinei din Charlestown și că nu aveam inel de logodnă pentru că eram prea săraci, dar în ultimul moment am abandonat povestea asta emoționantă și am spus simplu:

— Da.

M-am urcat pe masa de consultație, spunîndu-mi „Mă urc ca să fiu liberă, ca să scap de teamă, să scap de pericolul de a mă mărita cu o persoană nepotrivită, ca Buddy Willard, numai din cauza sexului, să scap de Căminele Florence Crittenden¹, unde se duc toate fetele sărmene care ar fi trebuit să-și pună diafragmă, ca mine, pentru că lucrul pe care l-au făcut l-ar fi făcut oricum, indiferent...”

Cum mergeam înapoi la azil, ținînd în brațe cutia învelită în hîrtie obișnuită, maronie, puteam fi doamna Oricine întorcîndu-se după o zi petrecută în oraș cu o prăjitură de la Schrafft's pentru mătușa fată bătrînă sau cu o pălărie de la Filene's Basement. Încetul cu încetul, suspiciunea că în jurul meu e plin de catolici cu raze X în priviri s-a diminuat și m-am relaxat. Îmi folosisem cu succes timpul pentru cumpărături, mă gîndeam.

Eram propria mea femeie.

Următorul pas era să găsesc bărbatul potrivit.

¹. Aziluri în care femeile „pierdute“ erau adăpostite și ajutate să se reintegreze în familie și în societate.

Nouăsprezece

— AM SĂ MĂ FAC PSIHIATRU!

Joan vorbea cu entuziasmul ei gutural, ca de obicei. Beam amîndouă cidru de mere în salonul din Belsize.

— Mm, am spus eu sec, ce drăguț.

— Am avut o discuție lungă cu doctorița Quinn și crede că e foarte posibil.

Doctorița Quinn era psihiatra lui Joan – o femeie nemăritată, ageră și perspicace. De multe ori mă gîndeam că dacă aș fi fost repartizată doctoriței Quinn, aș fi fost și acum în Caplan sau, mai probabil, în Wymark. Doctorița Quinn avea o însușire abstractă, care o atrăgea pe Joan, dar care mie îmi făcea pielea de găină.

Joan îmi dădea înainte despre euri și identități și gîndurile mele fugiră în altă parte, la pachetul maroniu, nedesfăcut, din sertarul de jos. Eu nu vorbeam niciodată despre euri și identități cu doctorița Nolan. De fapt, nici nu prea știu despre ce vorbeam.

— ...și-acum o să trăiesc afară.

M-am întors pe frecvența lui Joan.

— Unde? am întrebat, încercînd să-mi ascund invidia.

Doctorița Nolan îmi spusese că aveau să mă primească înapoi la colegiu pentru cel de-al doilea semestru, cu recomandarea ei și cu bursa de la Philomena Guinea, dar cum doctorii se pronunțaseră împotriva șederii mele cu mama pînă atunci, urma să stau la azil pînă cînd începea semestrul de iarnă.

Cu toate acestea, mi se părea nedrept ca Joan să iasă înaintea mea.

— Unde? am insistat. Nu te lasă să stai singură, nu-i așa?

Lui Joan i se dăduse din nou voie să iasă în oraș de-abia în acea săptămîină.

— A, nu, normal că nu. O să stau în Cambridge cu o asistentă, sora Kennedy. Colega ei de cameră s-a măritat și ea are nevoie de cineva cu care să împartă chiria.

— Noroc.

Am ridicat paharul de cidru și am ciocnit. În ciuda rezervelor mele profunde, mă gîndeam că o voi prețui întotdeauna pe Joan. Parcă fusesem aduse laolaltă de niște împrejurări copleșitoare, ca un război sau o ciumă, și împărțeam o lume numai a noastră.

— Cînd pleci?

— Pe întîi.

— Bravo.

Joan deveni nostalgică.

— O să vii pe la mine, nu-i așa, Esther?

— Normal.

Dar mă gîndeam „Nu prea cred“.

— Doare, am spus. E normal să doară?

Irwin tăcu. Apoi spuse:

— Uneori doare.

Îl întâlнисem pe Irwin în fața bibliotecii Widener. Stăteam în vârful lungului șir de trepte, privind clădirile de cărămidă roșie care mărgineau curtea interioară plină de zăpadă, și mă pregăteam să iau tramvaiul înapoi spre azil, când un tânăr înalt, cu ochelari, destul de urât, dar cu o mutră inteligentă, s-a apropiat de mine și m-a întrebat:

— Poți să-mi spui, te rog, cât e ceasul?

M-am uitat la ceas.

— Patru și cinci.

Apoi bărbatul a strâns la piept teancul de cărți pe care-l căra ca pe-o tavă cu mîncare și a scos la iveală o încheietură osoasă.

— A, păi ai și tu ceas!

Bărbatul s-a uitat cu tristețe la ceas. L-a ridicat și l-a scuturat în dreptul urechii.

— Nu merge.

Și a zîmbit fermecător.

— Unde te duci?

Eram gata să spun „Înapoi la azil“, dar bărbatul arăta promițător, așa că m-am răzgîndit.

— Acasă.

— N-ai vrea să bei o cafea înainte?

Am ezitat. Trebuia să mă întorc la azil pînă la cină și nu voiam să întîrzii cînd mai aveam atît de puțin pînă să scap definitiv de acolo.

— O cafea foarte *mică*?

M-am hotărît să-mi exersez personalitatea cea nouă, normală, cu acest bărbat care îmi spusese, pe parcursul ezitărilor mele, că îl cheamă Irwin și că e un profesor de matematică foarte bine plătit, așa că am spus:

— Bine.

Și, potrivit-mi pasul după al lui Irwin, am coborît șirul lung de trepte înghețate alături de el.

Abia după ce am văzut biroul lui Irwin m-am hotărît să îl seduc.

Irwin locuia la demisol, într-un apartament întunecos, confortabil, pe una din străzile mai scurte de la periferia Cambridge-ului, și m-a dus acolo cu mașina – la o bere, a spus – după ce băusem trei căni de cafea amară într-o cafenea studentescă. Am stat la el în birou, pe scaune moi de piele maro, înconjurați de stive de cărți prăfuite, incomprehensibile, cu formule interminabile inserate artistic în pagină ca niște poeme.

În timp ce îmi beam primul pahar de bere – nu m-am dat niciodată în vînt după berea rece în miezul

iernii, dar acceptasem paharul ca să am ceva solid de care să mă țin –, a sunat soneria.

Irwin părea stînjedit:

— Cred că s-ar putea să fie o doamnă.

Irwin avea obiceiul ăsta ciudat, de modă veche, de a le spune femeilor doamne.

— Bine, bine, am spus cu un gest larg. Ad-o încioace.

Irwin scutură din cap.

— S-ar supăra dacă te-ar vedea.

Am zîmbit în cilindrul meu gălbui de bere rece.

Soneria sună din nou, cu o apăsare hotărîită. Irwin scoase un suspin și se ridică să răspundă. În clipa în care a dispărut, am zbughit-o spre baie și, ascunsă după jaluzelele murdare, de aluminiu, am privit chipul de călugăr al lui Irwin apărînd în crăpătura ușii.

O doamnă mare, pieptoasă, cu aspect slav, îmbrăcată cu un pulover mare din lînă netoarsă, cu pantaloni mov, galoși negri, cu toc și manșete de astrahan, și o tocă asortată, pufăia niște cuvinte albe, mute, în aerul de iarnă.

Vocea lui Irwin se întorcea la mine în zbor prin holul friguros, în timp ce gura roșie a doamnei se mișca, iar cuvintele, traduse în abur alb, se ridicau, plutind peste ramurile liliacului dezgolit de lîngă ușă.

— Îmi pare rău, Olga... Lucrez, Olga... Nu, nu cred, Olga...

Apoi, în încheiere:

— Poate, Olga... La revedere, Olga.

Am admirat întinderea imensă, ca de stepă, a pieptului înveșmîntat în lînă al doamnei cînd aceasta s-a retras, la o palmă de ochii mei, coborînd scările de lemn care scîrțîiau, cu un fel de amărăciune siberiană pe buzele ei aprinse.

— Cred că ai o grămadă de aventuri în Cambridge, i-am spus lui Irwin cu voioșie, înțepînd un melc cu o scobitoare într-un restaurant din Cambridge cu specific franțuzesc bine definit.

— Se pare că mă înțeleg bine cu doamnele, recunosc Irwin cu un zîmbet discret, plin de modestie.

Am luat cu mîna cochilia de melc goală și am sorbit zeama verzuie, condimentată. N-aveam idee dacă se cade să faci așa ceva, dar după luni de zile de dietă anostă la azil, aveam poftă de unt.

O sunasem pe doctorița Nolan de la un telefon public din restaurant și îi cerusem permisiunea să rămîn peste noapte în Cambridge, cu Joan. Evident, habar n-aveam dacă Irwin avea de gînd să mă invite înapoi la apartamentul lui după cină, dar mă gîndeam că alungarea doamnei slave – soția altui profesor – suna promițător.

Am dat capul pe spate și-am băut un pahar de Nuits-St.-Georges.

— Chiar că-ți place vinul, remarcă Irwin.

— Numai Nuits-St.-Georges. Mi-l imaginez... cu balaurul...

Irwin mă luă de mînă.

Simțeam că primul bărbat cu care mă culcam trebuia să fie inteligent, ca să îl respect. Irwin era profesor plin la douăzeci și șase de ani și avea pielea palidă, spîină, a unui băiat genial. De asemenea, trebuia să fie destul de experimentat ca să compenseze lipsa mea de experiență, iar doamnele lui Irwin mă linișteau din punctul acesta de vedere. Apoi, ca să fiu sigură, voiam un bărbat pe care nu-l cunoșteam și cu care nu aș fi continuat să mă văd – un fel de oficialitate impersonală, sacerdotală, ca în poveștile cu rituri tribale.

Pîină la sfîrșitul serii nu mai aveam nici un dubiu în privința lui Irwin.

De cînd descoperisem depravarea lui Buddy Willard, virginitatea îmi atîrna la gît ca o piatră de moară. Fusese atît de importantă pentru mine atît de mult timp, încît îmi intrase în reflex să o apăr cu orice preț. O apărasem vreme de cinci ani și mă săturasem.

De-abia înapoi la apartament, cînd Irwin m-a luat în brațe și m-a dus, amețită de vin și fără vlagă, în dormitorul negru ca smoala, am murmurat:

— Știi, Irwin, cred că ar trebui să-ți spun: sînt virgină.

Irwin rîse și mă trînti pe pat.

Cîteva minute mai tîrziu, un strigăt de uimire scoase la iveală faptul că Irwin nu mă luase în serios. Mă gîndeam ce norocoasă eram că începusem să folosesc metoda contraceptivă în timpul zilei, pentru că, sub influența vinului, cum eram în acea seară, nu m-aș fi obosit în nici un caz să duc la capăt acea operațiune delicată și necesară. Stăteam sedusă și goală pe pătura aspră a lui Irwin, așteptînd ca schimbarea miraculoasă să se facă simțită.

Dar nu simțeam decît o durere ascuțită, înfiorătoare.

— Doare, am spus. E normal să doară?

Irwin tăcu. Apoi spuse:

— Uneori doare.

După un timp, Irwin s-a ridicat și s-a dus la baie și am auzit apa de la duș curgînd. Nu eram sigură dacă Irwin făcuse ce avea de gînd să facă sau dacă virginitatea mea îl împiedicase în vreun fel. Voiam să-l întreb dacă mai eram virgină, dar eram prea tulburată. Un lichid cald mi se prelingea dintre picioare. Am întins mîna și l-am atins să văd ce e.

Cînd am ridicat mîna în dreptul luminii care venea de la baie, degetele mele păreau negre.

— Irwin, am spus îngrijorată, adu-mi un prosop.

Irwin s-a întors cu un prosop de baie prins în jurul taliei și mi-a aruncat un alt prosop, mai mic. Mi-am pus prosopul între picioare și l-am tras aproape imediat. Era pe jumătate înnegrit de sînge.

— Sîngerez, am zis, ridicîndu-mă cu o tresărire.

— E, se întîmplă destul de des, m-a liniștit Irwin. O să-ți treacă.

Apoi poveștile cu cearșafuri nupțiale pătate de sînge și capsule cu cerneală roșie folosite de miresele deja deflorate mi-au venit înapoi în minte. M-am întrebat cît de mult voi sîngera și m-am întins, ținînd cu grijă prosopul. Mi-a trecut prin cap că sîngele era răspunsul pe care-l așteptam. Nu mai

puteam fi virgină. Am zîmbit în întuneric. Simţeam că fac parte dintr-o mare tradiţie.

Pe furiş, am aplicat o parte nouă de prosop alb pe rană, gîndindu-mă că, de îndată ce sîngerarea se va opri, aveam să iau ultimul tramvai înapoi spre azil. Voiam să-mi savurez noua condiţie în perfectă linişte. Dar cînd am luat prosopul, era negru şi picura.

— Cred că... mai bine mă duc acasă, am spus cu glas stins.

— În nici un caz așa repede.

— Ba da, mai bine mă duc.

L-am întrebat pe Irwin dacă pot să-i împrumut prosopul şi l-am strîns între coapse ca pe un bandaj. Apoi mi-am tras pe mine hainele transpirate. Irwin s-a oferit să mă ducă pînă acasă cu maşina, dar nu vedeam cum puteam să-l las să mă ducă la azil, așa că am cotrobăit în poşetă după adresa lui Joan. Irwin ştia strada şi s-a dus afară ca să pornească maşina. Eram prea îngrijorată ca să-i spun că încă mai sîngeram. Tot speram, cu fiecare minut, că se va opri.

Dar în timp ce Irwin mă ducea pe străzile pustii, pline de nămeţi, simţeam cum scurgerea caldă trece prin digul prosopului şi al fustei, pînă pe scaunul maşinii.

Cînd am încetinit, trecînd pe lîngă o casă luminată după alta, m-am gîndit ce bine era că nu-mi lepădasem virginitatea cînd stăteam la colegiu sau acasă, unde o astfel de tănuire ar fi fost imposibilă.

Joan deschise uşa cu o mutră mirată şi bucuroasă. Irwin îmi sărută mîna şi îi spuse lui Joan să aibă grijă de mine.

Am închis uşa şi m-am sprijinit de ea, simţind cum sîngele mi se scurge din obraji într-un singur jet spectaculos.

— Ei, Esther, spuse Joan, ce naiba s-a întîmplat?

Mă întrebam cînd va observa Joan sîngele care mi se prelingea în jos pe picioare, picurînd lipicios în fiecare pantof de piele neagră lăcuită. Mă gîndeam că aş fi putut să mor de la o rană de glonţ şi Joan tot s-ar fi uitat prin mine cu ochii ei goi, aşteptînd să-i cer o cafea sau un sandviş.

— Asistenta aia e pe-aici?

— Nu, e de serviciu în noaptea asta, la Caplan...

— Bun.

Am făcut o grimasă de durere cînd un nou torent de sînge şi-a dat drumul prin tamponul îmbibat, începîndu-şi drumul anevoios spre pantofi.

— Adică... rău.

— Arăţi ciudat, spuse Joan.

— Ai face bine să chemi un doctor.

— De ce?

— Repede.

— Dar...

Încă nu observase nimic.

M-am aplecat cu un geamăt scurt și mi-am scos un pantof negru de la Bloomingdale, cu pielea crăpată. L-am ridicat sub ochii cășcați, cenușii, ai lui Joan, l-am înclinat și am privit-o cum reacționează la șuvoiul de sânge care se revărsa ca o cascadă pe covorul bej.

— Dumnezeu! Ce-i asta?

— Am hemoragie.

Joan mă duse pe canapea, pe jumătate tîrîndu-mă. Mă întinse acolo și-mi îndesă niște perne sub picioarele pătate de sânge. Apoi se trase înapoi și mă întrebă:

— Cine era bărbatul ăla?

Timp de un minut, m-am gîndit cu groază că Joan avea să refuze să cheme un doctor pînă nu-i mărturiseam toată povestea serii petrecute de mine cu Irwin și că, după mărturisirea mea, avea să refuze în continuare, ca un fel de pedeapsă. Dar apoi mi-am dat seama că era de bună-credință și puteam să-i zic orice, iar faptul că mă culcasem cu Irwin era pentru ea total incomprehensibil, apariția lui fiind doar un ghimpe care-i tulbura plăcerea de a mă vedea.

— A, cineva, am spus, cu un gest molatic de indiferență.

Un alt puls de sânge și-a dat drumul, iar eu mi-am contractat mușchii stomacului, alarmată.

— Adu un prosop.

Joan plecă și se întoarse aproape imediat cu un teanc de prosoape și cearșafuri. Ca o asistentă eficientă, îmi dădu jos hainele pline de sânge, trase scurt aer în piept cînd ajunse la primul prosop, roșu aprins, și îmi puse un bandaj nou. Stăteam întinsă, încercînd să-mi încetinesc bătăile inimii, pentru că fiecare bătaie împingea un nou șuvoi de sânge.

Îmi aminteam cu îngrijorare desfășurarea evenimentelor în romanele victoriene, cînd femeile mureau una după alta, palide și nobile, în torente de sânge, după o naștere dificilă. Poate că Irwin mă rănise într-un mod sinistru, obscur, și în tot acest timp cît stăteam acolo, pe canapeaua lui Joan, de fapt muream.

Joan s-a așezat pe o pernă indiană și a început să formeze la telefon numere de doctori din Cambridge, de pe o listă lungă. La primul n-a răspuns nimeni. Joan a început să explice cazul meu la al doilea număr, unde răspunsese cineva, dar apoi s-a întrerupt, a spus „Înțeleg“ și a închis.

— Care-i problema?

— Nu vine decît la clienții obișnuiți și la urgențe. E duminică.

Am încercat să-mi ridic mîna ca să mă uit la ceas, dar mîna îmi atîrna ca un bolovan și n-am reușit s-o clintesc. Duminică – paradisul doctorilor! Doctori la cluburi de țară, doctori la mare, doctori cu amantele, doctori cu soțiile, doctori la biserică, doctori pe iahturi, doctori peste tot, hotărîți să fie oameni, nu doctori.

— Pentru numele lui Dumnezeu, am spus, spune-le că e o urgență!

La al treilea număr n-a răspuns nimeni și la al patrulea interlocutorul a închis de îndată ce Joan le-a spus că e vorba despre ciclu. Joan a început să plîngă.

— Uite, Joan, am spus, dându-mi toată silința. Sună la spitalul local. Spune-le că e o urgență. Trebuie să mă ia.

Joan se lumină la față și formă al cincilea număr. Serviciul de urgență îi promise că un medic de gardă avea să se ocupe de mine dacă veneam la spital. Apoi Joan chemă un taxi.

Joan insistă să vină cu mine. Mi-am strâns grămada de prosoape noi cu un fel de disperare, în timp ce taximetristul, impresionat de adresa pe care i-o dăduse Joan, a început să ia cu viteză o curbă după alta și a oprit cu un scârțâit de cauciucuri lângă intrarea de la Urgențe chiar când se crăpa de ziuă.

Am lăsat-o pe Joan să-i plătească șoferului și m-am grăbit să intru în încăperea goală, cu lumini orbitoare. O asistentă a ieșit în grabă de după un paravan alb. Din două vorbe, la repezeală, am reușit să-i spun adevărul despre necazul meu înainte ca Joan să intre pe ușă clipind cu ochii cât cepele, ca o bufniță mioapă.

Apoi a apărut doctorul de gardă de la Urgențe și, ajutată de asistentă, m-am urcat pe masa de consultație. Asistenta i-a șoptit ceva doctorului și acesta a încuviințat din cap, după care a început să desfacă prosoapele însîngerate. I-am simțit degetele începînd să pipăie, în timp ce Joan stătea țeapănă ca un soldat alături de mine, ținîndu-mă de mîină, nu-mi dădeam seama dacă pentru liniștea mea sau pentru a ei.

— Au!

Am tresărit de la o împunsătură deosebit de neplăcută.

Doctorul scoase un fluierat de uimire.

— Ești una dintr-un milion.

— Cum adică?

— Adică numai una la un milion pățește așa ceva.

Doctorul îi șopti ceva asistentei și aceasta se grăbi spre o măsuță de alături, de unde aduse niște suluri de tifon și niște instrumente argintii.

— Se vede, se aplecă doctorul, exact de unde vine problema.

— Dar puteți s-o rezolvați?

Doctorul rîse.

— O, pot s-o rezolv, sigur.

M-a trezit o bătaie în ușă. Era trecut de miezul nopții și în azil era o liniște de moarte. Nu-mi imaginam cine putea să fie treaz la ora asta.

— Intră, am spus și am aprins veioza de lângă pat.

Ușa se deschise încet și capul sprinten, întunecat, al doctoriței Quinn apăru în crăpătura ușii. M-am uitat la ea cu uimire, pentru că, deși știam cine e și treceam adesea pe lângă ea cu o plecăciune scurtă pe culoarele azilului, nu-i vorbeam niciodată.

Acum îmi spuse:

— Domnișoară Greenwood, pot să intru o clipă?

Am încuviințat din cap.

Doctorița Quinn păși în cameră, închizînd încet ușa după ea. Purta unul dintre costumele ei obișnuite: bleumarin, imaculat, cu o cămașă simplă, albă ca zăpada, ieșind din V-ul de la gît.

— Îmi pare rău că te deranjez, domnișoară Greenwood, mai ales așa de tîrziu în noapte, dar m-am gîndit că ai putea să ne dai o mîină de ajutor cu Joan.

Preț de-o clipă, m-am întrebam dacă doctorița Quinn avea să dea vina pe mine pentru întoarcerea lui Joan la azil. Încă nu eram sigură cît de mult știa Joan după drumul nostru la Urgențe, dar cîteva zile mai tîrziu se întorsese să stea la Belsize, păstrîndu-și totuși toate drepturile pe care le avea în oraș.

— O să fac tot ce pot, i-am spus doctoriței Quinn.

Doctorița Quinn se așeză pe marginea patului meu cu un aer grav.

— Am vrea să aflăm unde este Joan. Ne-am gîndit că tu ai putea avea o idee.

Dintr-odată am simțit nevoia să mă disociez complet de Joan.

— Nu știu, am spus rece. Nu-i la ea în cameră?

Trecuse bine de ora de stingere la Belsize.

— Nu. În seara asta Joan a avut permisiunea să se ducă la film în oraș și încă nu s-a întors.

— Cu cine s-a dus?

— Singură.

Doctorița Quinn făcu o pauză.

— Ai vreo idee unde ar putea să stea peste noapte?

— Sigur se întoarce. Cine știe ce a reținut-o.

Dar nu vedeam ce putea s-o rețină pe Joan în noaptea blîndă din Boston.

Doctorița Quinn dădu din cap:

— Ultimul tramvai a trecut acum o oră.

— Poate se întoarce cu taxiul.

Doctorița Quinn scoase un suspin.

— Ați încercat la fata aia, Kennedy? am continuat eu. Unde stătea Joan?

Doctorița Quinn încuviință.

— La ai ei?

— A, nu s-ar duce ea acolo... dar am încercat și la ei.

Doctorița Quinn poposi un minut, de parcă ar fi vrut să adulmece vreun indiciu în camera tăcută.

Apoi spuse:

— Asta e, o să facem tot ce putem.

Și plecă.

Am stins lumina și am încercat să adorm la loc, dar chipul lui Joan plutea în fața mea, lipsită de trup și zîmbitor, ca pisica de Cheshire din *Alice în țara minunilor*. Chiar mi s-a părut că îi aud vocea, foșnind

în beznă și apoi tăcînd, dar mi-am dat seama că era doar vîntul noptii printre copacii azilului...

O altă bătaie m-a trezit în lumina cenușie și înghețată a zorilor.

De data asta am deschis ușa eu însămi.

În fața mea era doctorița Quinn. Stătea în poziție de drepti, ca un sergent de instrucție plătînd, dar contururile îi păreau mînjite în mod straniu.

— Cred că ar trebui să știi și tu, spuse doctorița Quinn. Joan a fost găsită.

Faptul că folosise pasivul îmi încetini sîngele în vine.

— Unde?

— În pădure, lîngă bălțile înghețate...

Am deschis gura, dar cuvintele nu voiau să iasă.

— A găsit-o unul dintre infirmieri, continuă doctorița Quinn. Chiar acum, cînd venea la lucru...

— N-a...

— A murit, spuse doctorița Quinn. Mă tem că s-a spînzurat.

Douăzeci

UN STRAT NOU DE ZĂPADĂ acoperea ca o pătură terenurile azilului – nu o fulguală de Crăciun, ci o revărsare de ianuarie, cât un stat de om, din aceea care blochează școlile și birourile și bisericile și lasă, pentru o zi sau mai multe, o foaie albă, curată, în locul notițelor din agendă și al calendarelor.

Peste o săptămână, dacă treceam de interviul cu medicii din consiliul director, mașina mare și neagră a Philomenei Guinea avea să mă ducă spre vest și să mă depoziteze la porțile de fier forjat ale colegiului meu.

Inima iernii!

Statul Massachusetts avea să fie cufundat într-un calm împietrit. Mi-am imaginat satele ninse, ca un tablou de Grandma Moses¹: întinderile de ținut mlăștinos clănțănind din papura uscată, bălțile unde broaștele și somnul pitic visau sub pătura de gheață și pădurile tremurânde.

Dar sub întinderea plană, amăgitor de curată și de netedă, topografia era aceeași și în loc de San Francisco sau de Europa sau de Marte aveam să aflăm vechiul peisaj: râul, ramul, dealul. Într-un fel, părea un lucru destul de neînsemnat să continui, după o întrerupere de șase luni, de unde mă oprisem atât de violent.

Evident, toată lumea avea să știe despre mine.

Doctorița Nolan îmi spusese, fără menajamente, că o grămadă de oameni aveau să se poarte cu mine cu mânuși sau chiar să mă evite, ca pe un lepros cu clopoțel. Îmi veni în minte chipul mamei mele – palid, plin de reproșuri – la prima și ultima ei vizită la azil de când împlinisem douăzeci de ani. O fiică într-un azil! Îi făcusem ei asta! Totuși, era evident că se hotărâse să mă ierte.

— O să continuăm de unde-am rămas, Esther, îmi spusese cu zîmbetul ei dulce, de martir. O să ne purtăm de parcă toate astea ar fi fost un vis urât.

Un vis urât.

Pentru persoana de sub clopotul de sticlă, pasivă și-mpietrită ca un copil mort, lumea însăși e visul urât.

Un vis urât.

Îmi aminteam tot.

Îmi aminteam cadavrele și pe Doreen și povestea cu smochinul și diamantul lui Marco și pe marinarul de pe esplanadă și pe asistenta sașie a doctorului Gordon și termometrele sparte și pe negrul cu cele două feluri de fasole și cele zece kilograme pe care le-am pus de la insulină și stînca bombată între mare și cer, ca un craniu gri.

Poate că uitarea, ca un fel de zăpadă, avea să le amortască și să le acopere.

Dar făceau parte din mine. Acesta era peisajul meu.

— Te caută un bărbat!

Asistenta zîmbitoare și-a băgat capul pe ușă și, în deruta acelei secunde, chiar mi s-a părut că eram iar la facultate și mobila asta dichisită și albă, cu prveliștea troienită peste copaci și dealuri, era o variantă îmbunătățită a vechii mele camere, cu mobilier jerpelit și vedere înspre curtea interioară pustie. „Te caută un bărbat“ spusese studenta de serviciu la interfonul din cămin.

Ce ne făcea pe noi, cele din Belsize, atît de diferite de fetele care jucau bridge și bîrfeau și învățau în căminul studentesc unde aveam să mă întorc? Și fetele acelea stăteau, într-un fel, sub clopote de sticlă.

— Intră! am spus și Buddy Willard, cu o șapcă în mîină, a pășit în cameră.

— Ei, Buddy, am spus.

— Ei, Esther.

Stăteam nemișcați, uitîndu-ne unul la altul. Așteptam o emoție, cea mai vagă urmă de entuziasm. Nimic. Nimic în afară de o mare și binevoitoare plictiseală. Silueta lui Buddy, cu jacheta lui kaki, îmi părea mică și fără legătură cu mine, ca stîlpii de care stătuse rezemat în ziua aceea, cu un an înainte, la baza pîrtiei de schi.

— Cum ai ajuns aici? am întrebat în cele din urmă.

— Cu mașina mamei.

— Prin toată zăpada asta?

— Păi, rînji Buddy, m-am împotmolit afară, într-un nămete. Dealul a fost prea mult pentru mine. Pot să împrumut de undeva o lopată?

— Putem să cerem o lopată de la unul dintre îngrijitori.

— Bine.

Buddy o luă din loc.

— Stai. Vin și eu să te-ajut.

Atunci Buddy m-a privit și în ochii lui am văzut licărind înstrăinarea – același amestec de curiozitate și prudență pe care îl văzusem și în ochii adepții Bisericii Scientiste și ai vechiului meu profesor de engleză și ai preotului unitarian care veniseră să mă viziteze.

— A, Buddy, am spus rîzînd. Sînt foarte bine.

— E, știu, știu, Esther, m-a asigurat Buddy grăbit.

— Tu ești ăla care n-ar trebui să dezgroape mașini, Buddy, nu eu.

Și Buddy chiar m-a lăsat pe mine să fac aproape toată treaba.

Mașina alunecase cu spatele pe panta sticloasă care ducea la azil și, ieșind cu o roată de pe drum, se împotmolise într-un nămete abrupt.

Soarele, eliberat de giulgiul cenușiu de nori, strălucea cu o lumină văratică peste pantele neatînse. Oprindu-mă din lucru ca să admir întinderea aceea imaculată, m-a cuprins aceeași încîntare profundă pe care o simt cînd văd copacii și pășunea inundate pînă la brîu, de parcă ordinea obișnuită a lumii s-ar fi

schimbat ușor și ar fi intrat într-o nouă fază.

Eram recunoscătoare pentru mașină și pentru nămete. Îl făcea pe Buddy să amîne ceea ce știam că avea să mă întrebe și ceea ce m-a și întrebat, în cele din urmă, cu o voce joasă, tensionată, la ceaiul de după-amiază din Belsize. DeeDee se uita la noi peste buza ceștii de cafea ca o pisică invidioasă. După moartea lui Joan, DeeDee fusese mutată o vreme în Wymark, dar acum era din nou printre noi.

— Mă întreb...

Buddy își puse ceașca în farfurie cu un zăngănit anapoda.

— Ce te întrebi?

— Mă întreb... adică m-am gândit că ai putea să mă lămurești...

Privirea lui Buddy se întîlni cu a mea și mi-am dat seama, pentru prima oară, cît de mult se schimbase. În locul vechiului zîmbet, sigur pe sine, care se aprindea ușor și frecvent, ca blițul unui fotograf, chipul lui era grav, chiar nesigur – chipul unui bărbat care de cele mai multe ori nu obține ceea ce își dorește.

— O să te lămuresc dacă pot, Buddy.

— Crezi că e ceva înăuntrul meu care le *face* pe femei să înnebunească?

Nu m-am putut abține și am izbucnit în rîs – poate din cauza seriozității de pe chipul lui Buddy și a înțelesului banal pe care îl avea cuvîntul „a înnebuni“ într-o propoziție ca asta.

— Vreau să spun, insistă Buddy, că am fost cu Joan și apoi cu tine și mai întîi tu ai... și apoi Joan...

Cu un deget, am împins o firimitură de prăjitură într-o picătură de ceai maroniu.

— Bineînțeles că n-a fost vina ta! o auzeam pe doctorița Nolan spunîndu-mi.

Venisem la ea din cauza lui Joan și a fost singura dată cînd îmi amintesc că a părut furioasă.

— Nimeni n-a fost de vină ! *Ea* a făcut-o, cu mîna ei !

Și apoi doctorița Nolan îmi spusese cum celor mai buni psihiatri li se întîmplă să li se sinucidă pacienți și cum doar ei ar putea fi trași la răspundere, dacă ar fi să fie cineva vinovat, dar cum ei, dimpotrivă, nu se consideră vinovați...

— N-ai avut nimic de-a face cu noi, Buddy.

— Ești sigură?

— Foarte sigură.

— Păi, respiră Buddy ușurat, mă bucur.

Și își bău ceaiul pe nerăsuflăte, ca pe un medicament tonic.

— Am auzit că ne părăsești.

Țineam pasul cu Valerie în grupul mic, supravegheat de asistente.

— Numai dacă medicii sînt de acord. Mîine am interviul.

Zăpada bătătorită scîrțîia sub picioare și de pretutindeni se auzea muzica șiroaielor și a stropilor. Soarele amiezii topea țurțurii și crustele de zăpadă, care aveau să devină din nou sticloase înainte de

căderea nopții.

Umbra pinilor negri adunați laolaltă era albăstruie de la lumina puternică și eu m-am plimbat o vreme cu Valerie prin labirintul familiar de poteci croite cu lopata prin zăpada din curtea azilului. Doctorii și asistentele și pacienții care treceau pe potecile alăturate păreau să se miște pe roți, tăiați de la brâu de zăpada adunată în mormane.

— Interviuri! pufni Valerie. O nimica toată! Dacă au de gând să te lase să pleci, te lasă.

— Sper.

În fața clădirii Caplan mi-am luat rămas-bun de la chipul calm, de crăiasă a zăpezii, al lui Valerie, dincolo de care atît de puține lucruri, rele sau bune, se puteau întîmpla, și mi-am continuat plimbarea singură, scoțînd aburi albi, chiar dacă aerul era plin de soare. Ultimul strigăt vesel al lui Valerie fusese:

— Rămas-bun! Ne mai vedem.

„Sper că nu“ îmi spusese în gând.

Dar nu eram sigură. Nu eram sigură deloc. De unde știam eu că într-o zi – la facultate, în Europa, undeva, oriunde – clopotul de sticlă, cu distorsiunile lui sufocante, nu avea să coboare din nou?

Și nu-mi spusese oare Buddy, ca să se răzbune parcă pentru faptul că dădusem la lopată ca să-i scot mașina din zăpadă și el trebuise să stea să se uite, „Mă întreb cu cine o să te mai măriți acum, Esther“?

— Cum? spusese, aruncînd zăpada cu lopata într-o movilă și clipind din cauza norului înțepător de fulgi răzleți.

— Mă întreb cu cine o să te mai măriți acum, Esther. Acum că ai fost...

Și gestul lui Buddy cuprinse dealul, pinii și clădirile severe, cu acoperiș de zăpadă, care frîngeau peisajul deluros...

— ...aici.

Și, desigur, nu știam cu cine aveam să mă mărit, acum că fusesem unde fusesem. Habar n-aveam.

— Am aici o factură, Irwin.

Vorbeam încet în receptorul telefonului public din holul cel mare al clădirii administrative a azilului. La început am suspectat-o pe telefonistă că ascultă, la panoul ei de comandă, dar ea continua să bage și să scoată mufele mititele, fără să clipească.

— Da, spuse Irwin.

— E o factură de douăzeci de dolari pentru un tratament de urgență, la o dată anume din decembrie, și pentru un control, o săptămîină mai tîrziu.

— Da, spuse Irwin.

— Spitalul a spus că îmi trimite mie factura pentru că n-au primit nici un răspuns la factura pe care ți-au trimis-o ție.

— Bine, bine. Uite, scriu cecul chiar acum. Le scriu un cec în alb.

Tonul lui Irwin se schimbă subtil.

— Când ne vedem?

— Chiar vrei să știi?

— Foarte tare.

— Niciodată, am spus și-am închis cu un clic hotărât.

M-am întrebat în treacăt dacă Irwin avea să mai trimită cecul la spital după asta și apoi mi-am spus „Sigur că da, doar e profesor de matematică – nu-i place să lase probleme nerezolvate“.

Mă simțeam neverosimil de indiferentă și de ușurată.

Vocea lui Irwin nu însemnase nimic pentru mine.

Era întâia oară, de la prima și ultima noastră întâlnire, când vorbeam cu el și – eram foarte sigură – avea să fie și ultima. Irwin nu avea absolut nici o șansă să dea de mine. Tot ce putea face era să se ducă la apartamentul sorei Kennedy, iar după moartea lui Joan sora Kennedy se mutase de acolo fără să lase vreo urmă.

Eram absolut liberă.

Părinții lui Joan m-au invitat la înmormântare.

Fusesem, a spus doamna Gilling, una dintre cele mai bune prietene ale lui Joan.

— Nu ești obligată să te duci, să știi, mi-a spus doctorița Nolan. Poți să le scrii oricând și să le spui că e mai bine să nu te duci.

— O să mă duc, am spus.

Și chiar m-am dus. Și, cât a ținut slujba aceea simplă, m-am întrebat ce-mi închipuiam oare că îngrop.

La altar, sicriul se contura în paloarea de zăpadă a florilor – umbra neagră a unui lucru care lipsea. Chipurile din stranele din jurul meu păreau ceruite de lumina lumînărilor și ramurile de pin, rămase de la Crăciun, emanau un miros sepulcral în aerul rece.

Alături de mine obrajii lui Jody înfloreau ca niște mere și ici-colo, în micuța congregație, recunoșteam alte chipuri de fete de la colegiu sau din orașul meu, care o cunoscuseră pe Joan. DeeDee și sora Kennedy își aplecau capetele acoperite cu basmale în primul șir de bănci.

Apoi, dincolo de sicriu și de flori și de chipul preotului și de celelalte chipuri îndoliate, am văzut pajiștile deluroase ale cimitirului din orașul nostru, acoperite acum de zăpadă pînă la genunchi, cu pietrele funerare ieșind din ea ca niște coșuri fără fum.

Avea să fie o groapă neagră, adîncă de doi metri, săpată cu tîrnăcopul în pămîntul tare. Umbra aceea avea să se mărite cu umbra aceasta, lutul ciudat, gălbui, al localității noastre închizînd rana din întinderea albă, și încă o ninsoare avea să șteargă urmele prospețimii de pe mormîntul lui Joan.

Am tras adînc aer în piept și mi-am ascultat inima fălindu-se ca de obicei:

— Exist, exist, exist.

Doctorii se întruneau pentru ședința săptămînală de consiliu – treburi vechi, treburi noi, cine venea, cine pleca, plus interviuri. Răsfoiam un număr jerpelit din *National Geographic* în biblioteca azilului și îmi așteptam rîndul.

Pacienții, însoțiți de asistente, făceau ture în jurul rafturilor ticsite, purtînd conversații în șoaptă cu bibliotecara azilului, ea însăși o absolventă a azilului. Uitîndu-mă la ea – mioapă, ștearsă, fată bătrînă –, mă întrebam de unde știa că absolvisese de-a binelea și că, spre deosebire de abonații ei, era întregă și sănătoasă.

— Nu-ți fie teamă, îmi spusese doctorița Nolan. O să fiu acolo, ca și ceilalți doctori pe care-i știi. Și cîțiva oaspeți. Doctorul Vining, medicul-șef, o să-ți pună cîteva întrebări, apoi poți să pleci.

Dar, în ciuda asigurărilor doctoriței Nolan, mi-era o frică de moarte.

Sperasem că la plecare aveam să fiu sigură pe mine și pe tot ce mă aștepta. La urma urmei, fusesem „analizată”. În schimb, eu nu vedeam decît semne de întrebare.

Aruncam întruna priviri neliniștite spre ușa închisă a camerei de consiliu. Dungile de la ciorapi erau drepte, pantofii negri crăpați, dar lustruiți, și costumul roșu de lînă dichisit, după cum îmi erau și planurile. Ceva vechi, ceva nou...²

Dar eu nu mă măritam. Trebuia să existe, îmi spuneam eu, un ritual pentru cînd te nașteai a doua oară, vulcanizat, reșapat și gata de drum. Încercam să mă gîndesc care ar putea fi ritualul adecvat, cînd doctorița Nolan apăru ca din senin și îmi puse mîna pe umăr.

— Haide, Esther.

M-am ridicat și am urmat-o spre ușa deschisă.

Oprindu-mă o clipă în prag ca să trag aer în piept, l-am văzut pe doctorul cu părul argintiu, care-mi povestise despre rîuri și despre pelerini în prima zi, și fața cadaverică și ciupită de vărsat a domnișoarei Huey și ochii pe care aveam impresia că-i zărisem deasupra măștilor albe.

Privirile și chipurile s-au întors toate spre mine și, călăuzită de ele ca de un fir magic, am pășit în încăpere.

¹. Grandma Moses, pseudonimul faimoasei pictorițe americane Anna Mary Robertson Moses (1860-1961), autoare de tablouri naive înfățișînd peisajul rural al Americii.

². Ceva vechi, ceva nou, ceva împrumutat, ceva albastru (*Something old, something new, something borrowed, something blue*) – superstiție legată de portul miresei în tradiția americană.